

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

TERÖR ÖRGÜTLERİNİN ALGI YÖNETİMİ FAALİYETLERİ, PKK ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HİLMİ TELCİ

GAZİANTEP
HAZİRAN 2018

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

TERÖR ÖRGÜTLERİNİN ALGI YÖNETİMİ FAALİYETLERİ, PKK ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HİLMİ TELCİ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mustafa METE

GAZİANTEP
HAZİRAN 2018

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

TERÖR ÖRGÜTLERİNİN ALGI YÖNETİMİ FAALİYETLERİ, PKK ÖRNEĞİ

Hilmi TELCİ
22.06.2018

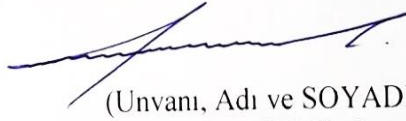
Tez Savunma Tarihi:

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

(Doç.Dr.Zekiye ANTAKYALIOĞLU)

SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

(Unvanı, Adı ve SOYADI)

Enstitü ABD Başkanı

Dr. Öğr. Üyesi' Yunus Emre TALAS

Bu tez tarafımca (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Mustafa METE
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

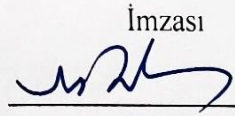
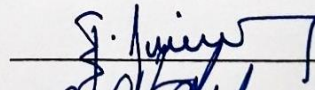
Jüri Üyeleri:

(Unvanı, Adı ve SOYADI)

Prof.Dr.Mustafa TALAS

Doç.Dr.Mehmet Emin SÖNMEZ

Doç.Dr.Mustafa METE

İmzası

Haklarından ve hayallerinden feragat
ederek çalışmaya destek olan eşim ve
kızlarıma ithaf olunur...

ÖZET

TERÖR ÖRGÜTLERİNİN ALGI YÖNETİMİ FAALİYETLERİ, PKK ÖRNEĞİ

TELCİ, Hilmi

Yüksek Lisans Tezi, Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi ABD

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mustafa METE

Haziran 2018, 190 sayfa

Türkiye’de terörizm uzun yıllar ülke gündemini meşgul etmiş ve halen de etmektedir.

Ülke enerjisini terörizme harcayarak siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik alanda hedeflerinin gerisinde kalmıştır. Türkiye’nin terörle mücadelesi güvenlik boyutunda etkili düzeydedir ancak terörle mücadelede çok boyutlu ve etkin mücadeleyi sürekli kılamaması nedeniyle terör, Türkiye’nin en büyük sorunlarından biri olmaya devam etmektedir.

Terörizmin değişen dünya şartlarına göre nasıl bir değişim ve dönüşüm geçirdiği, iletişim ve teknolojiye yararlanma kabiliyetleri, propaganda ve algı yönetimi faaliyetlerini kullanma biçimleri ele alınmıştır. PKK/KCK Terör örgütü özelinde terörizmin psikolojik boyutu ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalışmada PKK/KCK Terör örgütü hakkında temel bilgilere yer verilmiş, ayrıntılara girilmemiştir. PKK/KCK Terör örgütünün propaganda ve algı yönetimi faaliyetlerindeki amacı, stratejileri, araç ve yöntemleri ele alınmıştır. Nitel ve Nicel araştırma yöntemleri ile ikincil kaynaklardan yararlanılmıştır. PKK/KCK Terör örgütü ile ilgili olarak alan çalışmalarından örnek olay/durum/tutumlarla, algı yönetimi faaliyetlerinin toplumsal hayata yansımaları ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Pkk, Terör, Propaganda, Algı Yönetimi

ABSTRACT

TERRORIST ORGANISATION'S PERCEPTION MANAGEMENT: A PKK CASE

In Turkey terrorism has occupied the country's agenda for many years and is nowadays still a valid agenda item. The country has lagged behind its political, social, cultural and economic goals by spending its energy and funds on the war on terror. Turkey's counter terrorism measures are effective in the security dimension but due to a lack of multidimensional ineffectiveness and commitment in the long term, terrorism continues to be one of the biggest problems of Turkey.

This paper discusses how terrorism has transformed and evolved as a result of changing world conditions, their ability to utilize information and communication technology and the ways of using propaganda and perception management activities. In addition, the psychological dimension of terrorism is revealed through the case of the terrorist organization PKK/KCK.

In this study, basic information about the terrorist organization PKK/KCK is given and no detailed information is presented. The purpose, strategies, tools and methods of the propaganda and perception management activities of the terrorist organization PKK/KCK are discussed. Secondary sources are utilized by means of qualitative and quantitative research methods. The terrorist organization PKK/KCK's perception management activities are reflected on the social life with exemplary case studies/conditions/attitudes from field work activities.

Keywords: PKK, Terror, Propaganda, Perception Management.

ÖNSÖZ

Dünyada son yıllarda artan ve tüm dünyanın sorunu haline gelen terörizm ile Türkiye uzun yıllar önce tanışmış ve mücadelede önemli aşamalar katetmiştir. Türkiye'nin terörle mücadele deneyimleri dünya ülkelerinin terörle mücadelesinde gözardı edilemez. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin tarihi, coğrafi ve sosyolojik yapısı itibarıyla birden çok alanda çeşitli sorunlarla karşılaşması kaçınılmazdır. Stratejik konumu nedeniyle bu sorunların görmezden gelinmesi, sorunlardan kaçınılması mümkün görülmemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin uzun yıllar mücadele ettiği terör örgütlerinin tanınması, yöntem ve araçlarının bilinmesi terörle mücadelenin ilk ve en önemli şartlarından biridir. Zira dünyanın değişen düzenine karşı terör örgütleri de kayıtsız kalmamakta, eylem, söylem ve yöntemlerini yeni şartlara göre revize etmektedirler.

Bu düşünceden hareketle Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin uzun yıllardır mücadele ettiği bölücü Terör örgütü PKK/KCK'nın değişen şartlara göre yaşadığı değişim ve dönüşümün algılara yansımaları ele alınmıştır. Bu kapsamda PKK/KCK Terör örgütünün algı yönetimi faaliyetlerinin değerlendirilmesi yapılmıştır.

Çalışmada yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Mustafa METE'ye teşekkür etmeyi borç bilirim. Yine bu çalışmayı yaparken her türlü görüş ve önerilerini benden esirgemeyen Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Öğr. Gör. Ramazan TELCİ'ye teşekkürlerimi sunarım.

Hilmi TELCİ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	vii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. BÖLÜM: KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE	4
1.1 TERÖR VE TERÖRİZM	4
1.2 TERÖRÜN AMAÇ VE STRATEJİLERİ	9
1.3 TERÖRİZMİN UNSURLARI	9
1.3.1 İdeoloji Unsuru	10
1.3.2 Örgüt Unsuru.....	11
1.3.3 Şiddet Unsuru.....	12
1.3.4 Destek Unsuru.....	12
1.4 TERÖRİZMİN NEDENLERİ	13
1.4.1 Siyasi/Stratejik Nedenler.....	13
1.4.2 Sosyal/Kültürel Nedenler.....	14
1.4.3 Ekonomik Nedenler.....	16
1.5 TERÖRÜN SAFHALARI	16
1.5.1 Hazırlık (Başlangıç) Safhası.....	17
1.5.2 Örgütlenme Safhası.....	17
1.5.3 Eylem Safhası.....	18
1.5.4 İç Savaş Safhası.....	18
1.6 TERÖRİST, GERİLLA VE ÖZGÜRLÜK SAVAŞÇISI	18
1.7 SUÇ VE GÜVENLİK KAVRAMLARI	21
1.7.1 Suç (Crime)	21
1.7.2 Güvenlik.....	22
1.8 TERÖRLE MÜCADELE STRATEJİLERİ	24
1.9 TÜRKİYE’DE TERÖR VE TERÖRLE MÜCADELE	27
1.9.1 Sol Terör Örgütleri.....	32
1.9.2 Dini Referans Alan Terör Örgütleri.....	33
1.9.3 Etnik/Bölücü Terör Örgütleri.....	34

1.10 TERÖRLE MÜCADELEDE ULUSLAR ARASI İŞBİRLİĞİ.....	35
1.11 GELECEKTE TERÖR.....	37
2. BÖLÜM: İLLEGAL ÖRGÜTLERİN (HEDEF) KİTLELERİ ETKİLEME ARAÇLARI	42
2.1 İLETİŞİM.....	42
2.2 ALGI VE ALGI YÖNETİMİ.....	46
2.3 PROPAGANDA	50
2.3.1 Yöntemine Göre Propaganda Türleri.....	53
2.3.1.1 İkna Edici Propaganda.....	53
2.3.1.2 Korkutucu/Yıldırıcı Propaganda.....	53
2.3.1.3 Kışkırtıcı Propaganda /Ajitasyon.....	54
2.3.2 Amacına Göre Propaganda Türleri.....	54
2.3.2.1 Propaganda.....	54
2.3.2.2 Karşı Propaganda.....	55
2.3.2.3 Silahlı Propaganda.....	56
2.3.3 Kaynağına Göre Propaganda.....	56
2.3.3.1 Beyaz Propaganda.....	56
2.3.3.2 Gri Propaganda.....	57
2.3.3.3 Kara Propaganda.....	57
3. BÖLÜM: PKK TERÖR ÖRGÜTÜ VE ALGI YÖNETİMİ FAALİYETLERİ.....	58
3.1 PKK Terör Örgütünün Kuruluşu.....	58
3.2 PKK Terör Örgütünün Amacı, İdeolojisi ve Stratejisi.....	60
3.2.1 KCK Sözleşmesi.....	62
3.3 PKK Terör Örgütünün Eleman Temini.....	65
3.4 PKK Terör Örgütünün Finansal Kaynakları.....	71
3.5 PKK Terör Örgütüne Verilen Yurtdışı Destekler.....	73
3.6 PKK Terör Örgütünün Algı Yönetiminde Başvurduğu Temel Kavramlar	77
3.6.1 İdeolojik Unsurlar.....	79
3.6.1.1 Önderlik Kavramı.....	79
3.6.1.2 Sömürü Kavramı.....	81
3.6.1.3 Din Kavramı.....	82
3.6.2 Etnisite / Irkçılık.....	83
3.6.3 Ajitasyon /(Mağduriyet Algısı)	84
3.6.4 Evrensel Değerler.....	87
3.6.5 Değer Atfedilen Olgular/Simgeler	88
3.6.6 Örgüt Terminolojisi.....	92

3.6.6.1	Şehit ve Şehitlik Kavramı.....	94
3.6.6.2	Barış Kavramı.....	95
3.6.6.3	Savaş ve Ateşkes Kavramları.....	96
3.6.6.4	Özsavunma Kavramı.....	98
3.6.6.5	Tutsak/Esir Kavramı.....	99
3.6.6.6	Serhildan / Direniş Kavramları.....	99
3.7	PKK Terör Örgütünün Algı Yönetiminde Propaganda Araçları..	100
3.7.1	Doğrudan silahlı şiddet Eylemleri.....	101
3.7.2	STK, Siyasi Partiler, Dernekler üzerinden yapılan eylemler.....	102
3.7.3	Basın Yayın Kuruluşları Üzerinden Yapılan Eylemler.....	116
3.7.3.1	Televizyon ve Radyo Kanalları.....	121
3.7.3.2	Basılı Medya Araçları.....	123
3.7.3.3	İnternet Ve Sosyal Medya Araçları.....	124
3.7.4	Terör Örgütünün Algı Yönetimi ve Ulusal Medya.....	126
3.7.5	Teknolojik Gelişmelerin Algı Yönetimine Etkileri.....	129
3.8	PKK Terör Örgütünün Algı Yönetiminde Hedef Kitleleri.....	131
3.8.1	Kendi Militanları ve Sempatizan Kitleleri.....	131
3.8.2	Devlet Kurumları.....	133
3.8.3	Uluslar arası siyasi ve Sosyal Alan.....	134
3.8.4	Halk Kitleleri.....	134
3.9	PKK Terör Örgütünün Algı Yönetimi Faaliyetlerinde Amacı Nedir?..	135
3.10	PKK Terör örgütünün algı yönetimine karşı devletin faaliyetleri.....	135
	SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	140
	KAYNAKÇA	145
	EKLER	156
	ÖZGEÇMİŞ.....	190

KISALTMALAR:

KDGM	: Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
PKK	: Partiya Karkaren Kürdistan / Kürdistan İşçi Partisi
KCK	: Koma Ciwake Kürdistan/Kürdistan Halklar Topluluğu
KKK	:Kürdistan Demokratik Konfederalizmi
TAK	:Kürdistan Özgürlük Şahinleri
KADEK	:Kongreya Azadi ü Demokrasiya Kürdistane
KONGRA-GEL	: Kongreya Gele Kürdistan / Kürdistan Halk Kongresi)
UMED	: Uluslar arası Medya Enformasyon Derneği
TCK	: Türk Ceza Kanunu
DDKO	: (Doğu Devrimci Kültür Ocakları)
FARC	:Kolombiya Devrimci Ordusu
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
HPG	: (Hezen Parastine Gele –Halk Savunma Güçleri)
(KİH)	: Kürdistan İslam Hareketi
KAB	: Kürdistan Aleviler Birliği
YRWK	:Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği/Yekitiye Ruşenbere walatparozen Kürdistan
HÜNDER-KOM	:Kürdistan Sanatçılar Birliği
YRWK	:Kürdistan Gençler Birliği/Yekitiye Civeran Kürdistan
TAJK	:Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği/Tevgera Azadiya Jinen Kürdistan
KUM	:Kürdistan Ulusal Meclisi
KON-KURD	:Avrupa Kürt Dernekleri Konfederasyonu
SKP	:Sürgünde Kürt Parlamentosu
HEP	:Halkın Emek Partisi
ÖZ-DEP	:Özgürlük ve Demokrasi Partisi
DEP	:Demokrasi Partisi
HA-DEP	:Halkın Demokrasi Partisi
DTP	:Demokratik Toplum Partisi
ÖZEP	:Özgürlük ve Eşitlik Partisi
DEHAP	:Demokratik Halk Partisi

DBP :Demokratik Bölgeler Partisi
HDP :Halkın Demokratik Partisi

GİRİŞ

Terörizm, özellikle soğuk savaş döneminin sona ermesinden itibaren dünyada ve Türkiye’de siyasetten ekonomiye her alanı etkileyen ve varlığını devam ettiren önemli bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Terörizm gelişen ve değişen dünya düzeninde uzun süre gündemde kalacağının sinyallerini de vermektedir. Ulusal düzeyde ve uluslararası alanda Terörle Mücadele stratejileri geliştirilmeye çalışılıp, bu alanda işbirliklerine gidilse de terör kavramına karşı göreceli yaklaşımlar nedeniyle etkili sonuçların henüz alınabildiğini söyleyemeyiz.

Terörizm dinamik bir yapıya sahiptir ve her dönemde yeni şartlara çok hızlı ayak uydurmaktadır. Mevcut şartları kendi lehine kullanmakta, teknolojiden siyasete kadar geniş bir alanda kendine alan açma, meşruiyet kazandırma faaliyetlerine devam etmektedir. Terörizm, var olabilmek adına hiçbir imkânı göz ardı etmemektedir.

Hedef alınan devlet ve toplumda baskı, korku, yılgınlık duygusu oluşturarak siyasi etki sağlamayı amaçlayan terörizm, eylem etkisini artırabilmek için algılara etkili bir şekilde nüfuz etme düşüncesindedir. Aslında terör eyleminin gücü, algı dünyamızda oluşan büyüklüğü kadardır. Bu durumu çok erken fark eden terörist örgütler bu konuda özel bir çaba sarf etmektedir. Bir terör örgütü için eylem; sadece eylemle sınırlı değildir. Eylem sonrası hem hedef toplumda hem de kendi taraftarlarında oluşacak algıyı planlama ve yönetme de eylemin önemli bir aşamasıdır.

Terör örgütleri varlıklarının devamı için zihinlerde amaçlarına uygun algıyı oluşturma kararlılığındadırlar. Bu gerçekten hareketle kendilerine istismar alanları oluştururlar ve bu alan aslında terör örgütleri için asıl amaç değil sadece bir araçtır. Bu alan yerine göre din, dil, ırk, kültür gibi daha geniş kapsamlı konular iken bazen çok daha sıradan ve ilgi çekici istismar alanları olabilmektedir.

Bu çalışmada terör örgütlerinin algı yönetimi faaliyetleri PKK Terör örgütü özelinde ele alınmıştır. Araştırmanın amacı terör örgütlerinin algı yönetimi faaliyetleri, propaganda faaliyetleri hakkında bilgi edinmek ve PKK Terör örgütünün istismar alanlarından hareketle algı yönetimi faaliyetlerinde yöntem ve amaçlarının ortaya çıkartılmasıdır.

Terör örgütleri açısından Algı yönetiminin önemi nedir?

Algı yönetimi faaliyetleri nelerdir?

Terör örgütleri algı yönetimine neden ihtiyaç duyar?

Terör örgütü PKK'nın algı yönetiminde kullandığı araçlar nelerdir?

Terör Örgütü PKK'nın Algı yönetimi faaliyetlerindeki amacı nelerdir?

Terör Örgütü PKK'nın propaganda faaliyetleri nelerdir?

Terör Örgütü PKK'nın İstismar alanları nelerdir?

Terör Örgütü PKK'nın propaganda faaliyetlerinde çelişkileri nelerdir?

Terör örgütlerinin algı yönetimi ve propaganda faaliyetlerine karşı devletin faaliyetleri nelerdir?

Ulusal medyanın terörizm propagandasına bakış açısı ve hassasiyeti nasıldır? gibi sorulara cevap aranmaktadır. Bu çalışmada Terör örgütlerinin silahlı şiddet eylemleri ve propaganda faaliyetleri neticesinde algılarda etki bıraktığı ve algıda oluşan terör olgusunun eylemin fiziki sonucundan daha etkili olduğu tespit edilmeye çalışılacaktır.

Terör örgütlerinin propaganda faaliyetlerine ilişkin birçok çalışma bulmak mümkündür. Ancak yapılan bu çalışmalar terör örgütlerinin propaganda faaliyetlerini ele alırken birçoğu iletişim bilimleri açısından ele aldığından herhangi bir siyasi parti ya da herhangi bir ticari faaliyet kapsamında bir propaganda gibi değerlendirilebilmektedir. Oysa yasadışı bir Terör örgütünün propaganda amaçlarının belirlenmesi öncelikle örgütün asıl amacının anlaşılmasını zorunlu kılmaktadır. Terör örgütünün propaganda faaliyetlerini gizli ya da açıktan yaptığı bir gerçektir ancak asıl anlaşılması gereken konu propaganda ile ne tür bir algının oluşturulmaya çalışıldığının ortaya konulabilmesidir. Propagandanın görünmeyen tarafını oluşturan algı yönetimi faaliyetlerinin farkına varmak, örgütün bu konudaki araç ve yöntemlerini ortaya çıkarmak devletin ve toplumun terörle mücadelede elini güçlendirecektir.

Bu çalışmada Terör, Terörizm, PKK/KCK Terör örgütü, tarihi, PKK/KCK terör örgütünün yapısı eylemleri, finans kaynakları, eleman temini, kuruluşu, amacı, bağlı alt örgütleri gibi konulara temel bilgi düzeyinde yer verilmiş, detaya girilmemiştir.

Nitel araştırmanın bir olgunun ‘Neden’ini sorgulaması ve sosyal bilimlerde veri elde etme açısından önemli avantajlara sahip olması nedeniyle Nitel araştırma yöntemi temel alınmıştır. Nitel araştırmanın sunduğu geniş çerçevede bilimsel yayınlardan ikincil kaynaklardan yararlanılmıştır.

Konunun, Türk toplumunu yaklaşık 40 yıldır derinden etkileyen ve etkilemeye devam eden PKK/KCK Terör örgütü ağırlıklı oluşu, toplumsal değerler ve önyargılar, hedef kitlenin çekinceleri gibi nedenlerle belirlenememesi sebebiyle anket, mülakat, görüşme gibi yöntemlere başvurulamamış, Terör örgütleri ile ilgili güncel bilgilere güvenlik nedeniyle ulaşılammış, ulaşılan bilgilerin bir kısmı ise çalışmada kullanılamamıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1 TERÖR VE TERÖRİZM

Terör, Terörizm ve Terörist kavramlarının, tanımlayanların farklı yaklaşımları nedeniyle üzerinde uzlaşmış genel geçer bir tanımı bulunmamakla birlikte ülkeler, kişiler ve ideolojilere göre çok farklı anlamlar yüklenmektedir. Çalışmanın özü gereği tanımlar arasında herhangi bir kıyaslama, tartışma yapmaksızın farklı terör tanımlarına bakıp ortak noktalarını görmenin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Nitekim terör ve terörizm konularında çok sayıda tanım bulunmaktadır. Bu tanımlamalarda şiddet ve şiddet tehdidi, şiddetin amaca ulaşmak için kullanılan bir yöntem olduğu, amacının korku durumu yaratmak olduğu, acımasız ve insani ilkelere uzak olduğu, terörist stratejide temel faktörün ses getirmek olduğu hususları ön plana çıkmaktadır (Laqueur, 1987:96).

Sebebi ne olursa olsun, faili kim olursa olsun terör; işkence, yıldırma, korkutma ve öldürme gibi elim sonuçlar doğurmaktadır. Terör acımasız bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. Teröre karşı yaklaşımlar ise uzmanların görüşlerine ve devletlerin bakış açısına göre değişmektedir. Terör eyleminin kime karşı, ne amaçla, hangi ideoloji ile yapıldığına bakılarak yapılan tanımlar, geliştirilen yaklaşımlar sonuca bakılmadığı için eksik kalmaktadır (Güzel, 2002:14-15).

Terör kavramı ilk olarak Fransız ihtilali sonrasında 1793-1794 yılları arasında kurulan baskıcı sistemi tanımlamak amacıyla kullanılmıştır. Kelime kökeni

olarak Latince “*Terere*” sözcüğünden gelmektedir. Korkutmak, dehşete düşürmek, korkup kaçmak, caydırmak anlamlarını içermektedir. Türkçe’deki karşılığı ise korkutma, yıldırma ve tedhiş anlamlarına gelmektedir(Alkan, 2013:19).

İlk olarak, 12.04.1991 Tarihinde kabul edilen 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu 1. Maddesinde yapılan tanımıyla “Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir” (3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu).

“Terörizm kavramı içerisinde bazı belirgin unsurlar yer alır. Bunlar ortada bir şiddet eylemi ya da şiddet eylemi yapılacağı tehdidi bulunması, şiddet eyleminin ya da tehdidinin bir devlet, sosyal sınıf, parti örgüt veya bir kişi tarafından yapılması, şiddet eyleminin veya bu eylemin toplumda yol açtığı korkunun ideolojik, sosyal, etnik, dini, siyasi, ekonomik ve benzeri hedeflenen bir amacın gerçekleştirilmesine yönelik olarak, planlanarak kullanılması, şiddetin hukuk dışı olarak kullanılması esas olarak karşımıza çıkmaktadır” (Arslan, 2000:97).

Terör ile Terörizm kavramları iç içe geçmiş ve genellikle birlikte kullanılan kavramlar olmasına rağmen genel kabul gören şekliyle Terör bir eylem türü iken terörizm; siyasal amaçlara ulaşmak için şiddetin bir strateji olarak kullanılmasıdır. Günümüzde terörizmin bazı devletler tarafından bir araç, bir strateji olarak kullanıldığı düşünüldüğünde bir kazanım ve sonuç elde etmek isteyen ülkelerin seçtikleri hedef ülkede bir kargaşa ve kaos ortamı oluşturmayı amaçladıkları söylenebilir. Böylece terörizme maruz kalan ülke tüm enerjisini her alanda terörle mücadeleye aktaracağından yıpranacaktır. Bir ülkenin tek başına terörizm sonucu yıkılmayacağı açıktır ancak terörizme maruz kalan ülkelerin uzun süren bir yıpranma sürecini yaşaması kaçınılmazdır (Alkan, 2013:20-23).

Terör, korku vererek bireyleri yıldırma, sindirme yoluyla onlara belli düşünce ve davranışları benimsetmek için zor kullanma ya da tehdit etme eylemidir.

Terör, büyük çaplı korku veren ve bireylerde yılgınlık yaratan bir eylem durumunu ifade ederken; terörizm, siyasal amaçlar için mevcut durumu yasadışı yollardan değiştirmek amacıyla örgütlü, sistemli ve sürekli terör eylemlerini kullanmayı bir yöntem olarak benimsemiş durumudur (Bal, 2006:7-8). Günümüzde “*siyasi bir amaç*” ile baskı cebir şiddet korku salma eylemleri terör tanımlarında dikkat çekicidir (Güzel, 2002:15). Siyasi amacın varlığı ise terör eylemini her hangi bir şiddet eyleminden ayırmaktadır.

Terörizm; siyasal hedeflere ulaşmak amacıyla toplumun demokratik ikna ve eylem yoluyla barışçı davranışına karşı, hukukun üstünlüğü ve devlet otoritesini tanımayan, güçsüzlüklerini gizlemek için demokratik otoriteleri kitlelerden kopararak halka karşı şiddet kullanmaya yöneltmeyi amaçlayan, kendi güç ve doktrinleri ile sağlayamadıkları halk desteğini ve ayaklanmasını sağlamak için tarihsel görevlerinin olduğuna inandırılmış çeşitli unsurlardan oluşan ve uluslararası destek gören örgütlerin, tahripkâr silahlarla donanmış olarak gelişmiş taktikler kullanan, insanlığı hakir gören, ahlaki hiçbir temeli bulunmayan siyasal hedeflere ulaşmak için insan hayatını hiçe sayan, masum insanları hedef alan ve hiçbir savaş kuralı tanımayan, geleneksel politik suçlardan farklı, metodik, örgütlü, sistematik, öldürme, kaçırma, korkutma ve tahrip eylemleridir (Bal, 2006: 9).

Terör, silahla varlığını ilan eden, duyuran ve şiddeti bizzat gerçekleştiren, eylemin uygulayıcısı iken Terörizm, silahlı eylemler sonrasında bu eylemleri savunan, stratejiler geliştiren, yayan düşünce ya da akımdır. Terörizm, terörün eylemden ziyade söylem kısmı olarak adlandırılabilir (Bal, 2006).

“Terörizm bir ideoloji etrafında örgütlenen birden fazla insanın siyasal amaçlar için güvenlik güçlerine ve sivillere yönelik gerçekleştirdiği kuralsız şiddet hareketleri” olarak da tanımlanabilir (Alkan, 2013:21).

Terörizmi, birden çok kişinin bir ideoloji çevresinde var olan siyasal iktidarı ve rejimi hedef alarak gerçekleştirdikleri şiddet eylemleri olarak tanımlamak mümkündür. Siyasal özellik göstermeyen şiddet hareketleri örgütlü olsalar dahi terör suçu ya da terörizm olarak adlandırılmazlar (İçli, 2007:254). İçli’nin tanımına göre bir eylemin terör suçu olabilmesi için yalnızca şiddet içermesi yeterli değildir. Terör suçunun siyasal özelliğe sahip belli bir ideoloji ile gerçekleşmesi gerekmektedir.

Terörizmle mücadele, eylemden çok söylemi, değişik motive unsurlarını, çevresel koşulları, sosyal ve/veya bireysel mağduriyetleri kapsamaması nedeniyle çok sektörlü ve sivil bir anlayışla ele alınması gereken bir konudur. Teröristle mücadele ise suç oluşmadan önce ve suç oluşuktan sonraki yasadışı faaliyetleri içerdiğinden güvenlik bürokrasisinin (Asker -Polis) ve Adli sistemin aktif olması gereken süreçleri içermektedir. Bu ayrımın yapılamaması daha fazla enerji harcanmasına, yeni sorunların ortaya çıkmasına, can ve mal kaybının artmasına neden olabileceği gibi ölümler üzerinden yapılan analizlerle yürütülen mücadelenin asıl amacına ulaşmama riskini de beraberinde getirecektir (Bal ve Özeren, 2012:362).

Terör yapısı gereği çok boyutludur ancak; buna ek olarak diğer güvenlik sorunları da eklendiğinde çok daha karmaşık bir hal alır. Bu duruma Kolombiya ve Kolombiya'nın Terörle Mücadelesi örnek olarak gösterilebilir. Kolombiya FARC (Kolombiya Devrimci Ordusu)'na karşı verdiği mücadelede uyuşturucu başta olmak üzere diğer sorunları ile de başa çıkma gayretindedir. Ülke yolsuzluk, aşırı bürokrasi, yaygın suç ağı ve yüksek suç oranlarının görüldüğü bir ülkedir. Ülkede uzun süren ve çözülemeyen sorunlara karşı güvenlik güçlerinin de yetersiz olması dikkat çeker. Terörün uyuşturucu kartelleri ile iç içe geçmiş yapısı ve buna karşı devletin aldığı tedbirlerin zaman zaman insan hakları ihlallerine dönüşmesi halkın hükümetlere karşı olan güvenini zedelemekte ve kendi güvenliğini sağlama konusunda başka arayışlar içine girmesine neden olmaktadır (Bal ve Özeren, 2012:377-407).

Terörizm, kitle ve seri cinayetlerin organize bir şekilde ideolojik/politik bir amaçla bir araya gelmiş halidir. Terörizmi diğer suçlardan ayıran en önemli husus onun ideolojik ve organize bir şekilde hedef gözetmeden meydana gelmesidir. Terörizm, bir ideoloji için başkalarını korkutmak ve yıldırma yoluyla etkileme taktiğidir. Teröristler bu taktiği kullanırken uygulayacakları şiddet için her türlü aracı kullanır, ahlaken kabul ettikleri terörist eylemlerinden başka çareleri olmadığına inanırlar. Meşruiyetlerini de etnik, dini, siyasi temellere dayandırır (İçli, 2007:253-254).

Wilkinson Terörizmin; genellikle demokrasi mekanizmaları olmayan, terörü kendi üyelerini kontrol ve disiplin altında tutmak için kullanan, kaba askeri düzenle örgütlenmiş küçük suikastçı gizli dernekler tarafından uygulandığını belirterek

Terörist grupların demokrasi ve demokrasinin unsurlarından nefret ettiğine dikkat çekmiştir (Wilkinson, 2002:163-175, Ed. GÜZEL,C.).

Terörle Mücadelenin yalnızca güvenlik boyutuyla değerlendirilmesi sorunu çözmeyeceği gibi daha da çözümsüz bir hale getirebilmektedir. Devletin en önemli varlık sebeplerinden biri vatandaşlarının güvenliğini sağlamaktır. Bunun için devletler tedbirlerini almak, gerekli adımları atmak zorundadır. Bu noktada önemli olan Terörle mücadele ve Terörizmle mücadelenin birbiri ile uyumlu, koordineli ve planlı bir şekilde profesyonelce bir bütün halinde yürütülebilmesidir. Terörle mücadelenin sadece güvenlik boyutuyla ele alındığı ülkelerde sorunların daha da karmaşık bir hal aldığı dünya örneklerine bakıldığında daha net görülmektedir. Terörizm artık belli bir ülkeyi tehdit etmekle kalmayıp ülkelerin kendi aralarındaki ilişkileri, geliştirecekleri politikaları da etkilemekte, dünya siyasetinin şekillenmesinde rol almaktadır (Bal ve Özeren, 2012:441-459).

Terör, şiddet kullanarak siyasi bir mesaj vermeyi amaçlar. Bu yönüyle terörist eylemler gelişigüzel yapılan eylemler ya da sıradan bir suç olarak değerlendirilemez. Terörist eylemde eylemin şekli, şiddeti, yeri, zamanı, hedef seçimi gibi birçok etmen aslında bir mesaj içerir. Terör eylemleri süreklilik gösteren, yaygınlaşabilme özelliği olan eylemlerdir. Stratejik bir eylem ve söylemler bütünü olan teröre karşı mücadele de bir süreç olarak ele alınmalıdır. Bu sürecin bilinçli, iyi analiz edilmiş ve önceden planlanmış olması şarttır (Beren, 2013:50-52).

Terörizm uzun yıllar yalnızca bir güvenlik sorunu olarak algılanmış ve güvenlik tedbirleri ile çözülebileceği düşünülmüştür. Oysaki terörizmin ekonomik, siyasi, sosyal, psikolojik, kültürel birçok nedenlere bağlı bir olgu olduğu açıktır. Dolayısıyla mücadele ederken de sebepleri göz önüne alınarak kurumlar arasında sıkı ve koordineli bir işbirliği ve görev dağılımı gerekmektedir (Alkan, 2013:209).

Günümüzde en büyük risk, arkasında radikal fikirler barındıran terördür. Terörizm, insanlık tarihinin geliştirdiği değerleri tehdit etmektedir. Terörizmi doğru analiz edebilmek için disiplinler arası bir yaklaşıma ihtiyaç vardır. Terörle mücadele sadece teröriste odaklanmamalı, insan odaklı olarak insanların beynine ve kalbine hitap etmelidir (Başbuğ, 2014:67, 73-74).

1.2 TERÖRÜN AMAÇ VE STRATEJİLERİ

Terörist eylemlerin amacı maksimum sayıda insan öldürmek değil, örgüt için maksimum düzeyde haklılık, meşruiyet sağlayabilmektir. Bu bakımdan terör eylemlerinde uygulanan şiddetin de belli bir sınırı aşmaması örgütlerin meşruiyet kaynakları açısından önemlidir. Neredeyse tüm dünyada terör olayları, hükümetleri sert ve radikal tedbirler almaya yönlendirir. Hükümetler ortaya çıkan terör olaylarına karşı üzerinde iyi düşünülmüş, bilimsel, planlı programlı bir politika koyamamaları bile “*Bir şeyler yapılıyor*”, “*Hesap soruluyor*” algısı oluşturan sert ve çoğu zaman temel hak ve hürriyetleri arka plana iten tedbirler alabilmektedirler (Bal ve Özeren, 2012:136, 146). İktidarların aldıkları bu tür tepkisel tedbirler ise otomatik olarak yeni problemleri doğurmaktadır.

Günümüzde terörizm devlete direnmek için önemli bir metod olarak görülmektedir. Terörizmin amaçları da göz önünde bulundurularak toplumun karamsarlığa, umutsuzluğa itilmemesi gerekmektedir (Başbuğ, 2014:130). Toplumun teröre bakış açısı da şartlara göre değişebilmektedir.

Terör örgütleri yapılacak eylemlerde bir davayı veya anlaşmazlığı yerel, ulusal ve uluslararası boyutta sorun haline getirerek çözümü konusunda eylemlere girdiklerini göstermeye çalışırlar. Yapmış oldukları eylemlerde dikkat çekmeyi, kargaşa ortamı yaratmayı, gücünü ve etkinliğini artırmayı, kitleleri taraf olmaya zorlamayı, toplum direncini zayıflatmayı, yandaşlarının itirazsız itaat etmelerini amaçlamaktadırlar (Urhal, 2009:313).

Temelde ruhsal bir baskı oluşturmak amacıyla şiddetin iletişim aracı olarak kullanıldığı bir gerçektir (Güzel, 2002:14). Terörizmin amacı konusunda dikkat edilmesi gereken bir husus vardır. Terörün amacı her zaman, teröristin ya da daha geniş bir ifadeyle terör örgütlerinin ifade ettiği amaçla aynı değildir. Terör örgütünün yapacağı eylemden çok, bu eylemlere yönelik reaksiyonlar ön plandadır. Mesela bölücü terör örgütünün eylemi özellikle milliyetçi kesimde bir tepkimeye yol açmak için kullanılabilir. Yapılacak bir terör eylemi ile halk ya da siyasi irade ölçsüz reaksiyonlar göstermesi için tetiklenir.

1.3 TERÖRİZMİN UNSURLARI

Bir olgunun terörizm olarak nitelenebilmesi ve diğer şiddet türlerinden ve eylemlerden ayrılabilmesi için bir takım unsurları bünyesinde barındırıyor olması gerekmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde terörizmin unsurları ideoloji, örgüt, şiddet ve destek olmak üzere 4 başlık altında incelenmektedir.

1.3.1 İdeoloji Unsuru

İdeoloji hayata bakış biçimi, hayatı anlama ve diğerlerine anlatma, açıklama gayreti olarak ifade edilebilir. Bu ifadeden de anlaşılacağı üzere ideoloji içerisinde doğal olarak “Öteki, diğeri” kavramlarını barındırır. Bu nedenle ideoloji, ortaya koyduğu ve benimseyerek doğruluğuna inandığı düşünce sistemini “öteki”nin yanlışları ve eksikleri üzerinden inşa etme yolunu seçmektedir. İdeolojiler, akıldan ziyade duygulara hitap ederler (Sökmen, 2012:105). İnsanlara umutlarını kullanmak, ellerinde olmayanı vaad etmek ideolojilerin temel esaslarındandır. Hemen her ideoloji benimsendiği ve uygulandığı takdirde mükemmele ulaşılacağını vaad etmektedir.

Herhangi bir örgütlü yapının varlığını devam ettirebilmesi ve başarılı olması için hedeflerinin tamamını içeren sağlam bir inancının/İdeolojisinin olması gerekmektedir.

İdeoloji, kavram olarak farklı tanımlamalara sahip olsa da işlev olarak bir motivasyon unsuru olması, sahip olunan ideolojiye uygun tutarlı davranışlar örgüsü ile gösterilen davranış ve eylemlere bir meşruiyet zemini hazırlaması açısından önemlidir. Dünyada terör örgütlerine kaynaklık eden üç temel ideolojik alan Dini referans alan ideolojiler, etnik (Milliyetçi/Irkçı) temele dayalı ideolojiler ve Marksist/Leninist temelli ideolojilerdir (Alkan, 2013:24).

Terörizmin bir ideal, fikir temeline dayandırıldığı ve bu ideolojinin örgütsel motivasyon unsuru olarak kullanıldığı görülmektedir. Örgütler tarafından benimsenen ideolojileri Etnik, Dini ve Marksist-Leninist ideolojiler olarak sınıflandırmak mümkündür (Karataş, 2008:69-72).

Terör örgütleri militanlarına sürekli bir eğitim ve propaganda ile ideolojilerini kazandırmayı amaçlamaktadırlar. Bunu sağlamak için de mümkün olduğunca militanlarının aile ve çevre bağlarından kopartarak yalıtmayı

hedeflemektedirler. Örgütler ideolojilerini dünyada yaşanan tüm sorunların çözümü olarak görür ve militanlarının da bu yönde düşünmesini sağlar. Bir militandan beklenen örgüt ideolojisi doğrultusunda, düşünmeden sorgulamadan hareket etmesidir. İdeolojiye aykırı bir eylem ya da düşünce militanın hainlikle suçlanmasına neden olmaktadır. Örgüt içerisinde sürekli okunan seçilmiş yayınlar bir süre sonra kutsallaşarak inanç sistemi haline gelmektedir (Alkan, 2013:194-195).

İdeolojileri “*siyaset dünyasının haritaları*” olarak ifade eden Meriç, ideolojilerin tek kılavuz olamayacağını, ideolojinin yanında kişilik şuuru, milliyet şuuru ve tarih şuurunun da olması gerekliliğini vurgulamaktadır. (Meriç, 2004:93-94) Bu yönüyle bakıldığında örgüt, ideolojisini empoze ederken milli şuuru, milli tarihi ve değerleri yok etmekte, şursuz bir ideoloji hedeflemektedir.

1.3.2 Örgüt Unsuru

Örgütler terörist faaliyetlerin yürütülebilmesi için yasadışı örgütlenmelere ihtiyaç duymaktadırlar. Örgüt içi farklı sistematik yapıların bulunduğu, hiyerarşiye dayalı, kendi içerisinde görev dağılımları olan, belli bir gizliliğe sahip yasadışı yapılanmalar terörizmin örgüt unsurunu oluşturmaktadırlar (Karataş, 2008:69-72).

Terör örgütlerinin yasal ve yasal olmayan alanlar olmak üzere iki farklı alanda örgütlendikleri görülmektedir. Yasal alan, örgüte eleman temini sağlamak, finansal kaynaklar oluşturabilmek ve örgüt ideolojilerini farklı kitlelere yaymak amacıyla kurdukları örgütlenmelerdir. Bunlar bir mahalle, bir okul gibi küçük bir çevre olabileceği gibi daha geniş kitlelere ulaşan dergi, gazete, televizyon ve radyo kanalları, internet siteleri de olabilmektedir.

İllegal alanda ise örgütsel yapı 3 unsurdan oluşmaktadır.

Merkezi yapı, örgütün çekirdek kadrosunu ve karar organını oluşturmaktadır. Örgüte dair ana stratejiyi belirleyen bu yapıdır. Örgütün yönetim ve karar organıdır.

Propaganda olarak adlandırılan yapı ise örgütün daha geniş bir kitlesini oluşturur ve hem legal hem de illegal alanda faaliyet yürütmektedir. Örgüt ideolojisi doğrultusunda bilinçli ve planlı bir faaliyet içerisinde eleman temininden lojistik desteğe kadar önemli bir işlevi vardır.

Silahlı birim ise bir terör örgütünün en önemli unsuru olup terörizmin şiddet unsurunun uygulayıcılarıdır. Terörist örgütlerin olmazsa olmaz yapılarıdır (Alkan, 2013:25-27).

1.3.3 Şiddet Unsuru

Belirli bir ideolojiye dayanarak sistematik yapılanmasını tamamlayan terör örgütleri varlıklarının devamını sağlamak ve amaçlarına ulaşmak için mevcut sisteme karşı şiddeti en önemli eylem olarak benimsemektedirler. Terörizm yapısı itibarıyla şiddetten beslenmektedir (Karataş, 2008:69-72).

Terörizmin Şiddet unsuru, bir terör örgütünün ayakta kalabilmesi, varlığını devam ettirebilmesi için vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Varlığını duyurma, halkı sindirme, devlete meydan okuma, kurumlara zarar verme, devlet ile halk arasında çatışmaya sebep olma gibi amaçlarının yanında kendi üyeleri için de bir motivasyon unsuru olarak şiddeti kullanmaktadırlar. Terör örgütleri şiddet eylemlerini, kendi militanlarına yönelik bir disiplin sağlama, korku oluşturma, militanların eğitilmesi, örgütsel bağların güçlendirilmesi için de kullanmaktadırlar (Alkan, 2013:27-28). Bu şiddet eylemleri zaman zaman sistematik halde yapılmaktadır. Terör örgütlerinin kendi militanlarına uyguladıkları işkenceler ise şaşırtıcı boyutlardadır. Terör örgütlerinin militanlarına yönelik infazları da terörün şiddetinin ayrı bir boyutudur (Bayraktutan, 2011:170-209).

1.3.4 Destek Unsuru

İkinci Dünya savaşı sonrasında dünyadaki iki güç olan ABD ve SSCB arasındaki soğuk savaş sonrası iki karşıt görüş arasındaki soğuk savaş terör aracılığıyla yapılır olmuş ve dünya gündemine “*Devlet Destekli uluslar arası terörizm*” kavramı girmiştir (Güzel, 2002:11).

Destek unsuru, bir terör örgütünün dolaylı ya da doğrudan destek bulmasıdır. Bu destek yurt içinden olabileceği gibi yurtdışından da olabilmektedir. Terör örgütüne verilen desteğin yasadışı boyutları olduğu gibi yasal sınırlar içerisinde kanunlardaki boşlukların suistimal edilerek yapıldığı da görülmektedir (Karataş, 2008:69-72).

Terör örgütlerinin içinde bulunduğu halktan destek almadan var olması ve varlığını sürdürmesi mümkün değildir. Bu destek bazen aktif bir şekilde örgüte katılım, finansal ve lojistik destek olabileceği gibi bazen de pasif olarak eylemleri terör eylemi olarak görmeme, tepkisiz kalma, farklı organizasyonlarla örgüte destek verme şeklinde olabilmektedir (Başbuğ, 2014:150).

Bazı devletler kendi çıkarları doğrultusunda PKK/KCK Terör örgütünü gizli ya da açık şekilde desteklemektedir. Sağlanan bu destekler askeri, siyasi ve ekonomik olarak gerçekleştirilmektedir (Aydiner, 2004:5). Devletlerin ulusal ve uluslar arası ilişkileri, genel siyasi durum, ekonomik ilişkiler gibi faktörlere bağlı olarak verilen desteğin miktarı, değeri ve görünürlüğü değişebilmektedir.

PKK/KCK Terör örgütünün neden uzun soluklu olduğunun anlaşılabilmesi için destek unsurunun gözden kaçmaması gerekmektedir. PKK/KCK Terör örgütü'nün bugün geldiği durumu değerlendirirken bunun yalnızca bir Kürt sorunu olmadığı açıktır. 7 Aralık 1937 tarihli “*Umumi Müfettişler Konferansı*”nda ele alınan konulara bakıldığında; Suriye, Ermenistan, Rusya gibi devletlerin desteği ve teşviki ile görünürde Kürt istiklaline çalışan örgütlerin durmadan dinlenmeden Kürtlük gayesi uğrunda çalıştıkları bildirilmiş, Bölgede yaşayan vatandaşların çeşitli propagandalara maruz kaldığı aktarılmıştır (Mumcu, 2003:93-107).

1.4 TERÖRİZMİN NEDENLERİ

Terörizmin birden çok nedeni olabilmektedir. Bu nedenler terörizmin yaşandığı sosyal, kültürel coğrafi alanlara göre farklılık arz etse de belli bir sınıflandırma yapıldığında siyasi/stratejik nedenler, Sosyal/kültürel nedenler, Ekonomik nedenler başlıkları altında incelenebilir. Yapılan sınıflandırmalar terörün nedenleri arasında birbirlerini tamamlayıcı niteliktedir.

1.4.1 Siyasi/Stratejik Nedenler

Türkiye Cumhuriyeti Devleti kuruluşundan itibaren bir takım siyasi kargaşa dönemleri yaşamıştır. Zaman zaman demokrasimiz kesintilere uğramış, Siyasi tarihimiz darbelere ve darbe girişimlerine şahit olmuştur. Ülke siyasetinin gerilimi tırmandıran kavga odaklı yapısı halkı devamlı olarak ikili siyasi çekişmeler içinde

yaşatmış, halk birbirine zıt kutuplara ayrılarak toplum terör örgütlerinin taban ve taraftar bulabileceği bir ortam haline gelmiştir. Siyasi iktidarlar vaatlerini yerine getirememiş, toplumun beklentilerini karşılamakta yetersiz kalmış ve yıpranmışlardır. Politikada meydana gelen boşlukları ve yürütülen politikalardan kaynaklı zaafları terör örgütleri değerlendirmiştir. Türkiye, Siyasi ve ekonomik olarak hedeflenen seviyelere ulaşamamıştır. 1965-1980 yılları arasında artan sol terör akımlarının ardından 1980’li yıllarda PKK Terör örgütü ve Dini istismar eden örgütler oluşan siyasi boşluktan faydalanmışlardır (Alkan, 2013:42-43).

Terör, vatandaşı bıktırmış, sosyal hayatın her alanını çekilmez hale getirmiştir. Terörün yoğun olarak yaşandığı bölgelerde halk yoğun baskı altında kalmıştır. PKK/KCK Terör örgütü Devrimci halk savaşı stratejisini hayata geçirerek Türkiye’nin belirli bir kısmında uluslar arası güçleri (*Birleşmiş Milletler Barış Gücü gibi*) yerleştirmek gibi bir strateji izlemiştir. Türkiye’ye karşı stratejik hesapları olan güçler ise terörizmden nemalanma peşinde olmuşlardır (Özcan, 13-15).

Terörizmin bir toplumda yuvalanmasına engel olabilmek için toplumda yaşayan farklı ideoloji, inanç sistemleri ve dünya görüşlerinin birbiriyle kavga etmeden yaşamasını sağlamak gerekmektedir. Bunu sağlayabilmek için de demokrasinin aileden başlayarak toplumun her alanında geliştirilmesi, Devletin farklı fikir akımlarına ve inanç sistemlerine eşit mesafede durması, demokrasinin gereği olan uzlaşma kültürünün yerleştirilmesi, her görüşün siyasi alanda kendini temsil etme olanağı bulması ve devletin küçültülerek vatandaşa iş-aş kapısı olmaktan çıkartılması gerekmektedir (Alkan, 2013:43-44).

1.4.2 Sosyal/Kültürel Nedenler

Dünyada ve Türkiye’de endüstrileşmenin hızla gelişmesine paralel olarak hızlı ve plansız şehirleşme, düzensiz göç hareketleri, nüfusun hızla artması ve bunlara paralel olarak artan siyasi, sosyal ve ekonomik alandaki problemler terörün sosyal/kültürel sebepleri arasında gösterilebilir. Endüstrinin gelişmesi insan gücüne olan ihtiyacı azaltmış ve kırdan kente yoğun bir göç dalgasının meydana gelmesine sebep olmuştur. Plansız ve hızlı kentleşme kentin siyasi, coğrafi, ekonomik ve kültürel yapısında büyük değişimlere yol açmıştır. Kültürün maddi ve manevi unsurları arasındaki uyumsuzluklar aratarak derinleşmiş, bazı noktalarda kültürel

gecikmeler toplumda gerginliklere, inanç ve değerler sisteminde çözümlere yol açmıştır. Yaşanan toplumsal sıkıntılar, kısa süredeki değişim insanların yeni ortama ve sosyal yapıya uyumunda zorluk çekmelerine, köyden kente göç eden Anadolu insanının kültürel açıdan yalnızlık, yabancılık, çaresizlik ve sahipsizlik hissine kapılmasına neden olmuştur. Bilindiği gibi insanlar kendilerine değer verilen, kimlik verilen oluşumlara yönelirler. Bu oluşumlar bir siyasi parti, dini grup ya da terör örgütü olabilmektedir. Bir arayış içinde olan insanların terör örgütlerinin yürüttüğü propagandaya maruz kalmaları ise kaçınılmaz hale gelmektedir (Alkan, 2013).

Toplumun sosyal yapısı, onu meydana getiren aile, kültür, ekonomi, eğitim, din ve inançlar ile siyaset gibi kurumların karşılıklı ilişkilerinden oluşmaktadır. Sosyal yapıda var olan grupların terörden etkilenme biçimleri de birbirinden farklıdır. Sistemin parçaları arasındaki bütünleşme, kötü bütünleşme ya da ayrışma gruplar arasındaki çatışmaların altında yatan asıl sebeplerdendir. Sosyal Bütünleşme toplumun temeli olan parçalar arasındaki uyumlu, düzenli ilişki ve işbirliği olarak tanımlanabilir.

Terör sosyal bütünleşmeyi sağlayan ilişkileri bozmayı ve yıkmayı amaçlamaktadır. Toplumda ırk, dil, din ve manevi değerler hedef alınarak ayrıştırma hedeflenmektedir. Bu amaçla toplumu bir bütün olarak yıkamasa dahi toplumsal düzeni bozarak yıpratır ve güvensizlik duygusu oluşturur. Güvensizlik duygusu ise savunma ve çatışma durumunu ortaya çıkartmaktadır. Terör eylemlerinin sivil halka yönelmesi, simgesel önemi olan hedefleri seçmesi, eğitim ve sağlık kurumlarına, ekonomik hedeflere yönelmesinin sebepleri arasında toplumsal düzenin bozulması amaçlanmaktadır.

Sağlam bir kültürel yapıya sahip toplumlarda terörün barınabilme olanağı olmadığından terör örgütleri, terörizmin yaşayabileceği bir kültürel yapı oluşturma çabası içindedirler. Bu sebeple teröristlerin oluşturdukları suçlu alt kültürü, o alt kültüre mensup kişilerin dayanışmalarını, örgütle özdeşleşmelerini, eylemlerinin yüceltilerek militanlara yeni ve değer atfedilen statülerin kazandırılmasını sağlar. Bu alt kültürün değer ve normları toplumun genel kültüründen farklıdır. Oluşturulan bu alt kültür terörizmi ve uygulanan şiddeti kendine göre meşru gösterdiğinden terörizmin devamını sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında terör, hem militanlarının hem de etkisi altına aldığı toplumsal yapının farklı statülerindeki insanların sağlıklı

düşünce yapısını da bozmaktadır. Terör örgütlerinin eleman temini açısından hedefinin gençler olduğu gerçeği göz önüne alınarak gençlerin, teröristlerin oluşturduğu suçlu alt kültürüne katılmalarının önüne geçmek gerekmektedir (İçli, 2007:255-261).

Terörün sosyal, kültürel ve ekonomik nedenlerine karşı bu alanda yapılacak çalışmalar tek başına yeterli olamayacağı gibi, yalnızca güvenlik endeksli çalışmalar da tek başına yeterli olmayacaktır. Sosyal kültürel ve ekonomik tedbirlerin alınabilmesi için öncelikle güvenliğin tesis edilmesi gerekmektedir. Güvenliğin sağlanamadığı alanlarda sosyal projelerin; terör sorununu çözemeyeceği gibi terör örgütü lehine sonuçlanabilecek algılar oluşturma riski de yüksektir. Dolayısıyla güvenliğin sağlanması ön şart olarak değerlendirilmektedir (Beren, 2013:129).

1.4.3 Ekonomik Nedenler

Toplumun yaşadığı iktisadi sorunlar insanları farklı alanlara yöneltebilmektedir. Bu alanlardan en tehlikelisi de şüphesiz terörizmdir. Türkiye’de gelir dağılımındaki adaletsizlikler toplumsal sınıflar arasında derin uçurumlara neden olmuş, toplumsal huzur ve barışı zedeleyecek duruma ulaşmıştır. Dolayısıyla sosyal huzurun temin edilemediği bir ülkede terör kendine en uygun ortamı bulacaktır. Ekonomik yoksunluk hissi ile birlikte gelen diğer sosyal sorunlar, insanların kaybedecek bir değerlerinin olmaması insanları örgütlerin kucağına itmektedir (Alkan, 2013:39-42).

Ekonomik sorunlar terörün bir sebebi olmakla birlikte aynı zamanda terörizmin yaşandığı alanlarda bir terör ekonomisinin oluştuğu da görülmektedir. Silah ve patlayıcı madde temini, kaçakçılık, adi suç grupları, haraçlar, bağışlar gibi birçok yasadışı ekonomik eylemlerin yanında yasal görünümle terörizm odaklı ekonomik sirkülasyonun oluştuğu görülmektedir. Bu ekonomik sistem terörizmden beslenen farklı grupların doğmasına neden olduğundan terör ve terör ekonomisi biri birini besleyen iki unsur olarak değerlendirilebilir.

1.5 TERÖRÜN SAFHALARI

Terör odakları hedef aldıkları ülkeye yönelik uyguladıkları stratejilerini dört aşamada gerçekleştirmektedirler. Bu aşamalar Hazırlık (Başlangıç), örgütlenme,

eylem ve iç savaş safhalarıdır. İdeolojileri ne olursa olsun hemen her örgüt bu aşamaları uygulamaktadır.

1.5.1 Hazırlık (Başlangıç) Safhası

Terör açısından birinci bölüm "hazırlık" adı altında sürdürülen planlama faaliyetlerini kapsar. Bu aşama bir örgütün başlangıç aşaması olarak değerlendirilir. Bu faaliyetler arasında yapılacak en önemli iş, içten çökertilecek toplumun her yönüyle incelenmesi ve analize tabi tutulmasıdır. Amaç toplumları parçalamak olunca yapılması gereken de belirlenen kıstaslara göre toplumun zayıf yönlerinin daha derinleştirilip güçlü yönlerinin zayıflatılması olmaktadır. İlk aşamanın asıl hedefi yıkılacak toplumda aktarılmaya başlanan ideoloji doğrultusunda sempatizan kişi ve kuruluşlar oluşturmaktır. Bir örgütün hazırlık aşamasının devlet tarafından illegal olarak nitelendirilmesi pek mümkün değildir. Bu aşamadaki eylem ve faaliyetler masum ve makul görünen propagandalardır (Karataş, 2008:65).

1968 yılından itibaren başlayan öğrenci olaylarında Kürt Solu ve Türk Solu birlikte hareket etmekteydi. 1970'lere gelindiğinde ise Türk Solu ve Kürt Solu birbirinden ayrılarak ayrı faaliyetler içerisinde hareket etmeye başlamıştır. DDKO (Doğu Devrimci Kültür Ocakları) ile Türk solundan ayrılan Kürtçü yapı ile PKK/KCK'nın hazırlık aşamasına geçtiği söylenebilir. Abdullah ÖCALAN'ın DDKO'ya katılması ile başlayan süreç PKK/KCK'nın kuruluşuna kadar devam etmiştir (Temizöz, 2012:60-62).

1.5.2 Örgütlenme Safhası

Örgütlenme aşamasında, ilk aşamada elde edilen veriler ışığında örgütlenme çalışmalarına başlanmıştır. Sempatizan kitle birbirleriyle irtibatlandırılır. Örgütlerin, legal yandaş kuruluşlar veya illegal diğer yandaş örgütler ile ilişki kurmaları sağlanır. Özellikle legal ve illegal teşkilatlanmalar hep bu safhada gerçekleştirilmektedir (Karataş, 2008:65). Böylece elde edilen güç ile yasal olmayan silahsız toplu eylemler ve silahlı münferit eylemleri başlatacak zemin hazırlanmış olur. Korsan mitingler-boykot ve işgaller, pankart ve afişlemeler, gizli bildiri ve yayınlar, hücrel faaliyetler ile küçük çapta silahlı eylemler bu döneme özgüdür.

Terör örgütünün kadro yapılanması yurt içi ve Yurt dışında silahlı ve silahsız yapılanmalar olarak kurulmuştur. Zamana ve geliştirilen stratejilere uygun olarak örgütlenmede değişiklikler yapılmıştır. Örgütlenmenin en kapsamlı hali ise KCK Sözleşmesi ile netlik kazanmıştır (Özcan, 2012).

1.5.3 Eylem Safhası

Başlatılan bu aşamanın amacı yandaş legal kuruluşların da örgütlü desteği ile eğitilmiş militanların, örgütler öncülüğünde silahlı eylemlere başladıkları dönemdir. Terör örgütleri önceden belirledikleri hedeflere yönelik şiddet eylemlerine girişirler (Karataş, 2008:65). Silahlı ve bombalı saldırılar, Suikastlar, sabotajlar, silahlı soygunlar, silahlı baskınlar, yağmalamalar vb. eylemler bu safhanın belirgin özelliklerindendir.

15 Ağustos 1984 Tarihinde Eruh ilçesine yapılan saldırı ve aynı tarihte Şemdinli ilçesine yapılan saldırı PKK/KCK Terör örgütünün şiddette zirve yaptığı, eylemselliğini arttırdığı eylemlerdir. Bu tarihten itibaren de PKK/KCK Terör eylemlerine aralıksız devam etmiştir (Temizöz, 2012:76-79).

1.5.4 İç Savaş Safhası

Bu aşama terör örgütlerinin ulaşmayı amaçladığı son aşamadır. Bu aşamaya gelinebilmesi için ilk üç aşamanın başarılı olması gerekmektedir. Bu aşamada hedef yönetimi ele geçirmektir. Bu aşamada, çeşitli bölge, yerleşim yeri ve hatta büyük şehirler ele geçirilerek üsler kurulur ve cephe savaşına geçilir. Devlet güçleri ile açıkça silahlı mücadeleye girildiği aşamadır (Karataş, 2008:66).

PKK'nın 2015 yılı sonbaharından itibaren Şırnak, Şırnak/Cizre, Şırnak/Silopi, Şırnak/İdil, Diyarbakır/Sur, Mardin/Nusaybin gibi birçok il ve ilçede başlattığı eylemler bu aşamaya geçme çalışması olarak değerlendirilebilir. PKK terör örgütü, bu bölgelerde bire bir hendekler kazmak, mevziler oluşturmak suretiyle güvenlik güçleri ile açıkça silahlı mücadeleye girişmiştir. Devletin egemenliği altında bulunan bir bölgede kendi hâkimiyetini sağlamak ve bölgenin yönetimini ele geçirmek amacıyla cepheler oluşturmuş, devlete karşı tüm gücüyle meydan okumuştur. PKK Terör örgütü bu cüretkâr hamlesi sonucunda ağır kayıplar vermiştir.

1.6 TERÖRİST, GERİLLA VE ÖZGÜRLÜK SAVAŞÇISI

Terörist, gerilla ve özgürlük savaşçısı terimleri konunun anlaşılabilmesi açısından açıklanması gereken kavramlardır. Günlük hayatta, yazılı ve görsel medya araçlarında, kitle iletişim araçlarında sıkça duyulan bu kavramların kimilerince bilinçli olmak üzere birbirlerinin yerine kullanıldığı görülmektedir.

Terörün ideolojiler ve bakış açılarına göre farklı tanımlanmasının sorunun çözümüne doğrudan etki ettiği bir gerçektir. Örneğin bazıları için terörist olan kişi ya da kişiler başkaları tarafından özgürlük savaşçısı olarak kabul edilebilmektedir (İçli, 2007:252). Farklı ideolojiler de olsa terörün farklı tanımlanması nedeniyle özgürlük savaşçıları, gerilla ve terörist olarak kabul edilmektedir. Terör, Terörist ve Terörizm temel konu olmakla birlikte farklı etkiler altında yapılan değerlendirmeler nedeniyle sorunun uzlaşılabilir ortak bir noktasına ulaşılamamaktadır. Tanımlar ve bakış açıları farklı olduğunda bir kesimin terörist ve terör olarak nitelediği başka bir kesim tarafından özgürlük savaşçısı ve direnişçi olarak kabul edilmektedir. Tüm bu farklı yaklaşımlara rağmen amacı ne olursa olsun terör eyleminin sonucu korkutma, yıldırma, öldürme, işkence, tehdit içerdiğinden kimden geldiğine bakılmaksızın olayın yani eylemin kendisine bakmak gerekmektedir (Güzel, 2002:11-14).

Hiç bir silahlı grup kendisini terörist olarak tanımlamamaktadır. Terörist tanımlamasından uzaklaşmaya çalışmalarının ve kendilerini bu tanımın dışında görmelerinin ana sebebi ise örgütlerin psikolojik ve hukuksal alanda avantaj sağlamak istemeleridir. Örgütler, psikolojik ve siyasi alanda meşruiyet kazanabilmek ve ellerini güçlendirebilmek maksadıyla kendilerini gerilla ve özgürlük savaşçısı olarak tanımlamaktadırlar. Terörist olmanın gayri insani haline karşılık gerilla ve özgürlük savaşçısı olarak kabul edilebilmenin siyasi, hukuki ve psikolojik avantajlarını kullanmak örgütlerin hedeflerindendir. Ulusal ve uluslararası alanda devletlerin tutumları da bir silahlı yapının hangi sınıfta olduğuna göre şekillenmektedir. Zira Uluslararası hukukta teröristin hiçbir hakkı yokken gerilla ve Özgürlük savaşçısının bir takım hakları mevcuttur. Ülkemizin de taraf olduğu 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmesinde Gerilla'nın taşıması gereken özellikler belirtilerek teröristten ayrılan noktaları vurgulanmıştır. Özetle Gerilla, Silahını açıkça taşıyan, ast-üst ilişkisi ile örgütlenmiş, sivil halktan ayrılabilen işaret, sembol ve üniforma taşıyan, mücadelesinde belirli kurallara riayet eden küçük silahlı birlikler olarak tarif

edilmektedir. Hiç bir ahlaki, insani, hukuki kuralı tanımayan terör örgütleri ile gerilla arasında büyük farklar vardır (Akutay ve Ateş, 2013: 116). Bu sebeplerle Türkiye’de PKK Terör örgütünün kendisini gerilla ve özgürlük savaşçısı olarak tanıtmaya, bu şekilde bir algı oluşturmaya çalışması terör örgütlerinin genel yapısı ile uyumludur.

Terör örgütlerinin nihai hedefi gerilla aşamasına geçmek ve bu aşamadan sonra ise özgürlük savaşçısı olabilmektir. Bu aşamaya geçişi sağlamak için de söylemlerini genellikle tüm dünyanın kabul ettiği değerler üzerinden yapılandırırlar. Barış, kardeşlik, sevgi, hoşgörü, demokrasi, özgürlük gibi çatı kavramlar altında kendi terminolojilerini kullanmaya özen gösterirler. Mücadelelerini özgürlük savaşı seviyesine taşımayı hedefleyen örgüt, uluslararası alanda savaş hukukundan doğan haklar kazanmayı hedeflemektedir (Beren, 2013:104-106).

Terörist eylemlerini ve terör suçlarını politik hareket olarak görmek yanlıştır. Terör örgütlerinin amacı siyasi bir hedef olabilir ancak bu hedefe ulaşmak için giriştiği eylemler, sebebi ne olursa olsun terörizmdir. Terör ve Terörizm tanımı bakış açılarına göre farklılıklar gösterdiğinden Terörist, direnişçi, gerilla, özgürlük savaşçısı gibi farklı isimler ve tanımlar da ortaya çıkmaktadır (Başbuğ, 2014:69-72).

Terörist ile gerilla arasında ayırt edici özellik olarak şu hususlar önem arz eder. Gerilla; Belli bir hedef saptayarak eyleme geçerken sivil halka zarar vermemeye özen gösterir. Terörist için hedefin bir önemi yoktur. Terörist için eylemin ses getirmesi yani propaganda gücü önemlidir. Oluşturduğu algı gücü eylemin başarısının göstergesi kabul edilir. Terörist korku, panik, yıldırma gibi zorlayıcı yöntemleri benimserken gerilla için kısıtlı da olsa belli bir alanda halk desteği sağlamak öncelikli konudur (Baydili, 2011:12-13).

Bu açıklamalar ışığında PKK terör örgütünün kadro yapılanmasına bakıldığında şu katmanlar dikkat çeker:

Diriyan Kadro; Örgüt içerisinde yönetme yetkisine sahip komuta eden durumundaki teröristlerden oluşmaktadır. Bunlar örgüt içerisinde çeşitli görevler alarak Sözde eyalet komutanı, bölük komutanı, kamp komutanı gibi görevlerde kullanılmaktadır.

Militan Kadro; Terör örgütünün silahlı gücüdür. Örgüt içerisinde sayıca kalabalık olan şiddetin uygulayıcısı olan kadrolardır.

Milis Kadro; Günlük yaşamını halkın içerisinde sürdüren ancak PKK Terör örgütünün amaç ve ideolojileri doğrultusunda gerektiğinde silah kullanmak dâhil maddi desteklerde bulunan, örgüt adına faaliyet yürüten kadrodan oluşmaktadır. Legal ve illegal alanda faaliyet yürütürler.

Sempatizan Kadro; Diriyen, Militan ve Milis kadro dışında olup fikren örgüte destek olan, örgütün siyasallaşması sonrasında da sayıları artan kitledir (Temizöz, 2012:85-86). Sempatizan kitlenin faaliyetleri doğrudan suç kapsamında olmayıp terör örgütüne destek olabilecek alanlarda faaliyette bulunan yahut hiç bir faaliyete katılmadan fikren örgüt ideolojisini benimseyen kadrolardır.

Terör, hedef gözetmeden, rastgele ve kontrolsüz, ölçsüz bir şekilde şiddet kullanır. Terörün insani, ahlaki, hukuki hiçbir kuralı yoktur. Terörü savaştan ve gerilla hareketlerinden ayrı kılan özellik Terörün hedefine ulaşmak adına her yola başvurabilmesidir.

1.7 SUÇ VE GÜVENLİK KAVRAMLARI

1.7.1 Suç (Crime)

Çağdaş kriminolojide (Suç Bilimi) suç kavramının yasal, siyasal, sosyolojik ve psikolojik olmak üzere dört boyutta ele alındığı görülmektedir. Bu nedenle suç kavramının birçok tanımı görmek mümkündür.

Yasal bakış açısıyla suç; Ceza yasalarını ihlal eden insan davranışları olarak özetlenebilir. Siyasal bakış açısından suç; yasaya güçlü gruplar tarafından yerleştirilen ve daha sonra davranışın istenmeyen biçimlerini yasadışı olarak kabul eden bir ölçütün sonucudur.

Sosyolojik açıdan suç; toplumsal sistemin korunması için baskılanması gerekli bir antisosyal davranış biçimidir. Sosyolojik bakış açısıyla suç, İnsan haklarının ihlalini içeren davranışlar bütünü olarak da ifade edilebilir.

Psikolojik bakış açısından suç; bir davranış problemi olarak değerlendirilir ve sosyal olarak kötü uyumun bir ifadesidir. Suç, tanımsal bir faaliyettir ve tanımı bakış açılarına göre değiştiği için topluma, zamana ve kültürle göre değişkenlik gösterir. Bu sebeple bir toplumda suç sayılan kavramlar başka bir toplumda suç

olarak tanımlanmayabilmektedir. Suç faaliyeti meydana çıktığı sosyal durumla tanımlanır.

Suç genel olarak üç boyutta incelenebilir. Bunlar; Suçun belirlenebilen bir mağdurunun olmasıyla ilişkili olan mağduriyet boyutu, Hükümetin/Devletin devamlılığını tehdit eden suçlar politik boyutu, Suçun olduğu toplumsal yapı içerisinde kendisine verilen değer ise ciddiyet boyutunu oluşturmaktadır.

Bir davranışın suç olarak nitelendirilmesi için davranışın yasada belirtilen tanıma uygun bir yaptırımının olması gerekmektedir. Bir eylemin suç sayılabilmesi için yasada tanımlanmış olması şartı aranır (İçli, 2007:23-26).

Suç konusunda dikkat çeken bir diğer husus ise “*Suç Korkusu*”dur. Suç korkusu direkt olarak suçtan mağduriyeti ifade etmemektedir. Suça tanık olma, duyma, haberdar olma, kitle iletişim araçları ile yapılan yayınlar ile suç korkusunun olduğu, mevcut suç korkusunun ise arttığı tespit edilmiştir. Suç korkusunun bir pazarlama tekniği olarak kullanıldığı da görülmektedir (Yücel, 2009:285-286). Öyle ki öznesi sigorta şirketleri, güvenlik hizmetleri, siyasetçiler olan bir pazarın olduğu da söylenebilir. Suç korkusunun beslediği yeni sektörler günümüzde ekonomik alanda da yerini almıştır.

1.7.2 Güvenlik

Güvenlik Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinde fiziksel ihtiyaçlardan sonra gelen insan ihtiyacıdır. Fiziksel ihtiyaçlardan sonra insan yaşamının vazgeçilmezi olarak değerlendirilmektedir (McLeod, 2007).

Güvenlik kavramı çeşitli yaklaşımlarla açıklanmaya çalışılmıştır. Her kuramın öne aldığı bazı hususlar mevcuttur. Kuramların ortaya konulduğu zamanın izlerini taşıdığı görülmektedir.

Güvenlik yaklaşımlarındaki dönüşüm ve değişime ana hatları ile bakıldığında soğuk savaş dönemi güvenlik yaklaşımlarında; devlet güvenliği birey güvenliğinin önündedir, kuramcılar güvenlik kavramını sürekli bir güvensizlik ve tehdit halinden yola çıkarak tanımlar, Devlet güvenliğinde askeri güç ve stratejiler ilk plandadır. Geçiş Dönemi Güvenlik yaklaşımlarında; Birey güvenliğinin daha ön plana çıktığı görülür. İşbirliği, uzlaş, uluslararası ilişkiler, devlet dışı aktörlerin de güvenlik kuramlarında yer alması hususları dikkat çekicidir. Uluslararası yönetim

ile işbirliği, çoğulculuk ve bütünleşme ile güvenliğin tesis edilebileceği savı ortaya konulmuştur. Bu dönemde Neomarksist güvenlik kuramcıları ise kapitalist sistemi güvensizliğin temeli olarak görmüş, uluslararası sistemde bağımlılığın mevcudiyetini kabul ederken karşılıklılığın zorunlu olmadığı iddiasındadırlar. Bu dönemde güvenlik kavramının açıklanmasında “*ekonomi*” kendini hissettirmektedir (Sandıklı ve Emeklier, 2012:3-67).

Soğuk savaş öncesi ve sonrasında güvenlik kavramına karşı bakış açılarının büyük ölçüde değiştiği görülmektedir. Küreselleşme ve dünyanın yeni siyasi yapısının bu değişimde büyük etkisinin olduğu değerlendirilmektedir. Genel anlamda soğuk savaş öncesi devletin güvenliği ön planda iken soğuk savaş sonrasında birey ve toplumun güvenliği hususunda çalışmaların yoğunlaştığı ve bu alanın önem kazandığı görülmektedir.

Soğuk savaş sonrası güvenlik yaklaşımlarında ise; SSCB’nin yıkılması ile birlikte iki kutuplu dünya sona ermiş ve yeni çevreler ile güç merkezleri oluşmuştur. Ortaya çıkan yeni güç merkezleri güvenliğin kim için, ne için, hangi sınırlara kadar ve nasıl sağlanacağı hususlarında irdelenmesine neden olmuştur. Güvenliğin yalnızca devlet güvenliği, ulusal güvenlik olarak sınırlandırılmasına karşı çıkılan bu dönemde, güvenliğin ekonomik, toplumsal, bireysel, kültürel, cinsiyete dayalı güvenlik boyutları ile ele alındığı görülmektedir. Soğuk savaş sonrası dönem, tehdit algısının ne olduğu ile ilgili önemli değişimlerin yaşandığı ve kuramlara yansıdığı bir dönemdir. Küreselleşme ve teknolojik değişim dönüşüm coğrafi sınırları ortadan kaldırmış, risk ve tehditlerin mesafelerini yakınlaştırmıştır. Bireylerin güvenliğinde fiziki sınırlar ve coğrafyanın önemi azalmıştır (Sandıklı ve Emeklier, 2012:3-67).

Güvenlik günümüzde birçok alanda kullanılan, önemi gün geçtikçe artan ve duruma göre farklı anlamlar içeren bir kavramdır. İnsan hayatının ve ihtiyaçlarının birçok yönden değişmesi güvenliğin yeni boyutlarını da ortaya çıkarmıştır. Güvenlik kavramı *tehdit odaklı güvenlik yaklaşımı* ve *Risk odaklı güvenlik yaklaşımı* olarak iki temelde ele alınabilir. Tehdit odaklı yaklaşım mevcut ya da muhtemel tehditlerin tespiti ve yok edilmesi iken, Risk odaklı yaklaşım sahip olunan değerlerin tespit edilerek korunmasını içermektedir. Dolayısıyla Güvenlik muhtemel tehditlerden uzak olma ve mevcut değerlerin korunması ile insanın yaşadığı ortam ve durumdan endişe duymama hali olarak tanımlanabilir. Buradan hareketle bakıldığında aslında

güvenlik bir psikolojik algı durumudur. Güvenlik kavramının farklı ölçütlere göre ayrımı yapılabilir ancak konumuz gereği iç güvenlik ve Dış güvenlik kavramları üzerinde durulacaktır. Dış güvenlik, bir ülkeye yönelik muhtemel veya mevcut olan tehditlerin tanımlanarak bertaraf edilmesidir. İç güvenlik ise bir ülkede yaşayan halkın huzur ve refahının sağlanması olarak özetlenebilir. İç güvenliğin sağlanması yalnızca askeri/polisiye tedbirlerle mümkün değildir. Devletin halkı ile olan karşılıklı ilişkilerinin her alanda artması güvenliğin sağlanmasında kilit bir öneme sahiptir (Beren, 2013:17-29).

Devletin insan odaklı güvenlik yaklaşımını benimsemesi ve halkın da devletle olan ilişkilerinin yoğunluğu güvenliğin sağlanmasında işbirliğini doğuracaktır.

Güvenlik bir değerdir, hukuk bu değeri adil bir şekilde sağlamakla mükelleftir. Baskı ve kısıtlamalar da dahil güvenliğin tesisinde farklı yöntemler izlenebilir. Ancak güvenliğin tesisi aşamasında başvurulan yöntem beraberinde özgürlüğü getirdiği ölçüde kıymetlidir (Yücel, 2009:280).

Güvenlik temel insan ihtiyaçlarındandır ve bireyin veya toplumun yaşam alanının tehlikeden uzak olması halidir. Bu yönüyle bakıldığında güvenliğin üç boyutu vardır. Bu üç boyut Kişisel güvenlik, Ulusal Güvenlik ve Uluslar arası güvenlik olarak adlandırılır. Terörizmle Mücadelede üç boyut arasında dengeli bir ilişkinin sağlanması gerekmektedir (Beren, 2014:67-68). Sonuçta güvenliğin hiçbir boyutu diğerinden daha değerli ya da daha değersiz değildir. Bu sebeple toplumun güvenlik algısının yüksek tutulması önem arz eder.

1.8 TERÖRLE MÜCADELE STRATEJİLERİ

Terörle Mücadele politikalarını Sert (Cezalandırıcı) ve Yumuşak (Uzlaşıcı) yaklaşımlar olarak iki temel gruba ayırmak mümkündür. Sert politikalar baskıcı/bastırıcı bir yapıya sahip olup, Merkezine güvenlik konularını alan, Askeri/Polisiye önlemlerin ön planda olduğu yaklaşımdır ki son yıllarda özellikle ABD olmak üzere batılı devletlerin kabul ettiği genel geçer görülen stratejidir.

Yumuşak (Uzlaşıcı) yaklaşımlar ise askeri önlemlerden ziyade daha az masraflı ve uzun vadeli politikaları içeren bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımda özgürlüklerden ve devletin meşruiyetinden ödün vermeden terörle mücadele etmek

amaçlanır. Yumuşak (Uzlaşıcı) yaklaşımlara en iyi örneklerden biri Japonya'nın *Japon Kızıl Ordusu (JKO)* ve *Aum Shinrikyo* terör örgütlerine karşı verdiği mücadele örnek gösterilebilir. Japonya mücadelesinde toplumla yakın ilişki, işbirliği ve entegrasyonu önemsemiş ve politikalarını bu yönde uygulamıştır (Bal ve Özeren, 2012:125-155).

ETA Terör Örgütüne karşı birçok stratejiyi denemiş olan İspanya'nın terörle mücadelesine bakıldığında ise totaliter ve baskıcı rejimlerin aslında sorunu çözmek yerine daha da derinleştirdiğini görülmektedir. Uygulanan baskı, fikirleri yok etmemiş aksine daha da sistemli bir şiddete dönüştürmüştür. Bu duruma rağmen baskıcı ve anti demokratik uygulamaların kısa vadede kamuoyu desteği aldığı da yadsınamaz. Terör örgütüyle mücadeleyi, örgüt üyeleri, yani teröristle mücadele olarak algılayan stratejiler terör örgütlerinin daha da güçlenmesine ve daha fazla alan kazanmasına neden olmaktadır (Bal ve Özeren, 2012:341).

Terörle mücadele topyekün ve tüm kurumların koordinesi ile gerçekleştirilmekte iken teröristle mücadele daha dar kapsamlı ve konvansiyonel silahlarla militana yani teröristle karşı yapılan mücadeledir. Teröristle yapılan mücadele kısa vadede halktan destek alsa da terör sorununu çözmede yetersizdir. Üstelik bu tür mücadele teröre istismar alanları doğurmaktadır. İngiltere'nin İRA Terör örgütü ile olan mücadelesinde ordu birliklerinin kullanılması ilk etapta devletin gücünü gösterse de yapılan hatalar teröre yeni istismar alanları açmıştır. Ordular düzenli birlikler olup yok etmeye ve yenmeye odaklıdır oysa terör örgütlerinin galip gelme kaygısı gütmedikleri, hedefi askeri, ekonomik ve siyasi alanda yıpratmayı tercih ettikleri bilinmektedir.

Terörle Mücadele Stratejileri bakımından devletlerin politikalarını yukarıdaki şekliyle kesin çizgilerle ayırmak mümkün olmamakla birlikte ağır basan yönlerine göre bu şekilde bir ayrıma gidildiği anlaşılmaktadır. Terörle Mücadele Stratejileri değerlendirilirken devletlerin politikalarına etki eden birçok faktörün olduğu göz ardı edilemez. Sosyal, kültürel, ekonomik, coğrafi ve siyasi yapılarına göre hükümetlerin teröre karşı yaklaşımları da değişkenlik göstermektedir.

Terörle Mücadelede yeni stratejiler belirlenmesinde özellikle Amerika'da gerçekleşen 11 Eylül 2001 saldırıları sonrası iç ve dış güvenlik ayrımının ortadan kalkması, küreselleşmenin yaşamın ve siyasetin her alanına etki etmesi gibi faktörler

etkili olmuştur. Terörle mücadele Stratejilerinin yenilenmesinde bir diğer husus ise tehdidin yükselerek stratejik nitelik kazanması ve değişime uğramasıdır. Eskiden terörizm tehdidi yavaş, açıklanabilir ve öngörülebilirliği olan bir olgu iken günümüzde daha karmaşık ve endişe verici boyutlara ulaşmıştır. Terörizmin uluslararası boyutlara ulaşması, öngörülebilirliğinin daha zor hale gelmesi gibi nedenlerden dolayı artık Terörle Mücadele eden güvenlik birimlerinin terörizme karşı bir adım önde olmaları zorunluluğu doğmuştur (Bal ve Özeren, 2012:221-225).

Terörizme karşı önde olmak ise gelişmiş teknolojiden yararlanma, ileri istihbarat tekniklerini kullanabilme, uluslararası işbirliği, özel eğitilmiş mücadele birimlerinin kurulması, mücadelenin sivil alanda da koordineli bir şekilde yürütülmesi gibi birçok etkene bağlıdır.

Terörle Mücadelede önemli olan uzun vadeli ve kalıcı sonuçlar elde etmektir. Bu konuda kısa vadeli mücadelenin kazanılması yeterli değildir. Fransa'nın uzun vadeli İç güvenlik stratejisine bakıldığında üçlü bir sacayağı şeklinde olduğunu görülmektedir. Bunlar, *“Günlük Terörle Mücadelenin kazanılması”*, *“Fikir Savaşlarının kazanılması”* ve *“Teknolojik Mücadelenin Kazanılması”*dır (Bal ve Özeren, 2012:229).

Terörle mücadelede belki de en önemli husus fikir savaşlarının kazanılması ve yürütülecek politikaların bu mücadeleyi kazanmak adına uzun vadeli ve devletin tüm kademeleri ile koordineli bir şekilde planlanması gerekmektedir.

Son dönemlerde özellikle küreselleşmenin de etkisiyle risk ve tehditlerin değişmesi, güvenlik tedbirlerinin yetersiz kalması, güvenlik zafiyetlerinin artması yeni bir stratejiye olan ihtiyacı arttırmıştır. Sadece savunmayı değil ulusal güvenliği de içine alan bu yeni strateji devletin devamına ve yaşamına yönelik risk ve tehditlerin öngörülmesini, tanımlanmasını ve karşı tedbirlerin alınmasını içerir (Bal ve Özeren, 2012:234-235).

Bir ülkenin Terörle mücadele stratejisi ne kadar mükemmel olursa olsun bu stratejiyi uygulayacak olan kurumlarının ve uygulayıcıların yeterli bilgi birikimine sahip olması, yeterli imkân, araç-gereç ve teçhizatının zamanın şartlarına göre olması elzemdir. Ayrıca uygulamaya konulan strateji ve uygulayıcılar ile kullanılan araçların hızla değişen dünya şartlarına göre kendini yenileyebilmesi gerekmektedir. Zira teröristlerin değişimi çok iyi takip ettikleri unutulmamalıdır.

Emniyet Genel Müdürlüğü 2014-2018 yılları stratejik planına göre terörle mücadele politikası, terörizmle etkin bir mücadele ile halkın devlete olan güvenini arttırmaktır. Terörle Mücadele kapasitesinin arttırılması için ise yine aynı planda şu hususlara dikkat çekilmiştir.

Terörle mücadele birimlerinde görev yapan personelin mesleki bilgi ve kapasitesi arttırılması,

Terörle etkin mücadele amacıyla, uluslararası kuruluşlar ve ülkeler ile işbirliği faaliyetleri gerçekleştirilmesi,

Terör ve terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı vatandaşları bilinçlendirme çalışmalarının yapılması,

Terörle mücadele hizmetlerinde kullanılacak teknik araç, gereç ve donanımlar gelişen teknoloji kapsamında temin edilerek, suç soruşturmasında teknik altyapı ve kapasitenin arttırılması.

Yukarıda değinilen hususlara bakıldığında Türkiye'nin uzun yıllar süren terörle mücadelesinden aldığı deneyimleri ile doğru hedefler koyduğu anlaşılmaktadır. Tüm bu hedeflere sahada ulaşabilmek ise ayrı bir çaba, zaman ve profesyonel uygulayıcılar gerektirmektedir.

1.9 TÜRKİYE'DE TERÖR VE TERÖRLE MÜCADELE

Türkiye, farklı ideolojileri benimsemiş birçok terör örgütünün aynı dönemlerde faaliyet göstermesi açısından özel bir ülke konumundadır. Üstelik bu örgütler legal ve illegal alanda faaliyet göstermesi açısından da önem arz etmektedir. Terörizmi ortaya çıkaran nedenler göz önüne alındığında Türkiye'nin bu durumu terörle mücadelede çok boyutlu bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır. Çok boyutlu bir yaklaşım ise terörün beslendiği alanları kurutmak üzere Güvenlik boyutu, sosyo-ekonomik boyut ve demokratikleşme boyutunun birbiriyle senkronize bir şekilde uygulanması ile mümkündür (Özeren ve Sever, 2013:24-25).

Terörle Mücadelede en önemli konulardan biri mücadele edilen terör örgütünün her yönüyle iyi tanınması, analiz edilmesi, çözümlenmesi ve değerlendirilmesidir. Kısa vadeli ve taktik hamlelerle terör örgütüyle mücadele geri dönüşü olmayan ve mevcut sorunu daha da büyüten sonuçlar doğurabilir. Bu nedenle Terörizmle mücadelede disiplinler arası bir yaklaşım şarttır (Başbuğ, 2014:19).

Türkiye'nin terörle mücadelesini benimsediği anlayış açısından üç döneme ayırmak mümkündür. Birinci dönem güvenlik merkezili askeri/Polisiye tedbirlerin ön planda olduğu teröristle mücadele edilen dönem. İkinci Dönem, yarı askeri bir tutum izlenen, daha az hata ile yürütülen ve sorunun temeline inmeye yönelik fikirlerin geliştiği, bir dönüşüm gayretinin görüldüğü dönemdir. Üçüncü dönem ise çok boyutlu yaklaşımın benimsenerek terörün sadece askeri yaklaşımlarla çözülemeyeceği varsayımının kabul edildiği, yeni ve komplike bir anlayışın geliştiği, bu yönde arayışların olduğu dönemdir (Sandıklı ve Kaya, 2012:411).

Terörle Mücadele devletin tüm imkânları ile topyekûn yapması gereken bir mücadeledir. Milli Gücün bütün unsurlarının koordineli bir şekilde mücadeleye dâhil edilmesi zorunludur. Askeri, siyasi, sosyal-kültürel alanda, diplomasi alanında ve propaganda alanında devletin etkin ve birbiriyle eş zamanlı bir mücadele içerisinde olması gerekmektedir (Başbuğ, 2014:100).

Temizöz, Bölgede sivil devlet kadrolarının hep vekâletle yürütüldüğünden bahisle terörün en şiddetli olduğu bazı noktalarda bir kadın doğum ya da çocuk doktorunun atanmasının en etkili operasyon olabileceğini belirtmektedir. Terörün yoğun olduğu bölgelerimizde eğitim, idare ve yargı alanında da tecrübeli personelin görev yapmasının önemine vurgu yapmaktadır (Temizöz, 2012:555).

Terörle Mücadelede öldürülen terörist sayısı bir başarı ölçütü olarak değerlendirilmemelidir. Mücadelede güç kullanımı olmazsa olmazlardandır ancak önemli olan husus teröristlerin inisiyatifinde gerçekleşen olayların azaltılması olmalıdır (Başbuğ, 2014:76).

Terörle Mücadelenin insan odaklı yürütülmesi gerekmektedir. Mücadele ederken insanların kalbine ve düşüncelerine hitap edilmelidir. Teröristle sivil vatandaş iyi ayrıştırılmalı, hatta teröristle sempatizan kitle dahi iyi ayrıştırılarak her ikisine karşı geliştirilecek davranış ve eylem tarzı belirlenmelidir. Terörle mücadelede halkın desteğinin sağlanması çok önemlidir. Terörle mücadele ederken devletin farklı alanlarda hizmet veren kurumları arasında bir eşgüdüm ve işbirliği olmalıdır. Terörle mücadele kesintiye uğratılmadan sürekli yapılmalıdır. Tüm bunlar iyi bir istihbarat ve bilgi ağı ile desteklenmelidir. Terörle mücadelede halka gerçekçi olmayan vaatlerde bulunulmamalı, Terör örgütünün halk ile iletişiminin kesilmesi sağlanmalıdır. Bunun yanında terörle mücadelenin uzun soluklu olduğunun farkında

olarak stratejik iletişime dikkat edilmeli, toplumsal ve yönetsel anlamda sabırlı davranılmalıdır (Başbuğ, 2014:108-110).

Siyasi olarak Türkiye'nin terörle mücadelesinde karşılaşılabileceği en büyük tehlike, sorunun uluslar arası zemine taşınmasıdır. (Başbuğ, 2014:229) Terörle Mücadelede 31 Temmuz 2009 tarihinden itibaren başlatılan “*Demokratikleşme Süreci*” ile Türkiye kendi terörle mücadele stratejisini geliştirme çabası içerisine girmiştir (Özeren ve Sever, 2013:26).

2009 Yılına kadar genellikle güvenlikçi bir bakış açısıyla değerlendirilen terör konusu, 2009 yılından itibaren Kürt Sorunu olarak değerlendirilip siyasi alanda çözümü için girişimlerde bulunulmuştur. 19 Ekim 2009 tarihinde Türkiye'ye giriş yapan bir grup militanın Habur'da özel olarak kurulan mahkemece yargılanarak serbest bırakılması yoğun tepkilere neden olmuş ve bu girişim başarısızlıkla sonuçlanmıştır. İkinci girişim ise Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümeti tarafından 2011 yılında başlatılmış, Milli İstihbarat Teşkilatı yetkilileri ile Terör örgütü Temsilcileri Norveç'in başkenti Oslo'da bir temas kurmuş ancak bu görüşmelerin basına sızması da süreçten sonuç alınamamasına neden olmuştur.

2013 yılında ise Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümeti tarafından üçüncü bir girişim başlatılmıştır. PKK'nın silah bırakması, Örgüt militanlarının sınırdışına çıkmaları, Her türlü talebin siyasi alanda çözümü aşamalarını içeren bu aşama 21 Mart 2013 tarihinde İmralı Cezaevinde tutuklu bulunan terör örgütü elebaşı Abdullah ÖCALAN'ın okunan mesajında silahlı mücadelenin sonlanacağı belirtilmiştir (Korkmaz, 87-88).

Hükümet bu çabalarını 10.07.2014 yılında kabul edilen 6551 Sayılı “*Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun*”u yürürlüğe koyarak daha somut hale getirmiştir. (Resmi Gazete, 2014) Bu kanunda amaç 1. Maddede şu şekilde belirtilmiştir: ‘*terörün sona erdirilmesi ve toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesi için yürütülen çözüm sürecine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.*’

Bu kanun hükümete, amaca yönelik adımlar atma yetkisi verirken, “*Gerekli görülmesi hâlinde, yurt içindeki ve yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlarla temas, diyalog, görüşme ve benzeri çalışmalar yapılmasına karar verir ve bu çalışmaları gerçekleştirecek kişi, kurum veya kuruluşları görevlendirir.*”

Şeklindeki madde ile de 2009 yılında başlatılan süreçte PKK/KCK Terör örgütü ile irtibat kurulmasına yasal zemin oluşturulmuştur. Yine aynı kanun silah bırakan örgüt militanlarının sosyal yaşama katılımları ve uyumları ile kamuoyunun zamanında ve doğru bilgilendirilmesini de ele almıştır. Koordinasyon ve sekretarya hizmetleri Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığına verilmiştir. Kanunun 4. Maddesinde ise bu kanun kapsamında *‘görevleri yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki, idari veya cezai Sorumluluğu’* nun doğmayacağı belirtilmiştir.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın Şubat 2013’te Mardin’de yaptığı konuşmada; *"Sizin de terörü Türkiye'nin gündeminden çıkarmamıza destek vermeniz lazım. Artık ölümlerin değil siyasetin konuşmasını istiyoruz. Mardinli kardeşlerim, savaş kolaydır, barış zordur. Biz zor olana talibiz. Silah kendi fikrine inanmayanların aracıdır. Diyoruz ki lütfen artık silahı gömün, silahın olduğu toplum barış toplumu olmaz"* (t24.com.tr) sözleri hükümet tarafından Çözüm Sürecine verilen önemi göstermiş ve bu sürecin zor olduğunun da farkında olduğu ifade edilmiştir.

Kasım 2013’te açıklanan Toplumsal Barış Yollarının Araştırılması ve Çözüm Sürecinin Değerlendirilmesi amacıyla kurulan Meclis araştırma komisyonu raporunda *“Teröristle Diyalog Kurma”* başlığı altında çözüm sürecine ilişkin yapılan görüşmeler incelenmiş ve olasılıklar, riskler değerlendirilmiştir. Bu raporda görüşmenin kaçınılmaz olduğu şu cümle ile ifade edilmiştir. *“Amaç terörist saldırıları sonlandırmak ise tarih bize konuşmaktan başka yol kalmadığı durumları göstermiştir.”* Rapor incelendiğinde asıl olarak sorunun çözümüne ilişkin devletin büyük bir çaba içerisinde olduğu görülecektir.

Aynı bölümde ifade edilen *“Gruplar bazen görüşmelere kendi üzerine gelen baskıları hafifletmek ve hatta yeniden silahlanmak gibi amaçlar için de başlayabilmektedir”* şeklindeki ifade ise geline süreçte PKK Terör örgütünün devlet tarafından başlatılan bu süreci yeniden yapılanma, silahlanma ve stratejik bir hamle olarak değerlendirdiği görülmektedir (TBMM, 2013: 94).

2009 yılında ilk adımları atılıp 2013-2015 yılları arasında ivme kazanan ve *“Kürt Sorunu”* olarak tanımlanan sorunun çözümü PKK ile mücadelede en sistematik ve kapsamlı yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Süreç boyunca silah bırakma, sınır dışına çıkma, örgütün tasfiyesi gibi konularda bir aşama

kaydedilememiştir. PKK tarafından 22 Temmuz 2015'te Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde iki polis memurunun evlerinde uyurken şehit edilmesi aynı zamanda çözüm sürecinin de noktalanmasına sebep olmuştur (Köse, 2017: 13).

Çözüm Süreci olarak adlandırılan bu süreçte; PKK unsurlarının Türkiye topraklarından çekilmesi, Hükümetin atacağı demokratik adımlar ve PKK unsurlarının sivil hayata entegrasyonu şeklinde üç aşamalı bir plan belirlenmiştir. Bu aşamalarda sürece katılanlar arasında çeşitli görüşmeler yapılmıştır. Operasyon yetkisi valilere verilmiş, akıl insanlar heyeti kurularak Kamuoyunda sorunun tartışılması ve çözümün toplumun tüm kesimleri tarafından tartışılması sağlanmıştır. KCK tutukluları serbest bırakılmıştır. Güvenlik kuvvetleri operasyonlarını durdurma noktasına gelirken PKK Terör örgütü ve alt oluşumları, şehir yapılanmaları ve sözde gençlik yapılanmaları yerel yönetimlerden de destek bularak bir hazırlık sürecine girmişlerdir. Bazı şehirler silah ve patlayıcı açısından yoğun bir yığınak haline getirilmiştir (Köse, 2017).

PKK, Bölge insanı ile devleti karşı karşıya getirmek için elinden geleni yapmış, ayaklanma provalarına girişmiş, “*Serhildan*” (başkaldırı) eylemleri düzenleyerek çocukları, gençleri devletle karşı karşıya getirmiştir. 2010 yılından itibaren ise bölgede yoğun bir silah yığınağı kurulmuş, örgütün silah ve militan bakımından bir hazırlık içerisinde olduğu, halkın silahlandırılmaya başlandığı görülmüştür. Yapılan bu silahlandırma uluslararası alanda devlete karşı bir kürt devrimi şeklinde lanse edilmeye çalışılmıştır (Sandıklı ve Kaya, 2012:422).

Çözüm süreci ya da diğer adıyla Kürt açılımı sürecinde PKK Terör örgütü silah, mühimmat ve militant temini açısından avantajlı konuma ulaşmış, bu süreci yığınak yapmak, hazırlıkları tamamlamak için kullanmış, siyasi propaganda aracı olarak kullanmış, güvenlik kuvvetlerinin alandan geri durması nedeniyle cesaret bulmuştur. PYD'nin, Suriye'nin bazı bölgelerinde kantonlar kurmasından esinlenen PKK/KCK Terör örgütü 12 Ağustos 2015 tarihinde Türkiye'nin 12 bölgesinde “*Özyönetim*” ilan etmiştir (Köse, 2017:35-36).

Bu sürecin devamında Türkiye'nin birçok il ve ilçesinde “*hendek olayları*” olarak bilinen terör olayları yaşanmış, PKK Terör örgütü çözüm sürecinde oluşturduğu yığınakları bu çatışmalarda kullanmıştır. Yaşanan bu çatışmalar

doğrudan ya da dolaylı olarak siyasi, ekonomik ve sosyal alanlarda ülke siyasetini derinden etkilemiştir.

Hükümetin çeşitli riskler alarak başlattığı ve hatta kamuoyundan aldığı tepkilere rağmen çözüme dair çaba sarf ederek terörü Türkiye gündeminden çıkarma gayretlerine rağmen PKK Terör örgütü bu dönemi bir toparlanma, yeniden yapılanma süreci olarak görmüş, Hükümetin iyi niyetini devletin zafiyeti olarak algılamış ve eylemlerine devam etmiştir.

Yaşanan “*çözüm süreci*” esnasında silahlı güçlerini elinde tutarak ve hatta güçlendirerek şiddet eylemlerine devam eden PKK Terör örgütü ile devlet arasında bir sürecin mümkün olmadığı görülmüştür (Sandıklı ve Kaya, 2012:400).

1.9.1 Sol Terör Örgütleri

Türkiye’de modernleşmenin getirdiği sosyal ve kültürel şartlardaki değişim yeni yaşam biçimlerini de beraberinde getirmiştir. Meydana çıkan bu yeni yaşam biçiminde sol akımlar kendini toplumsal düzenin çıkmazlarından bir kurtuluş yolu olarak göstermiştir (Karpas, 2013:74).

Türkiye’de sol partiler ile sol terör örgütlerinin ortak noktası siyasi doktrinleridir. Siyasi doktrinleri aynı olmasına rağmen ayrıldıkları nokta ise benimsedikleri stratejidir. Her ikisinin de amacı öz olarak mevcut düzen yerine Marksist, Leninist bir sistemin inşası iken seçtikleri yöntem ile birbirinden ayrılmaktadır. Sol gruplar içerisinde çıkan bazı akımlar devrimci faaliyetler ile amaçlarına ulaşabileceklerini düşündükleri için terörizme kanallı olmuşlardır (Karpas, 2013:308-309).

Türkiye’de Sol Terör örgütlerinin tarihi 1820 yılına kadar uzanmaktadır. Ancak ilk çıkış yıllarında şiddet eylemlerinden ziyade küçük çaplı işçi hareketleri olarak görülmektedir (Yurttutan, 2007:22-23).

Türkiye İşçi Partisi öncülüğünde özellikle Üniversite gençliğini siyasi alana çekebilmek için birçok fikir kulübü kurulmuştur. Bu Kulüpler 1965 yılında Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF) adı altında birleşmişlerdir. (Yurttutan, 2007:24) Sol örgütlenmelerin temeli Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF) olmakla birlikte daha sonra bu yapıdan ayrılanlar çeşitli isimlerle ve benimsedikleri farklı yol ve yöntemlerle yeni yapılanmalara gitmişlerdir.

Birçok kaynakta Türkiye’de faaliyet gösteren başlıca sol örgütleri incelendiğinde şu örgütlerin ön plana çıktığı görülmektedir.

- TKP (Türkiye Komünist Partisi)
- THKP-C (Türkiye Halk Kurtuluş Partisi Cephesi)
- THKO (Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu)
- TKP (Türkiye ihtilalci Köylü Partisi)
- DHKP-C (Devrimci Halk Kuruluş Partisi Cephesi)
- TDP (Türkiye Devrim Partisi)
- TKP-ML-TİKKO

Bu çalışmada sol terör örgütleri hakkında detaya girilmemiştir.

1.9.2 Dini Referans Alan Terör Örgütleri

İnanma ihtiyacı insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanlar yaratılıştan itibaren inanma ihtiyacı hissetmiştir. Bu inanç sistemleri semavi dinler ve beşeri dinler olarak karşımıza çıkmaktadır. Din aslında içeriğinde şiddeti ve terörü barındırmamasına rağmen dinin algılanma ve uygulanma biçimleri dini referans alan şiddet ve terör eylemlerini beraberinde getirmiştir. Dinin ideolojik anlamda siyasallaştırılması, siyasallaşan inancın ideolojik çekişmelere alet edilmesi ile farklı gruplar karşı karşıya gelmektedir. Bu durum aşırılıkçı gruplar için cezbedici bir hal almaktadır (Yurttutan, 2007:28).

Hemen hemen bütün dinler barışı ön plana alırken din kavramının terör ile birlikte anılmasını, terörün altyapısı olarak görülmesini anlamak için İslam dinindeki cihat kavramına bakılması yeterlidir. İslamda savaşın dahi bir hukuku ver iken islami referans olarak alan örgütlerin ideolojileri uğruna cihat kavramını yanlış yorumladıkları, asıl manasından çıkartarak şiddete dönüştürdükleri görülmektedir (Şimşek, 2016:327).

Dini referans alan terör örgütleri öldürmeyi kutsal savaşın bir parçası olarak görmektedirler ve bu yüzden eylemlerinde sınır tanımamaktadırlar. Bir dini ya da inanç farklılıklarının terör faaliyetlerini meşrulaştırmak amacıyla kullanan terör örgütleri bu sınıfa dâhildir. IŞİD (Irak-Şam İslam Devleti) Terör örgütü, El Kaide Terör Örgütü, Hizbullah ve FETÖ/PDY (Fethullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet

Yapılanması) gibi terör örgütleri bu sınıfa dâhildir. Bu çalışmada dini referans alan terör örgütleri hakkında detaya girilmemiştir.

1.9.3 Etnik/Bölücü Terör Örgütleri

Bölücü terör örgütleri, hâlihazırda var olan egemen devletten ayrılarak müstakil bir devlet kurmayı ya da başka bir devlet ile birleşmeyi hedefleyen, belirli bir coğrafi alanda tarihi hak iddiasında bulunan etnik söyleme sahip terör gruplarıdır. Bu terör türü legal ya da illegal alanda örgütlenmiş siyasi partiler üzerinden doğar ve gelişir (Eker, 03).

Etnik terör, tarihte ve günümüzde dünyanın her yerinde görülebilen bir terör şeklidir. Türkiye’de PKK ve Asala İspanya’da ETA, İrlanda’da IRA etnik teröre verilebilecek örneklerdendir (Şimşek, 2016:329). Terör örgütlerinin hedefinin etnik, politik ya da bir bölgenin ele geçirilmesi olması durumlarında terör örgütünün ömrünün uzun olduğu görülmektedir (Başbuğ, 2014:172). Etnik kimlik üzerinden stratejilerini geliştiren PKK Terör örgütü bu sınıfta değerlendirilebilir. 1980’li yıllarda başlayan faaliyetleri halen devam etmektedir.

Etnik temele dayalı ülke gündemini en fazla meşgul eden bölücü terör örgütü PKK’ya karşı Türkiye’nin mücadelede benimsediği yöntemler üç ana dönemde incelenebilir. Birinci dönem PKK’nın ilk eylemlere başladığı 1984-1990 yılları arasındaki dönemdir ki bu dönemde devlet, sorunun temeline inememiş, kalıcı çözümler üretememiştir. İkinci dönem ise 1990-1999 yılları arasındaki dönemdir ki devlet, güvenlikçi politikalar ile konuyu çözme yolunu denemiştir. Üçüncü dönem ise 1999-2009 yılları arasında kalan zaman dilimi olarak sınıflandırılabilir. Bu dönem, sorunun terörle mücadeleden terörizmle mücadeleye dönüştüğü yıllar olarak görülmektedir (Özeren ve Sever, 2013:24-26). Devletin diğer kurum kuruluşları ve sivil toplum yapılarının da sorunun çözümüne dahil olduğu dönem bu dönemdir.

PKK’nın dünyadaki terör örgütlerine göre dönemsel dönüşüm ve değişimleri daha sık gerçekleştirdiği görülmektedir. PKK Terör örgütü dönemin siyasi, sosyal durumu hem de örgütün kendi iç dinamiklerine bağlı olarak örgüt yapısından eylem türlerine, hatta ideolojik söylemlerine kadar çok hızlı bir değişim sürecine girebilmektedir. Bu durum örgüt açısından bazen bir zaman kazanma, bazen bir siyasi açmazdan çıkma hamlesi olarak değerlendirilmelidir. KCK, PKK’yı da

kapsayan üst çatı bir örgüttür. Siyasi alanda örgütü sıkıntıya sokabilecek eylemleri PKK/KCK terör örgütünün farklı isimlerle yapılandırılmış alt oluşumları üstlenmektedir (Özeren ve Sever, 2013:32-33). PKK Terör örgütü kendisine bağlı oluşumları sayesinde bu hızlı değişimi sağlarken yine aynı oluşumlarla kendi tabanının dönüşümünü de kolaylaştırmakta, direnç göstermelerine engel olmaktadır. Örneğin, Terör örgütü PKK'nın alt kanadı olan ve kendilerini TAK (Kürdistan Özgürlük Şahinleri) olarak adlandıran örgütün asıl amacı PKK'nın gerçekleştirdiği ve kabullenemeyeceği derecede kirli olan saldırılarını üzerinden atmaktır. Terör örgütü stratejik bir şekilde eylemlerine ara verdiğinde dahi TAK üzerinden yaptığı eylemlerle kendisinden eylem yapmasını, şiddeti bırakmamasını bekleyen tabanının da algılarına hitap etmektedir.

1.10 TERÖRLE MÜCADELEDE ULUSLAR ARASI İŞBİRLİĞİ

Terörle Mücadelede Dünya ülkelerinin stratejilerine yön veren ülke konumundaki ABD'nin özellikle 11 Eylül saldırıları sonrasında daha fazla diplomasi ve işbirliğine dayalı bir yaklaşımın askeri çözümlere tercih edileceği, çok sektörlü bir yaklaşımın ön plana çıkacağı değerlendirilmektedir. Bütün kesimler tarafından anlaşılmıştır ki terörle yürütülen savaş uluslar arası destek ve işbirliği olmadan kazanılamayacaktır. 11 Eylül Saldırılarına kadar ABD için Terörizmin hiçbir zaman uluslararası politikada belirleyici bir unsur olmadığı görülecektir. Kendisini hedef alan terörizmin kaynağı yurtdışında olduğu için ABD açısından diplomasi çok önemlidir ancak ABD'nin bu konudaki faaliyetleri çoğunlukla iki devlet arasındadır ve üçüncü ülkelerin çıkarlarının önemsenmediği görülür. Diplomasi iç ve dış tüm faktörlerin kullanılarak dost veya düşman tüm ülkelerin kararlarını etkileme gücüdür. Terörizme karşı diplomasi, terör örgütlerini gözden düşüren, zayıflatan ve sonuçta en radikal olanlarına karşı dahi mutlak galibiyeti getiren bir terörle mücadele stratejisidir (Bal ve Özeren, 2012:347- 358).

Dünya siyasetine yön veren devletler artık terörü, cephesi ve sınırı olmayan yeni bir savaş biçimi olarak değerlendirmektedirler (Güzel, 2002:18).

Terör örgütlerinin önemli silah temin yollarından biri de teröre destek veren ülkelerdir. Bu tür desteğin birçok örneğini dünyanın farklı coğrafyalarında görmek

mümkündür (Bal ve Özeren, 2012:389). Teröre silah temin ederek doğrudan destekleyen ülkeler var oldukça mücadele daha çetrefilli bir hal almaktadır.

Günümüzde terör örgütlerini destekleyen ülkelerin birincil amacı hedeflerine daha az risk ile ulaşma arzusudur. Normal şartlarda terör örgütlerinin dış destek olmadan ayakta kalabilmesi ve varlığını devam ettirebilmesi mümkün değildir. Terör örgütleri silah temini, eğitim ve kamp faaliyetleri, finans kaynakları, meşruiyet zemini arayışları açısından dış desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Bu kapsamda Türkiye’de faaliyet gösteren dini referans alan örgütler, Özellikle PKK olmak üzere etnik temelli bölücü terör örgütleri ile sol ideolojiye sahip diğer örgütlerin dış ülkelere destek aldığı bilinmektedir. Uluslar arası terörizm ucuz maliyeti ve etkin sonuçları ile bir takım ülkeler tarafından bir araç olarak kullanılmaktadır (Alkan, 2013:37-38).

Terör örgütleri varlıklarını sürdürebilmek için her zaman dış desteğe ihtiyaç duymaktadırlar. Uluslar arası koşullar ve diplomatik gelişmeler terör örgütlerinin bu desteğe ulaşmasını kolaylaştırabilmektedir. Teröristlerin aldıkları dış destekler sadece devletler değil sivil toplum kuruluşları gibi devlet dışı organizasyonlar eliyle de gerçekleştirilebilmektedir. Terör örgütlerine sağlanan destekler Psikolojik destek, Politik destek, Lojistik destek ve Güvenli bölge sağlama şeklinde dört temel başlıkta değerlendirilebilir. Politik desteğin doğrudan açık bir şekilde verilmesi devletler açısından bir diplomatik krize dönüşebilmektedir ancak psikolojik destek resmi veya özel kişilerin örgüte karşı sempatisini ifade şeklinde olduğundan daha yaygın ve yaptırımını sınırlı olan destek türüdür. Ulaşım ve iletişimin kolay hale gelmesi lojistik desteği daha kolay yapılabilir hale getirmiştir. Terör örgütlerine finans sağlamak da lojistik destek olarak değerlendirilir. Güvenli bölge sağlama şeklinde verilen destek ise örgütlerin ayakta kalması, kendini toparlaması açısından önemlidir. PKK Terör örgütünün 1982 yılından itibaren Irak, 1987 yılından itibaren İran topraklarında güvenli bölgelere sahip olması buna örnek olarak verilebilir (Başbuğ, 2014:112-116).

Siyasi olarak Türkiye’nin terörle Mücadelesinde karşılaşılabileceği en büyük tehlike, sorunun uluslar arası zemine taşınmasıdır. Türkiye terörle mücadelesinin uluslar arası alanda bir pazarlık meselesi haline getirilmesine karşı tedbirlerini almalıdır (Başbuğ, 2014:229). Türkiye’nin PKK meselesinden kurtulması dış politikasındaki ilk hedef olmalıdır.

Geçtiğimiz yıllarda bazı devletler PKK terör örgütü örneğinde olduğu gibi terör örgütlerini finansal olarak desteklemiş, silah yardımı yapmış ve söz konusu örgütlere topraklarını eğitim kampları kurulması gibi çeşitli amaçlar doğrultusunda kullanımına izni vermiştir (Urlu, 2008:156).

Günümüzde güvenlik alanında oluşan tehditler herkese eşit uzaklıktadır. Güvenlik tehdidi ülkeler ve toplumlar arasındaki farklılığını kaybetmiş ve artık herkese eşit uzaklıkta bir tehdit halini almıştır. Oysa geçmişte doğru zaman ve doğru mekânda bulunanlar bu risklerden kaçınabilme olanağına sahiplerdi (EGM: 2009-2013). Günümüzde ise risk ve tehditlerin ne zaman nerede ortaya çıkacağı ve hedefinde kimlerin olacağı belirsizdir. Bu sebeple terörizmle mücadelede uluslar arası işbirliği ve diplomasi her zamankinden daha fazla ihtiyaç haline gelmiştir.

Günümüzde terörizm, tüm dünyayı etkileyen küresel bir sorun haline gelmiştir. Artarak devam eden terörizm sorunu ülkelerin, uluslararası kuruluşların önemli bir gündem maddesi haline gelmiştir. Terörizmin sınır aşan uluslar arası niteliği ülkelerin tek başına alacağı tedbirleri yetersiz kılmaktadır. Bunun farkına varılması ve sorunun karmaşık yapısı nedeniyle mücadelenin de küresel boyutta uluslararası işbirliğine dayalı olması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Dünyada en önemli ve etkin uluslararası bölgesel kuruluşlardan biri olan Avrupa Konseyi tarafından hazırlanarak 1 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe giren *"Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi"* Terörle Mücadelenin uluslar arası boyutu açısından önemli adımlardandır. Bu sözleşme Türkiye’de 1 Temmuz 2012 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Sözleşmenin kapsam ve hedefi 2. maddede şöyle açıklanmaktadır: *"Bu sözleşmenin amacı tarafların, terörizmin ve terörizmin insan hakları, özellikle yaşam hakkının tam olarak uygulanması üzerindeki olumsuz etkilerini, gerek ulusal düzeyde gerek, Taraflar arasında mevcut uygulanabilir çok taraflı ve ikili antlaşmalara ve anlaşmalara gerekli saygıyı göstermek suretiyle, uluslar arası işbirliğinde bulunarak alacakları önlemlerle engelleme çabalarını geliştirmeyi amaçlamaktadır."* (KDGM: 2013:5-11).

1.11 GELECEKTE TERÖR

Klasik savaşlar ve bilinen cephelerin ortadan kalktığı, silahların ve savaşın coğrafi alanının büyük değişimler yaşadığı günümüzde; savaşlar yalnızca devletlerarasında olmamaktadır. Birçok dönüşüm yaşayan bu evre dördüncü nesil savaş olarak adlandırılmaktadır. Bu evrede devlet dışı aktörler etkin hale gelmiş, güvenlik pazarlanabilen bir hizmet haline gelmiştir. Konvansiyonel savaşlar yerini yıpratma ve rakibin direncini kırıcı, doğrudan cephede bulunmayan “vekalet savaşlarına” bırakmıştır (Gurcan, 2012:74). Vekalet savaşlarının varlığı ise terör örgütlerinin bu alandan faydalanmasını, büyük güçler tarafından destek bulmasını sağlamaktadır. Savaşın fiziki koşulları psikolojik alana evrildiğinden düşmanın ruhen çökertilmesi hedeflenmektedir. Bu hedefe ulaşmak için de terörün araç olarak kullanılması kaçınılmaz hale gelmektedir.

Günümüzde teröristler, eski teröristlerden farklı olarak ayırım gözetmeden katliamlara girişmeye hazırdırlar. Yeni dönem terör saldırılarında kayıp sayısı çok daha fazla olabilmektedir. İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte herkesin küçük, çabuk ve kolay bir şekilde etkili silahlara ulaşma, bu silahları hazırlama imkânına sahip olması ciddi bir tehlikenin varlığına işaretir. Bu durum bir savaş olmamakla birlikte önemli bir kamu düzeni sorunu olacaktır (Hobsbawn, 2007:164).

Küreselleşme ve teknolojik değişim dönüşüm coğrafi sınırları ortadan kaldırmış, Risk ve tehditlerin mesafelerini yakınlaştırmıştır. Bireylerin güvenliğinde fiziki sınırlar ve coğrafyanın önemi azalmıştır. Güvenliğin birey ve toplum temelinde bir güvenlik anlayışına evrildiği görülmektedir. Fiziki sınırların daha önemsiz hale gelişi ile risk ve tehditlerin hızı, etki alanı daha geniş çevreleri kapsamaktadır. Güvenlik risk algısı ile ilişkilendirildiğinden birey ve toplumların neyi, ne kadar tehdit olarak gördüğü hususu psikolojik güvenlik konularının da çalışmalarda yer bulması ile sonuçlanmıştır. Güvenlik algısı kimlik tanımlamaları, algılama biçimleri, değerler, normlar gibi birçok faktörden etkilenmektedir. Kimlik ve grup aidiyetinin önemsendiği görülmektedir (Sandıklı ve Emeklier, 2012:3-67).

Gelişen iletişim imkânları yeni kimlik ve grup aidiyetlerini ortaya çıkartmaktadır. Hiç yüzyüze gelmemiş, aynı dili konuşmayan, ortak kültüre ve normlara sahip olmayan insanların iletişim imkânlarını kullanarak belli fikirler,

aidiyetler etrafında birleştiği, bu birlikteliğe sahip çıktığı durumlar ortaya çıkmaktadır.

İletişim imkânlarının ve araçlarının gelişmesi ideolojinin iletilmesi ve militan temini gibi birçok faaliyette terör örgütlerinin elini güçlendirirken bu faaliyetlerin denetiminin de zor olması nedeniyle devletlerin mücadeleyi daha kapsamlı ve geniş bir alanda yapma zorunluluğunu doğurmuştur.

Terör aynı zamanda bir psikolojik savaşı da içinde barındırdığından psikolojik savaşın kazandığı imkân ve kabiliyet düşünüldüğünde gelecekte bu savaş türünün hiç olmadığı kadar önem kazanacağı açıktır. Psikolojik savaş sadece maddi güce dayalı olmadığından fakir ülkeler hatta devlet dışı aktörler tarafından da uygulanma imkânı bulabilmektedir. Psikolojik savaşın belli bir cephesi ve sınırlandırılmış bir zaman dilimi yoktur. Barış zamanlarında da devam etmektedir. Silahları öldürücü olmayan bu savaşın ele geçirmeyi hedeflediği şey muhatabının duygu ve düşünceleridir. Konvansiyonel savaşlardan farklı olarak zayıf hemen ortaya çıkmaz. Dolayısıyla duygu ve düşünceleri ele geçirilmiş bir topluma karşı silah kullanmaya gerek kalmayacaktır (Özdağ, 2015:65-75).

Dünya nüfusundaki hızlı artış, Enerji ve su kaynaklarının kısıtlı olması, Küresel ısınma sonucu oluşacak yeni şartlar, uluslar arası göçler, etnik ve dini radikal akımların artarak varlığını sürdürmesi gibi sebeplerden dolayı terörizmin gelecekte dünyamız için daha büyük tehdit olmaya devam edeceği öngörülmektedir. Terör ve terörizm, önümüzdeki süreçte daha tehlikeli ve psikolojik olarak daha etkili hale gelebilir. Teknolojinin teröristler tarafından her alanda etkin kullanılması, örgütlerin etkileyecekleri ve harekete geçirebilecekleri topluluklara ulaşmasının kolaylaşması, radikal noktalarda bulunan sorunları kendi amaçları için istismar edebilmeleri ve silah temin etme, kullanma noktasında kazandıkları güç, sorunun büyüklüğünü göstermektedir. Bu konuda önemli olan insanlığın, bu süreci kontrol edilebilir yönetilebilir seviyede tutup tutamayacağıdır (Başbuğ, 2014:200-201).

11 Eylül saldırıları sonrasında uluslar arası alanda teröre karşı geliştirilen reaksiyon sonucu terör örgütlerini destekleyen sivil toplum kuruluşlarının mali yardımlarını kesmesi ve uluslar arası alanda terör örgütlerinin mal varlıklarına karşı etkili yasal önlemler alınması da terör örgütlerinin önümüzdeki dönemlerde

uyuşturucu kaçakçılığına daha fazla karışması sonucunu da beraberinde getirecektir (Urlu, 2008:157).

Görünen o ki terör; gelecekte tüm dünyayı ilgilendiren geniş çaplı bir sorun olacaktır. Terörizmin bir sınırının olmadığı, insani, hukuki ve ahlaki bağlayıcı bir unsurunun olmadığı, sınır aşan yapısı, hedef gözetmeksizin şiddete yönelmesi gibi birçok faktör birlikte düşünüldüğünde uluslar arası boyutta sağlam ve samimi bir mücadele sürecinin tüm ülkeler tarafından benimsenmesi gereğini ortaya koymaktadır. Terörizmin geldiği aşama ülkeleri topyekûn bir mücadeleye zorlamaktadır.

Ayrıca “*Siber Terör*” kavramı da önümüzdeki yıllarda daha çok karşılaşacağımız kavramlardan biridir. Türkiye açısından düşünüldüğünde şu an itibari ile Terör örgütlerinin propagandasını yapan internet siteleri ve birtakım siber suç çeteleri olarak görülse de siber terör zamanla tüm dünya ülkelerini olduğu gibi Türkiye’yi de tehdit eden ciddi boyutlara ulaşacaktır (Yurttutan, 2007:20). Zira siber terörün belli bir coğrafyası yoktur.

Siber terörizm, bilgisayar ağı ve teknolojisi kullanarak devletlerin sistemlerine, altyapılarını, varlıklarına saldırı, kişi ya da kurumlara zarar verme şeklinde gerçekleşen terör eylemlerinden oluşmaktadır. Bu eylemlerde kullanılan araç bilişim teknolojileridir (Şimşek, 2016:325).

Dünyadaki gelişmelere paralel olarak Teröristlerin, geleneksel terörist eylemlerin dışında teknolojiyen, iletişim imkânlarından ve bilimden daha fazla yararlandıkları görülecektir. Terör örgütleri eylemin planlanmasından koordinesine ve uygulanmasına kadar teknolojiyi en iyi biçimde kullanabilmektedir. Hatta silah kullanmaksızın daha hızlı, daha büyük zararlara sebep olan eylemlere girişeceklerdir. Önümüzdeki süreçte terör eyleminin faillerini Bilgisayar sistemleri ve teknolojik iletişim ağları arkasında aramak zorunda kalabiliriz. Terör örgütlerinin ne zaman, nerede, nasıl bir saldırı gerçekleştireceklerini kestirmek çok zor ve pahalı olacaktır.

Terör, günümüzde Küresel boyutlara ulaşmış, acımasızlığı, caniliği, silahlı gücü, her türlü teknolojiyen yararlanabilmeleri ile üst seviyelere çıkmıştır. Teröristlerin geliştirdikleri stratejiler, propagandalar ve eylemleri ile normal insanlar gibi düşünmeyen ancak zeki insanlar olduğu anlaşılmaktadır. Gelecekte hangi boyutlara ulaşabileceği ise tam olarak kestirilememektedir (Bal, 2006).

Uluslar arası boyutlara ulaşan terörizmin dünyanın her yerinde kendine militan bulabilmesi terörizmi daha tehlikeli boyutlara taşımıştır. Terörizmin dinamik yapısı, teknolojideki gelişmeler, dünyada yaşanan iktisadi, siyasi istikrarsızlıklar, çeşitli sebeplere bağlı göçler terörizmin yaşam alanını genişletmektedir (Şimşek, 2016:333). Açıklanan bu gelişme ortamında terörizmin kısa vadede son bulması beklenmemelidir.

Bilginin artan değeri, bilgi akışını elinde bulunduran, bilgi yönetimini etkili kullanan güçlerin algılara nüfuz etme gücünü elinde bulunduracaklarından psikolojik üstünlüğe sahip olacaklarını göstermektedir (Aslan,2015).

İKİNCİ BÖLÜM

İLLEGAL ÖRGÜTLERİN (HEDEF) KİTLELERİ ETKİLEME ARAÇLARI

Bu bölümde konumuzun daha iyi anlaşılabilmesi adına detaylara girilmeden ana hatları ile iletişim, algı, algı yönetimi ve propaganda kavramları üzerinde bilgilere yer verilecektir. Kavramlar konumuzu ilgilendiren boyutları ile ele alınacaktır.

2.1 İLETİŞİM

İletişim kavramının kapsamı gereği birden çok tanımı bulunmasına rağmen üzerinde uzlaşmaya varılmış tek bir tanımı yoktur.

Türk Dil Kurumu iletişimi “*Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, iletişim.*” olarak açıklamaktadır (tdk.gov.tr).

Yılmaz, 2009 tarihli bir yayınında iletişimin 4560 kullanımının olduğundan bahisle anlaşılabilir mesajların gönderilerek hedefte tutum ve davranış değişikliğine yol açan her türlü ifade şeklini iletişim olarak değerlendirmiştir. İletişimin amacı; mesajın istenen biçimde iletilmesi, istenen davranışı sağlaması ve ortak bir anlayış oluşturulmasıdır. İletişim toplumda insanların davranışını etkilemek, davranışlarını kontrol etmek ve belli bir amaca yönlendirme aracıdır (Yılmaz, 2009:9).

İletişim, hedefi yönlendirme, ikna etme amacıyla duygulara hitap edilerek gerçekleştirilen sosyal bir süreçtir. İletişimin görev ve fonksiyonları ise haber verme, toplumun eğitimine katkı sunma, geleneklerin, kültürün aktarılması ve korunması, ekonomik ilişkilerin yürütülmesinde ön açma, idari faaliyetlere katkı ile siyasal alandaki görev ve sorumlulukları yerine getirme olarak özetlenebilir (Oktay, 1990:4).

Cüceloğlu İletişimi, genel olarak insanlar arasındaki düşünce ve duygu alışverişi olarak ele almaktadır (Cüceloğlu, 1993:68). İletişim hareketli, etkin, sürekli, etkileyen ve etkilenen bir olgular dizisidir. İletişim sürecinin sınırları çizilmiş kesin bir başlangıcı olmadığı gibi kesin bir sonu da yoktur. İçinde insan unsurunu barındıran dinamik bir süreçtir. İletişim sürecinde temel unsurlar belirli bir çevre içerisinde Kaynak, Mesaj, Kanal, Hedef(Alıcı) ve Geribildirim olarak özetlenebilir (Yılmaz, 2009:11-13). Etkili iletişimin sağlanması için kaynak ve alıcı arasında etkili bir geribildirim olmalı, kaynak ve alıcı yer değiştirmelidir (Ayhan, 2007:25).

Kaynak; Mesajın çıkış noktasıdır. İletilmek istenen mesajı kodlayarak sunan vericidir. Bu verici insan olabileceği gibi herhangi bir teknolojik makine de olabilir. İletişimin kalitesini kaynakta olması gereken inanılrlık, güvenilirlik, saygınlık/uzmanlık, beğenilirlik (Sempatik olma) gibi özellikler etkilemektedir. Kaynak iletmek istediği mesajı hedefe ulaştırabilmek için anlamlı sembollere dönüştürür. Bu işleme iletinin kodlanması denilmektedir. Kodlama kendi içinde bir anlam bütünlüğüne sahip olmalıdır. Kodlama yazı, ses, görüntü olarak yapılabilir (Yılmaz, 2009:13-17).

Kaynağın mesajı kodlarken hedef kitlenin seviyesine göre kodlaması mesajın anlaşılabilirliğini ve etkisini arttırmaktadır. Basit dil, basit ifade şekli, sade ve anlaşılır olma kaynağın dikkat etmesi gereken hususlardır (Hitler, 2005: 425-434).

Mesaj; İletilmek istenen ve kaynak tarafından kodlanan iletiler bütünüdür. Mesajın anlaşılır olma, açık ve seçik olma, ilgi çekme, uygun kanalla ve uygun zamanda iletilme gibi özelliklere sahip olması gerekmektedir (Yılmaz, 2009:17-19).

Kanal; Kaynakla alıcı arasında mesajın iletimini sağlayan yola kanal denir. Kanalin yapısı kişilerarası iletişim ve kitle iletişimini ortaya koyar. Genellikle insanların yüzyüze iletişim kurduğu durumlar kişiler arası iletişim iken kitle iletişimi bir kaynaktan büyük kitlelere çeşitli araçlarla ulaşabilen iletişimi ifade eder. İletişimde kanal seçimi neyi, ne amaçla, kime ileteceğimize göre değişmektedir (Yılmaz, 2009:19-20).

Hedef (Alıcı); İletişim sürecinde kaynak tarafından kodlanan ve bir kanal üzerinden gönderilen mesajın kodunu açan ve algılayan taraftır. Hedefin özelliklerinin bilinmesi iletişimin etkili ya da etkisiz oluşunda çok önemli bir yere sahiptir. Alıcının inançları, düşünceleri, tutumları, toplumsal, ekonomik, kültürel

durumu, iletişim araçlarına karşı duyarlılığı, bilgi düzeyi, iletişim becerileri, mesajı almaya hazır oluşu gibi etmenler mesajın iletilmesinde yani iletişimin gerçekleşmesinde önemli hususlardır (Yılmaz, 2009:22-24).

Geribildirim; Kaynağın kodlayarak ilettiği mesajın alıcıda oluşturduğu tutum ve davranışlar hakkında bilgi veren yansımalarıdır. Geribildirim anında olabildiği gibi gecikmeli de olabilir. Yüz yüze iletişimde geribildirim olumlu ya da olumsuz anında gerçekleşirken kitle iletişim araçları ile yapılan iletişimin geribildirimini gecikmeli olmaktadır. Kitle iletişim ile yüz yüze iletişim arasındaki en önemli farklardan biri de geribildirim bu yönüdür. Geribildirim bir yönüyle iletişim sürecinde kaynak ve alıcının yer değiştirmesi olarak adlandırılabilir (Yılmaz, 2009:24-26).

İletişimin konuşma dili kullanılarak gerçekleştirildiği durumlar sözel iletişim olarak adlandırılmaktadır. Sözel iletişim sohbetler, mitingler, konferanslar, radyo ve televizyon yayını üzerinden yapılan hitaplar gibi birçok alanda kurulan iletişim çeşididir. Sözel iletişimde kullanılan kelimelerin anlamı kadar söyleniş biçimi, söyleyen kişi, gerçek anlam yanında imalar vb. durumlarda sözlü iletişimin önemli öğeleridir (Yılmaz, 2009:27-29). Sözlü iletişimde anlam kadar iletişim öznesi olan kaynağın önemini reklam yüzlerine baktığımızda daha net görebilmekteyiz. Zira günümüz reklam sektöründe tanındık kişilerin, ünlülerin reklamlarda baş aktör olarak yer alması sözel iletişimde kaynağın gücünü yani söyleyenin önemini göstermektedir.

Öte yandan Adolf Hitler Kavgam isimli kitabında “*Sözün Önemi*”ni anlatırken hatibin hitabının muhatapları üzerinde etkisini anında görme, anlama ve buna göre açıklama ve düzeltme imkânının olduğunu, yazılı mesajlarda bu imkânın bulunmadığını aktarmaktadır. Dikkat çekici bir diğer husus ise algılamanın yer, zaman gibi kavramlardan büyük ölçüde etkilendiğine dikkat çekmektedir. Aynı konuyu içeren konferansın aynı kişi tarafından günün farklı saatlerinde yapılması dinleyicideki geribildirimini etkilemektedir. Sabah saatlerinde yapılan propaganda ve telkinlerin akşam saatlerinde yapılanlara göre daha dirençle karşılandığı iddia edilmektedir (Hitler, 2005: 425-434). Sözel iletişimde yüz yüze olmanın geribildirimini anlık ve bütün yönleri ile alma avantajından dolayı iletişimin akışına anında yön verme imkânı sunmaktadır.

Sözsüz İletişim; Alıcı üzerinde çoğu kez daha etkili olan ve çeşitli araştırmalarda iletişimimizin yarıdan fazlasını sağladığımız söz dışında hareketler, semboller, görünüm ve mekânlarla kurulan iletişim biçimidir. Jest ve mimiklerden renklere, giyim kuşamdan beden diline, mekân algısından aksesuarlara kadar farklı sözsüz iletişim aracı vardır (Yılmaz, 2009: 29-43).

Kişilerarası iletişim, bütün iletişim araç ve yöntemlerinin kullanılarak yapılan, insanın var oluşunun bir işareti olan ve sürekli kullanılan iletişim türüdür. Diğer yandan kitle iletişimi ise bir grubu hedef alan, çoğunlukla kaynağın kontrolünde gelişen iletişim türüdür. Bu sebeple kitle iletişiminin kısmen tek yönlü, güç ve egemenlik açısından yukarıdan aşağıya bir yönelimi olduğu söylenebilir. Kitle iletişiminin maliyeti kişilerarası iletişime göre daha yüksektir. Kitle iletişiminin planlı ve sürekli oluşu, kitlelere yönelik oluşu bu iletişim türünün temel niteliklerindendir (Ayhan, 2007:25).

Kitle iletişiminde geleneksel medya araçları ile yeni iletişim teknolojileri yoğun olarak kullanılmaktadır. Birçok kaynakta televizyon, radyo, gazete gibi uzun yıllardır insanların kullandığı medya araçları geleneksel medya araçları olarak adlandırılırken, Son yıllarda gelişen teknoloji ile birlikte insan hayatına yeni iletişim araçları da dâhil olmuştur. Yeni iletişim teknolojileri arasında internet ve cep telefonu günümüzde önemli bir yere sahiptir. Geleneksel yöntemde haberlerin iletiminde geçen sürenin uzaması haberin etkisini azaltırken günümüzde iletişimin geniş kitleler arasında ve anında gerçekleşmesi teknolojik araçların iletişime getirdiği en önemli özelliklerdendir (Karaçor,2009).

Bilgi Teknolojileri Kurumu'nun 2017 yılı 3. Çeyreğine göre yayınladığı istatistiklere göre Türkiye'de 77.882.845 mobil abone vardır. Aynı rapor incelendiğinde 4,5 G abone sayısı ile yeni teknolojiye uyumlu cihaz sayısındaki artış kayda değer orandadır. 2008 yılında 6 Milyon geniş bant internet abonesi varken 2017 yılı 3. Çeyreğinde bu rakamın 67,9 Milyona ulaştığı görülmektedir. Yine abone başı aylık ortalama internet kullanımı 2015 yılında 1,9 GB, 2017 yılı 3. Çeyreğinde 3,23 GB seviyelerine ulaşmıştır (www.btk.gov.tr). Sunulan bu veriler Türkiye'de iletişim alanında yoğun bir talep ile iletişimde teknolojik araçların kullanımında dünya ile paralel olarak hızlı bir artışın olduğunu göstermektedir.

Toplumu ilgilendiren hiçbir konu (politika, haber, eğitim, din, bilim, spor) radyo ve televizyonun ilgi alanının dışında kalmamıştır. Yani halkın bu konuları kavrayış biçimi tamamen radyo ve televizyonun yönlendirmesiyle şekillenebilmektedir. İster olumlu olsun ister olumsuz olsun bütün yaklaşımların kesiştiği ortak nokta radyo ve televizyonun mutlak, karşı konulamaz bir etkileme gücüne sahip olduğu varsayımdır. Radyo ve televizyonun gelişimi ve yaygınlaşması dünyada önemli değişiklik ve gelişmelere yol açmıştır. Bu gelişimi bütün dünyayı çok yönlü olarak kaynaştırmış, bütünleştirmiş ve değişik toplumların karşılıklı etkileşimini yoğunlaştırmıştır.

Siyasal iletişim ise iletişimin her türlü imkân ve araçlarını kullanmak suretiyle amaca ulaşmayı hedefleyen iletişim etkinliğidir. Her siyasi yapı kendi ideolojisini, amaçlarını ve reklamını hedefe iletmek gayesindedir. Bu amaçla da gerek küçük gruplara, gerekse küresel ölçekte bir kamuoyu oluşturmak için siyasal iletişime başvurmaktadırlar (Ayhan,2007: 33-36).

2.2 ALGI VE ALGI YÖNETİMİ

Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğünde algı; *“Bir şeye dikkati yönelterek, duyular yoluyla o şeyin bilincine varma. Bir nesne duyular aracılığıyla algılanır, ancak algı duyusal izlenimlerden daha fazla bir şeydir, bilinçli bir farkına varmadır, duyuları bilince ileten bir olaydır* (www.tdk.gov.tr). şeklinde ifade edilmiştir.

İnsan doğayı tüm duyu organları ile fark eder. Duyumlarımız hayatın vazgeçilmez, kaçınılmaz olgularıdır ancak tek başına duyular hayatın anlamlandırılması için yeterli değildir. Dış dünyadan aldığımız duyularımızın çeşitli etkiler altında anlamlandırılması ise algı'yı ifade etmektedir. Algıda “dikkat” önemli bir etkidir. Dikkat, duyuların kaynağa ve iletiye yönelen ilgisidir. Algının oluşmasında dikkati iletinin şiddeti, büyüklüğü, zıtlık-benzerlik ilişkileri, tekrar miktarı gibi unsurlar etkilemektedir. Algılamada her duyunun ayrı bir önemi ve etkinliği vardır (Bolat, N., Taşkiran Öncel, N. -2013).

Yaşadığımız zaman dilimi iletişim çağı olarak tanımlanmaktadır. Gelişen teknoloji ile birlikte insan, dikkatini çeken, algı ve kanaatlerini etkileyen birçok uyaranla karşı karşıyadır. Artan uyarıcılar insan zihninin bulanıklaşmasına, gerçek ile sanalı ayırt etmesinin zorlaşmasına neden olmaktadır. Medya araçlarında algı

yönetimi maksatlı yayılan bilgi abartı, çarpıtma, karatma gibi süreçlerden geçerek tüketiciye gerçekte alakası olmayan bir ürün halinde ulaşmaktadır (Aslan, 2015).

Hoşgör, algıyı en yalın ifade ile “*Algı, dış dünyaya açıldığımız kapıdır.*” şeklinde izah ederek üzerinde felsefi ve kuramsal olarak birçok tartışmanın olduğunu da ifade etmektedir (Hoşgör, K. 2016).

“*Algı yönetimi, tanıma işleviyle ortaya çıkan, bireylerin içsel ve dışsal özelliklerine yönelerek oluşturulan algı mekanizmasını yönetsel süreçte uygulayan bir anlayıştır.*” (Uğurlu, 2004). Algı yönetimi, duyularımızla elde ettiğimiz algıların yönetsel süreçlerden geçirilerek, gerektiğinde değiştirilerek, dikkatlerin istenen yönde toplanması ve algılanması istenenin sunulması olarak açıklanabilir.

İletişim teknolojisindeki gelişmeler algılarımızı yönlendirmede eşsiz bir güce sahip olmuştur. Günlük hayatta çok sık kullandığımız ve teknolojik iletişim araçları farkında olarak ya da farkına varmadan algılarımızı ve kanaatlerimizi etkilemektedir. Bireylerin algılama alışkanlıkları birbirlerinden farklıdır. Algılama alışkanlıklarımız planlı programlı faaliyetlerle değişime uğrayabilmektedir. İnsan zihninde oluşan karar alma, bir kanaate varma bireyin zihnindeki bir takım ölçütlere bağlıdır. Bu yönüyle hedef kitleyi tanımak algı yönetiminde olmazsa olmazlardandır. Sonraki aşama ise algı yönetiminin planlanmasıdır ki bu; kime yönelik, ne amaçla, nasıl, ne zaman, nerede uygulanacağını belirlenmesini içermektedir (Aslan, 2015).

Algı yönetiminde grup ihtiyaçlarının belirlenmesi, fizyolojik, sosyal, ekonomik özelliklerinin tanınması “*Algının planlanması*” aşamasıdır. Çünkü birey sahip olduğu özelliklerine göre duyularına anlam verir. Bireyin neyi, hangi koşullarda ve nasıl algıladığının bilindiği varsayımından hareketle kazanılması ya da değiştirilmesi istenen tutum ve davranışlar mesajlara dönüştürülerek uygulandığı aşama “*Algının uygulanması*” aşamasıdır. Algı oluşum sürecinde hedefe ulaşıp ulaşılamadığının değerlendirildiği son aşama ise “*Algının Değerlendirilmesi*” sürecidir (Uğurlu, 2004: 73-74).

Algı Yönetiminin merkezinde ‘insan’ vardır. Algının yönetilmesi hedef kitlenin anlaşılması ile doğrudan ilgilidir. Hedef kitlenin özelliklerini tanımak ve anlamak mesaj ile hedef arasındaki ilişkiyi saptamak, ortak noktalarda buluşmak algının yönetilmesi açısından değerlidir. Kişilerin içinde bulunduğu psikolojik ve çevresel durum ne kadar iyi anlaşılır ve analiz edilirse algı yönetiminin başarısı o

derece yüksek olacaktır. İnsanların nasıl ve hangi yollarla etki altına alınabileceği konusu algı yönetiminin öncelikli yönüdür.

Bireylerde algının temelini tecrübe ve değer yargıları oluşturmaktadır. Bireyin değer yargıları, kültürü, inancı, kişilik özellikleri, beklentileri gibi birçok faktör mesajın alınması ve tutum değişikliğinde önemli bir yere sahiptir. Bu noktada algının manipülasyonu devreye girmektedir. Özetle algı; manipülasyonu istenen tutum değişikliğinin sağlanması amacıyla hedef kitlenin yönlendirilmesidir (Uğurlu, 2004: 33-35).

Kitle iletişim araçları algının oluşumunda önemli işlevlere sahiptir. Medya algıyı değiştirme ve yönetme, yönlendirme gücüne sahiptir. Aynı olayın farklı medya organlarında çok farklı ele alınarak sunulması algıyı etkileme faaliyeti olarak sıkça rastlanan bir durumdur (Ayhan, 2007: 45). Algıyı etkilemek için aynı olayın farklı boyutları ön plana çıkartılırken algılanması istenmeyen alanlar bilinçli bir şekilde göz ardı edilmektedir.

Algı yönetiminde temel amaç hedef kitlenin tutum ve davranışları istenen yönde ise desteklemek, istenen yönde değilse davranışın değiştirilmesi ve gösterilmesi istenen tutum ve davranışın oluşturulmasıdır (Uğurlu, 2004: 66). İstenen tutum ve davranışın geliştirilebilmesi için hedef kitlenin çok iyi tanınması elzemdir. Zira insanın algısını etkileyen birçok faktör vardır. Algıyı etkileyen faktörlerin bireyde oluşturacağı ağırlık derecesi de birbirinden farklıdır. Algının değiştirilmesinde hangi unsurların etkili olacağı kişi ya da gruplara göre değişiklik göstermektedir. Yaşanan coğrafya, kültür ve medeniyet, inançlar, ekonomik durum, yaş, medeni durum, sosyal-psikolojik özellikler, ihtiyaç ve beklentiler gibi sayısız etmen algıyı etkilemektedir. Bu sebeple aynı mesaj kişi ya da toplumlarda farklı davranışları ortaya çıkarmaktadır.

Algı yönetiminin merkezinde bulunan ‘İnsan’ psikolojik olarak dış etkilere açık ve duyarlı bir yapıya sahiptir. Bu nedenle iletişim ortamlarında insanın dikkatine sunulan ürünün, istenildiği şekilde algılanması için ileti üreticileri ve sunucuları (Hükümetler, şirketler, medya mensupları, örgütler vb.) tarafından manipüle edilerek sunulduğu görülür. Algılarının değiştirilmesi istenen hedefi etkilemek için hedef birey, grup ya da toplum için değerli olan sembol ve kavramlara başvurulmaktadır (Aslan, 2015).

Aslan, algı yönetimini “*yumuşak güç*” olarak değerlendirmiş, algı yönetiminin hedefini ise “*gönülleri ve zihinleri fethetmek*” olarak açıklamıştır (Aslan, 2015).

Günümüzde askeri alanda verilen mücadele kadar cephe gerisinde sivil – asker işbirliği ile hedef kişi ya da gruplara yönelik algı ve kanaatlerin yönetimi önem kazanmıştır. Bu algı yönetimi, bilginin stratejik olarak işlenmesi ve istenen alanda hedefe yönelik kullanılmasıdır (Gurcan, 2012:121). Algı yönetiminde mevcut bilgiler işlenebileceği gibi yeni bilgilerin üretimi, dağıtımı gibi algıları değiştirme gücüne sahip maddi-manevi her türlü faaliyetler de kullanılabilmektedir. Algılara nüfuz etmede propaganda yöntemleri etkili bir şekilde kullanılmaktadır.

Algı yönetimi kavramı; propagandanın yöntem ve araçlarını da kullanan psikolojik operasyon, kamu diplomasisi, halkla ilişkiler, imaj yönetimi, itibar yönetimi ve yumuşak güç kavramları ile yakından ilintili bir kavramdır. Aslan, “*hedef kitleyi istenilen bir fikir ve yaptıkları eylemler üzerinde rıza gösterecekleri bir inanma ve ikna olma sürecine sokmaktır.*” Şeklinde ifade etmiştir (Aslan,2015).

Uluslar arası politikayı etkilemek için algıların değiştirilmesi konusunda “Lobicilik” önemli bir paya sahiptir. Tarihi ve yöntemleri çok eski zamanlara dayansa da son yıllarda gerçekleştirilen şekliyle lobi faaliyetleri; kısmen küçük grupların siyasi yapıyı etkileyerek alınacak politik kararlara etki etmesi olarak açıklanabilir. Günümüzde Amerika Birleşik Devletleri’nde yoğun olarak yapılan lobicilik faaliyetleri profesyonel şirketlerle ve ileri düzeyde gerçekleştirilmektedir. Lobi faaliyetleri bir parti kurarak siyasette söz sahibi olamayacak kısmen küçük grupların siyaseti etkilemek adına örgütlenmiş halidir. Siyasete etki eden baskı grupları olan lobicilik, karar alıcıların algılarında değişimi hedeflemektedirler (Ayhan, 2007: 91-98).

Günümüzde değişen savaş konsepti dördüncü nesil savaş olarak adlandırılmaktadır. Bu savaş, orduların klasik savaşlardan farklı olarak Kara, Hava, Deniz kuvvetleri haricinde yeni kuvvetlere ihtiyaç duymasına neden olmuştur. Bu yeni alan ise elektronik-dijital alandır. Dördüncü nesil savaşlar için yeni cephe siber alan olarak adlandırılmaktadır. Siber alanda iletişim imkânlarının güç kazanması ile birlikte bilgi harekâtının önemi artmıştır. Bu da beraberinde askeri güvenliğin yanında sivil güçleri etkin hale getirmiş, sivillerin de savaşta yer almasının temelini

oluşturmuştur. Artık ordular yalnızca askerlerden oluşmamaktadır. Bu yeni mücadele alanında savaşın başlama, bitiş ve sonlanması geleneksel anlamda kesin çizgilere sahip olmadığı gibi kazanan ya da kaybedeni de net olarak belirlemek mümkün olmayabilmektedir (Gurcan, 2012:107). Bu yeni savaş modelinin araçları teknolojik olsa da hedefi insan toplulukları olduğundan doğrudan algılarla ilintilidir.

2.3 PROPAGANDA

Propaganda, milletlerin ve toplumların savaşta ve barışta rakibi sarsabilecek, istenilen fikir ve ideolojiye sevk edilmelerini sağlayacak güçlü bir silahtır (Yurttutan, 2007:31). Bu tanımlamada propagandanın hem savaşta hem de barışta kullanılan bir silah olarak tanımlanmış olması dikkat çekicidir. Öyle ki uygulamalara bakıldığında propaganda, savaş zamanlarından daha çok barış zamanlarında kullanılan bir silah olarak değerlendirilebilir.

Propaganda, birey ya da toplumun tutumlarında, düşüncelerinde ve eylemlerinde bir değişim sağlayarak bundan çıkar sağlamaya çalışma faaliyetleridir (Ayhan, 2007: 52).

Propaganda, bilimsel yöntemlerle uygulanan ve gelişen kitle iletişim araçlarından da istifade eden bir yapı olarak milli güç unsuruna dönüşmüştür. Propagandanın ana hedefi insanın ruhudur. Birey olarak insanı değil kitle içindeki insanı hedef alır. Propagandanın temel ilkeleri şöyle ifade edilebilir. Propaganda şaşırtıcı olmalıdır, bir ana fikir etrafında şekillenmelidir, Tek kaynaktan merkezi planlanmalı ve yerel uygulanmalıdır, profesyoneller tarafından uygulanmalıdır, inanılır ve güvenilir olmalıdır, uygulanacak olan hedefin kültürel yapısına uygun olmalıdır, olumlu bir önerisinin olması gerekmektedir, sürekli dikkat çekici ve basit olmakla birlikte bir ihtiyacı karşılamalıdır. Önemli bir diğer husus da karşı tarafın propagandasına karşı etkili olabilmelidir (Özdağ, 2015:25-33).

Hitler Propagandayı, usta eller tarafından kullanılan etkili ve olağanüstü bir silah, Propagandanın uygun biçimde kullanılmasını da bir sanat olarak ifade etmektedir. Propaganda için yaratıcı bir zekâ gerekmektedir. Propaganda bir amaç değil araçtır. Aynı zamanda düşman propagandasının da iyi analiz edilmesi, irdelenmesi uygulayıcıya büyük katkılar sağlamaktadır (Hitler, 2005: 162-171).

Propaganda iyi analiz edildiğinde uygulayıcısının kısa ve uzun vadeli politikalarını da ele verir. Bu sebeple düşman propagandasının dikkatlice izlenmesi incelenmesi önemli bir husustur (Özdağ, 2015:60). Bu nedenle Terörle Mücadele birimlerinin terörist örgütlerin algı yönetimi açısından yaptığı propagandalar dikkatlice izlenerek kısa ve uzun vadeli amaçları analiz edilmelidir. İyi analiz edilmiş propaganda faaliyetleri örgütler hakkında güçlü ipuçları ve deliller elde etme imkânı sunabilmektedir. İyi analiz edilmiş propagandaya karşı alınacak tedbirler örgüte yönelik karşı propaganda faaliyetlerine dönüştürülebilir.

Propaganda kişiye yönelik yapılmaz, halk kitlelerine yönelik yapılmalıdır ve görevi kişileri bilgilendirmek değil kitlelerin dikkatini istenen olgu ve olaylara yöneltmektir. Bu sebeple propaganda akıldan ziyade duygulara hitap etmektedir. Propaganda toplumların hislerine hitap etmelidir. Propagandanın başarıya ulaşabilmesi için kapsamı dar, sınırları belirlenmiş, sürekli ve gerekli ölçüde kararlı bir şekilde tekrarlanan, hitap ettiği topluluğun seviyesine uygun şekilde uygulanmalıdır. Propagandanın amacı gerçeği bulmak, ispat etmek, objektif olmak değildir. Propagandada amaç uygulayıcının hedeflerini kabul ettirmektir (Hitler, 2005: 162-171).

Propaganda, saldırgan bir yapıya sahiptir, kendi öğretilerini kabul ettirmeye çalışırken sık tekrarlanan, akılda kalıcı sloganları da kullanarak rakip gördüğü alana saldırır, küçük düşürür, yok etmeye çalışır. Günümüzde propaganda bir psikolojik savaş halini almıştır (Ayhan, 2007: 39). Propaganda görünürlüğü ve bilinirliği ile rakibi silmek, sindirmektir. Rakibin iddialarını çürütmek, kendi iddialarını ıspatlamak gibi bir alana genellikle girmez.

Önemli bir propaganda türü olarak psikolojik harekât; dost, tarafsız, düşman ve hedef toplumların tutum ve davranışlarını etkilemek; duygularını, düşüncelerini, davranış şekillerini yönlendirmek suretiyle algılar oluşturarak arzulanan sonuçların elde edilmesini sağlamaktır. Psikolojik harekâtın temel amacı, bir algı oluşturarak hedefin istenen davranışı sergilemesini sağlamaktır. Her ülke hem kendi halkına hem de hedef gördüğü diğer toplumlara yönelik psikolojik harekât faaliyetlerinde bulunmaktadır (Türkay, 2010:28). Bazı çevreler tarafından kendi halkına yönelik propaganda yapılması eleştirilse de ülkelerin kendi toplumlarına yönelik de bu faaliyetleri yapması doğal hatta gereklidir (Özdağ, 2015).

Propagandanın başarıya ulaşabilmesi için semboller ve simgelerin kullanılması, tekrarlanması, telkin edilmesi ve konuşma (Hitabın gücü) gücünden yararlanılması gerekmektedir (Türkay, 2010:39). Belirtilen özellikleri gereği propaganda da slogan önemli bir yer tutar ve sıklıkla kullanılır. Sloganın açık, anlaşılır, etkileyici, akılda kalıcı olması gerekmektedir (Ayhan, 2007: 63). İyi bir slogan propagandacıya sayfalarca anlatılarak elde edilemeyen kazanımlar sunabilmektedir.

Propaganda oluşturulurken çeşitli yöntemler benimsenmektedir. Bunlar; Korkudan faydalanma, referans gösterme, bilinmeyen ve net olmayan kaynakları göstererek genelleme, kalabalığın gücünden yararlanma, gücün yanında yer alma, kaçınılmaz zafere ortak olma, doğrudan emir, reddin elde edilmesi, gösterişli genellemeler, kasıtlı belirsizlik, basite indirgeme, fikirler, olaylar arası ilintileme, damgalama, tanık gösterme, sokağın dilini kullanma, sorumlu gösterme olarak özetlenebilir (Ayhan, 2007: 53-63).

Halkla ilişkiler kavramı çoğu zaman propaganda ile benzer yol ve yöntemleri izlediğinden biribiri yerine kullanılabilmekte, hatta birçok kişi tarafından ayırt edilememektedir. Her iki kavramın ayırt edici özelliklerine bakıldığında; Halkla ilişkiler daha saydam, dürüstlük, güvenilirlik ve doğruluğun ön plana çıktığı buna karşın propagandanın daha karanlık, kapalı ve tavizsiz olduğu görülür. Propaganda emir verici, kabule zorlayıcı, otoriter iken halkla ilişkiler tartışmaya açıktır. Halkla ilişkilerde gerçeğin açıklanması propagandada istenilenin tekrarlanması ve “*rızanın üretilmesi*” esastır. Propaganda tek taraflıdır, kesintiye uğrayabilir, zaman zaman yoğunlaşır ancak halkla ilişkiler süreklidir, iletişim çift yönlü gelişir. Halkla ilişkiler yapıcı ve olumlu özellikler ile uygulanırken propaganda istenen hedef için yıkıcı, zarar verici boyutlara ulaşabilmekte ve hatta şiddete başvurabilmektedir (Ayhan, 2007: 107).

Propaganda çok geniş bir alanı kapsadığından sınıflandırmaları da çeşitli faktörlere göre yapılmaktadır (Özdağ, 2015:34). Bu çalışma, kapsamı gereği detaylı bir sınıflandırmayı ele almayacaktır. Aşağıda Özdağ’ın konumuzu aydınlatacağını düşündüğümüz sınıflandırması temel alınmış ise de propaganda uygulayıcı birçok yöntemi bir arada da kullanabilmektedir.

2.3.1 Yöntemine Göre Propaganda Türleri

Propagandacının kullandığı yönteme göre İkna edici propaganda, Korkutucu/yıldırıcı propaganda, kışkırtıcı propaganda/ajitasyon şeklinde sınıflandırılmıştır. Bu sınıflamada hedefe ulaşmak için tercih edilen yöntem esastır.

2.3.1.1 İkna edici propaganda

Hedef toplumda bir fikrin kabul edilmesini sağlamak amacıyla yapılan propaganda türüdür. İspatlama yöntemi sıklıkla kullanılır (Özdağ, 2015:36-37).

İkna edici propagandayı PKK üzerinden şu örnekle açıklamak mümkündür; Suriye'nin kuzeyinde PKK'ya bağlı PYD (Demokratik Birlik Partisi) ve bu yapılanmaya bağlı silahlı kanat olan YPG (Halk Koruma Birlikleri) Suriye'de yaşanan iç savaş nedeniyle bir takım siyasi kazanımlar elde etmiştir. Suriye'nin kuzeyinde bazı bölgelerde hâkimiyet kurduktan sonar IŞİD (Irak-Şam İslam Devleti) Terör örgütü ile giriştiği çatışma neticesinde uluslararası toplumu ikna etmeyi başarak siyasi ve askeri bir başarı elde etmiştir. Bu propaganda faaliyetinde özellikle kadın teröristleri ön planda tutarak propaganda gücünü arttırmıştır. O dönemde birçok kadın PYD/YPG militanı fotoğrafları özellikle batı medyasında yer bulmuştur (Köse, 2017:27-28).

2.3.1.2 Korkutucu/yıldırıcı propaganda

Hedef toplumun korkutulması, yıldırılması, umutsuzluğa düşürülerek pes ettirilmesini kapsayan propaganda türüdür. Terörist eylemler bu yönüyle korkutucu yıldırıcı propaganda olarak değerlendirilebilir ancak bu sadece teröristlerin kullandığı bir yöntem de değildir (Özdağ, 2015:36-37).

Eylemle Propaganda halkın bilincini uyandırmak için güçlü bir silah olarak değerlendirilmektedir. Tek bir eylem birkaç gün içinde binlerce kitapçığın yapamayacağı etkiyi yapabilmektedir. Yapılan eylem, yönetimin koruma güdüsüyle daha fazla reaksiyon göstermesine sebep olacak ve her eylem başka bir eylemi beraberinde getirerek mücadeleye daha fazla insanın katılmasına sebep olacaktır (Laquer, 1987:57-64, Ed. Cemal GÜZEL).

2.3.1.3 Kışkırtıcı propaganda /ajitasyon

Hedef toplumun doyurulmamış duygularına hitap etme yöntemini kullanan propaganda türüdür (Özdağ, 2015:36-37). Hedef topluma has bir yoksunluk hissi uyandırılarak bu alanda propagandaya yoğunlaşılmaktadır.

“Halk kitleleri heyecanla hareket ettiğinden daime en uç noktalarda, parçalanmaya eğilimlidir. Bu sebeple her türlü yalanlara da inanırlar” (Hitler, 2005: 162-171). Hitler’in bu tespiti kışkırtıcı propagandanın Türkiye’de uygulanma sahasını ifade etmektedir. Öyle ki jeopolitik konumu gereği iç ve dış siyasette birçok mesele ile meşgul olan Türkiye’de yoğun bir gündem mevcuttur. Halkta çeşitli duygulara yol açan bu yoğun gündem, devlet aleyhine etkili bir propaganda ortamı doğurmaktadır.

Türkiye terör sorunuyla uzun yıllardır mücadele etmesine rağmen zaman zaman terörle mücadelesinin suni gündemler oluşturularak siyasi çekişmelere alet edildiğini görmek mümkündür. Terörle mücadeleyi siyaset malzemesi olarak kullanmaktan kaçınmak, terör meselesine milli, insani bir mesele olarak bakmak her ferdin vazifesi olmalıdır.

2.3.2 Amacına Göre Propaganda Türleri

Propagandacının ulaşmak istediği hedef esas alınarak propaganda, karşı propaganda ve silahlı propaganda olmak üzere yapılan sınıflandırmadır. Propagandacı yöntemini amacına uygun şekilde kurgular.

2.3.2.1 Propaganda

Doğrudan yapılan propaganda türüdür. Amaç hedef kitlenin duygu ve düşüncelerini etkilemektir. Propaganda düşmana yapılabileceği gibi mensubu olunan millete yönelikte yapılabilir ve yapılmalıdır (Özdağ, 2015:37,55).

Günümüzde devletler güçleri ile orantılı olarak propagandayı etkili olarak kullanmaktadırlar. Devletler propaganda faaliyetlerinde her türlü teknolojik imkânı, medya araçlarını kullanarak uluslararası desteği sağlamakta, hedeflerine ulaşmayı amaçlamaktadırlar. Kültür ve ideoloji aktarımı şeklinde radyo, tv, sinema gibi araçlar kullanılarak yapılan propaganda, ülkeler arasındaki politik ilişkiyi de

şekillendirebilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nin bu alandaki başarısı ayrı bir inceleme konusu olabilir (Ayhan, 2007: 86-90).

2017 yılı sonunda İran'da ekonomik temelli başlayıp siyasi boyut kazanan ve çok sayıda kişinin ölümü ve yaralanması ile sonuçlanan toplumsal olaylarda (aa.com.tr) ABD Başkanı Donald Trump Sosyal medyada Twitter aracılığıyla İran'a yönelik mesajlarla doğrudan ve devletin en üst kademesinden propaganda yapmıştır. *" İnsanlar çok az gıdaya ve büyük bir enflasyona sahip ve insan hakları yok. ABD izliyor!"* Trump, 30 Aralık tarihli Twitter mesajında, *"Rejimin yolsuzluklarından ve ülkenin varlığını yurt dışında terörizme harcamasından bıkmış olan İran vatandaşlarının barışçıl protestolarıyla ilgili bilgiler geliyor. İran yönetimi, kendini ifade hakkı da dahil kendi halkının haklarına saygı göstermelidir. Dünya bu süreci izliyor", "İran, Obama yönetimiyle yaptığı berbat anlaşmaya rağmen her alanda başarısız oluyor. Büyük İran halkı yıllardır baskı altındaydı. Yemek ve özgürlük için açlar. İnsan haklarının yanı sıra İranlılar'ın zenginliği de yağmalandı. Değişim zamanı!"* ifadelerini kullanırken, İran da benzer yöntemlerle cevap vermiştir (www.hurriyet.com.tr).

Devletler ve rejimlere yönelik yapılan propagandanın amacı o devleti ya da rejimi içten zayıflatarak istenen siyasal düzenin getirilmesidir. Bu amaçla girişilen faaliyetlerde medya en etkili güçtür. Hedef devletin kendi içerisinde yaşadığı siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel sorunlar propagandacı için hedefin zaaf noktalarıdır ve iyi bir propagandacı bu alanları kullanmakta ısrar eder (Ayhan, 2007: 273).

Propaganda etkili bir karşı propaganda ile etkisizleştirilebilmektedir. Propagandaya karşı koyma yine propaganda ile yapılmaktadır.

2.3.2.2 Karşı propaganda

Rakip propaganda faaliyetlerini etkisiz kılmak üzere yapılan propaganda türüdür. Aynı zamanda rakibin ya da düşmanın propagandasını kendi amaçlarına uygun olarak kullanma durumudur (Özdağ, 2015:37,54). Rakibin propagandasını alt etmeye yönelik propaganda faaliyetleridir. Propagandanın olduğu her alanda karşı propaganda da vardır.

2.3.2.3 Silahlı Propaganda

Silahlı propaganda terör örgütlerinin varlıklarını duyurma, gücünü gösterme amacıyla gerçekleştirdikleri şiddet eylemleridir (Özdağ, 2015:39). Silah ve şiddet terör örgütlerinin olmazsa olmazlarıdır.

Korkuya başvurarak hedefini yıldırmayı, kabullenmek zorunda bırakmayı temel alan propaganda türüdür. Propagandanın ana hedeflerinden “*ikna*”, “*zor*” ile sağlandığından uzun vadede bu propagandanın tek başına başarılı olması zordur (Ayhan, 2007: 54).

Genellikle terör örgütleri tarafından örgütlerin güç kaybettikleri zamanlarda varlıklarını ispatlamak maksadıyla yaptıkları içerisinde silah bulunduran şiddet eylemleridir. Terör örgütleri görsel medyada yer alarak halkta korku, panik oluşturmayı, halkı yıldırmayı, devletten siyasi tavizler kazanmayı amaçlamaktadırlar. Amblem, afiş ve sloganlarının medyada eylemleri ile birlikte yer bulması da örgüt açısından kazanım olarak değerlendirilmektedir (Ayhan, 2007: 70-73).

2.3.3 Kaynağına Göre Propaganda

Bu propaganda türünde kaynağın açıklığı, gizliliği ve propaganda kaynağının etkinliğine göre bir sınıflandırma esas alınmıştır. Beyaz propaganda, gri propaganda, kara propaganda olarak sınıflandırılmıştır.

2.3.3.1 Beyaz Propaganda

Kaynağı gizlenmeyen, açıkça belli olan propaganda türüdür. Bu yöntemde propagandaya konu olan olay/durum gerçektir (Özdağ, 2015:39-40).

Bu propaganda türünde doğruluk çok önemlidir. Doğruların yer yer abartılarak, tekrarlanarak öne sürülmesi aynı zamanda rakibin itiraz edemeyeceği gerçekliklerin aktarılması önem arz eder. Doğruluktan uzaklaşılr ya da iddia olunan konularda yalana başvurulduğu anlaşılırsa propaganda başarısızlıkla sonuçlanır. Beyaz propaganda uygulayıcının gücünü, rakibin ise zayıflığını ortaya koyarak güç elde etmeyi amaçlamaktadır (Ayhan, 2007:65-66).

2.3.3.2 Gri propaganda

Kaynağı açıkça belli olmayan ve hedef toplumun yorumuna bırakılan propaganda türüdür. Gizli yürütülür. Gri Propagandanın yalan olduğu kanıtlanamadığı ya da kanıtlansa dahi etkileri tam olarak silinemediği için güçlü bir yöntemdir. Hedef kitle tarafından düşman propagandası olup olmadığının anlaşılamaması, her türlü hassas konuyu işleyebilmesi, hedef kitlede kendi içinde hainlerin olduğuna inandırabilmesi açısından önemli bir propaganda türüdür. Kaynağın gizli tutulması zorunluluğu ise uygulayıcı için bir risk içerir (Özdağ, 2015:39-42).

Kaynağın gizliliği öne sürülen konularla ilgili spekülasyonlara neden olur ve bu durum propagandayı uygulayan için arzulanan bir haldir. Hakkında iddiada bulunulan hususta yapılacak açıklamalar gri propaganda ile oluşturulan karmaşık ortamda bir anlam ifade etmeyebilir ve hatta propagandacının işine dahi yarayabilir. Gri propaganda yönteminde hedefin eğitim ve algılama düzeyi son derece önemlidir. Sorgulamaya açık olmayan topluluklarda çok daha etkili sonuçlara ulaşması mümkündür (Ayhan, 2007:66-67).

2.3.3.3 Kara propaganda

Başka bir kaynağın adı kullanılarak yapılan propaganda türüdür. Propagandaya konu olan olay/durum gerçekliğinin bir önemi yoktur. Gizlilik en önemli noktasıdır. Kara propagandada her hangi bir ahlaki/etik değer yoktur. Her türlü konuyu malzeme olarak kullanabilir. Gerçek kaynağın gizli kalması en önemli husustur (Özdağ, 2015:39-43).

Kara propagandanın kaynağı açıktır ancak gerçek kaynak değil, bilinmesi istenen kaynak öne sürülür. Kara propagandada herhangi bir sınır / ölçü tanınmamaktadır. Hile, yalan, sahtecilik, iftira, karalama gibi her türlü yola başvurulmaktadır. Topluların hassas olduğu konularda bu yöntem kullanılarak etkili sonuçlar alınabilmektedir. Bu yöntemin uygulayıcı tarafından avantajları olduğu kadar riskleri de yüksektir (Ayhan, 2007:67-70).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PKK TERÖR ÖRGÜTÜ VE ALGI YÖNETİMİ FAALİYETLERİ

Bu bölümde PKK Terör örgütü'nün kısa tarihçesi, kuruluşu, amacı, ideolojisi, stratejileri, militan temini, finansal kaynakları, PKK Terör örgütüne verilen yurtdışı destekler ana hatları ile incelenecektir. Bu alanlarda ayrı ayrı yapılmış birçok çalışma vardır. Bu çalışmada ise; PKK Terör örgütünün algı yönetimi faaliyetleri ele alınacağından yukarda bahsi geçen hususlarda derinlemesine bir incelemeye yer verilmemiştir.

Bu bölümde PKK Terör örgütünün nihai hedefinin anlaşılması açısından KCK Sözleşmesi ile düzenlenmiş olan örgütsel yapı ayrı bir başlık olarak ele alınmış ve incelenmiştir. KCK yapılanmasıyla ilgili temel bir çerçeve çizilmesi ve terör örgütünün nihai hedefine ulaşmada nasıl bir yapılanma çabası içerisinde olduğunun gösterilmesi amacıyla bu konuya ayrıca yer verilmiştir.

Devamında ise PKK Terör örgütünün Algı yönetimi faaliyetleri kapsamında örgütün hedef kitlesi, bu alanda kullandığı temel kavramlar, propaganda araçları ile PKK Terör örgütünün bu faaliyetlerine karşı devletin girişimleri ele alınmıştır.

3.1 PKK Terör Örgütünün Kuruluşu

Kısa adı PKK olan Kürdistan İşçi Partisi (Partiye Karkeren Kürdistan/Kürdistan İşçi Partisi), Türkiye, Irak, Suriye ve İran'ın topraklarının belirli bölgelerini kapsayan coğrafyada bir devlet kurma hedefiyle şiddeti kullanan Marksist-Leninist bir terör örgütüdür. Bu amacın; birçok alanda dört parçalı Kürdistan olarak ifade edildiği görülmektedir.

Örgüt, Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Bölgelerini de içine alan Suriye, İran ve Irak toprakları üzerinde bir Kürdistan devleti kurmayı amaçlarken silahlı

mücadeleyi esas almıştır. Bu amaca yönelik eylemleri masum bölge halkına olduğu gibi çoğu zaman istismar alanı olarak kullandıkları geri kalmışlığın giderilmesi amacıyla gerçekleştirilen yatırımlara yönelik eylemler şeklinde de gerçekleştirilmektedir (Temizöz, 2012:80).

25 Kasım 1978 Tarihinde Diyarbakır Fis Köyünde yapılan toplantıda PKK'nın kurulmasını adımları atıldı. Kurulacak olan illegal partinin programı belirlendi; Türkiye'nin Güneydoğusunda silahlı/şiddete dayalı bir eylem tarzıyla bağımsız bir Kürdistan devleti kurmak hedefleniyordu. 1975'lerden 15 Ağustos 1984 tarihinde yapılan Siirt/Eruh ve Hakkari/Şemdinli saldırılarına kadar olan dönemde PKK Terör örgütü kendi yapısını kurma, kurduğu sistemi yaşatma ve devam ettirme adına faaliyetlerde bulundu. Yurtdışı destek arayışlarına girdi ve belli ölçüde de bu desteği sağladı (Başbuğ, 2014:15-19).

26-27 Kasım 1978'de yapılan toplantı sonunda yürütülen faaliyetlerin bir partileşme ile kitlelere ulaştırılabileceği kararı alınarak bu tarihe kadar Apocular / Kürdistan Devrimcileri olarak bilinen yapı ismini PKK (Partiye Karkaren Kürdistan/Kürdistan İşçi Partisi) olarak belirledi. Bu aşamadan sonra faaliyetlerini parti kurallarına göre yönetilmesi kararı alındı (Temizöz, 2012:66).

PKK Terör örgütünün Marksist-Leninist ideoloji temelli kurulup ilerleyen yıllarda etnik teröre dönüştüğü söylenebilir. PKK Terör örgütü 1990 yılından itibaren eylemlerini etnik temel üzerine oturtmuş, ayrımcılığı ve bölücülüğü körükleyerek terörü bir etnik çatışma olarak göstermeye çalışmıştır. Kültürel farkları terörist faaliyetler için kullanmıştır. Oysa kültürel farklılıklar tek başına etnik çatışmayı ortaya çıkaramaz (Başbuğ, 2014:19-23).

Başbuğ'a göre, PKK açısından bakıldığında 1985-1991 dönemi örgütün gücünü pekiştirmeye çalıştığı dönemdir. 1991-1992 yılları çatışmaların sokaklara taşındığı dönemdir. 1992-1993 yılları örgütün kontrolü ele geçirmeyi hedeflediği dönemdir. 1993-1995 yılları dengelerin değiştiği, 1995-1998 yılları örgütün düşüşe geçtiği, çıkmaza düştüğü ve yeni arayışlar içerisine girdiği dönemdir. 1998-1999 Terör örgütü elebaşı Abdullah ÖCALAN'ın yakalandığı dönemdir. 1999-2010 örgütün kendini kurtarmaya çalıştığı dönemdir (Başbuğ, 2014:78).

Kasım 1978 tarihinde yapılan toplantıyla kurulan PKK terör örgütü ilk yıllarda gizliliğe azami dikkat etmiş, 12 Eylül 1980 askeri müdahalesinin etkisiyle de

ilk silahlı eylemi olan 15 Ağustos 1984 Eruh ve Şemdinli baskınlarına kadar taban kazanma ve eğitim faaliyeti yürütmüştür.

PKK, 1984 Eruh ve Şemdinli baskınları sonrası 1989 yılına kadar olan dönemde, yerel halka yönelik yoğun bir terör uygulamıştır. '*Zorun gücü*' prensibi doğrultusunda gerçekleştirilen eylemlerle (köy baskınları gibi) bölge halkının örgüte destek vermesi amaçlanmıştır. Bu desteğin sağlanmasında şiddeti ilk ve öncelikli araç olarak kullanmıştır.

1989-1995 yılları arası dönemde ise, örgütün gerilla aşamasına geçme arayışları görülmektedir. Örgüt, bir taraftan yerel halka yönelik eylemlerine devam ederken, bir taraftan da kamu görevlilerine yönelik eylemlere girişmiştir. Devlete meydan okuma ve güç gösterisi amaçlanmışsa da, PKK Bu dönemde hem halktan istediği desteği alamamış, hem de güvenlik kuvvetlerince ağır kayıplara uğratılmıştır.

1995-1999 yılları arasında ise eylemlerin büyük şehirlere ve Türkiye'nin batısına kaydığı görülmektedir. Örgüt yine istediği başarıyı elde edememiştir.

Öcalan'ın 1999 yılında yakalanması örgütte şok etkisi yapmış ve bu şokla stratejik olarak eylemsizlik kararı almıştır.

2004 yılından itibaren eylemsizlik sürecine son veren PKK, halen eylemlerine devam etmektedir (Taşkın, 2011:24-25).

PKK terör faaliyetlerini hiçbir zaman terk etmemiş ancak zaman zaman stratejik bir hamle olarak sözde ateşkesler ilan etmiştir. PKK, ilk tek taraflı "sözde ateşkes" ilanını 20 Mart 1993'te ilan etmiş, 1 Kasım 2015 Genel seçimleri öncesinde ise sekizinci kez tek taraflı "sözde ateşkes" ilan etmiş ve toparlanma/strateji belirleme arayışlarına girmiştir (aa.com.tr).

3.2 PKK Terör Örgütünün Amacı, İdeolojisi ve Stratejisi

PKK'nın kuruluş amacı, Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri ile İran, Irak, Suriye ülkelerinin belirli bölgelerini de kapsayan Birleşik Büyük Kürdistan Devleti kurmaktır. Bu amacın gerçekleşmesi için de silahlı mücadeleyi benimsemiştir (Temizöz, 2012:79-80). PKK, Bu hedefe ulaşmak için adı zaman ve şartlara bağlı olarak değişse de çeşitli stratejiler benimseyerek terörist eylemlerine başvurmuştur. PKK Asıl hedefine ulaşmak için belli aşamaları kendisine ara hedef olarak belirlemiştir. Bunlar; Kürt kimliğinin tanınması, Özerk yönetimlerin

kurulması, ülkelerde Kürt devletinin kurulması ve son aşama olarak 4 parçadan oluşan büyük birleşik Kürt devletinin kurulmasıdır (Başbuğ, 2014:212-214).

PKK Terör örgütü, amacına ayaklanma yoluyla değil, uzun süreli halk savaşı ile ulaşmak istemektedir. Bu strateji ile uzun süreli bir silahlı Mücadele, basitten karmaşığa giden bir yolun izlenmesi, tüm halkın seferber edilerek mücadelenin halk desteğini oluşturma, mücadeleyi adım adım gerçekleştirme şeklinde bir yöntem benimsemiştir. Örgüte göre legal alanda faaliyet yürütme olanağı bulunmadığından devletin kurumlarını işlemez hale getirmek ve amaçlarına ulaşmak için uzun süreli halk savaşı zorunludur. Uzun süreli halk savaşı için de ideolojik, politik ve askeri mücadele birlikte yürütülmelidir. Uzun süreli halk savaşı ise ‘Zor’ kavramı ile ifade edilmiş olup aşamaları şunlardır: Uzun süreli bir silahlı mücadele, basitten karmaşığa doğru hareket, tüm halkın mücadeleye ortak edilmesi, mücadeleyi adım adım ilerletmek. PKK Terör Örgütünün benimsediği uzun süreli halk savaşı; Stratejik savunma, stratejik denge ve stratejik saldırı olarak adlandırılan üç aşamadan oluşmaktadır. Belirtilen bu aşamaların gerçekleşmesi ise Parti (PKK İdeolojisi ve sistematigi), Ordu (PKK Terör örgütünün silahlı yapıları) ve Cephe (PKK Terör örgütünün hükmedebildiği kitleler) üçlüsü ile mümkündür (Temizöz, 2012:82-83).

PKK terör örgütünün zamana ve mekâna göre değişen hedefleri bulunmaktadır. Doğu ve Güneydoğu’da Kürt kökenli vatandaşları sindirmeye çalışan örgüt, batıda Kürt kimliği üzerinden etnik milliyetçilik yaparak bir etnik kimlik inşası oluşturmaya çalışmaktadır. Uluslar arası alanda ise genel geçer ve dünya medeniyetlerinin kabul edeceği söylemler üzerinden bir yaşam mücadelesi vermektedir (Beren, 2013:75).

PKK Terör örgütü öğrenen bir örgüt olarak değerlendirilmektedir. Zamana göre değişimler geçiren, buna göre eylem ve söylemler gerçekleştiren bir örgüttür. Örgüt öğrenen bir örgüt olmasına rağmen farklı fikirlere ve bireysel öğrenmeye şiddetle karşıdır. Uzun yıllardır var olması ve halen faaliyetlerine devam etmesi de bunun bir göstergesidir. PKK ile mücadelede örgütün öğrenen ve değişen yüzü iyi analiz edilmeli ve mücadelenin etkin bir parçası olarak düşünülmelidir (Demir, 2008).

PKK Terör örgütü, aldığı dış desteklerin gücü, kendine has gayrimeşru finans kaynakları, ulusal ve uluslar arası alanda gelişen siyasi duruma çok hızlı ayak

uydurarak buna göre strateji belirlemesi, hedefinden sapmadan gerektiğinde ara hedefler ve göstermelik hedefler belirlemesi, hedefe ulaşmak için her yola başvurabilmesi, hiçbir ahlaki, hukuki, insani değer tanımaması gibi özellikleri ile dikkat çekmektedir.

3.2.1 KCK Sözleşmesi

2002 Yılında KADEK (Kongreya Azadi ü Demokrasiya Kürdistan/ Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi), 2003 yılında PKK-KONGRA-GEL, (Kongreya Gele Kürdistan / Kürdistan Halk Kongresi) 2005 Yılında KKK(Kürdistan Demokratik Konfederalizmi) gibi isimler kullanan PKK, 2007 yılında PKK'yı da içine alan KCK (Kürdistan Halklar Topluluğu) örgütlenmesini kurmuştur (Temizöz, 2012:345).

PKK Terör örgütü 2007 yılı Mayıs ayında sözde 5. Genel Kurulu'nda örgütün hedefindeki İran, Irak, Suriye ve Türkiye Devletlerinde bulunan unsurlarını tek çatı altında birleştirmek ve tek elden kontrolü sağlamak amacıyla Kürdistan Demokratik Konfederalizmi (KKK) olan adını Kürdistan Demokratik Toplum Konfederalizmi (KCK) olarak değiştirmiştir. KCK, Örgütü tek çatı altında ve bir devlet sistemi benzeri bir yapılanmanın temelini atmaktır (Yılmaz, 55-80). KCK, PKK Terör örgütünün zamana ve şartlara göre kendini revize etmiş halidir. Terör örgütünün Kürdistan hedefine ilişkin stratejisinde önemli bir aşama olarak değerlendirilebilir. Aslına bakılırsa KCK yapılanmasının kurulması ile PKK Terör örgütü KCK'nın alt organı halini almıştır.

KCK; Örgütün bölgesel özerkliği taktik ara hedef olarak elde ederek nihai hedefi olan Dört parçalı Kürdistan'ı özerk bölgeleri birleştirmek suretiyle KCK adı altında birleştirmeyi ve bağımsız bir devlet kurmayı hedeflemektedir.

Mart 2005'te hazırlanan KCK Sözleşmesi, Avrupa'dan gelen 213 örgüt üyesinin katılımıyla sözde yasama organı KONGRA-GEL (Kürdistan Halk Meclisi) Genel Kurulu'nun 25 Mayıs 2007 tarihli oturumunda kabul edilmiştir. Adı "sözleşme" olsa da, metin KCK devletinin ilkel bir anayasası niteliğindedir.

Akyol'a göre; Kürt milliyetçiliği yelpazesinde PKK'nın oluşturduğu yapıyı anlamının birinci şartı, KCK'nın (Kürdistan Komünler Birliği) ne olduğunu araştırmaktır. 25 Mayıs 2007 günü Kongra-Gel tarafından

onaylanarak “yürürlüğe” konulan “KCK sözleşmesi”, bölgede uygulaması başlamış bir anayasa taslağıdır, “demokratik özerklik” bu metne göre inşa edilecektir. “Sınırlar değişmeden” dört ülkedeki “parça”ları kapsayan bir Pan-Kürdizm projesidir (www.hurriyet.com.tr).

KCK Sözleşmesine göre, dört ülkede dört farklı yapı ile “*Birleşik Bağımsız Kürdistan*” hedefine yönelik oluşumlara gidilmiştir. Bunlar; Türkiye’de PKK/KONGRA-GEL, Suriye’de Demokratik Birlik Partisi (PYD), Irak’ta Kürdistan Demokratik Çözüm Partisi (PÇDK) ve İran’da Kürdistan Özgür Yaşam Partisi (PJAK) olarak adlandırılmıştır.

KCK Yapılanması bir anayasa edasıyla hazırlanmıştır. Bölgesel özerkliği taktik ara hedef olarak elde etmeye çalışan terör örgütü, nihai aşamada kurmayı planladığı özerk yönetimleri KCK adı altında birleştirmeyi ve bağımsız bir devlet tesis etmeyi hedeflemektedir.

Sözleşmede Demokratik Konfederalizm, “*tüm kültürel varlıkların tanınmasını, korunmasını ve kendini ifade özgürlüğünü esas alan, ekolojik toplum modelini benimseyen, ekolojiye ve cinsiyet özgürlüğüne dayalı bir demokrasinin Kürt toplumunun olduğu her alanda örgütlenmesini gerektiren, toplumsal sorunların zora ve şiddete başvurulmadan çözülmesini esas alan, özetle Kürt halkının kendi demokrasisini kurma ve kendi toplumsal sistemini organize etme hareketi ve dört parçaya bölünmüş ve dünyanın her tarafına yayılmış olan Kürt halkının demokratik birliğinin ifadesidir.*” Şeklinde açıklanmıştır.

Sözleşme; başlangıç, genel esaslar, temel haklar, özgürlükler ve görevler, genel organlar, parça örgütlenmesi, eyalet-bölge örgütlenmesi, şehir, kasaba ve mahalle örgütlenmesi, köy ve sokak örgütlenmesi, yargı, meşru savunma yükümlülüğü, demokratik eylemler, ekonomik-mali sistem, demokratik örgütlenme sistemi, ortak hükümler ve ek maddelerden oluşmaktadır (EK:1). Aşağıda sözleşme içeriği özetle sunulmuştur.

1. Bölümde; Sistemin adı KCK (Koma Civakên Kurdistan) olarak belirtilmiş, Niteliği; Demokratik, toplumcu-konfederal bir sistem olarak tarif edilmiş, sembolleri kısmı ile sistemin Sözde bayrağının şekli ortaya konmuş, sistemin ilkelerinden bahsedilmiş ve KCK sistemine bağlı olan herkesi yurttaş sayarken Yurttaşlıktan çıkarma konusunu da belirlemiştir.

2.Bölümde; Temel Haklar, Özgürlükler ve Görevler ele alınmıştır. Bireysel-Siyasal haklar özgürlükler, Sosyal-Ekonomik Kültürel hak ve özgürlükler, Topluluk ve Dayanışma Hak ve Özgürlükleri ile Temel Görevler başlıkları altında belirtilmiştir.

3.Bölümde; Genel Organlardan bahsedilirken KCK Kurucusu ve önderinin Abdullah ÖCALAN olduğu açıklanmıştır. Aynı bölümde Yasama ve Yürütme Yargı organlarından bahsedilmektedir. Ayrıca bir takım komite ve yapılanmalardan bahsederken savunma konusunda da kendi yapılanmasını öngördüğü anlaşılmaktadır.

4.Bölümde; Parça örgütlenmesi başlığında yerel yönetimler (Komünler) Halk Meclislerinden bahseder.

5. ve 6. ve 7. Bölümde; Eyalet yapılanmasından, şehir köy ve daha alt birimlerin örgütlenmesinden bahseder.

8.Bölümde; Yargı Sistemi, 9. Bölümde; Meşru Savunma yükümlülüğünden bahsetmektedir.10. Bölümde; Demokratik eylem başlığı ile açıklanmıştır.

11.Bölümde; Ekonomik ve Mali Sistem ele alınmıştır.

12.Bölümde; Demokratik örgütlenme sistemi başlığı altında yazıldığı görülür ki burada dikkat çekici husus; *“PKK, klasik parti olmayan, iktidarı hedeflemeyen, ideolojik, ahlaki ve örgütsel bir oluşumdur. Felsefe, bilim ve sanat alanında ideolojik ve özgür ahlaki bir örgütlenmedir. KCK sisteminin ideolojik gücüdür. Önderlik felsefe ve ideolojisinin hayata geçirilmesinden sorumludur. Bu çerçevede demokratik konfederalizm organlarının demokratik kurumlaşmasında yer alırlar. KCK sistemi içerisindeki her PKK kadrosu ideolojik, ahlaki, felsefîk, örgütsel ve yaşamsal ölçüler açısından PKK yapılanmasına bağlıdır. Aynı zamanda her kadro yer aldığı çalışmanın çalışma ilkeleriyle de faaliyet yürütür. Ayrıca KCK sistemi içerisinde her çalışan PKK’nın ideolojik ve ahlaki ölçülerini esas alır.”* Şeklindeki ifadedir ki PKK ve KCK ilişkisini açıklamaktadır.

13.Bölümde; Ortak hükümler, 14. Bölümde ise Ek Maddelerden oluşmaktadır. Ek Maddelerde Kongra-Gel’in Kurucu Meclis olduğuna atıf yapılır ki bu da dikkat çekicidir.

14. Bölümde Ek Madde 1’e göre KONGRA-GEL kendini kurucu meclis yerine koyarak bir anayasanın şekli şartlarından olan kurucu meclis tarafından yapılmayı yerine getirmiştir. İsmi “sözleşme” olsa da, metin KCK devletinin ilkel bir

anayasası hüviyetindedir. İçeriğinde özgürlük demokrasi, kadın ve ekoloji gibi hususlara ağırlıkla yer verse de aslında özü itibarıyla totaliter bir yönetim modeli öngörmektedir. Önderlik adı altında Öcalan’a sorgulanamaz ve eleştirilemez bir konum atfetmektedir (Bilsin, 2014).

Sözleşmede “*demokrasi, insan hakları, tarihi-kültürel değerler, geçmişin mirası, bölge halkının değerleri vb.*” gibi kavramlar üzerinde durulduğu görülür. Terör örgütünün kurulduğu günden bu yana eylemlerine bakıldığında ise bu söylemlerin gerçeği yansıtmadığı, Bu kavramların PKK’nın bir terör örgütü olma özelliğini değiştirmedeği anlaşılabacaktır.

Sözleşmede dikkat çeken “*cinsiyet özgürlüğüne dayalı, sınıfsız ve ekolojik bir toplum modeli*” kavramlarıdır. Bu kavramlarla verilen mesaj ise örgütün ideolojisini yansıtmaktadır. Kavramlar bütün olarak değerlendirildiğinde kadınların erkekler tarafından ezildiği, Kürtler ve Türkler başta olmak üzere ayrı toplumsal sınıfların olduğu ve bu sınıflar arasında Kürtlerin ezildiği, ekolojik toplum modeli ile de Kürt halkının yoğun olarak yaşadığı bölgeleri sömürdüğü mesajları işlenmektedir.

KCK Yapılanması örgütün silahlı kanadının sona erdirilmesi gibi bir amacı olmadığı gibi, Halk Savunma alan merkezi adı altında örgütlenen HPG (Hezen Parastine Gele –Halk Savunma Güçleri) silahlı kanadın bir ordu benzerliğinde örgütlendiğini göstermektedir. KCK Yapılanmasının ana hedefi öncelikle Türkiye, İran, Irak ve Suriye’de özerk yapılar kurup şartlar oluştuğunda birleşerek konfederal bir yapı oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye Cumhuriyetinin tüm imkânlarını menfaatleri doğrultusunda kullanmaktadırlar (Sandıklı ve Kaya, 2012:421).

3.3 PKK Terör Örgütünün Eleman Temini

Avrupa Konseyi “*Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi*”nin 6. Maddesinde terör örgütlerine eleman temini, “*Terörist saflara katma*” adıyla şu şekilde tanımlanmıştır: “*Bir başka kişiyi terörist bir eylemi işlemeye veya bu eylemin işlenmesine katılmaya veya bir veya daha fazla suçun bir dernek veya grup tarafından işlenmesine katkıda bulunmak amacıyla bir dernek veya gruba katılmaya teşvik etmek*” şeklinde tanımlanmıştır (KDGM: 2013:92). Sözleşme, terör suçunun işlenip işlenmemiş olması arasında bir fark gözetmediğini 8. Maddede belirtmiştir.

Türkiye'nin de taraf olduğu uluslar arası sözleşmelerde ve Türk iç hukukunda terör örgütlerine eleman temin etmek suçtur ve cezai müeyyideleri vardır.

Bal, “*İnsanlar Neden Terörist olur?*” sorusuna ilk andan son aşamaya kadar propaganda ile beyin yıkamayı terörist olmanın sebebi olarak belirtmiştir. Terörist, bilinçli bir tercih ve seçimle terörist olmaktadır. Teröristin öne sürdüğü bir takım yoksunluklar propaganda malzemesi olarak kullanılmaktadır. Aynı şartlarda ve hatta daha kötü şartlarda, benzer sosyal çevrelerde olmasına rağmen terörist olmayan insanların varlığı bunun göstergesidir. Teröristler propagandayı o kadar etkili kullanmaktadırlar ki bir takım insanlar tarafından teröristlerin haklı oldukları değerlendirilir. Oysa hiçbir sebep terörist eylemle masumları hedef almayı meşru göstermez (Bal, 2006).

Terör örgütünün eleman temini konusunda Beren ise “*İnsanlar Neden Terörist olmaz?*” sorusu ile konuyu sorgulamaktadır. Bir insanın terörist olmaması için kaybetme endişesine sahip olduğu değerlerinin olması gerekmektedir. Yani bireylere farklı kazanımlar sunabilmek, bireyleri ve toplumu doğru, erişilebilir hedeflere yöneltmek onların terör örgütünden uzaklaşmasına gerekçe olacaktır. Hayattan beklentisi veya geleceğe dönük bir hedefi olmayan insanların terör örgütü güdümüne girmesi kaçınılmazdır. İnsanların maddi/manevi değerlerinin farkında olması, yeni değerlerle tanışması, mevcut değerlerini korumaya/kaybetmemeye özen göstermesini sağlayacağından terör örgütünün etki alanından uzaklaşacaktır (Beren, 2013:63-71).

Terör örgütlerinin insan kaynaklarını oluşturan genç nüfusun her konuda kendine yetebilen, kendini ve toplumu iyi tanıyabilen, sorumluluk sahibi, kendiyle barışık, problem çözebilme yeteneğine sahip, özgüveni yüksek bireyler olarak yetiştirilmesi önem arz etmektedir. Gençliğin, sorunların çözümünde aktif yer aldığı, birey olarak değer verilen bir toplum yapısının oluşturulması, ekonomik, sosyal ve psikolojik sorunlarının çözümüne yönelik çalışmaların yapılması gerekmektedir (İçli, 2007:273).

PKK Terör örgütünün eylemlerde çocukları kullanması tesadüfî değildir. Özellikle basit sayılabilecek eylemlerden başlayarak çocuklarda bir değerlilik hissi oluşturma, başarı hazzı yaşatma, ait olma duygularının kazandırılması sağlanarak çocukların örgütün ağına çekildiği adli kaynaklarda ve özellikle alan çalışmalarında

açıkça görülmektedir. Bu konuda bir diğer husus ise örgüt, bireyi ağına ne kadar erken yaşta düşürürse onu kullanma oranı ve ondan alacağı örgütsel verim de o kadar artmaktadır.

Terör örgütlerinin asıl amacı, devleti ve devletin sahada aktif mücadele birimleri olan güvenlik güçlerinin duygusal ve tepkisel davranışlarla hareket etmesini sağlamaktır. Güvenlik güçlerinin ve hatta siyasi iktidarın tepkisel davranışlarının halka karşı sert tutumlara yönelmesini, insan hakları ihlalleri yapmasını, demokratik olmayan yöntemlere başvurmasını sağlamayı amaçlayan terör örgütleri bu uygulamalar üzerinden algı yönetimi ve propaganda faaliyetleri yaparak eleman temin etmektedirler (Beren, 2013:58).

Terör örgütü eleman temini için özel bir çaba sarf etmekte ve buna göre strateji belirleyerek eleman kazanmaktadır. Her hangi bir genç ben terörist olacağım diyerek her hangi bir örgüte doğrudan katılamaz. Süreci başlatan terör örgütüdür. Terör örgütü eleman kazanma da belli aşamaları takip etmektedir. Legal alanda yürütülen faaliyetlere katmakla başlayan süreç, bir takım örgütsel testlerin sonunda illegal alana kaymaktadır. İlegal alanda ise militan kimliği kazandırılarak örgütün belirlediği amaç doğrultusunda eylemler üstlenmektedirler. Bu aşamalar bir bütün olarak değerlendirildiğinde “*Radikalleşme*” kavramıyla ifade edilebilmektedir. Terör örgütü ağına düşürmeyi hedeflediği kişilere arkadaşlık, akraba ilişkileri, hemşehricilik duyguları, sosyal- kültürel faaliyetler, kişilerin çeşitli zaafı, arzu ve istekleri ve dinsel düşünsel yapılarını kullanarak yaklaşmaktadırlar (Alkan, 2013:133-146).

Terörle Mücadele kapsamında zaman içerisinde tutuklu sayılarının artması neticesinde PKK Terör örgütü cezaevlerini ve burada bulunan tutukluları da sistemli bir şekilde eğiterek ve irtibatlarını sağlayarak hiyerarşik bir örgütlenme sağlamıştır. Cezaevleri ayrı bir eğitim merkezi haline gelmiştir. Sempatizan düzeyde Cezaevine giren kişi örgütün militanı olarak dışarı çıkmaktadır. Örgüt, cezaevlerinde kendine uygun bir örgütlenme kurmuş ve işletmiştir. Kuryeler aracılığıyla örgütün emir ve talimatlarının dışarı aktarıldığı ve burada alınan kararların karşı konulamaz olduğu anlaşılmaktadır. Cezaevleri örgütün eğitim alanları haline gelmiştir (Temizöz, 2012:70,77, 187-236).

Örgüt, Avrupa'da da eleman temini için büyük ölçüde "basın" organlarından faydalanmaktadır. Propaganda için festival ve gösteri gibi etkinlikleri kullanmakta etkinliklere katılanlar ve PKK derneklerine üye olan gençler, aktif örgüt üyesi haline getirilmektedir. Bu aşamadan sonra, Hollanda, Fransa, İsviçre, Avusturya ve İtalya gibi ülkelerde barışçıl görünen kamplarda ideolojik eğitim verildikten sonra son aşama da bu kişiler Irak'ın kuzeyindeki terör kamplara silahlı eğitim için aktarılmaktadır (www.trthaber.com).

Bireyin yaşantısı ve psikolojik durumu örgüte katılım açısından en belirleyici unsurlardandır. Terörist olma fikri esasen kişinin değersiz, önemsiz, işe yaramaz hissettiği kişiliğinin ispatına yönelik bir düşünce şeklidir. Kişi terörist olarak kendisi ile ilgili daha güçlü bir kişilik algısına sahip olmaktadır (Başbuğ, 2014:100-103). Bu psikolojik durumun farkında olan terör örgütü, örgütlenmesinde militanlarına çeşitli görev ve sorumluluklar vererek onların bu ruh halinden faydalanmaktadır.

Güzel, terör eylemlerine başvuranların gerekçelerini çaresizlik, Cezalandırma, bunalım ve karışıklık yaratma, devlet terörüne karşı çıkarların korunması olarak ele almıştır (Güzel, 2002:17-18).

Kendisini değersiz gören, hayattan ve yaşadığı ortamdan geleceğe dönük bir ümidi, hedefi olmayan kesim üzerinde ırkçılık derecesinde oluşan romantik Kürt Milliyetçiliği cazip hale gelmektedir. Bu kesim hiçbir çabaya gerek duymaksızın sırf Kürt oldukları için bir değerlilik hissine kapılmakta ya da yönlendirilmektedir (Başbuğ, 2012:105). Irk temeline dayanan Kürt Milliyetçiliği ise doğuştan var olan özelliklere dayalı olduğundan sempatizan ya da militanlarda herhangi bir birikim veya çaba gerektirmeden kabul edilme, örgüte adaptasyon ve aidiyeti daha hızlı ve kolay sağlamaktadır.

PKK/KCK Terör örgütü üyesi bir teröristin örgüt yönetimine sunduğu raporda; *“Ben Koçer ve yurtsever bir ailenin çocuğuydum, 13 yaşıma kadar köylerde çobanlık yaptım. Ben artık yaşamaktan sıkılmışım. Okumayan bir cahil olarak görüyordum kendimi. Bir gün evden çıktım Türk metropollerinde çalışmaya gittim. Çalıştığım gün karnım tok çalışmadığım günde açtım.Ama düşündüm kim için çalışıyorum. Türk Devletinin bizi bir oyuncak gibi oynattığını fark ettim. Buna en iyi cevapta dağa çıkmak saflara katılmaktır diye düşündüm... ..Bende Ali ÇİÇEK, M.*

Hayri DURMUŞ, Kemal PİR, Akif YILMAZ ve tüm kahraman şehitlerimiz gibi bir yoldaş olmak istiyorum” şeklindeki ifade kendisini değersiz gören, hayattan ve yaşadığı ortamdan geleceğe dönük bir ümidi, hedefi olmayan, bir aidiyet duygusu arayan insan özelliği olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum yaşanan psikolojik travmanın örgütün amaçlarına yönelik nasıl kullanıldığının da bir göstergesidir.

Bireyleri terör örgütlerine iten nedenler arasında şunlar gösterilebilir. Aile içinde yaşanan olumsuzluklar, mağdurluk, ezilmişlik duygusu, kişisel/psikolojik bozukluklar, kendini gerçekleştirme duygusu, haksızlıktan kaçış, başarısızlık, kimlik duygusunun öne çıkışı ve en önemlisi PKK’nın propagandalarına ve vaatlerine inanmak (Başbuğ, 2014:104).

PKK/KCK Terör örgütü üyesi bir teröristten ele geçen nottaki ifadeler; *“Yaşamımın çok güzel olduğu düşünülüyordur, Çok mutlu olarak yaşadığım düşünülüyordur dışarıdan. Unutmak zorunda olduğum ve unutmak istediğim bazı iğrenç şeyler geçti başımdan. Bunu ilk defa örgüte anlatma gereği duydum. ...Aileme yansımam. ... Sürekli abim dediğim iğrenç insanın tacizlerine uğruyordum. Söyleyemedim kimseye. Çünkü aile içinde böyle bir şeyin duyulması demek birilerinin ölmesi demektir. Ve ben cesaret edemedim. İlk ona kalkıştığında daha ben kendimi dahi tanıımıyordum. ... Ve sonuç, kurtuluş olarak ondan kaçmayı buldum.*

Şimdi önderlik uğruna ve örgüt uğruna canımı vermeye, kadın kurtuluş ideolojisine katkılı bir kadın olmaya geldim. Ve kanımın son damlasına kadar savaşmaya tekrar söz veriyorum.” Şeklindeir.

Bu ifadelerde de aslında bir kaçış alanı olarak görülen Terör örgütünün zamanla militanlarını eğitip militanda oluşan kin, öfke ve intikam duygularını terör faaliyeti olarak devlete yönlendirdiği anlaşılmaktadır. Zira aile içinde yaşadığı anlaşılan bir tacizden bahsedilip örgüt uğruna ve sözde önderlik adına savaşmaktan bahsedilirken aslında kendi yaşadıklarının intikamını alma duygusu *“Kadın kurtuluşu”* ifadesinde açıkça görülmektedir.

Ördek, 1505 örgüt mensubunun verilerine dayanarak yaptığı araştırmada, 1445 örgüt mensubunun örgüte katılım tarihi ve ölüm tarihlerine ulaşmış ve PKK Terör örgütünde hayatta kalma sürelerinin 6,86 yıl olduğu sonucuna varmıştır (Ördek, 2014:121). Temizöz ise PKK Militan ve yönetici kadrosu için tabanın hızla

değişmesine rağmen yönetimin aynı hızla değişmemesini örgütte yaşam süreleri ile açıklamıştır. Örgüt yönetiminin yaşam süresi 10-15 yıl, Yöneticiler dışında kalan militan kadronun yaşam süresi ise 2-3 yıl olduğundan örgüt genç kalabilmektedir (Temizöz, 2012:184).

Dünyadaki terör örgütlerinde şehirlerde yapılan eylemlerde çocukların kullanılmasının iki temel sebebinin olduğu anlaşılır. Bunlardan biri çocukların hukuki dokunulmazlıkları, Diğeri ise örgüte sızma ihtimali olan istihbarat elemanlarından korunmak olarak görülmektedir. PKK Terör örgütü de çocuk militanları silahlı ve silahsız eylemlerinde kullanmaktadır. 1990 yılından itibaren şehirlerde gerçekleştirdiği yasadışı eylemlerde sıklıkla çocukları kullandığı görülmektedir. Çocukların eylemlerde kullanılması örgütün propaganda gücüne de katkı sağlamaktadır. Zira ulusal ve uluslar arası örgütler bu eylemlere ilgi duymakta, gündemde tutmaktadır. PKK Terör örgütünün çocukları dağ kadrosunda kullanması ise yeni bir durum değildir. Özellikle 1990'lı yıllarda çok sayıda militanını kaybeden örgüt, kendisine insan kaynağı oluşturmak maksadıyla çocuklara yönelmiştir (Ördek, 2014:103).

Terör örgütleri meydana gelen her olayı kendi adına avantaja çevirme gayreti içindedir. Örneğin 2005 yılında meydana gelen tsunami sonrası Tamil Kaplanları, ailelerini kaybeden çocukları kendi saflarına çekmeyi başarmıştır (Bal ve Özeren, 2012:182). Terör örgütleri her koşulda kendi lehine argümanlar oluştururken büyük çaplı felaketlerde de güvenlik güçlerinin suiistimallere karşı teyakkuz halinde bulunması gerekmektedir.

İngiltere, İRA ile mücadelesinde ordunun insan hakları ihlalleri, işkence iddiaları gibi olumsuzluklarla anılması İRA için bulunmaz bir fırsata dönüşmüş ve örgüt yeni elemanlar kazanma fırsatı elde etmiştir. Ordunun sert tutumu ve aşırı güç kullanımı örgütün, Kuzey İrlanda halkından aldığı desteğin de artmasına neden olmuştur (Bal ve Özeren, 2012:244-246).

Güvenlik kuvvetleri, kırsal alanda ve şehirlerde teröristlerle mücadele etmiş ve PKK terör örgütüne çok büyük darbeler vurmasına rağmen örgütün eleman temininde sıkıntı yaşamaması, örgütün eleman temininin önlenememiş olması örgütün ömrünü uzatmıştır (Ördek, 2014:143).

3.4 PKK Terör Örgütünün Finansal Kaynakları

PKK, faaliyetleri bakımından yalnızca bir terör örgütü olmayıp organize bir suç örgütü işleyişine sahiptir. İşlediği suçlar birbirleri ile ilintili olup suç gelirleri açısından detaylı incelenmesi gereken bir örgüttür. PKK terör örgütünün suçun her alanında faaliyetlerini görmek mümkündür. Suçların birbirleri ile ilintili ve uluslararası alanda, geniş bir coğrafyada işleniyor olması bir sınıflandırmayı ve konunun sınırlandırılmasını zorlaştırmaktadır.

ABD örneğine bakacak olursak terörün finansmanı konusunda iki uygulaması dikkat çekicidir. Birincisi Terör örgütlerine ve onlara destek olan ülkelere ait olduğu ispatlanan para kaynakları dondurulur. İkincisi ise, bu türden maddi desteğin yasaklanmasıdır. Teröre destek olduğu düşünülen her türlü hesabın dondurulması yetkisi Hazine Bakanlığı sorumluluğundadır (Bal ve Özeren, 2012:361). Yine ABD genelinde sadece merkezi hükümet düzeyinde beş ayrı bakanlığın altında aktif olarak görev yapan ve yerel hizmet birimleri bulunan 16 istihbarat biriminden biri *Terörizm Finansmanı ile Mücadele İstihbarat Ofisi (TFI)* dir (Beren, 2013:36-37). Bu verilere bakıldığından terör örgütü ile mücadelede finans kaynaklarının kesilmesinin önemi ortaya çıkmaktadır.

Avrupa Birliği her ne kadar 2 Mayıs 2002 tarihinde PKK'yı terör örgütü listesine alsa da Avrupa ülkeleri PKK Terör örgütü için hala bir lojistik sağlama merkezidir. PKK Avrupa ülkelerinde yasadışı para toplama, beyaz kadın ticareti, kaçakçılık dâhil birçok suça karışmakta ve bu şekilde örgüte finans sağlamaktadır (Başbuğ, 2014:116).

Avrupa'da baskı ve tehditle Kürt nüfustan bağış adı altında haraçlar toplanmaktadır. PKK terör örgütünün yayınları zorla satılarak buradan elde edilen gelir de örgüte ve örgütsel faaliyetlere aktarılmaktadır. Sosyal-kültürel etkinlikler kapsamında düzenlenen organizasyon gelirleri de örgüte aktarılmaktadır (Sandıklı ve Kaya, 2012:439).

PKK'yı terör örgütü olarak kabul eden Avrupa Birliği (AB) ülkeleri, PKK'ya serbest propaganda ve finans faaliyetleri alanı sağlamaktadır. Örgütün Avrupa'dan, organize suç faaliyeti gelirleri hariç yıllık 30 milyon avro topladığı bilinmektedir (www.trthaber.com).

PKK'nın uzun yıllardır varlığını devam ettirmesi Türkiye dışında farklı ülkelerde örgütün güdümünde siyasi baskı gruplarının oluşmasına neden olmuştur. PKK Terör örgütü güdümünde hareket eden bu yapılar, bulundukları ülkelerde doğrudan karar alma mekanizmalarında bulunmasalar dahi etki alanları ile hükümetlerin kararlarında pay sahibi olmaktadır. Terör örgütünün önemli bir stratejisi de Türkiye ile çeşitli sorunlar yaşayan ülkelerde bu sorunları körüklemek suretiyle ilişkilerin bozulması ya da düzelmesine engel olunması, Türkiye'nin uluslar arası alanda zor durumda bırakılması gibi taktikler izlemesidir. Türkiye-Ermenistan, Türkiye-Yunanistan, Türkiye-Güney Kıbrıs Rum Kesimi arasındaki ilişkilerde PKK etkisi açıkça görülebilir.

Terör örgütü PKK, yaptığı eylemler ve karıştığı suçlar bakımından sıradan bir terör örgütü olmayıp aynı zamanda diğer birçok suçun da faili durumundadır. Uyuşturucu kaçakçılığı, silah kaçakçılığı, kapkaççılık, gasp, adam kaçırma, fidye, haraç gibi suçlar, cinayet, tehdit, şantaj vb. birçok suçun faili PKK terör örgütü ya da ona bağlı şebekelerdir. PKK'nın Türkiye'de yarattığı asayiş problemleri kronik bir yara gibi toplumun her tabakasına zarar vermeye devam etmektedir.

Finans sağlamak adına bölgedeki yerel yönetimlerden elde edilen gelirler, çalışanların, vekillerin, belediye başkanlarının, parti üyelerinin maaşlarından kesilen paralar, iş adamlarından ve esnaflardan kesilen paralar da önemli bir yere sahiptir ve bu kaynaklarının da bir an evvel kesilmesi elzemdir (Sandıklı ve Kaya, 2012:434).

Türkiye, bir yandan demokrasisini ve toprak bütünlüğünü hedef alan etnik bölücü terörizmle mücadele ederken, diğer yandan da uyuşturucu trafiğinin ortasında yer alan bir ülke olarak bu tehditle de savaşmaktadır (Urlu, 2008:156). PKK ise uyuşturucu trafiğinin önemli aktörlerindendir. Uyuşturucunun Ortadoğu ülkelerinden son pazar ve dağıtım alanı olan Avrupa'ya sevkiyatında PKK etkin rol üstlenmektedir.

PKK Terör örgütünün en büyük gelir kaynağı uyuşturucu üretimi, nakli, dağıtımı ve satışlarıdır. Örgüt Ortadoğu ve Avrupa arasında uyuşturucu trafiğini elinde bulundurmaktadır. Uyuşturucu trafiğine ek olarak sigara kaçakçılığı da örgütün büyük gelir kalemlerindendir (Sandıklı ve Kaya, 2012:434).

Lübnan'da Helvi kampı 1981'den itibaren Suriyeli yetkililer tarafından PKK Terör örgütüne tahsis edilmiştir. PKK'nın kamp yapılanmasına başlamasından

itibaren Irak, Suriye, Libya, İsveç, Almanya gibi ülkelerde yaşayan Kürtlerden maddi destek sağlamıştır (Temizöz, 2012:71).

PKK'nın Avrupa'daki yapılanmaları yıllık yaklaşık 30 milyon avroyu "bağış" adı altında toplamaktadır. Örgüte "*bağış*" yapmayan kişilerin tehdit ve darp edildiği de diğer bilgiler arasındadır (www.trthaber.com).

Terör örgütleri sınır aşan suç örgütleri ile birlikte insan kaçakçılığı, silah kaçakçılığı ve uyuşturucu ticareti yapabilmektedir. Suç ağı açısından bakıldığında kendine hayat imkânı sağlayan bir sistem içinde bulunan terör örgütlerine karşı yürütülecek mücadelede terör örgütlerinin yaşam alanlarının daraltılması ve yok edilmesi gerekmektedir (Başbuğ, 2014:77).

Diyarbakır ilinde PKK Terör örgütünün uyuşturucu üretimi, kaçakçılığı ve tüketimi ile ilişkisinin incelendiği çalışmada; Terör olaylarının yoğun olarak yaşandığı bölgelerde uyuşturucu ekiminin de yoğun olduğu, Diyarbakır il merkezinde yaşanan terör olayları ile narkotik suçlar arasında mekânsal bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Terör operasyonları ile uyuşturucu operasyonlarının ise negatif bir ilişki içerisinde olduğu sonucuna varılmıştır (Çetin ve Duru, 2015).

PKK, diğer terör örgütleri ile ilişkileri sonucunda hatırı sayılır oranda gelir elde etmektedir. Asala Terör örgütünün, 1987 yılında üyelerinin PKK içinde eğitim alması karşılığında PKK'ya her bir militan için para ödemeyi öngören bir anlaşması vardır (Özdağ, 2015:144).

PKK Terör örgütü, suçtan suç üreten kirlili bir örgüttür. Uyuşturucu trafiği, insan kaçakçılığı, kadın ticareti, haraç alma, kara para aklama, organ mafyalığı, adi suç çeteleri, sahtecilik gibi birçok alanda suç işleyen ve işlemeye devam eden bu yapının suç potansiyeli Avrupa ve dünyaya iyi anlatılmalı, karanlık ağırları sıkı bir çalışmayla deşifre edilmelidir (Sandıklı ve Kaya, 2012:441). Zira PKK, yalnızca terör örgütü boyutu ile anlatıldığında Avrupa'lı devletlerin çok fazla üzerlerine gitmediği görülmektedir.

3.5 PKK Terör Örgütüne Verilen Yurtdışı Destekler

Bir ülkenin istihbarat birimleri tarafından bir başka ülke toprakları içerisinde gerçekleştirilen ve paramiliter özellik taşıyan operasyonlarına yarı örtülü operasyonlar denilmektedir. Bu tür operasyonlarda devlete karşı savaştacak bir örgüt

kurulabileceği gibi mevcut bir örgütte desteklenebilmektedir. Bu tür operasyonlarda çoğu kez her şey taraflarca açıkça bilinmesine rağmen hukuken ispatı mümkün olmamaktadır (Özdağ, 2015:103-104). PKK Terör örgütü değerlendirilirken bu hususun özellikle vurgulanması gerekmektedir.

Terörü destekleyen ülkeler için bu destek doğrudan savaşlara göre daha fazla avantaj sunmaktadır. Rakip devleti terörü desteklemek suretiyle yıpratmak daha düşük maliyetle mümkündür. Savaşın başlangıcı ve bitirilmesi diplomatik yöntemlerle mümkünken terörün diplomasi ile sonlandırılması çok zordur. Terör, rakibi uzun süre meşgul ederek enerjisini tüketmektedir, galip gelme gibi bir acelesi yoktur bu nedenle savaşlardan daha yıpratıcı olabilmektedir. Terörü destekleyen ülke açısından uluslar arası alanda bağlayıcılığı yoktur. Terörü destekleyen ülkenin bilinmesine rağmen çoğu zaman ispatı mümkün olmadığından sorumluluk yüklenememektedir.

Soğuk savaş sonrasında etnik temelli terör örgütlerinin dış destek temininde daha avantajlı bir konuma geldiği bir gerçektir. Etnik temelli terör örgütleri ideolojik temelli terör örgütlerine nazaran daha fazla ve daha uzun soluklu destek bulmaktadır. Uluslararası alanda terörün bir siyaset malzemesi olarak kullanılması bu desteğin ana sebeplerindendir. Aynı etnik kökene sahip insanların yaşadığı komşu ülkelerde yapılan propaganda faaliyetleri bu desteğin uzun soluklu olmasının yanında sorunun çözümünü de daha karmaşık bir hale sokmaktadır. Türkiye’de ise Türk-Kürt çatışması halk arasında bir düşmanlığa bir husumete yol açmamıştır. Bu nedenle PKK Terör örgütünün oluşturduğu terör ve şiddet ortamı etnik çatışmalar sınıfına dahil edilemez (Sandıklı ve Kaya, 2012:397). PKK her ne kadar etnik temelli söylemler geliştirse de Türk-Kürt unsurlar arasında sosyal, kültürel, ekonomik anlamda bir etnik çatışma ortamı oluşturamamıştır.

PKK, 1979 yılında Suriye istihbaratının desteği ile Lübnan’a geçişini sağlamış ve Filistin Kurtuluş Örgütünün kamplarında silahlı ve siyasi eğitim faaliyetleri yürütmüştür. PKK daha sonraki yıllarda özellikle Kuzey Irak bölgesinde oluşturulan kamplarla sınır geçişlerini kolaylaştırmış, Türkiye için dıştan destekli iç tehdit olmayı sürdürmüştür (Temizöz, 2012:69-74). Suriye, 1980’lerin başından itibaren Türkiye’ye karşı PKK’yı kullanmıştır. Türkiye bu süre içerisinde birçok insanını kaybetmiş, maddi olarak da büyük bedeller ödemiştir. Ermenistan, 1990’lı

yıllarda PKK'nın Ermenistan topraklarında terör kampları açmasına izin vermiştir. (Özdağ, 2015:113,163) PKK Terör örgütü zaman içerisinde diğer terör örgütleri ile de irtibata geçerek şiddet eylemlerini tırmandırmıştır. 1980 yılında iki ayrı basın açıklaması ile PKK ve Ermeni ASALA Terör örgütü aralarındaki işbirliğini ilan etmişlerdir (Temizöz, 2012:69).

Temizöz, PKK Terör örgütüne gizli ya da açıktan verilen desteğe işaret ederken bu tür desteğin sebebini Türkiye'nin etkin olmayan dış politikasına bağlamaktadır (Temizöz, 2012:357). Sandıklı ve Kaya ise PKK'ya verilen desteğin kesilebilmesi için PKK'nın sadece terör boyutu ile değil diğer suç alanları ile de etkili bir şekilde Avrupa kamuoyuna anlatılması gerektiğini ifade etmektedir (Sandıklı ve Kaya, 2012:441).

2012 Yılında Başbakan Yardımcısı Beşir ATALAY imzasıyla bir yazılı soru önergesine verilen cevapta şu ifadeler dikkat çekicidir;

“PKK'nın Avrupa Birliği Terör Örgütleri Listesinde yer alıyor olmasına karşılık birçok Avrupa ülkesinde Demokratik hak ve özgürlüklerin sunduğu imkânları suiistimal etmek suretiyle legal görünümlü çeşitli isim ve oluşumlar adı altında varlığını devam ettirmekte, Terörizmin finansmanı başta olmak üzere uyuşturucu ve insan kaçakçılığı, zorla para toplama, kara para aklama gibi yasadışı faaliyetlerde bulunmaktadır.”

Teröre verilen dış destek şu başlıklar altında sınıflandırılabilir:

- Örgüt'e politika belirlemek ve strateji belirlemek,
- Lojistik Destek sağlamak,
- Kamp yeri tahsis etmek,
- Finans desteği (para ve bağış toplanmasına izin vermek, örgüte ait propaganda malzemelerinin satışına izin vermek, örgütün konserler/toplantılar düzenlemesine izin vermek, uyuşturucu kaçakçılığına göz yummak. vb.)
- Sahte kimlik, pasaport vermek,
- Örgüt evi tahsis etmek,
- Hava yolu geçişlerine kolaylık sağlamak,
- Teröristlerin sınır geçişlerine yardımcı olmak,
- Örgüte istihbari bilgi sağlamak.

-Uluslararası ve bölgesel yayın kuruluşlarında propaganda yapma faaliyetlerine imkân sağlamak (Bila, 2004:255-256).

Devlet kontrolünde bulunmayan özel radyolar, televizyon kanalları, gazeteler, yayınevleri gibi iletişim araçları üzerinden bir başka devlete ya da devletin temsilcisine yönelik, zaman zaman da o ülkedeki bazı gruplara yönelik yapılan propaganda, özel propaganda olarak adlandırılmaktadır. (Oktay, 1990:309) Türkiye özellikle PKK'nın yurtdışında kurduğu, bulunduğu ülkenin ise sorumluluk kabul etmediği ve yaptırım uygulamadığı basın-yayın kuruluşlarından etkilenmiş, PKK ise faaliyetlerine engel olunmamakla propaganda açısından geniş bir alan bulmuştur.

PKK Terör örgütünün kurduğu oluşumlar üzerinden finans sağladığı, sağladığı maddi gücü akladığı ve örgüt bütçesinin Avrupa ülkelerinde bulunan yapıları tarafından düzenlediği bilinmektedir. Bilinen bu para trafiğine Avrupa devletlerinden yeterince müdahale edilmemektedir. PKK Terör örgütünün mali yapısı ile ilgi çok açık tespitler olmasına rağmen yapılan operasyonlar zaman ve siyasi duruma göre kısıtlı ölçüde olmaktadır. Türkiye ise bugüne kadar PKK'nın mali yapısına yönelik etkili operasyonlar yapamamıştır (Temizöz, 2012:317-327).

PKK Terör örgütü yurtdışında, özellikle Avrupa Birliği ülkelerinde dernek, şirket, birlik, kongre, kültür evi gibi çeşitli isimler altında açıkça faaliyet göstermektedir (www.hurriyet.com.tr). Adı her ne olursa olsun Avrupa'nın sivil toplum örgütü olarak gördüğü bu oluşumlar PKK adına lobi faaliyetleri yapmak suretiyle propagandalarına devam etmektedirler. ***“Palermo'nun ardından Napoli'den de Abdullah Öcalan'a fahri hemşehrilik”*** Başlığıyla basına yansıyan haberler bu oluşumlar ve faaliyetleri hakkında bize önemli ipuçları vermektedir. Belediye Meclis kararı ile verilen kararlar ilgili basın açıklamasında ise PKK'nın algı yönetimi faaliyetlerinde sıklıkla kullandığı ***“15 Şubat, Öz Yönetim, demokrasi, eşitlik ve özgürlük, Liderlik”*** kavramlarının ön plana çıkartıldığı görülecektir (www.bbc.com). Bila'nın belirttiği gibi örgüte uluslararası ve bölgesel yayın kuruluşlarında propaganda faaliyetlerine imkân sağlanan bu ve buna benzer çok sayıda örneği bulmak mümkündür (Bila, 2004:255-256).

3.6 PKK Terör Örgütünün Algı Yönetiminde Başvurduğu Temel Kavramlar

PKK'nın stratejik nitelikli psikolojik savaş konusunda zaman içerisinde çok büyük bir gelişim kaydettiği açıktır. Gerek denetimindeki siyasi parti ve gerekse sivil toplum kuruluşları aracılığıyla örgütün etkili bir psikolojik savaş içerisinde olduğu görülmektedir. Psikolojik alanda yaptığı faaliyetler rastgele değil bilinçli ve planlı bir şekilde bir amaç dâhilinde yapılan eylemlerdir (Özdağ, 2015:82-92).

PKK, benimsediği uzun süreli halk savaşı stratejisine uygun olarak halkı ayaklandırmak ve devleti zayıf duruma düşürmek amacıyla bir takım eylemleri önermekte ve desteklemektedir. Bu eylemler; PKK Militanlarının cenaze törenlerinin sahiplenilmesi, eğitim ve iş sahalarında boykotlar, protestolar yapılması, açlık grevleri, ölüm oruçları, oturma eylemleri ve yürüyüşler düzenlenmesi, değer atfedilen günlerin bayram havasında kutlanması, devlete ait her şeye zarar verilmesi, Kürtçenin her alanda kullanılması ve dil temelli eylemlerin yapılması, düğün, eğlence v.b. etkinliklerin örgütün propaganda alanı olarak kullanılması, sivil itaatsizlik olarak adlandırılan eylem türleri, devlete vergilerin ödenmemesi olarak özetlenebilir (Temizöz, 2012:176).

Yukarıda bir kısmı açıklanmış olsa da PKK Terör örgütünün çok zengin bir eylem çeşitliliği olduğu muhakkaktır. Örgütün her alanda ve her fırsatta küçük-büyük fark etmeksizin sayısız türde eylemler gerçekleştirdiği anonim kaynaklardan yapılacak basit bir tarama ile ortaya çıkacaktır.

Enformasyon savaşı, toplumlar ve zihinler üzerinde bir hâkimiyet kurma amacı taşır. Hedef toplumun/grubun algılarını yönetmek amacıyla yapılan savaşa ise sivil enformasyon savaşı denir. Burada amaç hedef kitlenin düşüncelerini ve karar alma süreçlerini istenen yönde etkilemektir. Sivil enformasyon savaşı toplumun açık ve örtülü bilgi kaynaklarını kontrol etmektir. Bu durum, bir bilgisayar sisteminin şifrelerini çözmekten ziyade toplumun vicdan ve düşünce sistemine tesir ederek algılama şifrelerini çözmeyi ifade eder. Algı yönetimi sürecinde kullanılan enformasyon savaşı olguları psikolojik savaş, çarpıtma/manipülasyon, bilgi üretme, hile yapma, sosyal mühendislik, suçlama, komplo teorileri, karalama, taciz, reklam, sansür, aldatma şeklinde ifade edilebilir (Özdağ, 2015:185-203).

Bireysel ve kitlesel iletişim araçları geliştikçe psikolojik savaş stratejileri ve taktikleri de o ölçüde gelişmiş, çok karmaşık düzeylerde bir bilim ve sanat dalı haline gelmiştir. Bu yönden, içinde bulunduğumuz iletişim çağı "*psikolojik savaşlar çağı*" olarak da nitelendirilmektedir (Aktaş, 2006:5).

Algıları yönetmek tarih boyunca yöneticilerin, din adamlarının, orduların ilk hedefi olmuştur. Rakibi insan beyni olan algı yönetimi süreç içerisinde gelişerek devam etmiş ve edecektir ancak asla mükemmel seviyeye ulaşamayacaktır. Algıları yönetenler dostlarını bu yöntemle yönlendirmeyi, düşmanlarını da bu yöntemle yenmeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla algı yönetiminin tüm araç ve imkânlarını kullanmışlardır (Özdağ, 2015:215).

Terör örgütlerinin eyleminin başarısı toplumda oluşturdukları korku ve panikle eşdeğerdir. Bu korkuyu sağlayacak en etkili güçte kitle iletişim araçlarıdır (Baydili, 2011:50). Kitle iletişimi, topluma iletmek üzere mesajların üretilmesi ve dağıtılmasını ifade eden ve karmaşık araçların kullanıldığı bir yapı olarak tanımlanabilir. Kitle iletişim araçları tek yönlü bir iletişim olmakla birlikte alıcısı yani hedef kitlesinin geniş olması nedeniyle hayatımızda önemli bir yere sahiptir (Balcı, 1998:3). Ses getirmeyen eylem sadece yapıldığı alanla kısıtlıdır ve terör örgütlerinin amacına istendiği gibi hizmet etmeyecektir.

Türkiye’de uydu ve internet teknolojisi yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bu durum PKK terör örgütü için ciddi bir avantajdır. Örgüt yanlısı televizyon kanalları bu şekilde rahatlıkla bölge halkına ulaşmakta, istedikleri propagandayı yapabilmekte ve algılar oluşturmaktadır.

İnternet ise terör örgütü için tam anlamıyla bulunmaz bir nimet olmuştur. Ucuz oluşu, kimlik saklamaya ya da sahte isim kullanmaya son derece uygun olması, yeniden ve sıfırdan kurulmasının kolaylığı ve yasal takibinin zor olması interneti diğer örgütlerde olduğu gibi PKK terör örgütü için de en önemli propaganda araçlarından biri haline getirmiştir (Urlu, 2008:158).

PKK Terör örgütü diğer birçok örgütte olduğu gibi kitle iletişim araçlarını iki şekilde kullanmaktadır. Bunlardan ilki eylemleri ile gündemde kalmak, eylem etkisini canlı tutarak halkta korku, panik, yılgınlık hissini uyandırmak iken ikincisi; kendi kitle iletişim araçlarını kurarak bu araçları örgüt ideolojisi doğrultusunda

kullanmasıdır ki bu PKK Terör örgütünün günümüze kadar iyi kullandığı bir yöntem olarak değerlendirilebilir.

Terör örgütlerinin en etkili propaganda aracı olan medyanın, etkileyici, ilgi çekici, izlenme oranı yüksek terör haberlerine olan ilgisi Terör ve Medya arasında kısır döngüye neden olmaktadır. Öyle ki bazı durumlarda birbirlerini besleyen bir ekosisteme dönüştüğü dahi söylenebilir.

UMED (Uluslararası Medya Enformasyon Derneği)'in Medya ve Terör Sempozyumu Bildirgesinde “*İfade ve düşünce özgürlüğünün sınırsız olma talebi, sorumsuz olması talebini içermemelidir.*” şeklindeki tespiti terör örgütlerinin medya organları tarafından yüceltilmemesi, reklam alanı olarak kullanılmaması hususuna dikkat çekmektedir (<http://umed.com.tr>).

3.6.1 İdeolojik Unsurlar

PKK Terör örgütü kurulduğu günden beri marksist-Leninist çizgide bir ideoloji ve eylemler dizisi belirlemiş ve propagandasını da bu ideolojiler temelinde kurgulamıştır (Sökmen, 2012). PKK, Propagandasında algılara nüfuz edebilmek amacıyla kullandığı konular genellikle bu ideolojik temele dayanmaktadır.

İdeolojinin temeli (etnik, siyasi, dini, sınıfsal) ne olursa olsun İdeolojik motivasyon grubu bir arada tutan, gruba kimlik ve aidiyet kazandıran önemli bir etkidir. Bu etki aynı ideoloji etrafında toplanan kişilere bir dava sorumluluğu ve bilinci yükler, birlik ruhu ve hedefe ulaşma azmini ortaya koyar, Davayı kutsayan etken ideolojidir (Gurcan, 2012:117).

Etnik bölücü bir terör örgütü olan PKK, ideolojisini desteklemek, yüceltmek ve kutsamak adına bazı unsurları sıklıkla kullanmaktadır. Örgütün sıklıkla kullandığı hususlar örnek olması açısından aşağıda incelenmiştir.

3.6.1.1 Önderlik kavramı

Terör örgütü elebaşı Abdullah ÖCALAN, Kendisini Kürtlerin lideri kabul ederek PKK'nın kendine mal olduğunu ve örgütün manevi değerlerini bilen tek kişi olduğunu, Kürt halkı adına hareket etmenin kendine özgü olduğunu açıkça ya da ima ile beyan etmektedir. PKK Terör örgütü içerisinde “*Önderlik*” olarak tanımlanan bu yüceltilmiş mevki kendine güc katarken örgüt içinde de bir propaganda unsuru

olarak kullanılmaktadır (Temizöz, 2012:92-93). Öcalan'ın liderlik pozisyonu, komünist sistemlerde olduğu gibi PKK içerisinde kurumsallaştırılmıştır (Sökmen, 2012:91).

PKK terör örgütü elebaşı Öcalan, Örgütün kuruluşundan 1999 yılında yakalanmasına ve hatta günümüze kadar olan süreçte örgütte kendisinden başka kimsenin varlığını kabul etmemiş, “*tek adam*” rolünü üstlenmiştir. Örgüt tarafından düzenlenen “Öcalan” temalı/ bahaneli kampanyalar, Öcalan'ın PKK terör örgütü için önemini göstermektedir. Örgüte müzahir kitleler, Öcalan temalı eylemler ile sivil itaatsizlik türü eylemlere yönlendirilerek Öcalan yüceltilmiş, Zaman zaman Öcalan üzerinden zehirlenme, tutulduğu hapishanenin fiziksel şartları gibi çeşitli iddialar ortaya atılmış ve bu iddialar üzerinden eylemler yapılmış, Öcalan'ın yakalanması, doğum günü gibi tarihler örgüt tarafından eylemler için fırsat olarak değerlendirilmiştir. Örgüt, kendi tabanında kenetlenmeyi, ulusal ve uluslar arası alanda varlığını hissettirmeyi amaçlarken, devlete de Öcalan olmadan çözüm olmayacağı, Öcalan'ın muhatap alınması gerektiği mesajını vermektedir (Taşkın, 2011:88-89).

Örgüt içinde “*Önderlik*” olarak tanımlanan ve değer atfedilen Öcalan'a yönelik eleştiri yapılamaz, Öcalan yanlış yapmaz ve ona bağlılık esastır, Örgüt içindeki yanlışlar önderliği anlamamaktan kaynaklanır. Bu anlayışa bakıldığında örgüt içerisinde Öcalan'ın insanüstü bir varlık olarak görüldüğü ya da bunun kasıtlı olarak istendiği söylenebilir. Örgüt içi infazlarda da Abdullah ÖCALAN ile ters düşmek en temel sebeptir (Temizöz, 2012:92-93 - 130).

PKK Terör örgütünün propaganda araçlarından Fıratnews (ANF) isimli internet sitesinde Öcalan'ın doğum günü üzerinden yüceltilmesi ile ilgili birçok haber yayınlandığı, Doğum gününe kutsallık atfedilerek eylemsel talimatlar verildiği görülmektedir.

“*Gerillalar: 4 Nisan Kürtlerin doğuşunu temsil ediyor*” başlığı ile yapılan haberde “*Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın 68. doğum gününü kutlayan HPG ve YJA Star gerillaları, Öcalan ve Kürt halkı özgür oluncaya kadar mücadele edeceklerini belirtti.*” Şeklinde açıklamalar yapılırken “*4 Nisan Görkemli ve direnişle karşılanmalı*” açıklamaları ile de bu kapsamda eylem talimatı verildiği görülmektedir (www.firatnews.com).

Fırat Haber Ajansı (ANF) 2 Nisan 2017 tarihli yayınında ise “*Önder Apo'nun doğumu Kürt'ün yeniden doğuşu olmuştur. Kürt halkı da Önder Apo'nun Kürt'ü bugünkü düzeye getirmesi nedeniyle 4 Nisan'ı Kürt'ün yeniden doğuşu olarak kutlamaktadır.*” (www.firatnews.com). Öcalan'ın doğum günü üzerinden geniş halk kitlelerine ulaşma ve etkileme gayreti içerisinde olduğu görülmektedir.

Öcalan, PKK Terör örgütü içerisinde sorgulanamaz, tartışılmaz bir konumdadır. Önderlik olarak nitelenmektedir. 2009 Yılında hükümet tarafından başlatılan Kürt Açılımında da örgütün şu andaki elebaşı Murat KARAYILAN ve örgüte müzahir kesimlerin de muhatap olarak Öcalan'ı göstermesi tesadüfî değildir (Temizöz, 2012:92-93).

Bu yüceltme propagandası öyle bir hal almıştır ki örgüte müzahir kesimde PKK Terör örgütü elebaşına atfedilen kutsiyet ilginç davranışları da beraberinde getirmiştir. Öcalan'ın doğduğu eve ziyaretler, temsili doğum günü kutlamaları gibi etkinlikler düzenlenmiştir. Atfedilen kutsiyetin anlaşılabilmesi için Öcalan'ın doğduğu ev ile ilgili yapılan haber dikkat çekicidir. “*Burada evin bahçesindeki toprağı pet şişe ve poşetlere dolduran ziyaretçiler, çevredeki otları da yolup hatıra olarak evlerine götürdü.*” (<http://www.mynet.com>).

Örneklerde de görüleceği üzere ‘Önderlik’ kavramı üzerinden örgüt ideolojisi Abdullah ÖCALAN ile birlikte yüceltilmekte bir kutsiyet atfında bulunmaktadır. PKK Terör örgütü ideolojisini üstün bir lider ile sembolize etmektedir.

3.6.1.2 Sömürü kavramı

Terör örgütü PKK'nın en sık kullandığı ve işlediği kavramlardan biri “*sömürü*” dür. Örgüt yayınlarında Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu bölgelerinin geri kalmışlığı devletin kasıtlı bir sömürüsü olarak dile getirilmektedir.

Sömürü, ezen ve ezilen gibi Marksist düşüncenin bu unsurlarını Türkiye'ye uyarlayan örgüt, Sömürüyü iç ve dış sömürü olarak iki gruba ayırmış, iç sömürü olarak ağalık, şeyhlik gibi yapıları, dış sömürü olarak da Türkiye Cumhuriyeti devletini görmüştür. Terör örgütünün ilk eylemlirini de kendilerine tehdit olarak gördükleri ve sömürgeci devletin işbirlikçileri olarak kabul ettikleri aşiret reisleri, şeyhler/dini liderlere yönelik yapmıştır (Sökmen, 2012:162-163).

Sömürü kavramı PKK'nın birçok propagandasında farklı tamlama ve sıfatlarla karşımıza çıkmaktadır. Kültürel emperyalizm, ekonomik emperyalizm, Ezilen halklar, sömürülen Kürt coğrafyası gibi söylemler hep bu temelde değerlendirilebilir.

Sömürü kavramının sürekli tekrar edilerek kullanılması önderlik kavramı ile yüceltilen ve kutsiyet atfedilen örgüt ideolojisinin maddi temelde halka dokunmasını sağlamaktır. Sömürüldüğüne inandırılan topluluklara önderliğin gösterdiği çizgide kurtuluş vaadedilmektedir. Topluluğun sömürüye maruz kaldığı propagandası sonrasında bu durumdan kurtuluşun PKK Terör örgütünün ideolojisine sıkı sıkı bağlılıkla mümkün olduğuna inandırılmasıdır.

3.6.1.3 Din kavramı

Marksizmde din, eski koşulların geçerliliğini yitirmiş ideolojisidir. Din, itaati ve boyun eğmeyi gerektirdiğinden yıkılması şarttır. Din ve dini düşünce devrimlerin karşısında büyük bir engeldir (Sökmen, 2012:165).

Esasında Marksist-leninist bir çizgide olan PKK Terör örgütü son yıllarda halkın maddi ve manevi desteğini alabilmek için islamiyeti vasıta olarak kullanmaktadır. Örgütün çeşitli alt oluşumları ile özellikle Avrupadaki Kürtlere yönelik hac ve Umre organizasyonları yapmak, fitre, zekât toplamak, Dini söylemlerle propaganda faaliyetlerinde bulunmak, mevlitler, cenaze ve anma merasimleri düzenlemek gibi faaliyetler ile kendi din örgütlenmesini sağlamak için kendi imam sınıfını oluşturma gayretleri de halktan istenen desteği bulmasına yetmemiştir (Sandıklı ve Kaya, 2012:423-424).

Terör örgütünün din konusundaki yaklaşımlarının tamamen pragmatist olduğu görülmektedir. Geçmiş yıllarda Hizbullah terör örgütü ile girdiği mücadelede başarılı olabilmek, elini güçlendirmek ve taban kazanmak amacıyla, dini ideolojiden faydalanma yoluna gittiği bilinmektedir.

PKK Terör örgütünün Güneydoğuda operasyon yapılan bölgelerde bomba tuzakladığı evlerin kapılarına Kuran-ı Kerim asarak güvenlik kuvvetlerinin dini hassasiyetlerini kullandığı görülmektedir (Fox Tv, 30.03.2016). PKK Terör örgütü için kutsalın değeri kendi menfaatine hizmet ettiği ölçüdedir.

“*Sivil itaatsizlik*” eylemleri kapsamında Kürtçe ezan, Kürtçe hutbe, sözde sivil Cuma namazları, ibadet dilinin Kürtçe olması gibi eylemler/talepler aslında dinin araçsallaştırılması değil din üzerinden Kürtlerin ayrıştırılması olarak değerlendirilmelidir. Terör örgütünün Marksist ideolojisinde dinin yeri yoktur (Özeren ve Sever, 2013:35).

3.6.2 Etnisite / Irkçılık

PKK Terör örgütünün Marksist-Leninist ideolojiden harekete geçtiği ancak zaman içerisinde etnik terör olarak yıkıcı bölücü faaliyetlere girdiğini, Kürt etnik kimliğini kendisine amaç edindiği önceki bölümlerde belirtilmişti.

Etnik ayrılıkçı terör örgütleri ideoloji temelli terör örgütlerine göre daha dar bir coğrafyada daha küçük amaçlarla hareket etmektedirler. Etnik temelli terör örgütlerinin faaliyette bulundukları yerlerde toplumsal kutuplaşmanın daha hızlı arttığı görülmektedir. Soğuk savaş sonrası etnik terör örgütleri dış destek temininde daha avantajlı bir konuma erişmiştir (Sandıklı ve Kaya, 2012:396).

Türkiye örneğine bakıldığında kültürel olarak birbirinden farklı olan gruplar etnik olarak birbirinden farklı değildir. PKK Terör örgütü 1990’lı yıllardan itibaren kültürel farklılıkları terörist eylemleri için bir araç olarak kullanmaya ve yaşanan terörü bir etnik çatışma olarak göstermeye çalışmaktadır. PKK, kültürel farklılıkları kendi ideolojileri için bir silah olarak kullanmaktadır. 20. Yüzyılın başından itibaren Kürt kimliğinin gündeme gelmesi Kürtlerin kendileri tarafından değil kendi ulusal çıkarları için bir Kürt devletinin oluşumunu isteyen başta İngiltere olmak üzere yabancı devletlerin girişimleri ile olmuştur (Başbuğ, 2014:21-27).

Kültürel ve toplumsal açıdan ayrılması, kopması mümkün görülmeyen Türk ve Kürt kavramlarının birbirine zıt kutuplar haline getirilebilmesi için ilk etapta siyasi ve hukuki zeminde ayrıştırılması amaçlanmaktadır. Son yıllarda sıkça kamuoyunu meşgul eden “*akan kanı durdurma*” söylemleri Kürt kimliği üzerinden etnik bir ayrımcılık söylemi olarak değerlendirilmektedir (Yılmaz,55-80).

Türkiye’de Türk ve Kürt kimlikleri arasında bir çatışma ortamının olmadığı toplumsal alanın her kademesinde görmek mümkündür.

3.6.3 Ajitasyon /(Mağduriyet Algısı)

Terörist Örgütler genellikle devletin ve güvenlik güçlerinin şiddet uyguladıklarına dikkat çekerken ısrarla meşru ve zorlayıcı güç olan devlet otoritesine karşı kendi eylemlerine meşruiyet zemini aramaktadırlar. Terör örgütleri devletin kullandığı güce karşı kendilerinin de şiddet eylemlerine girişme hakkına sahip olduğu savını ileri sürmektedirler (Wilkinson, 2002:163-175, Ed. Cemal GÜZEL).

PKK'nın etnik çatışma ve ayrışmayı beslemek üzere kullandığı en önemli konulardan biri mağduriyet psikolojisidir. Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu bölgesi ile ilgili hükümetlerin zaman zaman eksik/yanlış uygulamaları olmuş ise de gerçek mağduriyet hiçbir zaman ideolojik olarak üretilen mağduriyet ile kıyaslanamaz. PKK bilinçli ve kasıtlı olarak ezilmişlik, sömürülmüşlük temaları ile propagandalarına devam etmektedir. Her türlü kötülüğün sebebini 'Türk' kimliğine yüklemek suretiyle ırkçı bir Kürt kimliğinin inşasına çalışmaktadır. Özdağ, Mağduriyet psikolojisinin bir kısım aydınlar ve siyasiler tarafından "*mazuriyet Psikolojisi*"ne dönüştürüldüğünü belirtilerek PKK Terörizmini mazur gösterdiklerini belirtmektedir. 2009 yılında başlayan PKK Açılımı ile 2009-2014 yılları arasında örgütün psikolojik savaşta büyük bir ilerleme kaydettiği görülmektedir. Kamuoyunda açılım süreci olarak bilinen uygulamalarla bölge geleceğinin PKK olduğu inancı halka empoze edilmiştir (Özdağ, 2015:85-88).

Ezilmişlik ve mağdurluk duygusu teröristi motive eden önemli bir unsurdur. Terör örgütü bunun farkında olarak bu duyguyu en iyi şekilde kullanır. (Başbuğ, 2014:101-102) Bireysel mağduriyetlerin gerçek sebebi ne olursa olsun devletin kasıtlı ve sistemli bir şekilde kendilerini ezdiği, mağdur ettiği teması her alanda işlenmektedir.

Alan çalışmalarında 2011 Yılında Şırnak ili İdil ilçesinde Terör suçundan birçok kaydı bulunan **A.K** ile yapılan mülakatta; Terör örgütünün çağrısı üzerine şiddet içeren eylemlere neden katıldığı sorusuna verdiği cevap ilginçtir. "Kürt olduğu için her yerde dışlandığını, ezildiğini ve başka çaresi olmadığını." ifade etmiş, kendisinden bir dışlanma ve ezilme eylemine dair örnek vermesi istendiğinde; "Kendisinin Antalya iline çalışmaya gittiğini, orada bulunduğu esnada polisin kendisine yalnızca Kürt olduğu için kimlik sorduğunu" beyan etmiştir. Bu durum yukarıda belirtilen Kürt kimliği inşası ve mağduriyet psikolojisi hususlarında PKK

Terör örgütünün belli oranda aşama kaydettiğinin göstermektedir. Zira güvenlik güçlerinin kimlik sorması yasaldir ve ülkenin her şehrinde her bireyin karşılaşabileceği bir uygulamadır. Ancak yukarıdaki örnekte görüleceği üzere bu uygulamanın bir etnik kimliğe özel yapılan uygulama olarak algılanması ise terör örgütünün sempatizanlarına yönelik propagandasında başarılı olduğunu göstermektedir.

Etnik grup üzerinde yaşanmış mağduriyetler ne kadar fazlaysa terör örgütü propagandaların tesirinin o derece yüksek olduğu değerlendirilmektedir. Kürt halkının yaşadığı mağduriyetleri kullanan PKK, bilinçli olarak ekonomik, sosyal ve eğitim alanında geri bırakıldığı propagandası yaparak tabanını güçlendirmiştir. Öte yandan eylemleri ile üzerinden ajitasyon yaptığı konularda devletin girişimlerini de sabote etmeye devam etmektedir.

PKK Terör örgütü, Devletin yatırımlarını sabote etmek için hiçbir eylemden geri durmamıştır. Şantiye baskınları, eğitim kurumlarına saldırılar, dini kurumlara saldırılar, kepenk kapattırma, Nakliye araçlarının yakılması gibi eylemlerle yine bölge halkına ve halkın ve bölgenin geleceğini yok etmeye yönelik eylemler PKK Terör örgütü için çok sıradan eylemlerdir.

Terör örgütü bölgenin geri kalmışlığı, kamu hizmetlerinin yetersizliği gibi konuları mağduriyete dönüştürerek eylemlerinin gerekçesi olarak propagandasını yaparken Kamu binalarına, kamuya ait araç-gereçlere, kamu görevlilerine ve bölge halkına yönelik sayısız eylem yapmıştır (Sandıklı ve Kaya, 2012:413).

2015 Yılından itibaren birçok ilimizde kanlı saldırılarını arttıran PKK Terör örgütüne karşı devletin yürüttüğü mücadele ile ilgili olarak 11 Ocak 2016 tarihinde basında “*Aydınlar Bildirisi*” olarak gündeme gelen “*Barış İçin Akademisyenler Bildirisi*”, “*Bu suça ortak olmayacağız*” adı altında 1128 akademisyenin imzasıyla bir bildiri yayınlanmıştır. Derin bir ajitasyona alet olan ya da kasıtlı olarak bu ajitasyon ve mağduriyet oluşturma psikolojisini körükleyen aydınlar bildirisinde içerik bir yana, bildirinin dili dahi terör örgütüne karşı haklı mücadelesini sürdüren Türkiye’yi suçlayıcı niteliktedir.

“Bu ülkenin akademisyen ve araştırmacıları olarak bu suça ortak olmayacağız!”

Türkiye Cumhuriyeti; vatandaşlarını Sur'da, Silvan'da, Nusaybin'de, Cizre'de, Silopi'de ve daha pek çok yerde haftalarca süren sokağa çıkma yasakları altında fiilen açlığa ve susuzluğa mahkûm etmekte, yerleşim yerlerine ancak bir savaşta kullanılacak ağır silahlarla saldırarak, yaşam hakkı, özgürlük ve güvenlik hakkı, işkence ve kötü muamele yasağı başta olmak üzere anayasa ve taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınmış olan hemen tüm hak ve özgürlükleri ihlal etmektedir.

Bu kasıtlı ve planlı kıyım Türkiye'nin kendi hukukunun ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmaların, uluslararası teamül hukukunun ve uluslararası hukukun emredici kurallarının da ağır bir ihlali niteliğindedir.

Devletin başta Kürt halkı olmak üzere tüm bölge halklarına karşı gerçekleştirdiği katliam ve uyguladığı bilinçli sürgün politikasından derhal vazgeçmesini, sokağa çıkma yasaklarının kaldırılmasını, gerçekleşen insan hakları ihlallerinin sorumlularının tespit edilerek cezalandırılmasını, yasağın uygulandığı yerde yaşayan vatandaşların uğradığı maddi ve manevi zararların tespit edilerek tazmin edilmesini, bu amaçla ulusal ve uluslararası bağımsız gözlemcilerin yıkım bölgelerinde giriş, gözlem ve raporlama yapmasına izin verilmesini talep ediyoruz.

Müzakere koşullarının hazırlanmasını ve kalıcı bir barış için çözüm yollarının kurulmasını, hükümetin Kürt siyasi iradesinin taleplerini içeren bir yol haritasını oluşturmasını talep ediyoruz. Müzakere görüşmelerinde toplumun geniş kesimlerinden bağımsız gözlemcilerin bulunmasını talep ediyor ve bu gözlemciler arasında gönüllü olarak yer almak istediğimizi beyan ediyoruz. Siyasi iktidarın muhalefeti bastırmaya yönelik tüm yaptırımlarına karşı çıkıyoruz.

Devletin vatandaşlarına uyguladığı şiddete hemen şimdi son vermesini talep ediyor, bu ülkenin akademisyen ve araştırmacıları olarak sessiz kalıp bu katliamın suç ortağı olmayacağımızı beyan ediyor, bu talebimiz yerine gelene kadar siyasi partiler, meclis ve uluslararası kamuoyu nezdinde temaslarımızı durmaksızın sürdüreceğimizi taahhüt ediyoruz.” (www.cumhuriyet.com.tr).

Bildiri metninde Türkiye Cumhuriyeti'nin halkı açlık ve susuzluğa mahkûm ederek yerleşim yerlerine ağır silahlarla saldırdığı, İnsan haklarını ihlal ettiği, Kasıtlı ve planlı bir kıyım yaptığından bahisle şu taleplerini de aynı dille ifade ettikleri görülmektedir.

Devletin başta Kürt halkı olmak üzere tüm halklara uyguladığı katliam ve sürgün politikasından vazgeçmesi, Sokağa çıkma yasaklarının kaldırılması, İnsan hakları ihlallerinin sorumlularının cezalandırılması, Vatandaşların uğradığı zararların tazmini, Ulusal ve uluslar arası bağımsız gözlemcilerin “Yıkım bölgelerine” girerek rapor ve gözlem yapabilmesine imkân verilmesi, müzakere koşullarının oluşturulması, Kürt siyasi hareketinin taleplerine uygun yol haritasının belirlenmesi talep edilirken kendilerinin devletin uyguladığı katliama ortak olmayacaklarını bu bildiri ile açıklamışlardır.

Bildiride devlet tarafından yapıldığı iddia ve ima edilen “*katliam*”dan bahsedilirken yaşananların asıl sebebi ve sorumlusu olan PKK’dan hiç bahsedilmemiş olması, Devletin Terörle Mücadelesinin yok sayılarak işgalci bir güç yahut bir terör örgütü gibi lanse edilmesi, Yaşanan terör olaylarının insani boyutlarından bahsedilerek konunun uluslar arası alana çekilmek istenmesi, Müzakereden bahsedilerek Egemen bir devletin karşısında Teröre meşruiyet kazandırma gayretlerinin olduğu görülmektedir. Temel hedef ise terör örgütünün siyasallaştırılması, örgüt olmaktan öte bir siyasi hareket gibi algılanmasının sağlanmasıdır.

3.6.4 Evrensel Değerler

PKK Terör örgütünün marksist-leninist ideolojisinde dinin yeri yoktur. PKK için din hedeflerine ulaşmak için kullandığı bir istismar alanıdır. Etkin olduğu bölgelerde halkın muhafazakâr yapısı ve halk üzerinde dinin etkili olması PKK Terör örgütünü din konusunda yeni stratejilere yöneltmiştir. Sözde sivil Cuma namazları, Kürt imamlar yetiştirme, Kürtçe hutbe gibi konuların istismarında dinin kullanıldığı açıkça görülmektedir. Bu alandaki eylemlerinde dini hassasiyetten ziyade dinin terör odaklı eylemlere alet edildiği görülmektedir.

Daha önceleri birçok din adamına ve cami saldırılarına şahit olduğumuz PKK Terör örgütü 2015 Yılı Aralık ayında da Diyarbakır ili Sur ilçesinde Fatih Paşa (Kurşunlu) Camii’ni bombalamak suretiyle yakarak din ve inanç konusundaki ikiyüzlülüğünü ortaya koymuştur (www.yeniakit.com.tr).

Terör örgütü 2000’li yıllardan sonra büyük bir değişim geçirmiştir. Sürekli saldırıların yerini infial yaratacak saldırılar almıştır. Bunun yanında en önemli

değişim kitlesel hareketlerdir. Terör örgütü halk kitlelerini eylemlere teşvik ederek terör faaliyetini halk tabanına yaymaya çalışmaktadır. Demokrasi, barış, insan hakları, kardeşlik gibi evrensel kavramlar terör örgütünün propaganda malzemesi olarak kullandığı başlıca kavramlardır ve maalesef onlar bu kavramlara sahip çıktığı için Türk devleti bu kavramları kaybetmiştir (Urlu, 2008:160).

3.6.5 Değer Atfedilen Olgular/Simgeler

Simgeler soyut düşünce ve değerlerin üzerinde uzlaşmış bir somut nesne ile ifade edilmesidir. Bu nesneler giysi, kişi, resim, çizim, renkler gibi birçok şekle bürünebilmektedir. Simgeler, bir düşünceyi, inancı, ideolojiyi tasvir eden özel işaretlerdir. Simgeler, kalabalıkları benzer duygu ve düşünce etrafında toplamanın etkili araçlarından (Ayhan, 2007:182).

Terör örgütünün bazı olguları bir anlam katmak amacıyla ön plana çıkarttığı aşikârdır. Bu tutumların yurtdışında da ülkemize karşı kullanılmasını Ayhan, “Kürdistan” sözcüğünün sık sık kullanılması ve sözde haritaların yayınlanması üzerinden irdelemiş ve bu davranışların batılı yazarlar, siyasetçiler tarafından kullanılmasını bir algı operasyonu olarak değerlendirmiştir (Ayhan, 2007:265).

Terör örgütleri değer atfettikleri günler üzerinden ideolojilerini canlı tutmayı, varlıklarının devamını sağlamayı, Propaganda yapmayı amaçlamaktadırlar. Demokratik bir ortamda yasal eylemlerle bu amaçlarına ulaşamayacaklarından eylemler genellikle şiddet içerikli terörist eylemlere dönüştürülmektedir (Beren, 2013:92). PKK Terör örgütüne müzahir yayınlarda da örgütün değer atfettiği günlerde yayın politikasını buna göre şekillendirmektedir.

Terör örgütü tarafından değer atfedilen ve terör eylemlerinin artış gösterdiği günler arasında en bilineni 21 Mart Nevruz kutlamaları ve 1 Mayıs İşçi Bayramıdır. Örgüt bu tarihlerde eylemlerini yasal ve yasal olmayan organizasyonlarla en üst seviyelere taşımayı amaçlamaktadır. Terör örgütü 21 Mart Nevruz Kutlamalarını halk ayaklanmalarının provaları haline dönüştürmüş ve bu kutlamalar esnasında birçok kamu kurum ve kuruluşları ile işyerlerine, binalara saldırılarda bulunmuştur (Temizöz, 2012:175).

PKK Terör örgütünün değer atfettiği günler anonim kaynaklardan derlenmiş ve aşağıdaki tabloda yıl içerisinde aylara göre tasnif edilmiştir.

OCAK	
02-23 Ocak 2000	PKK terör örgütünün 7. Kongresinde aldığı kararla ARGK ismini Halk Savunma Gücü olarak, ERNK ismini Kürdistan Demokratik Halk Birlikleri olarak değiştirmesi.

ŞUBAT	
15 Şubat 1999	Ocak 1999 tarihinde başlayan PKK VI. Kongresi Abdullah ÖCALAN'ın yakalanması nedeniyle soçlandı. Kongrede İmralı'da tutuklu bulunan Abdullah ÖCALAN yeniden PKK genel başkanı seçildi.
15-16 Şubat 1999	PKK Terör örgütü elebaşı Abdullah ÖCALAN'nın Kenya'da yakalanması, örgüt tarafından ulusal birlik günü ilan edilmesi.

MART	
8 Mart 1910	Dünya kadınlar günü
13 Mart 2003	HADEP'in Anayasa mahkemesince kapatılması.
16 Mart 1987	Halepçe katliamı.
21 Mart	Nevruz Günü.
21 Mart 1982	Diyarbakır Askeri Cezaevinde Nevruz dolayısıyla eylem yapan PKK terör örgütü yöneticisi Mazlum DOĞAN , Yaşar ÖNER, Cemal KILINÇ, Tahir ŞAHİN, Ferat KURTAY, Eşref AYNAK, Necmi ÖNER, Ali KILIÇ, Bedri CAN, Mahmut ZENGİN, Eşref MİLLİ ve Ali ERASLAN' ın ölmeleri.
28 Mart 1986	PKK terör örgütü MK üyesi Mahsun KORKMAZ 'ın Şırnak'ta ölü ele geçirilmesi.

NİSAN	
04 Nisan 1949	Örgüt elebaşı Abdullah ÖCALAN'ın doğum tarihi
12 Nisan 1995	Hollanda/Lahey'de sözde sürgünde Kürt Parlamentosunun ilanı
24 Nisan 1915	Sözde Ermeni tehcir günü.

MAYIS	
01 Mayıs ...	İşçi Bayramı - Dünya İşçi dayanışma günü.
01 Mayıs 1977	İstanbul Taksim olaylarında 37 kişinin ölümü.
17-31 Mayıs 1996	Uluslar arası Gözaltında Kayıplarla Mücadele Haftası
18 Mayıs 1977	PKK terör örgütü MK üyesi Haki KARER 'in Gaziantep'te ölümü.
24-26 Mayıs 1999	Sözde Kürdistan Ulusal Kongresi-KNK (Kogriya Neteviya Kürdistan) Hollanda/Amsterdam'da ilan edilmesi ve onursal başkanlığına Abdullah ÖCALAN'ın seçilmesi.

HAZİRAN	
29 Haziran 1999	PKK terör örgütü elebaşı Abdullah ÖCALAN hakkında idam kararı verilmesi.

TEMMUZ	
02 Temmuz 1993	Sivas'ta Madımak Otelinin yakılması ve 33 kişinin ölmesi.
14 Temmuz 1982	PKK terör örgütü MK üyesi Kemal PİR ve M.Hayri DURMUŞ 'un cezaevinde açlık grevi sonucu ölümü.
29 Temmuz -01 Ağustos	Munzur Şenlikleri

AĞUSTOS	
02 Ağustos 2006	PKK terör örgütü silahlı mensuplarının sınır dışına çekilmesi sebebiyle Bölücü başı tarafından Gül Bayramı ilan edilmesi
15 Ağustos 1984	PKK terör örgütünün Eruh ve Şemdinli baskınları ile ilk silahlı yapılanması HRK (Hezen Rızgariye Kürdistan-Kürdistan Kurtuluş Birliği)'nin ilanı.

EYLÜL	
01 Eylül ...	Dünya Barış Günü.
20 Eylül 1992	Diyarbakır'da gazeteci Musa ANTER 'in öldürülmesi.

EKİM	
09 Ekim 1998	PKK terör örgütü ele başısı Abdullah ÖCALAN'ın Suriye'den ayrılarak Rusya'ya geçişi

KASIM	
25 Kasım 1999	Bölücü başı Abdullah ÖCALAN'a verilen idam cezasının Yargıtay'ca onanması.
27 Kasım 1978	PKK terör örgütünün kuruluşu ve sözde 1.kongresinin gerçekleştirilmesi.

ARALIK	
10 Aralık 1948	BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin kabulü-Dünya İnsan Hakları Günü.
22 Aralık 1978	Kahramanmaraş olayları.

Terör örgütü PKK Başta Abdullah ÖCALAN olmak üzere bazı kişileri simgeleştirerek ideolojisini destekleyen unsurlar haline getirmektedir. Öcalan'ın örgüt açısından sorgulanamaz, eleştirilemez konumuna önceki konularda değinilmişti. Bunun haricinde örgütün birçok yayınında ve çeşitli eylemlerinde öne çıkan isimler vardır. Haki KARER, Kemal PİR, Musa ANTER, Mazlum DOĞAN, Mahsum KORKMAZ, M.Hayri DURMUŞ örgütün eylemlerinde ve yayınlarında sık

rastlanan isimlerdendir. Örgüt bu isimler üzerinden de propaganda ve algı yönetimi faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Örneğin 2014 yılında Diyarbakır ili Lice ilçesi Yolaçtı köyü kırsalında oluşturulan PKK mezarlığında Mahsum KORKMAZ'ın heykeli dikilmiştir (www.cnnturk.com). PKK, militan ve sempatizanlarına güç gösterisinde bulunmuş PKK'nın Eruh ve Şemdinli baskınlarının yıldönümünde baskını gerçekleştiren militanlar arasında olan Mahsum KORKMAZ'ın heykelini dikmiştir. Adli makamlarca terör örgütü propagandası yapıldığı gerekçesi ile heykel kısa sürede kaldırılmışsa da olay ülke gündemini önemli ölçüde meşgul etmiş, örgüt hem simgeleştirdiği bir isim hem de değer atfettiği tarihler üzerinden gündemde kalmayı başarmıştır.

3.6.6 Örgüt Terminolojisi

“Kavga, insanla kader arasında değil artık insanla kelime arasında. Rüyalari o bayraklaştırıyor, Yığınlar onun için yaşıyor, onun için dövüşüyor, onun için ölüyorlar. Mukaddeslerin rengine bürünen bir bukalemun kelime, semavi kitapların şeytani. Ve en tehlikelileri toprağımızdan olmayanlar.”

“Düşünce hürriyeti bu mülevves kelimelerin esaretinden kurtulmakla başlar, düşünce hürriyeti ve düşünce namusu.” (Meriç, 2004:77).

Meriç'in “Mukaddeslerin rengine bürünen bir bukalemun kelime” şeklinde ifade ettiği husus örgütsel terminoloji açısından dikkat çekici bir ifadedir. Düşünce hürriyetinin bu kirli kelimelerin esaretinden kurtulmakla başlayacağını ifade edişi, örgütün neden bir terminoloji kurmaya çalıştığı sorusunu daha anlamlı hale getirmektedir.

Devletin bekasını sağlamak ve rejimi korumak ile kullanılan dil arasında sıkı bir ilişki sökonusudur. Kelimelerin seçimi meşruiyet arayan, siyasi, askeri kimlik kazanmak isteyen örgüt ve örgüt çevrelerince özenle gerçekleştirilmektedir (Eker, 01).

Rejimlere muhalif örgütler uzlaşmadan uzak, saldırgan, kesin çizgileri olan bir dili benimserken bölücü örgütlerde bu dil daha kontrollü söylemlere sahiptir ve örgüt liderinin etkisinde şekillenmektedir. Bu kontrollü söylem meşruiyetin ve amaçların ulusal ve uluslar arası alanda kabul edilmesini amaçlamaktadır (Eker, 02).

Örgüt terminolojisi “*Politik Jargon* ” olarak ifade edilebilir. Politik jargonlar bir nevi örgütün ortak dilidir. Aynı jargonu kullanan insanlar açısından bir kimlik ve dayanışma aracıdır (Chambers 1995: 152, 153, Akt. Eker, 3-4).

Terör örgütleri hedef kitlesini belli söylemler içerisinde tutma gayretindedir. Bunun için de kullandığı kelimeleri özenle ve amacına uyacak şekilde seçmektedirler. Terör örgütleri ideolojisi ve amacına uygun kavramlar oluşturmaktadırlar. Terör örgütünün kullandığı kavramlar genellikle savaş literatüründe bulunan kavramlardır. Bu kavramları kullanma sebebi ise önce gerilla olarak tanımlanmak sonrasında ise özgürlük savaşçısı olarak algılanmaktır. Bu durumun farkında olarak terörün ürettiği kavramların esiri olmamak elzemdir (Beren, 2013:102).

Terör örgütüncce kullanılan dilin ortak özelliklerine bakıldığında bir takım özellikler ön plana çıkmaktadır. Örgüt jargonunda ideolojik unsurlar barındıran söylemler, umut ve gelecek vaadeden dil ve üslup, Karmaşık/anlaşılması zor bir dil, yoğun bir çarpıtma, yanıltma ve yöneltme bulunan söylemler, kavramların klişe haline getirilmesi, ideolojik temele dayalı kaynaklara yakın sözlü dil, söz envanterinde seçicilik ortak özellikler olarak değerlendirilir (Eker, 4-6).

Yukarıda belirtilen ortak özellikler değerlendirildiğinde örgüt ideolojisini, hedefini, militan ve sempatzanlarını benzer bir dil ile çevrelemektedir. Karmaşık cümle ve kelimelerle ideoloji ve liderin yüceliği hissettirilir, hedef kitlesinin mumudu ve heyecanı körüklenir, ideolojik çözümü izah edilemeyen konularda klişelere, çarpıtmalara ve yöneltmelere başvurulur. Bazı konuların anlaşılabilmesi ideolojinin yüceliği ve sıradan insan tarafından anlaşılabilirliği mesajı verirken militan ve sempatzan kitlede düşünce örgütün belirlediği alanda sınırlandırılır.

Şırnak ilinde terör suçundan ilk defa cezaevine girip sonrasında tahliye olan İ.A. ile 2012 yılında yapılan mülakatta kendisine sorulan Cezaevinin kendisine ne kazandırdığı sorusuna “*Sosyalizmi tanıdım, ben aslında sosyalistmişim, Cezaevinde sosyalist olduğumu anladım*” şeklinde verdiği cevap şahsın cezaevinde aldığı eğitim neticesinde örgüt ideolojisinin yansıması olarak değerlendirilmiştir. Örgüt geliştirdiği dil ile militan ve sempatzanlarını ideolojinin sınırları içerisinde tutmaktadır.

Terör örgütünün stratejileri gereği kendine has bir terminoloji geliştirdiği görülür. Bu terminoloji Terör örgütünün elebaşlarından, örgüte müzahir basın yayın

kuruluşlarına ve sempatizan kitlelerine kadar bilinçli bir şekilde ve çok sık kullanılmaktadır. Hatta bu dil ve kavramlar bilinçsizce ya da kasıtlı olarak siyasette, sanatta birçok basın yayın kuruluşunda da örgütün istediği şekilde kullanılmaktadır. Bunu sağlayan terör örgütü kendi gündemini belirlemekte ve gündemin kendi kavramları ile tartışılmasını sağlamaktadır. Terörle mücadelede başarıya ulaşmak için kullanılan dile özen göstermek şarttır. “*Terörün diline hapsolan terörle mücadele*” etkin bir mücadele olamayacaktır (Beren, 2013:106-107).

Eker, toplumdilbilimsel farklılıkları her alanda ön plana çıkartarak çatışma zemini oluşturma çalışmalarının terör faaliyetlerine yol açacağını belirtmiştir. Çocuklara etnik ayrımcılığı teşvik eden isimler koyma, Türkçe’de bulunmayan harflerin talep edilmesi ve kullanımı, kamu kurumlarında Türkçe bilmediği bahanesiyle tercüman isteme, Türkçe’nin dışında bir resmi dil isteme, Türkçe dışında eğitim dili talepleri gibi faaliyetleri “*dilbilimsel terör faaliyeti*” olarak değerlendirmektedir (Eker, 9).

Örgüt kullandığı dil ile kendisini uluslar arası alanda meşru, haklı bir zemine oturtma, Türkiye’de ise devlet tarafından muhatap alınma gayretleri içerisinde. Özellikle örgüt yayınlarında bu dil kendini bariz şekilde hissettirmektedir. Örgüt kendine has bu terminolojiyi her türlü basın yayın faaliyetlerinde ve eylemlerinde kullanmaktadır. Terör örgütünün kullandığı ve oluşturmaya çalıştığı kavramlardan örnekler aşağıda sunulmuştur. Verilen bu örneklerde terör örgütünün çarpıtma, yüceltme, benimseme, örtme/gizleme, abartma şeklindeki davranışları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu kısımda incelenen örgütsel kaynaklar/yayınlar belirtilmemiştir.

3.6.6.1 Şehit ve şehitlik Kavramı

Hemen her terör örgütünde ölen ölen militanlar yüceltildiği görülür. PKK Terör örgütü için de durum aynıdır. Şehitlik kavramı örgüt terminolojisinde önem verilen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. PKK Terör örgütüne ait dokümanlarda/yayınlarında şehitlikle ilgili birçok temsilin yer aldığı görülmektedir. www.hpg-sehit.com gibi örgüt internet sitelerinde örgütün kayıpları yüceltilmektedir. Kayıplarına şehit sıfatı verilerek bu konuda birçok yayın yapılmaktadır. Ölen örgüt

militalarının hayatları, anıları, militalar hakkında bilgiler bu siteden yayınlanmaktadır.

Şehitlik kavramı semavi dinlerle ortaya çıkmışsa da ideolojisinde dini unsurlar bulunmayan terör örgütleri de bu kavramı kullanmaktadırlar. Sol örgütler ve Bölücü örgütlerin de kavramı sıklıkla kullandığı görülmektedir. Temeli dine dayalı olan “*şehitliğin*” Halkların kardeşliği, devrim şehidi gibi tanımlamalarla ideolojiye dayandırıldığı anlaşılmaktadır. Örgütün bu davranış biçimi militalarının fedakârlık ve yücelik duygularına hitap etmek şeklinde açıklanmaktadır (Alkan, 2013:178,196).

Ayrıca örgütün terörist cenazeleri üzerinden de propagandaya devam ettikleri ve hatta TBMM’de aktif siyaset yapan milletvekilleri tarafından dahi örgüt üyelerinin cenazelerine sahiplenildiği, bu cenaze merasimlerinin örgütün propaganda aracı haline getirildiği açık kaynaklarda yapılacak basit araştırmalarda dahi görülmektedir. Bu eylemlerde de kavram olarak şehitlik ön plana çıkartılmaktadır.

Örneğin, 2016 yılı Mart ayında Batman ilinde düzenlenen terörist cenazesinde milletvekilleri, belediye başkanları katılmış, HDP Batman Milletvekili Ali Aslan, “*Biz bu direnişi gösteren gençlerimizle, halkımızla gurur duyuyoruz*” şeklinde açıklamalarda bulunmuş, HDP Siirt Milletvekili Besime KONCA da “*Biz şehidimizi yaşatacağız. Onun yolunda yürüyeceğiz*” şeklinde açıklamalarda bulunmuştur (sabah.com.tr).

3.6.6.2 Barış Kavramı

Barış söylemini çok sık kullanan terör örgütleri birçok yerli-yabancı sivil toplum kuruluşlarını yanına çekmeyi başararak sorunu uluslararasılaştırma ve meşrulaştırma gayreti içindedirler (Bal ve Özeren, 2012:186).

Bazı sözcükler insanlarda daha sevimli ve sıcak bazı sözcükler ise iticilik duygusunu oluşturur. Bu duygu içgüdüsel olarak gerçekleşir. Barış, kardeşlik, Sevgi, adalet, eşitlik kelimeleri bir sempati uyandırırken zulüm, işkence, sömürü gibi kelimeler bir iticilik oluşturur (Özdağ, 2015:45). Yayınlarına bakıldığında örgütün bu durumun farkında olduğu ve kelimeleri çok iyi kullandığı görülecektir.

Özdağ, PKK terör örgütünün barış söylemini hem örgüt hem de diğer çevrelerce ele almış ve “*Ne pahasına olursa olsun barış* ” şeklinde geliştirilen

söylemi PKK'nın her alanda şiddet eylemlerine devam ettiği hususuna da dikkat çekerek “*kirli barış*” olarak nitelemiştir (<http://www.21yyte.org>).

Barış kavramı savaşın karşıtıdır. Kavramın örgüt tarafından sıklıkla kullanılmasının sebeplerinden biri de PKK terörünün terörist eylemlerinin bir “*savaş*” olarak algılanmasını sağlamaktır. Terörist eylemlerin bir savaş olarak algılanması PKK'ya birçok alanda siyasi kazanım olarak dönecektir. Teröristin gerilla olarak tanımlanması, örgütün savaş taraftarı olmadığı algısının oluşturulması, Türkiye Cumhuriyeti karşısında Terör örgütünün egemen devletmiş gibi algı oluşturulması öngörülebilecek siyasi durumlardır.

3.6.6.3 Savaş ve ateşkes kavramları

Birçok kaynakta temel olarak “*Savaşan iki kuvvetin karşılıklı olarak savaşı durdurması*” şeklinde ifade edilen kavram PKK terör örgütüne çok sık kullanılmaktadır. Zaman zaman örgüt, strateji gereği “*tek taraflı ateşkes*” ilan ettiğini açıklayarak dikkatleri üzerine çekerken, Örgütsel yayınlarda da kavramın sıklıkla kullanıldığı görülmektedir.

Savaş ise “*devletlerin diplomatik ilişkilerini keserek giriştikleri silahlı mücadele*” olarak tanımlanmıştır (<http://www.tdk.gov.tr>). Savaşın iki devlet arasında olacağı hususu dikkat çekicidir. Ateşkesin ise savaşan iki unsur arasında gerçekleşeceği ifade edilmektedir. Bir terör örgütü olan PKK, kullandığı Savaş ve ateşkes kavramları ile kendisini yüceltmeye, meşrulaştırmaya çalışmaktadır.

Savaş ve savaş terminolojisi içerisinde bulunan Gerilla ve terörist kavramları ise PKK açısından ayrı bir öneme sahiptir. Önceki bölümlerde açıklandığı üzere “*gerilla*” uluslararası hukukta bir takım haklara sahiptir. Bu sebeple PKK Terör örgütünün hiçbir yayınında militanları için “*terörist*” kelimesini kullanmamaktadır. “*Terör, terörist, terör devleti*” gibi kavramları ise Türkiye Cumhuriyeti ve güvenlik güçleri için kullanmaktadır.

PKK'nın dönemsel değişimlerine, eylem yapamadığı dönemlerde ya da kış üstlenmesine geçileceği zaman dilimlerinde sözde ateşkes dönemleri önemli bir örnek olarak verilebilir.

Kanlı eylemlerine 15 Ağustos 1984'te başlayan bölücü terör örgütü, bugüne kadar 8 kez aldığı “*sözde ateşkes*” kararlarına hiçbir zaman sadık kalmamıştır. “*Sözde*

ateşkes" kararlarını daha çok Türk Silahlı Kuvvetleri'nin gerçekleştirdiği operasyonlar sonucu verdiği ağır kayıp, teröristlerde başlayan umutsuzluk veya dağılma sonrası alan terör örgütü, bu tür kararları aynı zamanda Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde çetin kış koşullarının başladığı aylara denk getirdiği gözlenmektedir.

Birinci "sözde ateşkes" Dönemi; PKK, ilk tek taraflı *"sözde ateşkes"* ilanını silahlı mücadeleye başladıktan 9 yıl sonra 20 Mart 1993'te yaptı. 1990'lı yılların başından itibaren operasyonlarını artıran güvenlik güçleri, örgüte büyük darbe vurdu. Üst üste aldığı darbeler sonucu silahlı terörist sayısında azalma olan ve birçok noktada lojistik desteğini kaybeden PKK, çareyi tek taraflı *"sözde ateşkes"* ilan etmekte buldu. Bingöl'de 33 askerin şehit edildiği kanlı eylemle sona erdi.

İkinci "sözde ateşkes" Dönemi; Aynı dönemde Irak'ın kuzeyindeki örgüt kamplarına kara harekâtı düzenlendi ve terör örgütü ağır darbeler aldı. Tarihler Aralık 1995'i gösterdiğinde örgüt ikinci kez tek taraflı *"sözde ateşkes"* ilan etti ancak bu da bir bahaneyle bozuldu.

Üçüncü "sözde ateşkes" Dönemi; 1 Eylül 1998 Dünya Barış Günü'nde üçüncü kez tek taraflı *"sözde ateşkes"* ilan eden teröristbaşı Abdullah Öcalan, Kenya'da yakalanarak 15 Şubat 1999'da Türkiye'ye getirildi.

Dördüncü "sözde ateşkes" Dönemi; 1 Eylül 1999'da bu kez *"sözde ateşkes"* çağrısı İmralı Adası'ndaki teröristbaşı Abdullah Öcalan'dan geldi. Öcalan, çağrıyı biraz daha ileriye götürerek PKK'nın silahlı güçlerine "Türkiye sınırlarının dışına çıkın" çağrısı yaptı. 1 Haziran 2004'te bozulan *"sözde ateşkes"*in bahanesi ise "AK Parti hükümetinin Kürt sorununa kayıtsız kalması, Öcalan'ın cezaevindeki koşulları ve askeri operasyonlar" oldu.

Beşinci "sözde ateşkes" Dönemi; Terör örgütü 1 Ekim 2006'da ilan ettiği beşinci ateşkesi bozduğunda gerekçe yine "askeri operasyonlar" olarak gösterildi.

Altıncı "sözde ateşkes" Dönemi; 13 Nisan 2009'daki *"sözde ateşkes"* kararı ise bu kez terör örgütünün üst yapısı KCK tarafından alındı. Bu karara göre, terör örgütü sadece "meşru savunma" yapacaktı. Açıklamayı Habur süreci izledi. Adına "Kürt Açılımı" denilen bu süreçte, Irak'taki Kandil ve Mahmur kamplarından aralarında örgüt üyelerinin de bulunduğu 34 kişi Türkiye'ye giriş yaptı. Ancak, Habur'da ortaya çıkan tablo rahatsızlık oluşturdu.

Kandil ve Mahmur'dan gelenlerden birçoğunun tutuklanması ile Barış ve Demokrasi Partisi'ne (BDP) yönelik operasyonları bahane eden KCK, 1 Haziran 2010'da "sözde ateşkes" in bittiğini açıkladı.

Yedinci "sözde ateşkes" Dönemi; Yedinci "sözde ateşkes" ise 13 Ağustos 2010'da alınan 40 günlük eylemsizlik kararıyla başladı. Süreç, 2011'deki genel seçime kadar uzatıldı. Bu sırada Öcalan ile devlet heyeti arasında süren görüşmelerde ilerleme kaydedildiği kamuoyuna yansdı. Ülkenin 12 Haziran genel seçimlerine kilitlendiği dönemde KCK, eylemsizlik süresini genel seçimlerin üç gün sonrasına çekti.

Bu sırada Öcalan da bir uyarı yaparak, "çözüm olmaması halinde görüşmelerden çekileceğini" duyurunca, sürecin bittiği açıklandı.

Sekizinci "sözde ateşkes" Dönemi; Yine verdiği ağır kayıpları göz önünde bulunduran Terör örgütü, 1 Kasım 2015 Genel seçimleri öncesinde sekizinci kez tek taraflı "sözde ateşkes" ilan etmiş ve toparlanma/strateji belirleme arayışlarına girmiştir (aa.com.tr).

3.6.6.4 Öz savunma kavramı

Meşru savunmanın hukuki temeli, insanın kendisini koruma içgüdüsüne dayanmaktadır. Kişinin kendisini ya da haksız saldırıya maruz kalan bir başkasını koruması doğal haklarından ve kanunlarla yasaklanamaz (davuterkan.av.tr) .

5237 sayılı Türk Ceza Kanununda meşru müdafaa durumu “*gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı o anda hâl ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.*”(TCK. Mad. 25). şeklinde açıklanmıştır.

Terör örgütü ise sıkça kullandığı öz savunma kavramını terörist eylemlerini örtmek, gizlemek ve uluslar arası alanda çarpıtmak için kullanmaktadır. Şehirleri terörize eden örgüt, eylemlerini bir savunma, direniş olarak açıklamakta, “*halkın direnişi*” olarak propaganda yapmaktadır. PKK Terör örgütünün alt oluşumlarından HPG (*Halk Savunma Güçleri*) sayısız kanlı eylemini öz savunma kavramıyla açıklamaktadır.

Bir örgüt yayınında HPG tarafından yapılan “*Kürdistan gençliği, Türk devletinin bu zulmüne ve vahşetine karşı kahramanca direnmeli, onuruna sahip*

çıkmalı, sokaklarını savunmasını bilmeli veya gerilla saflarına katılarak AKP'nin bu vahşetine gereken cevabı vermelidir.” açıklaması öz savunma kavramıyla aslında yoğun bir propaganda faaliyeti içerisinde olduğunu göstermektedir.

3.6.6.5 Tutsak/esir kavramları

Her iki kelime birbirinin eş anlamlısı olup PKK Terör örgütü yayınlarında çoğunlukla tutsak kavramı kullanılmaktadır. 1953 yılında 6020 sayılı kanunla onaylanan “*Harp esirlerine uygulanacak muamele ile ilgili cenevre sözleşmesi*”ne göre esir; muharip kuvvetler arasında düşman hükmüne düşen kimsedir. (Cenevre, 12.08.1949).

PKK Terör örgütüne müzahir yayınlarda “*Tutsak yakınlarından alınan bilgilere göre, 120 PKK'li tutsağın ise eyleme destek vermek amacıyla gruplar halinde 3'er günlük dönüşümlü açlık grevi eylemi başlattığı*” (www.yuksekovahaber.com.tr). şeklinde haberler örgüt militanları, sempatizanları tarafından ve örgütsel yayınlarda terör suçundan tutuklu/hükümlü kimseler için bilinçli bir şekilde kullanılmaktadır.

Örgütün söylemlerindeki “*tutsak*” kavramı cenevre sözleşmesindeki tanımları ile değerlendirildiğinde Türkiye Cumhuriyeti düşman ve savaşılan güç olarak görülmektedir. Kavramın sık kullanılmasıdaki amaç uluslar arası alanda kavramdan doğan hakların tanınması olarak değerlendirilebilir.

3.6.6.6 Serhildan / Direniş Kavramları

2010 yılından itibaren terör örgütü tarafından yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır (Beren, 2013:106). Ayaklanma, başkaldırı anlamlarına gelen sözcük terörizmi haklı bir mücadele havasında yansıtırken bu mücadeleye halkı ortak etme gayreti taşımaktadır.

Yukarıda bazı kelimeler üzerinden ortaya konulan ve açıklanmaya çalışılan PKK Terör örgütünün kullandığı dil ve üslubu ile ilgili daha detaylı çalışmalara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Nitekim örgüt her kademesinde stratejik bir dili benimsemektedir. Kullandığı kelimeler genellikle uluslar arası alanda genel kabul gören “*barış, kardeşlik sevgi, hoşgörü, özgürlük, demokrasi, insan hakları*” gibi

kavramlar ile askeri literatür içinden seçilen “*müzakere, isyan, direniş, esir, gözaltına almak, savaş, barış, ateşkes*” gibi kavramlardır.

Halkların Demokratik Partisi genel Başkanı Selahattin DEMİRTAŞ’ın ABD’de merkezli Washington Post isimli gazeteye verdiği mülakatta; Ateşkes ve Barış görüşmelerine dönülmesi gerektiğini, PKK’yı silah bırakıp müzakerelere dönmeye çağırdıklarını, Görüşmeler için ABD ya da başka bir gücün arabuluculuk yapabileceğini belirtmiştir. Kendisinin teröre destek verdiği ve ülkesine karşı komplo kurduğu iddialarını ise asılsız ithamlar olarak değerlendirmiş, Kürtlerin terörü desteklemediği ve İşid barbarlığı ile mücadelede en etkili güç olduklarını belirtilmiştir (Yaza dek iç savaş çıkabilir, *Cumhuriyet*, 05.03.2016).

PKK’nın Algı yönetiminde kullandığı dil ve kavramlar açısından TBMM’de yer alan ve bir siyasi parti lideri olan Selahattin Demirtaş’ın bu açıklamalarında kullandığı “*Ateşkes*” “*Barış görüşmeleri*” “*Müzakere*” “*arabuluculuk*” “*adil barış*” gibi kelimeleri kullanması dikkat çekicidir.

3.7 PKK Terör Örgütünün Algı Yönetiminde Propaganda Araçları

Terör örgütlerinin devlet otoritesini sarsma ve devamında devleti bölme/yıkma amaçlı eylemleri arasında genel grevler, yerel eğlence ve şenlikler, bayramlar, sivil itaatsizlik eylemleri, basın açıklamaları, yürüyüşler, oturma eylemleri, imza kampanyaları, cenaze törenleri, çeşitli protesto gösterileri silahlı, başlangıçta şiddete dayalı olmayan eylemlerdir. Bu eylemler genellikle şiddete evrilir. Eyleme katılanların eyleme dâhil olma kararlılıklarını arttırmaya yönelik faaliyetlerdir (Eker, 1-2).

Teröristler yaptıkları eylem ile toplumda bir algı oluşturmayı amaçlamaktadırlar. Terörist eylemler karşımıza farklı şekilde çıkabilmektedir. Gerçekte olan ile sunulan ve algılanan eylem farklı olabilmektedir. Hedefi kendi propagandasını yapmak ve programlı bir algı oluşturmak olan terör örgütlerinin medya araçlarından azami düzeyde faydalanmaya çalıştıkları görülür. Medya-Terörist ilişkisinde önemli olan medyada yer alabilmek, gündemde kalabilmektir. Medyanın haberi nasıl verdiği terörist için birincil öncelik değildir (Başbuğ, 2014:122-125).

Terör haberlerinin yayınına ilişkin kısıtlama ve yasaklamaların bilgi akışını keserek halkta dedikoduların yayılmasına, gerçek dışı bilgilerin dolaşıma sokulmasına panik ve kaygı düzeyinin artmasına neden olduğu unutulmamalıdır (Başbuğ, 2014:126-125).

Teröristin amacı toplu bir katliam, kıyım değildir. Terörist yaptığı eylemin izlenmesini, görülüp duyulmasını ve sonuçta kendi istedikleri yönde bir davranışın gelişmesini amaçlar. Bu amaçla terörist eylem rastgele bir eylem değil, belirli bir strateji ve planla ortaya konulan hesaplanmış bir eylemdir (Özerkmen, 2017).

PKK Terör örgütü kurulduğu günden bugüne kadar güvenlik güçlerine ve halka yönelik, hatta ülkenin değerlerine (ekonomik, sosyal kültürel ve dini değerlerine) yönelik hedef gözetmeden yaptığı alçakça saldırılarına devam etmiştir. Köy baskınları ile yaşlı, çocuk, kadın demeden kanlı eylemler yapmış, öğretmenlere, imamlara yönelik saldırılarla gündeme gelmiştir (Başbuğ, 2014:81-83), (www.milliyet.com.tr).

1984-2008 Yıllarında PKK Terör Örgütünün gerçekleştirdiği eylemlerde güvenlik kuvvetleri haricinde sivil vatandaş, siyasetçi, basın mensubu, muhtarlar, öğretmenler ve din görevlileri gibi birçok vatandaş şehit edilmiş ve çok sayıda insan da yaralanmıştır (Özdağ, 2009:16).

2016 yılı Eylül ayı içerisinde AK Parti Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Mehdi EKER'in aile mezarlığına yüklü miktarda bomba düzeneği yerleştirilmiş ancak patlayıcılar etkisiz hale getirilerek büyük bir facianın eşiğinden dönülmüştür (www.cumhuriyet.com.tr). Birçok örnekte görüldüğü üzere PKK Terör örgütü saldırılarında hiçbir insani, ahlaki değer gözetmemektedir.

Aslında günümüzde terör eylemleri kişiler ya da kurumlardan ziyade algılara yönelik yapılmaktadır. Eylemin büyüklüğü algılarda oluşturduğu etkiye göre değerlendirilebilir. Terörün algılara nüfuzu silahlı ve silahsız eylemlerle gerçekleştirdiği görülmektedir.

3.7.1 Doğrudan Silahlı Şiddet Eylemleri

PKK Terör örgütünün silahlı şiddet eylemleri ile ilgili bilgilere birçok kaynaktan ulaşılabilir. Türkiye’de PKK Terörünün doğrudan şiddetine maruz kalan birçok canlı tanığa, çok sayıda bilgi ve belgeye ulaşmak mümkündür. PKK, Şiddeti

aynı zamanda bir propaganda aracı olarak kullanmaktadır.

TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'nun raporunda yer alan rapora göre güvenlik güçlerinin toplam şehit sayısı 7918, Toplam sivil kayıplar ise 5557 olarak belirtilmiştir (TBMM. 2013). Terörün ülkeye verdiği zararın boyutlarının anlaşılması için verilen bu rakamlar yaşanan terör olayları nedeniyle artmaya devam etmektedir.

Bu çalışma kapsamı gereği PKK Terör örgütünün eylemlerine ayrıntılı olarak değinilmeyecektir.

3.7.2 STK, Siyasi Partiler, Dernekler üzerinden yapılan eylemler

PKK terör örgütü, bir yandan silahlı eylemlerine devam ederken, Terör örgütü yanlısı birçok STK, Dernek, Basın-yayın kuruluşu, ülke içinde ve dışında olmak üzere ulusal ve uluslar arası düzeyde PKK paralelinde faaliyetlerine devam etmektedir.

Çok hızlı değişim ve dönüşüm gerçekleştirme özelliği ile dikkat çeken PKK Terör örgütünün cephe faaliyetleri kapsamında yurt içi ve yurt dışında birçok oluşumları, sendika, dernek v.b isimler altında gizlenerek faaliyetine devam ettiği bilinmektedir. Bunlara yurt içinde anonim kaynaklardan derlenen şu oluşumlar örnek olarak verilebilir; Kürdistan İslam Hareketi (KİH), Kürdistan Aleviler Birliği (KAB), Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği(YRWK/Yekitiye Ruşenbere walatparozen Kürdistan), Kürdistan Sanatçılar Birliği (HÜNDER-KOM), Kürdistan Gençler Birliği (YCK/Yekitiye Civeran Kürdistan), Yurtsever Köylüler Birliği, Yurtsever Memurlar Birliği, Yurtsever İşçiler Birliği, Yurtsever İmamlar Birliği, Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği (TAJK/Tevgera Azadiya Jinen Kürdistan).

Yurtdışında ise aynı amaçla faaliyetlerde bulunan Demokratik mesleki birlikler olarak adlandırılan hukukçular birliği, gazeteciler birliği, yazarlar birliği gibi oluşumlar, Kürdistan Yurtsever esnaflar birliği, Kürdistan Yezidiler Birliği, Asuriler birliği, Kürdistan Ulusal Meclisi (KUM), Avrupa Kürt Dernekleri Konfederasyonu (KON-KURD), Sürgünde Kürt Parlamentosu (SKP) örnek olarak verilebilir. (Temizöz, 2012:176-180) Yukarıda bir kısmı belirtilen bu dernek, sendika ve birlikler PKK Terör örgütü güdümünde faaliyetlerini sürdürürken yapılanmalarından isimlerine kadar çok hızlı bir değişim dönüşüm geçirmektedir. Bu nedenle örgüte

müzahir bu tür oluşumların sayısı ve yapıları ile ilgili net ve kesin bir bilgiye ulaşmak çok mümkün görünmemektedir.

Bu alt oluşumlar içerisinde TAK (Kürdistan Özgürlük Şahinleri), PKK'nın 2004 yılından itibaren kullandığı paravan örgüttür. Özellikle sivil kayıpların çok olduğu, batı bölgelerindeki saldırılar bu yapı tarafından üstlenilerek, PKK üzerinde bir ulusal ve uluslar arası kamuoyu baskısından kaçınmayı amaçlamışlardır (Ördek, 2014:67).

Bunun yanında birçok legal illegal yapılanması olan PKK Terör örgütünün paravan yapılar üzerinden yaptığı eylemlerin anlaşılması açısından TAK üzerinden yaptığı eylemlerin birkaçından bahsedilmiştir. PKK Bu tür şiddet eylemlerini kendi ismiyle üstlenmemiştir. PKK Terör örgütü bir yandan sivil/legal yapılar üzerinden barış, demokrasi, özgürlük, insan hakları gibi değerler üzerinden propaganda yaparken diğer yandan alt oluşumları ile terör eylemlerine ara vermeden devam etmektedir.

TAK (Kürdistan Özgürlük Şahinleri (Teyrêbazên Azadiya Kurdistan) 2004 yılında kurulan stratejik ve sansasyonel saldırılar düzenleyen PKK'nın alt oluşumu olan silahlı terör örgütüdür. 2016 yılında üstlendiği eylemlerden bazıları şunlardır.

- Şubat 2016 Ankara saldırısı: 17 Şubat 2016 günü Ankara Kızılay'da askerî servis aracına bombalı saldırı düzenlenmiş, saldırıda 28 kişi hayatını kaybetmiştir (aa.com.tr). TAK, olaydan iki gün sonra saldırıyı üstlenmiştir.
- Mart 2016 Ankara Saldırısı: 13 Mart 2016 günü Ankara Kızılay'da bir otobüs durağında bomba yüklü araçla saldırı düzenlenmiş, saldırıda 37 kişi hayatını kaybetmiştir (aa.com.tr). TAK, saldırıyı olaydan 4 gün sonra üstlenmiştir.
- 2016 Vezneciler saldırısı: 7 Haziran 2016'da İstanbul'un Fatih ilçesinin Vezneciler semtinde bomba yüklü araçla gerçekleştirilen saldırıda beşi polis memuru, altısı sivil olmak üzere 11 kişi hayatını kaybetti, 36 kişi yaralandı (aa.com.tr). TAK, saldırıyı üç gün sonra üstlendi.
- 24 Kasım 2016'da Adana Valiliği binasına bombalı araç ile düzenlenen saldırıda 2 sivil hayatını kaybetti, 33 kişi yaralandı (aa.com.tr). 29 Kasım 2016'da, TAK saldırıyı üstlendiğini açıkladı.
- 2016 Beşiktaş saldırıları: 10 Aralık 2016'da saat 22.30 sıralarında İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde düzenlenen çifte saldırı sonucu 36 emniyet görevlisi ve

sekiz sivil hayatını kaybetti, 166 kişi yaralandı (aa.com.tr). Bir gün sonra TAK, saldırıların sorumluluğunu üstlendiğini açıkladı.

- 2016 Kayseri saldırısı: 17 Aralık 2016'da Kayseri'nin Melikgazi ilçesinde bombalı araçla düzenlenen intihar saldırısında 14 asker hayatını kaybetti, 56 kişi yaralandı (aa.com.tr). TAK saldırının sorumluluğunu üç gün sonra üstendiğini açıkladı.

2017 yılında ise aynı örgüt tarafından İzmir saldırısının üstlenildiği görülmektedir. 5 Ocak 2017'de İzmir ili Bayraklı ilçesinde Adliye binasına yönelik bombalı araç ile gerçekleştirilen Saldırıda bir polis memuru ve bir adliye çalışanı şehit olmuştur. Saldırıyı olaydan 6 gün sonra TAK üslenmiştir (<https://tr.wikipedia.org>).

Terör tanımlarında da yer alan ana unsurlardan “Toplumda yılgınlık yaratma” sadece silahla değil silahsız eylemlerle de yapılmaktadır. Silahsız eylemlerinde propagandanın temelinde var olan ikna etme mantığı, bazen zorlayıcı bir hal alır ve yılgınlığa düşürmek suretiyle ikna yöntemi de seçilebilmektedir. Terör örgütlerinin küçükte olsa eylemlerine ara vermeden devam etmesi bu yöntemi benimsedikleri şeklinde değerlendirilebilir.

PKK Terör örgütü yanlısı oluşumlarca gerçekleştirilen “Öcalan” merkezli eylemlerle, Öcalan’ın örgüte müzahir kesim üzerindeki etkisi kullanılmak suretiyle devlete yönelik bir baskı oluşturulmaya çalışılmıştır. Legal/illegal alanda yapılan eylemlerle PKK Terör örgütü, ulusal ve uluslararası düzeyde varlığını hissettirmek, gündemde kalmak ve gündemi belirlemek, kendi tabanını diri tutmak, kenetlemek, devlet tarafından muhatap alınmak gibi amaçlara ulaşmaya çalışmıştır.

1987 yılında PKK Desteğini almadan kurulan HEP (Halkın Emek Partisi), daha sonra PKK etkisi altında kalmıştır. Temizöz, Kürt siyasi hareketlerine PKK Terör örgütünün yaklaşımını örgütün yayın organlarından Serxwebun isimli yayınının 129. Sayısında Abdullah ÖCALAN’ın “... *Kürt particiliği PKK’sız veya PKK’ı karşısına alması durumunda nefes bile alamaz* ” sözleri ile açıklamaktadır (Temizöz, 2012:243).

PKK terör örgütü paralelinde faaliyette bulundukları tespit edilen siyasi partiler, “Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı amaçladığı ve

Yasa'ya aykırı siyasi faaliyetlerin mihrakı olduğu", "Bölücü faaliyetlerin odağı olduğu" gerekçeleri ile kapatılmıştır (Taşkın, 2011:84).

1990 yılında kurulan Halkın Emek Partisi (HEP), 1992 yılında kurulan Özgürlük ve Demokrasi Partisi (ÖZ-DEP), 1993 yılında kurulan Demokrasi Partisi (DEP), 1994 yılında kurulan Halkın Demokrasi Partisi (HA-DEP), 2005 yılında kurulan Demokratik Toplum Partisi (DTP) Anayasa Mahkemesi kararı ile kapatılmış, 1992 yılında kurulan Özgürlük ve Eşitlik Partisi (ÖZEP) ile 1997 yılında kurulan Demokratik Halk Partisi (DEHAP) ise kendilerini feshetmiştir (Temizöz, 2012:247-248).

Kapatılan bu partilerin devamı niteliğinde Hakların Demokratik Partisi (HDP) kurulmuş ve yine eylem, söylem ve faaliyetleri ile PKK Terör örgütü ve bağlantıları ile aynı doğrultuda siyaset yapmaya devam etmektedir.

DBP (Demokratik Bölgeler Partisi) ve HDP (Halkın Demokratik Partisi) tarafından yönetilen bazı belediyeler özellikle çözüm süreci olarak adlandırılan dönemde PKK Terör örgütü ve örgüte bağlı alt yapılanmaların şehirleri silah/mühimmat deposu haline getirmesine yardımcı olmuştur (Köse, 2017:31).

HDP (Halkların Demokratik Partisi) (www.hdp.org.tr/) internet sitesinde bulunan raporlar kısmında yapılan incelemede; 17 Adet rapor olduğu görülmüş ve bu raporlardan Terörün yoğun olarak yaşandığı il ve ilçeler ile yakından ilgili olan Yüksekova/Gever Raporu 2016, Sur Raporu, Cizre Raporu, Silvan Raporu, Nusaybin Raporu, Derik Raporu olmak üzere 6 rapor incelenmiştir. Yapılan incelemede söylem ve içerik analizi yöntemleri kullanılmıştır.

İçerik analizi ile nicel tanımlamalara ulaşılmaya çalışılmış, İçerik analizi yapılırken metnin fazla bölünmemesine dikkat edilmeye çalışılmış, ilgilenilen alanın asıl amacından koparak matematiksel bir veri haline gelmemesine özen gösterilmiştir.

Söylem analizi yöntemi ile kullanılan dilin derinlemesine anlamlarına ulaşılmaya çalışılmış, kelimelerin arka planları ile olaylara bakış açısı ortaya konulmak istenmiştir. İncelenen metinlerde gerçeğin nasıl konumlandırıldığı, sözcüklerin sözlük anlamı dışında imgesel anlamlarının nasıl ve ne amaçla kullanıldığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu raporların içeriğinde sıklıkla göze çarpan ve çalışılan konu ile alakalı olarak, “PKK, TERÖR, GERİLLA, SAVAŞ, DİREN(MEK), ABLUKA, KÜRDİSTAN, KÜRT KENTİ/ŞEHİRLERİ/COĞRAFYASI” sözcüklerinin ne sıklıkta kullanıldığından hareketle yapılan inceleme sonucu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Raporlar	Yüksekova	Sur	Cizre	Silvan	Nusaybin	Derik	Toplam
Kelimeler							
PKK	0	0	8	0	0	3	11
Terör	3	7	48	2	7	4	72
Gerilla	0	1	5	0	7	1	14
Savaş	12	73 *	107	8	35	16	251
Diren-(mek)	4	6	94	3	20	19	146
Abluka	150	17 5	404	14	47	20	810
Kürdistan	1	7	17	3	14	9	51
Kürt kenti/ Şehirleri/ coğrafyası	3	0	9	2	0	3	17

* Sur raporunda özel isim olarak kullanılan kelime sayısı da dâhildir.

En sık kullanılan ilk 3 sözcüğün sırasıyla Abluka, savaş ve diren(mek) sözcükleri olduğu görülmüş, en az kullanılan sözcüklerin ise sırasıyla PKK, Gerilla ve Kürt şehirleri/coğrafyası sözcükleri olduğu tespit edilmiştir. Savaş kelimesinin bazı raporlarda özel isim (Sur Raporunda, Savaş Mahallesi gibi) olarak kullanılması kelimenin kullanım sıklığını etkilemiştir. Raporlardan elde edilen bu sayısal veriler HDP’nin belirtilen ilçelerde meydana gelen terör olaylarına bakış açısını yansıtmakta, Kullandığı dil ve kelimeler ile olayın hangi boyutları ile alakalı olduklarını göstermektedir.

Raporların söylem analizlerine bakıldığında;

En sık kullanılan sözcüğün abluka olduğu tespit edilmiştir. Abluka Türk Dil Kurumu sözlüğünde “*Kuşatma*” olarak açıklanmaktadır. Kuşatma ise bir devletin, bir kentin ya da bir yerin dış dünya ile var olan her türlü bağlantısını zor kullanarak kesme olarak tanımlanabilir. Aşağıda kelimelerin kullanıldığı birkaç örnek cümle alınmıştır.

“Hükümet, Temmuz 2015 tarihinden itibaren Kürt kentlerini büyük bir askeri abluka altına alarak...”, “Ablukalarda yaşamını yitiren 600 kişiyle...”, (Cizre Raporu).

“Sokağa çıkma yasağının ilan edildiği merkezleri zapt edilmesi, kuşatılması, işgal edilmesi gereken yerler olarak gören devlet, günlerce abluka altında kalan Kürt kentlerinde sadece şiddet, baskı ve katliam makinesi olarak var olmuştur.” (Derik Raporu).

“ABLUKA DÖNEMİ BOYUNCA VE HEMEN SONRASINDA NELER YAŞANDI?” (Gever Raporu).

“Nusaybin 3 kez olmak üzere abluka altına alınmış, halkın amansız direnişi karşısında güvenlik güçleri çoğu kez geri çekilmek zorunda kalmıştır.” (Nusaybin Raporu).

“Silvan abluhasının 6. gününde özel harekât timleri yasak olmayan bölgelere de saldırdı.” (Silvan Raporu).

Bu rapor; Diyarbakır ili Sur ilçesinde 2 Aralık 2015 tarihinde ilan edilen ve 240 gün sürmüş olan 6’ncı ‘sokağa çıkma yasağı’nın (raporun bundan sonraki bölümlerinde ‘abluka’ olarak da adlandırılacaktır) öncesini ve esnasını, yasağın kaldırıldığı bölgelerde yasak kalktıktan sonrasını bütünlüklü bir biçimde anlatmak için hazırlanmıştır. (Sur Raporu).

Abluka sözcüğünün kullanımına bakıldığında Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin Terörle Mücadelesinde teröristlerin etkisiz hale getirilmesi, halkın can ve mal güvenliğinin korunmasına yönelik aldığı güvenlik tedbirlerinin HDP Tarafından Abluka olarak yorumlandığı görülmektedir. Raporların genel değerlendirilmesinde, Devlet tarafından alınan zaman zaman sokağa çıkma yasaklarının da uygulandığı güvenlik tedbirlerinin halkın yaşamına karşı sebepsiz ve kasıtlı olarak uygulanan bir imha politikası olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir. Raporda devletin aldığı bu güvenlik önlemlerinin sebeplerinden ve terör örgütü PKK’dan bahsedilmemiş olması

da HDP'nin İdeolojik pozisyonunu ortaya koymaktadır. Bu açıdan bakıldığında abluka sözcüğünün kullanımı rastgele değil bir algı operasyonu faaliyeti olarak bilinçli ve kasıtlıdır.

Türk Dil Kurumu Sözlüğünde “*Devletlerin diplomatik ilişkilerini keserek giriştikleri silahlı mücadele, harp, cenk, cidal*” olarak tanımlanan Savaş sözcüğü ise raporlarda en çok kullanılan ikinci kelime olarak görülmektedir. Bu kelimenin de çoğunlukla devletin terörle mücadele faaliyetleri yerine kullanıldığı görülmüş, genel değerlendirmede savaş kelimesi kullanılarak devletin aşırı güç kullandığı her fırsatta belirtilmiştir. Ayrıca savaş devletlerarasında gerçekleşen bir eylem olmasına rağmen PKK ile mücadele bir savaş olarak ele alınarak terör örgütü PKK'nın terör örgütü olarak görülmediği raporlardan anlaşılmaktadır.

Diren (mek) sözcüğü ise direnişçi, direngen, direniş gibi türevleri ile birlikte kullanılmıştır. Direnişçi sözcüğünün PKK'lı teröristler yerine kullanılmış olması dikkat çekicidir. “*Cizre’de isimleri tespit edilebilen 66 sivil ve direnişçi yaşamını yitirmiştir.*” “*Abluklaya Halkın Yanıtı: Direniş Ve Boyun Eğmeme*” (Cizre Raporu). Raporlarda teröristten bahsedilmemiş ve teröristlerin direnişçi olarak adlandırıldığı, Devletin işgalci, teröristin ise direnişçi olarak raporlarda yer aldığı görülmüştür.

Çalışmanın önceki bölümlerinde detaylıca anlatıldığı üzere terör örgütlerinin hedefi ilk etapta gerilla, sonraki aşamada ise özgürlük savaşçısı olarak kabul görebilmektir. Adı geçen siyasi partinin resmi internet sitesinden yayınlaadığı raporlarda kullanılan dilin terör örgütünün bu amacıyla örtüştüğü tespit edilmiştir.

İncelenen raporlarda en az kullanılan sözcüklerin ise sırasıyla PKK, Gerilla ve Kürt şehirleri/coğrafyası sözcükleri olduğu tespit edilmiştir. “*Gözümüzün önünde okulu yaktılar. Bayrak astılar. PKK yaptı dediler. Terör nerde. Kendi teröristleri burda.*” (Cizre Raporu) cümlesinde de görüleceği üzere PKK Terör örgütü masum gösterilirken güvenlik güçlerinin terörist olarak ifade edildiği görülmüştür. “*Devlet halkın ve gerillanın özene bezene, binbir emek ve çabayla yaptığı mezarlıkları tahrip etti, mezar taşlarına saldırdı.*” (Nusaybin Raporu). Gerilla ise az kullanılan diğer kelimelerden olup çok masumane bir dille ifade edilmiştir. Bir terör örgütünün militanlarının gerilla olarak adlandırılması ve anlamlandırılmaya çalışılması ise ayrı bir amaç taşımaktadır. Kürt şehirleri/coğrafyası, Kürt kentleri gibi tanımlar ise mecliste halen faaliyeti bulunan bir siyasi partinin ırk temelinde bir ayrımcılığa

gittiğinin kanıtı niteliğindedir. “*Kürt şehirlerindeki polis, asker ve devlete bağlı paramiliter güçlerin ablukası acilen kaldırılmalıdır.*” (Silvan Raporu). Teröre maruz kalarak devletin terörle yoğun mücadeleye giriştiği alanların Kürt şehri/kenti, Kürt Coğrafyası olarak adlandırılarak yapılan mücadele gölgede bırakılmaya çalışılmış, Terörden bahsedilmeyerek devletin bu şehirlerdeki mücadelesi ırk temeline dayalı bir işgal olarak ifade edilmiştir.

Kürdistan kelimesi ise benzer amaçla kullanılmış, Türkiye Cumhuriyeti egemenliği altında olan ve siyasi ve idari olarak diğer illerden herhangi bir statü farkı bulunmayan il ve ilçelerden “*Kürdistan*” olarak bahsetmiştir. Raporlarda, Devletin Terörle Mücadele faaliyetleri işgalci bir gücün haksız eylemi olarak ifade bulmuştur.

“*Haziran’dan bu yana son 6 aylık süreçte Kürdistan’da çeşitli il ve ilçelerde toplam 117 gün “sokağa çıkma yasağı” ilan edilmiş, halk günlerce abluka altında kalmıştır.*” (Nusaybin Raporu).

Raporlarda Terör kelimesinin PKK ile anılmaması da ayrıca dikkat çekicidir.

“*...devlet terörünü Derik halkı asla unutmayacaktır.*” (Derik Raporu).

“*Cizre’de bizzat devlet eliyle uygulamaya konulan çıplak terörün yıkıcı karakterinin...*” “*...devlet güçleri intikam alırcasına Cizre’de terör estirdi.*” (Cizre Raporu).

“*...devlet terörü sonucunda 62 sivil yurttaş hayatını kaybetmiştir. .*” (Nusaybin Raporu).

Yukarıda örnek olarak alınan cümlelerden de anlaşılacağı üzere HDP Raporlarında terör kelimesi ile kast edilen Türkiye Cumhuriyeti Devletidir. HDP Sorunun temeli olarak devleti işaret etmiş ve bölgede yaşanan terör olayını devlet terörü olarak tanımlamıştır. HDP’nin Kürt kimliğini öne çıkararak mağdurun Kürt kimliği olduğunu benimsediği görülmektedir. Bu anlayışla terör ile ilgisi olmayan hatta terörün mağduru olan vatandaşları da etnik kimlik üzerinden yanına çekmeyi hedeflediği görülmektedir.

HDP’nin internet sitesinde Türkiye’de ve dünyada meydana gelen bazı kanlı terör eylemleri neticesinde yapılan 12 basın açıklaması metni incelenmiştir. Hakkında basın açıklaması yapılan olayların 6’sı Işid Terör örgütü, 6’sı da PKK Terör örgütü ya da PKK Terör örgütünün alt oluşumları tarafından üstlenilmiştir.

Hakkında basın açıklaması yapılan terör olayları ile ilgili olarak olayın gerçekleştiği ülke ve şehir bilgileri ile olayın kısa özeti açıklanmıştır. İncelemede iki ayrı terör örgütünün eylemleri sonrasında HDP'nin tutumunun ortaya konulması amaçlanmıştır.

Yapılan bu incelemede Söylem analizi yöntemi ile Basın açıklamalarında kullanılan dil ve üslup değerlendirilmiştir. Kullanılan üsluptaki benzerlik ve farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmıştır. İncelenen terör eylemlerinde can kayıpları açık kaynaklardan alınmış olup farklı kaynaklarda değişkenlik göstermektedir.

İşid Terör örgütünün üstlendiği Eylemler ile ilgili Basın Açıklamaları şunlardır;

ABD - Orlando Saldırısı - Haziran 2016 – (50 Can kaybı) : 14 Haziran 2016 Tarihinde HDP Merkez Yürütme Kurulunca **“İŞİD’i besleyenler, Orlando katliamından da sorumludur”** Başlığıyla yapılan basın açıklamasında Özetle İşid Terör örgütünün ırkçı, barbar, nefret suçu işleyen bir yapı olduğu vurgulanmış ve ABD ile dayanışma içerisinde olduğu belirtilmiştir (www.hdp.org.tr).

İspanya - Barcelona Saldırısı - Ağustos 2017(13 Can kaybı) : 18 Ağustos 2017 Tarihinde HDP Eş Genel Başkanı Serpil KEMALBAY İsmiyle **“Barselona Katliamı’nı lanetliyoruz”** Başlığıyla yapılan basın açıklamasında özetle İşid Terör örgütünün ırkçı, barbar, nefret suçu işleyen bir yapı olduğu vurgulanmış ve İspanya ile dayanışma içerisinde olduğu belirtilmiştir (www.hdp.org.tr).

Belçika- Brüksel- Mart 2016 (34 Can kaybı) : 22 Mart 2016 tarihinde HDP Eş Genel Başkanı Selhattin DEMİRTAŞ ve Figen YÜKSEKDAĞ ismiyle **“Brüksel katliamını lanetliyoruz”** Başlığıyla yapılan basın açıklamasında özetle Saldırıları insanlık dışı terör saldırısı olarak nitelenmiş, Saldırı kınanmış, lanetlenmiş ve taziye dileklerinde bulunulmuştur (www.hdp.org.tr).

Fransa – Nice Saldırısı - Temmuz 2016 (84 Can kaybı): 15 Temmuz 2016 tarihinde HDP Eş Genel Başkanı Selhattin DEMİRTAŞ ve Figen YÜKSEKDAĞ ismiyle **“Fransa’nın Nice kentindeki terör saldırısını lanetliyoruz”** Başlığıyla yapılan basın açıklamasında özetle, İşid barbar, acımasız bir terör örgütü olarak nitelenmiş, İşid, El Nusra, Ahrar-u Şam gibi örgütleri destekleyen hükümetlerin açığa çıkartılması için uluslar arası bağımsız bir soruşturma yapılması gerektiği ve bu

soruşturmanın destekleneceği belirtilmiş, ayrıca başsağlığı ve Fransız halkı ile dayanışma içinde olduğu bildirilmiştir (www.hdp.org.tr).

Türkiye - Gaziantep Saldırısı Ağustos 2016 (51 Can kaybı): 21 Ağustos 2016 tarihinde HDP Merkez Yürütme Kurulunca “**G.Antep’teki insanlık düşmanı katliamı lanetliyoruz...**” Başlığıyla yapılan iki basın açıklamasında özetle, Işid insanlık düşmanı olarak nitelenmiş, Yapılan saldırı diğer Işid saldırıları ile ilişkilendirilmiş, Uyarılara rağmen önlem alınmadığından bahsedilerek Kürt karşıtlığı besleyenlerin vebal altında olduğu ve Kürt Düşününe saldırı şeklindeki ifadelerle saldırının Kürt’e karşı yapıldığı mesajı verilmiş, mağdurun kimliği üzerinden saldırının ajite edildiği, Irk temelinde siyasi bir argümana dönüştürüldüğü görülmüştür. Terör mağduru olan insanların acıları üzerinden bir mağduriyet oluşturulmaya çalışıldığı anlaşılmıştır (www.hdp.org.tr).

Türkiye – İstanbul (Atatürk Havalimanı) Saldırısı Haziran 2016 (42 Can kaybı): 29 Haziran 2016 tarihinde HDP Eş Genel Başkanı Selehattin DEMİRTAŞ ve Figen YÜKSEKDAĞ ismiyle “**Lanetliyoruz...**” Başlığıyla yapılan basın açıklamasında özetle, Işid İnsanlık düşmanı barbar çeteler olarak tanımlanırken, Bu örgüte karşı mücadelede dayanışmanın gerekliliği vurgulanmış, Bu saldırılara iktidarın iç ve dış politikalarının sebep olduğu mesajı verilerek hükümet eleştirilmiştir (www.hdp.org.tr).

PKK Terör örgütünün üstlendiği Eylemler ile ilgili Basın Açıklamaları şunlardır;

Türkiye – İstanbul (Vodafone Arena) Saldırısı Aralık 2016 (38 Can kaybı): Aralık 2016 tarihinde HDP Merkez Yürütme Kurulu ismiyle “**En sert biçimde kınıyoruz**” Başlığıyla yapılan basın açıklamasında özetle, İstanbul'da gerçekleşen 2 bombalı saldırı sonucunda bir kez daha çok insanın evine ateş düştüğü belirtilerek saldırıların en sert biçimde kınandığı, üzüntü duyulduğu, başsağlığı dilekleri ile acıların paylaşıldığı açıklanırken, gerginlik, kutuplaşma, düşmanlık ve çatışma üreten politikaları, dili ve üslubu, uygulamaları kaldırmanın bu gidişe dur demenin ilk adımı olacağı belirtilmiştir. (www.hdp.org.tr) Yapılan açıklamada yaşanan terör saldırısı ile ilgili failden hiç bahsedilmediği görülecektir. PKK Terör örgütünün alt oluşumlarından TAK saldırıyı, PKK lideri *"Abdullah Öcalan'ın tutukluluğu ve*

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki operasyonlar" nedeniyle yaptığını açıklayarak üstlenmiştir (bbc.com.tr).

Türkiye – Diyarbakır Elazığ ve Van Saldırıları Ağustos 2016 (6 Can kaybı): Ağustos 2016 tarihinde HDP Merkez Yürütme Kurulu ismiyle “**Kaygılarımız gittikçe büyüyor...**” Başlığıyla yapılan basın açıklamasında özetle, akan kanın durması, şiddetin sona ermesi ve sorunların müzakere ederek çözülmesinden, Kürt sorunundan bahsedilmiş, (www.hdp.org.tr) Terör eyleminin failinden bahsedilmemiştir (www.hurriyet.com.tr),(www.milliyet.com.tr).

Türkiye – Diyarbakır - AKP Dicle İlçe Başkanı **Deryan Aktert**'in öldürülmesi - Ekim 2016 (1 Can kaybı) : 11 Ekim 2016 tarihinde HDP Eş Genel Başkanı Selhattin DEMİRTAŞ ve Figen YÜKSEKDAĞ ismiyle “**Siyasi cinayetleri kınıyoruz**” Başlığıyla yapılan basın açıklamasında özetle, siyasi cinayetleri işleyenlerin hiç bir meşru gerekçe gösteremeyecekleri açıklanmış, cinayeti işleyenler belirtilmeksizin kınanmıştır. (www.hdp.org.tr) Eylemi PKK Terör örgütü üstlenmiştir (<http://t24.com.tr>). Raporda bir terör eyleminin siyasi cinayet olarak nitelendiği görülmüştür.

Türkiye – Diyarbakır ve Mardin Saldırıları Ağustos 2016 (3 Can kaybı): 10 Ağustos 2016 tarihinde HDP Merkez Yürütme Kurulu ismiyle “**Diyarbakır ve Mardin saldırılarını kınıyoruz**” Başlığıyla yapılan basın açıklamasında özetle, barış, çözüm ve demokrasi vurgulanmış, Yurttaşların yaşadıkları ve çalıştıkları alanlarda yapılan bu tür saldırıları ilkesel olarak yanlış buldukları ve kınadıkları açıklanmıştır. (www.hdp.org.tr) Eylemi Terör örgütü PKK üstlenmiştir (www.haberturk.com). Açıklamada terör eyleminden ziyade eylemin yapıldığı yer ile ilgili bir kınamanın varlığı anlaşılmaktadır.

Türkiye – İzmir (Adliye Binası) Saldırısı Ocak 2017 (2 Can kaybı): 5 Ocak 2017 tarihinde HDP Merkez Yürütme Kurulu ismiyle “**İzmir'deki saldırıyı en sert biçimde kınıyoruz**” Başlığıyla yapılan basın açıklamasında özetle, Türkiye'nin sorunlarının diyalog, müzakere, demokratikleşme, demokratik siyaset, sağduyulu davranışla çözülebileceği vurgulanmış, kınama ve lanetlemenin yetersizliği belirtilmiştir (www.hdp.org.tr). Saldırının faili ile ilgili herhangi bir açıklama belirtilmemiştir. Saldırının PKK eylemi olduğu anlaşılmıştır (www.karar.com).

Türkiye – Ankara Saldırısı Mart 2016 (37 Can kaybı): 13 Mart 2016 tarihinde HDP Merkez Yürütme Kurulu ismiyle “**Halkımıza yaşatılan acılar bizleri kardeşlik duygularından uzaklaştıramayacak**” Başlığıyla yapılan basın açıklamasında özetle, Sivil yurttaşların bulunduğu yerde yapıldığı özellikle vurgulanmış, eylem, vahşi saldırı olarak nitelenmiş, kısa açıklamada saldırının kınandığı açıklanmıştır. (www.hdp.org.tr) Saldırının faili hakkında açıklama yoktur. Terör eylemini PKK alt oluşumlarından TAK üstlenmiştir (www.hurriyet.com.tr). Bu açıklamada da terör eyleminin yapıldığı yer ile ilgili “*sivil yurttaşların bulunduğu yer*” şeklindeki açıklamayla eylemin yerinin onaylanmadığı vurgulanmış, bu şekilde bir vurgu yapılarak eylemden çok yerinin yanlış olduğu manasında bir açıklama yapılmıştır.

Yukarıda kısaca HDP’nin terör eylemleri sonrasında yaptığı basın açıklamalarından bahsedilmiş ve özet olarak sunulmuştur. Basın açıklamalarına bakıldığında HDP’nin bir terör eylemine karşı bakışının eylemi yapan terör örgütüne göre değişiklik gösterdiği anlaşılmaktadır. IŞİD Terör örgütünün yaptığı eylemlerle ilgili olarak yapılan basın açıklamalarında IŞİD vahşi, ırkçı, barbar, acımasız, Kürt karşıtı bir terör örgütü, yaptığı eylemler ise terör eylemi, insanlık suçu, insanlık düşmanlığı olarak ifade edilmiş, eylemler ile ilgili olarak uyarılarının dikkate alınmadığı ve hükümetin/devletin yanlış iç ve dış politikalarının etkisi olduğu vurgulanmıştır.

IŞİD Terör örgütü saldırıları ile ilgili olarak yapılan açıklamalarda, saldırının yapıldığı ülke ile dayanışma içinde olduğu, acılarının paylaşıldığı, başsağlığı dilendiği görülürken saldırıya uğrayan ülkenin ABD, İspanya ve Fransa örneklerinde olduğu şekliyle açıkça ifade edildiği görülmekte, saldırının bu ülkelere yönelik olduğu kabul edilmektedir. Örneğin Işid Terör örgütünün üstlendiği Gaziantep Saldırısında ise ilginç şekilde terör eyleminin Kürt kimliğine yönelik yapıldığı algısının yapılan açıklamalarda hakim olduğu görülmektedir. Bu eylemin Türkiye Cumhuriyetine ve vatandaşlarına karşı değil de Kürt kimliğine yönelik yapıldığı vurgulanmıştır. Gerçekleştirilen bu terör eylemi üzerinden bir Kürt kimliği inşası çalışması olduğu değerlendirilmiştir. Gaziantep ilinde yaşanan terör olayına ilişkin açıklama metnindeki Kürt kimliğine yapılan vurgu incelendiğinde şu sorular akla gelmektedir: Hayatını kaybeden insanlar Kürt kökenli değil de başka bir etnik

kökenden olsa eylemin niteliği değişecek miydi? Eylemde hayatını kaybeden insanların etnik kökeni terör mağduriyetinin boyutunu etkilemekte midir? Bir terör eyleminde mağdurun etnik kökeni ne derecede önemlidir?

PKK Terör örgütünün üstlendiği eylemlerde HDP'nin eylemin failleri üzerinde hiç durmadığı, herhangi bir doğal afet, ya da beklenmedik bir kaza meydana gelmişçesine PKK Terör örgütünden hiç bahsetmediği görülmüştür.

PKK tarafından yapılan terör eylemleri ile ilgili açıklamalarda da saldırının kınandığı, sert şekilde kınandığı, acıların paylaşıldığı, başsağlığında bulunduğu belirtilmekte ise de eylemler bir terör eylemi olarak ifade edilmemiş, en sert ifade şekli “vahşi saldırı” olarak görülmüştür. Saldırıların sebebi Kürt sorunu olarak görülmüş, diyalog, müzakere, demokratikleşme, demokratik siyaset, sağduyulu davranışla çözüme ulaşılabilceği iddia edilmiştir. Terör eylemlerinin sivil yurttaşların yaşadığı alanlarda olması hususu özellikle belirtilmiş, eylemin yapıışından ziyade eylemin yerinin yanlış olduğu anlamında bir dil ve üslup kullanıldığı tespit edilmiştir. Eylemler genel olarak çatışma olarak nitelenmiştir. İşid eylemlerine karşı İşid terör örgütü ile mücadele edilmesi gerekliliği ifade edilirken PKK terör örgütünün açıklamalarda hiç ismi geçmemiş, PKK eylemlerine karşı ise eylemin failinden bahsedilmeksizin barış, demokrasi, diyalog, müzakere gibi kavramlarla çözülebileceği belirtilmiş, kullanılan dil ile sorumluluk hükümete/devlete yüklenmiştir.

Her iki terör örgütünün eylemlerine karşı saldırıyı gerçekleştiren örgüt ve saldırının gerçekleştiği yer HDP'nin açıklamalarında belirleyici unsur olmuştur. Her ne kadar genel siyasetinde şiddete karşı olduklarını beyan etseler de şiddeti uygulayanın kimliği ile mağdurun kimliğinin HDP'nin tavrını belirleyen ana unsur olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

PKK Terör örgütünün sivil yapılanmalar üzerinden eylemlerinde öğrenci dernekleri, klüpler ve öğrenci birlikleri önemli bir yere sahiptir. Öğrenciler üzerinden yapılan eylemler ise genellikle masum görünümlü talepler üzerinden harekete geçirilir. Bu talepler şehir içi ulaşım bedelleri, parasız eğitim, üniversite harçları, yemek ücretleri, barınma sorunları gibi hemen her öğrenciyi yakından ilgilendiren konular olabileceği gibi gündeme dair siyasi sosyal konular da olabilmektedir. Terör örgütünün bu tür eylemlerle amacı taleplerinin yerine getirilip getirilmemesinden

ziyade bir gündem belirleyebilmek ve ön plana çıkabilmektir. Bu tür eylemler terör örgütünün organizesiyle yapılmasa dahi örgüt böyle fırsatları kendi amaçları doğrultusunda değerlendirme gayreti içerisinde. Bu tür eylemlerin şiddet eylemine dönüştürülerek güvenlik kuvvetlerinin tepkisel davranmasını, şiddet kullanmalarını amaçlamaktadırlar. Bu eylemler sonucunda sempatizan kitlelerine örgütün güçlü olduğu mesajı verilirken, örgüte karşı her hangi bir tavrı bulunmayan kişilerde de devletin baskıcı, antidemokratik olduğu mesajı verilir. Eylemlerde gözaltına alınan şahıslara ise örgütten ve örgüt adına mücadeleden başka çarelerinin olmadığı, devletin kendilerini örgüt suçlusu olarak fişlediği fikri aktarılacak eleman kazanılmaktadır (Beren, 2013:86-87).

2011 yılında Şırnak ili İdil ilçesinde farklı liselerde öğrenim gören öğrenciler ile yapılan görüşmelerde öğrencilerin önemli bir kısmının Kürt kökenli vatandaşların asker/polis olamayacağı düşüncesine sahip oldukları gözlemlenmiştir. Buradan da anlaşılıyor ki PKK Terör örgütü halk ile devletin arasındaki bağları koparmak için bu tür bir propagandayı etkili bir şekilde kullanmış ve bölge halkına yalnızca Kürt olmaları nedeniyle devlette önemli kademelere gelemeyecekleri düşüncesini aşılamaya gayret göstermiştir.

Diyarbakır İli Lice ilçesinde terörle mücadele operasyonunda 25 Kasım 2016 tarihinde güvenlik güçlerine teslim olan E.D. isimli örgüt üyesinin itirafları, örgütün Siyasi Partiler, Sivil Toplum Kuruluşları, Dernekler, Öğrenci Birlikleri üzerinden gerçekleştirdikleri faaliyetleri açıkça ortaya koymaktadır.

"2013-2014 senesinde İzmir'de Dokuz Eylül Üniversitesine gittim. Üniversitede örgütün yürüttüğü çalışmalarda, etkinliklerde yer aldım ve o gençliklerle tanıştım. Yurtsever gençlik gazeteleri, dergileri, yürüyüşler, mitingler içerisinde yer aldım. Eylemlere, mitinglere, protestolara, yürüyüşlere katıldım. İzmir Buca'da 9 Eylül Özgür Öğrenciler Derneğine gitmeye başladım. Örgütten eğitim almış kişiler kadrolu olur. Her öğrenci onları tanımazdı. Zamanla ben de o kadroları tanıdım" (<http://www.iha.com.tr/>) şeklindeki ifadeleri örgütün bilinçli, aşamalı ve planlı olarak örgüte eleman temin etme yöntemini ortaya koymaktadır.

PKK Terör örgütünün zaman içerisinde psikolojik savaş yöntemleri açısından büyük bir deneyim kazandığı ve güdümündeki siyasi parti ile sivil toplum

örgütleri üzerinden etkili bir şekilde faaliyetlerini sürdürdüğü görülmektedir. (Özdağ, 2015:84)

Örgüte destek veren siyasi oluşumlar sadece yurt içindeki unsurlarla sınırlı değildir. Yurtdışında da *"Almanya'da Sol ve Yeşiller Partileri, İsveç'te Sol Parti, Avusturya'da Yeşiller Partisi, Fransa'da Komünist Parti, Norveç'te Kızıl Parti, İngiltere'de İşçi Partisi, Belçika'da İşçi ve Yeşiller Partileri, İspanya'da Podemos Partisi, Rusya'da Adil Rusya Partisi, Yunanistan'da Syriza ve Anel Partileri, İtalya'da Sol Ekoloji ve Özgürlük Partisi."* PKK Terör örgütü yanlış politik ve eylemleri ile dikkat çekmektedir (www.trthaber.com).

3.7.3 Basın Yayın Kuruluşları Üzerinden Yapılan Eylemler

Medya yansıtıcı ve destekleyici özellikleri ile kamuoyunu kolaylıkla etkileyebilmektedir. Medya ile toplum arasındaki bu ilişki toplumun ve hükümetlerin kararlarını etkilemede önemli bir yere sahiptir (Kolukırmak, 2009:6).

Terör örgütü kendi kitlesini etkileyebilmek, etki alanını genişletmek, propaganda faaliyetlerini arttırabilmek amacıyla basın yayın faaliyetlerine ayrı bir önem göstermekte, hem de bu faaliyetlerden önemli miktarda maddi gelir elde etmektedir.

Yaşadığımız yüzyıl birçok kaynakta *"İletişim çağı"* olarak adlandırılmaktadır. Her geçen gün artan iletişim teknolojileri önümüzdeki süreçte de artarak devam edeceği izlenimini vermektedir. Bu nedenle iletişim teknolojilerine hakim olanların propaganda anlamında büyük güç sahibi olduğu açıktır. Kitle iletişim araçlarının güç odaklarının elinde bulunması tekelleşmeye, farklı çıkar ilişkilerinin oluşmasına sebep olmaktadır. Günümüzde medya patronlarının elde ettiği güç örneklerini görmek mümkündür. Kitle iletişim araçları kullanım şekline ve amacına göre olumlu ve olumsuz olarak değerlendirilebilmektedir. Kitle iletişim araçları ile yapılan, iletişimden ziyade iletim olarak değerlendirilir, Propagandanın arzu ettiği durum da öncelikle budur (Ayhan, 2007:134).

Terör örgütü adına yapılan tüm faaliyetler terörist eylem olduğu gibi terör örgütünün menfaatleri, hedefleri doğrultusunda yapılan her faaliyette terörist faaliyet olarak tanımlanabilir. PKK Terör örgütü bilinçli, planlı, programlı bir şekilde hedefine ulaşmak amacıyla her alanda faaliyet göstermektedir. Terörizmin belirli

siyasal hedeflere ulaşma amacı güttüğü göz önüne alındığında basın yayın kuruluşları üzerinden siyasi mesajlar vererek amacına ulaşmasının şiddet kullanarak amacına ulaşmasından çokta farklı olduğu söylenemez. Terörist söylemin örgütün hem kendi basın yayın organlarında hem de ulusal ve uluslararası medyada yer bulması da bir terörist faaliyet olarak değerlendirilmelidir. Demokratik ülkelerde haber değeri olan bir konunun göz ardı edilmesi, basın kuruluşlarına sansür uygulanması doğru görülmemekle birlikte basın yayın kuruluşlarının terör örgütünün amacına hizmet eden konularda sorumlulukla davranması gerekmektedir (Beren, 2013:112-113).

Ayhan; emperyalizmin taktik değiştirerek birçok araç ve yöntemle kitle iletişim araçlarını kullanmak suretiyle ulus devletleri yıkmayı hedeflediklerini iddia etmektedir. Bu amaçla da kitle iletişim araçları ile kasıtlı ve bilinçli olarak insanları düşünmekten alıkoyan, faydasız yayınların yapıldığını belirtmektedir (Ayhan, 2007:291).

Terör örgütünün terminolojisinin bilinçsizce basında yer alması, kelimelerin anlamları ile birlikte aşinalık kazanarak dile ve düşünceye nüfuz etmesini sağlamaktadır. Özellikle medyanın terör dilini ve terörist terminolojiyi bilerek buna göre bir dil geliştirmesi, terör örgütünün kavramlarına karşı farkındalıkla hareket etmesi gerekmektedir. (Eker,13) Bunun dışında bariz bir şekilde bir takım sembol değerler öne sürülerek terör örgütünün arzuladığı şekilde hareket edildiğine de şahit olunmaktadır.

11 Ocak 2016 tarihinde “*Aydınlar Bildirisi*” olarak basında sıkça gündeme gelen “*Barış İçin Akademisyenler Bildirisi*”, “*Bu suça ortak olmayacağız*” adı altında 1128 akademisyenin imzasıyla yayınlanan bildiri açıkça Türkiye’yi suçlayıcı niteliktedir.

Bildiri metninde Türkiye Cumhuriyeti’nin halkı açlık ve susuzluğa mahkûm ettiği, yerleşim yerlerine ağır silahlarla saldırdığı, İnsan haklarını ihlal ettiği, kasıtlı ve planlı bir kıyım yaptığı iddia edilmiştir. Türkiye’nin sürgün politikasından vazgeçmesi, sokağa çıkma yasaklarının kaldırılması, İnsan hakları ihlallerinin sorumlularının cezalandırılması, vatandaşların uğradığı zararların tazmini, ulusal ve uluslar arası bağımsız gözlemcilerin “*Yıkım bölgelerine*” girerek rapor ve gözlem yapabilmesine imkân verilmesi, müzakere koşullarının oluşturulması, Kürt siyasi

hareketinin taleplerine uygun yol haritasının belirlenmesi istenmiş ve bildiriye imza atan aydınların devletin uyguladığı katliama ortak olmayacakları açıklanmıştır.

Yapılan açıklamalar her ne kadar taraflı, PKK Terör örgütünü destekleyici, Türkiye'ye yönelik suçlayıcı ağır ithamlar içerse de açıklamanın yapıldığı dönemde hükümet ve yöneticiler tarafından bunun her kademede dillendirilmesi, Açıklamalar yapılması da yayınlanan bildirinin daha geniş kitlelere ulaşmasını, uzun süre gündemde kalmasını sağlamıştır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, konu ile ilgili olarak yaptığı açıklamada şu hususlara değinmiştir. *"Kendilerine güya akademisyen-araştırmacı unvanı yakıştırmış bir gürûh çıkıyor. Devletimize dil uzatıyor, 'Hak ve özgürlük ihlâli yapıldı' diyor. Terör örgütünün eylemleri yüzünden bölgede yaşayan milyonlarca vatandaşımızın hak ve özgürlükleri ihlâl ediliyor ama bu ihlâli yapan devlet değil, terör örgütünün ta kendisidir. Vatandaşımıza hayatı zehir eden terör örgütüdür. Yabancıları da ülkemize davet ediyorlar. Bunun adı 'müstemleke' zihniyeti, mandacılıktır. Bunu 100 yıl önce de yapanlar vardı. Milletimiz Kurtuluş Savaşı'nı kazanarak bunları hak ettiği cevabı vermişti. Çoğu maaşını devletten alan, cebinde bu devletin kimliğini taşıyan ve ortalamanın üstünde bir refah düzeyine sahip bu kişilerin Türkiye'ye ihanet içinde olduğunu biliyoruz."*

"Türkiye'nin Kürt vatandaşlarıyla hiçbir sorunu yoktur. Yani, Türkiye'de 'Kürt sorunu' diye bir mesele yoktur. Her kesim gibi Kürt kardeşlerimizin kendilerine, yaşadıkları yerlere mahsus sıkıntıları olabilir. Bunları oturur, kendileriyle konuşur, çözeriz. Bugün Türkiye'nin sorunu dünyada pek çok ülkenin de bizar olduğu terör sorunudur, Kürt sorunu değildir. Kendimizi aldatmayalım. Bunu çok iyi anlatmamız lâzım. Ama bu aydın müsveddeleri, ne yazık ki kalkıp devletin bir katliam yaptığından bahsediyor. Ey aydın müsveddeleri siz karanlıksınız, karanlık. Aydın falan değilsiniz. Sizler ne Güneydoğu'yu, ne Doğu'yu buraların adresini bilemeyecek kadar karanlıksınız ve cahilsiniz. Ama oraları bizler kendi evimizin yolu, adresi gibi çok iyi biliriz."

"Sözde akademisyenler bildirisine imza atan, isimleri bizden ama zihinleri bize yabancı tipleri bir kenara bırakıyorum. Sizden de şimdi bu konuda özellikle bir gayret istiyorum. Bu şekilde düşünen yabancı akademisyenlere benim bir teklifim var, ben kendilerini Türkiye'ye davet ediyorum. Buyursunlar Türkiye'ye gelsinler,

öyle kuru kuruya imza atmakla olmaz. Gel Türkiye'ye. A'dan Z'ye Güneydoğu'da, Doğu'da bütün bu bölgelerde ne oluyor, ne bitiyor bunları müdellel olarak biz kendilerine anlatmaya hazırız. ABD Büyükelçimize söylüyorum. Daha önce de terör örgütüne yönelik operasyonlarla ilgili açıklama yapan Noam Chomsky'yi davet edelim. Biz bu akademisyenlerden brifing almayız. Bunların haddini de bilmesi lâzım." (www.aljazeera.com.tr).

Devlet en üst kademededen verdiği tepkide her ne kadar haklı olsa da konuyu gündemde tutması ve daha fazla duyulmasına sebep olması açısından Terör örgütünün propagandasına istemeden dahi olsa destek olmuştur. Bu ve benzer durumlarda stratejik iletişimin önemi ortaya çıkmaktadır. Fevri yapılan açıklamalar haklılık, doğruluk gibi kriterlere bakılmaksızın örgütün propaganda malzemesi haline gelmekte ve algılarda devlet aleyhine bir durum ortaya çıkabilmektedir.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk ÇELİK Terör örgütü PKK hakkında Şanlıurfa'da yaptığı açıklamada; Terör örgütünün Kandil'den yönetilmediğini belirtmiş, *"Keşke Kandil'den olsaydı, biz onu hallederdik. Kandil'dekiler piyon, burada bombayı patlatanlar maşa ama esas onları ayarlayanlar, onları orada oturtanlar, esas babalar onlar."* Şeklinde açıklamalarda bulunmuştur (www.haberler.com).

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat ALBAYRAK Batman'da Terör konusunun sadece Türkiye'nin sorunu olmadığını belirtmiş *"Türkiye böyle bir dönemden geçerken bölge ve dünya geçmiyor mu? Bu sorun sadece Türkiye'nin sorunu mu? Görüyorsunuz bir hafta önce Amerika'da, dün daha İngiltere'de bir kadın milletvekili öldürüldü. Paris'te olağanüstü hal var. Şu anda dünyadaki hâlihazırda en büyük organizasyon düzenlenmiş durumda. Futbol organizasyonu var, olağanüstü haller, sokağa çıkma yasakları, şunlar, bunlar. Her gün yeni bir terör örgütü türüyor. Alfabe harf kalmadı. Dünyada kimse huzur içerisinde kendini hissetmediği bir iklimle karşı karşıyayız. Ama Türkiye olarak biz bu bölgenin ve dünyanın güvendiği ve istikrarı için her zamankinden daha büyük bir yük yüklendik. Bunu aşacak tek reçete, tek formül var; birlik ve beraberlik, gerisi hikaye."* (www.enerji.gov.tr) şeklinde açıklamalarda bulunmuştur.

Yukarıda verilen iki örnek ve burada ele almadığımız ancak çok defa örneklerini gördüğümüz açıklamaların siyasetçiler ve resmi kurumlar aracılığıyla

ilgi/faaliyet alanları dışında kalan ve oldukça hassas olan terör konusunda açıklama ve beyanatlarda bulunması bir dağınıklık, bilgi kirliliği ve iletişim hatalarına yol açmaktadır. Bu durum stratejik iletişimin eksikliği olarak görülebilir.

Medya organlarının operasyonlar ve soruşturmalar hakkında doğrudan bilgilendirilmesi önemlidir. Yapılan bilgilendirmenin yetkili organlar tarafından soruşturmayı olumsuz etkilemeyecek şekilde yapılması gerekmektedir. Bilgilendirme yapılmadığı takdirde mevcut bilgiler farklı şekillerde yorumlanıp yönlendirilebilir (Bal vd., 2012:100).

Enformasyon savaşı tekniklerinden birçoğu basın yayın kuruluşları üzerinden gerçekleşmektedir. Teknolojik ilerleme ile birlikte sermayenin bir araya gelmesi medya gücünü ortaya çıkarmıştır. Bu gücün varlığı basın yayın araçlarını hem bir silah hem de bir hedef haline getirmiştir. Medya üzerinden gelişen savaş enformasyon savaşının ayrılmaz bir parçasıdır. Öyle ki yabancı güçler tarafından yönetilen medya bazen askeri gücün etkilerinden daha kuvvetli olabilmektedir. Bilgi teknolojilerinin hızla gelişmesi, ucuz elde edilebilmesi, kolay ulaşılabilir hale gelmesi nedeniyle enformasyon savaşları ve dolayısıyla algı yönetimi faaliyetleri devlet dışı aktörler tarafından da etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Mafya ve suç örgütleri, terör örgütleri hatta bireylerin dahi enformasyon savaşının içerisinde yer alan güçler haline gelebilmektedir (Özdağ, 2015:202-210).

Terör örgütlerinin kendi medya araçlarını oluşturdukları gerçeği ortadadır. Herhangi bir kanun ya da kurala uyma zorunluluğu hissetmeyen terör örgütlerinin medya araçlarına karşı alınacak tedbirler teknik olarak oldukça zordur (Başbuğ, 2014:126). Terör örgütü, eylemlerinde nasıl ki herhangi bir insani, ahlaki değer tanımıyorsa kendi güdümündeki basın yayın araçlarında da böyle bir kaygı gütmemektedir.

Bu konuda önemli olan devletin iyi bir zamanlama ile spekülasyonlara ve çelişkilere yer vermeksizin ilgili kurumlar aracılığıyla halkı bilgilendirmesidir. Terör konusunda yapılacak açıklama ve bilgilendirmelerin uzman kişilerce ve özenle yapılması örgütün propagandasına mani olabilecek en etkili yöntemlerdendir. Devlet terörle mücadelesinde iletişime azami dikkat etmek mecburiyetindedir.

3.7.3.1 Televizyon ve radyo kanalları

Dünyada siyasi suikast ve cinayetlerin yoğun olarak yaşandığı 1970'lerin ortalarından 1990'ların ortalarına kadar olan dönemden sonra televizyonun her tarafa yayılması terör örgütlerinin hedeflerini doğrudan siyasi karar alma mercilerinden ziyade medyada yüksek etkiyi sağlayacak eylemlere yönlendirmiştir. Teröristler daha fazla ses getiren, medya aracılığıyla dünya gündemini belirleyebilecekleri eylemlere yönelmişlerdir. Sıradan insanlara yönelik terör olaylarının artması, teröristlerin eylemin manşet değerine verdikleri önemin bir sonucudur (Hobsbawm, 2007:140-141).

Televizyona güç veren onun görselliğidir. Dünyada yaygın kullanım alanı ile görsel algıya hitap etmesi televizyonu lider iletişim aracı haline getirmiştir. Haber aktarımında manipülasyon gücü diğer medya araçlarının yayın politikasına da etki etmiştir (Ayhan, 2007:146).

Radyo ise televizyondan önce sadece sesin iletimi şeklinde propaganda aracı olarak kullanılan bir araçtır. Görselliğinin olmaması ona bir takım avantaj ve dezavantajlar katmaktadır. Radyo özellikle ikinci dünya savaşında etkili bir propaganda aracı olarak kullanılmıştır. Günümüzde radyo eskisi kadar etkili bir güce sahip olmasa da özellikle çatışmalı alanlarda hala propaganda aracı olarak kullanılmaktadır. Radyo yayınının dar alanda kurulup kullanılabilmesi, yayın için fazla maliyet ve personel gerektirmemesi, dinleyici için ise radyo cihazının temininin ucuz olması nedeniyle avantajları bulunmaktadır (Ayhan, 2007:146-152).

Terör örgütünün çatışmaları tırmandırıcı tehdit edici açıklamaları ve eylemleri önce örgütün kendi basın yayın araçlarında daha sonrada ulusal medyada yer almakta, bu açıklama ve eylemler televizyon programlarında, tartışma ve haber programlarında dillendirilmektedir. Bazı gazeteciler örgüt yöneticileri ile yaptıkları röportajları yayınlarken yerli/yabancı bazı basın yayın kuruluşları da bölgeye giderek "*Kürt Sorunu, Kürtçe eğitim, silahların susturulması*" gibi temalarla alelade yayınlar yapmaya başlamışlardır. Medya bu yaklaşımlarıyla ister istemez terör sorununu devlet aleyhine maksada uygun hale getirmiştir (Temizöz, 2012:556,557).

Geniş halk kitlelerine en hızlı ve kolay ulaşmanın yöntemi medya araçlarının kullanılmasıdır. Medyanın haberleri sunmada gösterdiği özen, medyanın terörün amacına ne ölçüde hizmet ettiğini de belirlemektedir. Terör örgütleri

medyada görünmek, bunları da insanlığın bütününe ilgilendiren özgürlük ve bağımsızlık zırhına büründürerek eylemlerinin sözde haklılığını medya aracılığıyla yaparak bu eylemlerin uzun süre gündemde kalmasını hedeflemektedirler. Terörist bir eylem karşısında medyanın tavrı, üslubu, anlatım biçimi, haber dilindeki sözcük seçimi, yayınlanan görüntüler özenle seçilmelidir. Eylemi yapanı ne olarak tanımlandığı dahi çok hassas bir konudur. Terörist, gerilla, Özgürlük savaşçısı, mücahid, militan gibi sıfatlardan hangisinin seçildiği dahi haberin boyutlarını değiştirmektedir (Türkay, 2010:44-48).

Aynı zamanda ticari bir rekabet içerisinde olan medya kuruluşları izlenme oranları, reklam payları gibi ekonomik kaygılarla haberleri genellikle sansasyonel tarzda sunmayı tercih etmektedirler.

Televizyon devlet ve devlet harici yapıların propaganda ve algı yönetiminde sıklıkla başvurulan bir araçtır. Medya yanıltarak, dezenformasyon, manipülasyon, uyutma, oyalama gibi taktikler kullanılarak çıkar çevrelerine hizmet eder. Örneğin ABD'nin en güçlü olduğu iki alan silah ve sinema sektörüdür. Amerikan televizyonları ülke menfaatine aykırı olanı yayınlamazken kendilerince bir otosansür uygulayarak gerektiğinde kurgu yayınlar yaparak propagandayı en etkili şekilde gerçekleştirirler ancak izleyiciler genellikle bunu farketmemektedir (Ayhan, 2007:144).

PKK Terör örgütü basın yayın faaliyetlerini çok etkili bir şekilde kullanmayı başaran, medyayı örgütün amaçları doğrultusunda en iyi kullanan örgütlerdendir. Çıkardığı gazete, dergi ve diğer yayınların yanında televizyon ve radyo kanalları kurmuş, MED TV, ROJ TV, Mezopotamya TV ve Mezopotamya'nın Sesi Radyosu ile geniş kitlelere ulaşmayı başarmıştır. Bu kanallarla örgütün ideolojilerini, propagandasını sınırlar aşan coğrafyalara ulaştırabilmiştir. Bu kanallar terör örgütünün her türlü propagandasının yapılmasının yanında örgütün terör eylemleri talimatlarının yayınlandığı alanlar olarakta önemli bir yer sahip olmuştur. Avrupa üzerinden yayın yapan bu televizyon kanallarının finansmanı ise çeşitli şirketler, dernek ve vakıflar üzerinden gerçekleştirilmektedir (Temizöz, 2012:306-317).

3.7.3.2 Basılı Medya Araçları

Propaganda da görselliğin gücü elbette tartışmasız bir olgudur. Bir fotoğraf birçok kelime ile anlatılamayacak anlamlar ifade edebilmektedir. Bu etkisi propagandacı tarafından bilindiği için basılı medya araçlarında da görselliğin yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. Gazete, dergi, fotoğraf, resim, karikatür, afiş, pankart, poster, kitapçık, broşür, bildiri, el ilanları, kartvizitler propaganda faaliyetlerinde kullanılan basılı propaganda araçlarındandır (Ayhan, 2007).

Bu araçlar içerisinde gazete başat bir rol üstlenmektedir. Okuma alışkanlığına bağlı olarak daha elit bir kesime hitap eden gazeteler aynı zamanda internet siteleri aracılığı ile de okurlarına ulaşmaktadır. Ancak popüler kültürün etkisi ile internet yayınları ile basılı gazeteler arasında farklılıkların arttığı da gözlemlenmektedir (Ayhan, 2007:189). Basılı yayınlar basımı ve dağıtımından sonra değiştirilemezken Gazetelerin internet siteleri üzerinden yapılan yayınlarda anlık düzenleme, değiştirme, güncelleme imkanı bulunmaktadır.

PKK Terör örgütünün 1990 yılında Lübnan'da gerçekleştirdiği 2. Konferansında PKK Terör örgütü elebaşı Öcalan tarafından Fırat-Dicle havzasında ayaklanma iklimi oluşturmak için broşürler hazırlanmıştır. Aynı konferansta basın yayın faaliyetinin geliştirilmesi ile her sözde eyaletin bir yayın organının olması hususlarında talimatlar verilmiş bu yönde kararlar alınmıştır. Bu kararlar ile birlikte kepenk kapatma, kontak kapatma, toplumsal gösteri ve yürüyüşler düzenlenmiştir (Temizöz, 2012:241). Örgüt tarafından yapılan bu yayınlar örgütün eylemlerinin geniş halk kitlelerine ulaşmasını sağlamıştır.

PKK Terör örgütünün Özgür Halk, Özgür Yaşam Dergisi, Jiyan Revşen, Sosyalist Alternatif Dergisi, Özgür Bakış, Dicle Haber Ajansı (DİHA), Özgür Halk, Azadiya Welat, Fırat Dağıtım Şirketi gibi yurt içinde faaliyet sürdüren birçok yayını bulunmaktadır. Yurtdışında ise; Özgür politika/Almanya, Bexwedan(Direnış)/Almanya, Axina Welat (Vatanın Ahı)/Rusya, Botan Dergisi/Ermenistan, Reya Taze/Ermenistan, Botan Redaksiyon/Ermenistan, Wosea Mezopatamya(Mezopotamyanın Sesi)/Romanya, Serx Ciwan (Gençlik Yıldızı)/Almanya, Kürdistan'ın Sesi/Güney Kıbrıs Rum Kesimi gibi çok sayıda yayınlar bulunmaktadır (Temizöz, 2012:307-309).

3.7.3.3 İnternet ve sosyal medya araçları

İnternet ABD Savunma Bakanlığı kaynaklı olarak 1970’li yıllarda kurulan bir ağ iletişimi olarak ortaya çıkmış ve çok hızlı bir gelişme kaydetmiştir. 80’li yıllarda gelişimine devam etmiş, 90’lı yıllarda hızlı bir yayılma yaşanmış, 2000’li yıllardan günümüze ise hayatın her alanında kullanılan geniş bir ağ olarak hayatımızda vazgeçilmez yerini almıştır (Ayhan, 2007:158).

İletişimde artan etkileşim hızı bilgiyi eskiye nazaran daha etkili bir güç haline getirmiştir. Bilgiye ulaşmadaki hızı ve karşılıklı etkileşimi olması açısından internet ve sosyal medya günümüzün en etkili iletişim aracı haline gelmiştir. Öyle ki kamuoyu oluşturmada sosyal medya diğer basın yayın araçlarına nazaran hızlı bir yol katetmiştir (Aslan, 2015).

İnternet yoluyla yapılan propaganda ve algı yönetimi çalışmalarında internet ortamının sunduğu kolaylık, ucuzluk erişilebilirlik gibi imkânlar propagandacıların dikkatini çekmiş ve çok etkili bir şekilde kullanılmasını sağlamıştır. Propagandanın terör örgütleri tarafından vazgeçilmez faaliyetler olduğu açıktır. İnternette yayılan içeriğin kaynağının gizlenebilmesi, doğruluğun denetlenememesi, yasal kontrollerin ve yaptırımların uygulamada yeterince gerçekleştirilememesi gibi durumlar terör örgütleri tarafından avantaja çevrilmektedir (Ayhan, 2007:161).

Bireyler arası iletişimin önemli bir kısmı sanal ortamlarda gerçekleşmekte, çeşitli sosyal medya araçları ile bu iletişim türünün artarak devam ettiği bilinmektedir. Oluşan bu iletişim ağı sınırları yeniden belirlemiş, internet ortamında yeni toplumsal yapıların doğmasına sebep olmuştur (Aslan, 2015).

Terör örgütleri örgüt içi iletişimin yanı sıra propaganda, örgütsel eğitim gibi birçok hususta yeni iletişim teknolojilerini kullanmaktadır (Bal ve Özeren, 2012:226). Günümüzde internet insanların etkileşiminde en önemli paya sahip olan araçlardan biridir. İnternet üzerinden iletişimin gücü birden fazla mesajı, birden fazla hedefe aynı anda ve kısa sürede düşük maliyetle iletebilmesinden kaynaklanmaktadır.

Dünyada internet kullanıcısının artması, internet ağına bağlanabilen insan sayısının her geçen gün artması, ağa bağlanabilen cihazların sayısal ve teknolojik gelişimi “*siber uzay*” olarak adlandırılan kavramı önemli bir konuma getirmiştir. Siber Uzay kullanıcıların kimliklerini gizleme imkânı olması, hızlı ulaşılabilmesi,

ucuz oluşu nedeniyle örgütler açısından da cazip bir alan durumundadır ve örgütler tarafından yoğun olarak kullanılmaktadır (Özalp ve Asker).

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun 2016-2018 Stratejik Planında; Komşu ülkelerdeki siyasi istikrarsızlık ve uluslararası ekonomik kırılganlık, e-Dönüşümün istenilen hızda ilerlememesi, Siber tehditlerin giderek artması ve güvenlik sorunları, bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründe teknolojinin çok hızlı ilerlemesine karşın mevzuatın aynı hızda yenilenememesi, bilgi ve iletişim teknolojileri alanında farklı kurum kuruluşlar tarafından farklı düzenlemelerin yapılması bu alandaki tehditler olarak değerlendirilmektedir (BTK, 2016-2018).

İnternetin kolay ulaşılabilir hale gelmesi ile PKK Terör örgütü de web siteleri ve internetin sunduğu diğer imkânları kullanarak haberleşmesini sağlamakta ve propaganda amaçlı kullanmaktadır (Temizöz, 2012:122).

Sosyal medya kanalları günümüzde büyük kitleler tarafından kullanılan gündem oluşturma kabiliyetine ulaşan iletişim araçlarındandır. Terör örgütlerinin bizzat kendilerinin kullandığı kanallar haricinde de gündemde kalmak istemeleri terörün yapısı gereği doğaldır. Gündemde kalmak bazen kendi çabaları ile olurken bazen de kendileri dışındaki aktörler tarafından gerçekleştirilir. Örneğin Almanya'da PKK Terör örgütü güdümündeki gruplar tarafından yapılan yürüyüş için Frankfurt Polisi resmi twitter hesabından terör örgütü ve Abdullah ÖCALAN'ı övücü *"Heute Abend Für euch Im Einsatz bei einer #Demonstration mit dem Thema: "Freiheit für Öcalan - Frieden in Kurdistan"* (Bu akşam sizin için görevdeyiz: Öcalan'a özgürlük, Kürdistan'a barış) paylaşımıyla dikkat çekmiştir (twitter.com).

Örgütler internet ortamının her türlü imkânlarını kullanmaktadırlar. E-Gazete, E-dergi, web siteleri, sosyal medya araçları, sanal Tv gibi birçok alanda terör örgütü faaliyetleri görülmektedir. İnternetin hızlı değişimi ve takibinin zorluğu ise PKK Terör örgütünün WEB ortamındaki sınırını çizmekte araştırmacıları zorlamaktadır.

Alan çalışmalarında ve sosyal medya üzerinde açık kaynaklar üzerinden yapılan inceleme ve araştırmalarda; PKK/KCK Terör örgütünün eleman temini faaliyetlerini de internet ortamında yoğunlaştırdığı değerlendirilmektedir. Gizli kullanıcılar tarafından kurulan sahte hesaplar aracılığıyla irtibat kurulan kişilerin ilk etapta örgütsel sitelere, yayınlara yönlendirildiği, yönlendirilen sanal ortam

üzerinden kişilerin ilgi alanlarının tespit edildiği, hedef şahsın ilk etapta bu şekilde tanınarak kişisel ve sosyal özelliklerine göre sanal iletişim aşamasından gerçek iletişime geçildiği, Bu yöntemle örgütün ağına düşürülen kişilerin yine sanal ortam üzerinden yönlendirilerek örgüte katılımının sağlandığı tespit edilmiştir.

3.7.4 Terör Örgütünün Algı Yönetimi ve Ulusal Medya

Medyanın etik kurallar ve esaslar belirlemede güçlük çektiği kavramların en önemlilerini terör ve etniklik kavramları oluşturmaktadır. Toplumun haber alma özgürlüğüyle teröristlerin kamuoyuna amaçlarını iletme istekleri kesişebilmektedir. Medyada terör haberleri ya resmi devlet ideolojisi ya da terör örgütü taraftarlığı ekseninde şekillenmektedir (Çetin, 2014).

Medya terörün nedeni olamaz, fakat medyanın kamuoyu ve kamuoyu oluşturma konusundaki etkisi göz önünde bulundurulduğunda terör ve etniklik konularının haber yapılmasında medyanın hassas davranmasının ne kadar önemli olduğu anlaşılmaktadır. Medya, haber hazırlarken haberi bilgi ağırlıklı ve sansasyondan uzak olarak hazırlamayı ilke edinmelidir (Çetin, 2014).

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. Maddesi ifade özgürlüğü başlığı altında şu hususlara yer vermektedir.

Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir. Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir (AİHS, Madde:10).

Anayasamızın 26. Maddesi Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti başlığı altında şu hususlara yer vermektedir.

Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.

(Değişik: 3.10.2001-4709/9 md.) Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir.

Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellemek kaydıyla, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlanması sayılmaz.

(Ek: 3.10.2001-4709/9 md.) Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir. (Anayasa, Madde:26)

Çetin yaptığı çalışmada; 2013 yılı Mart ayında hızlanan “İmralı Süreci”, “Çözüm Süreci”, “Kürt Açılımı” adlandırmalarının kullanıldığı süreçte dört farklı gazetede haberlerin sunum ve anlatı çerçevelerini incelemiştir. Yapılan çalışmada haber metinlerinin aynı zamanda farklı çerçevelerle kendini tekrar tekrar inşa etmekte olduğunu, İnşa edilen bu dilin üzerinde günlük hayatın söylemlerinin etkisi olduğu gibi yeniden inşa edilen dilin de günlük hayatı etkileyebildiği sonucuna ulaşmıştır (Çetin, 2014).

PKK Terör örgütünün şiddet eylemlerini tırmandırdığı 1990’lı yıllardan sonra örgüte yönelik tanıma/tanıtma amaçlı yayınlar yapıldığı bilinmektedir. Ulusal medyada önemli kademelerdeki basın mensuplarının terör örgütü liderleri ile yaptıkları röportajlar, videokasetler terör örgütünün doğrudan ya da dolaylı olarak reklamı haline gelmiş, örgütün taleplerinin ulusal medya tarafından geniş kitlelere ulaştırılmasına sebep olmuştur (Temizöz, 2012:314-317).

Üzerinde görüş birliği olmayan konulardan en öne çıkan ise medyanın terör haberlerini verip vermemesinden ziyade haberi nasıl verdiğiidir. Bir örnek haber ile açıklamaya çalışılırsa Cumhuriyet Gazetesinde “*Barış Namazı*” başlığı altında verilen haberde; HDP Eş Genel başkanı Selahattin DEMİRTAŞ’ın çağrısıyla Diyarbakır ilinde Sümerpark’ta “*Sivil Cuma*” namazı kıldığı, Namazın ardından bir açıklama yaptığı bildirilmiştir (Yaza dek iç savaş çıkabilir, *Cumhuriyet*, 05.03.2016). PKK’nın Barış kelimesini meşruiyetlerini sağlamak için çok sık kullandığı bir gerçektir. Terör ile ilgili bir haberde evrensel bir değer olan barış ile dini bir vecibe olan namaz kavramının aynı haberde kullanılması namaz ve barış kelimeleri üzerinden bir algı oluşturmaktadır.

Namaz Allah’a gönülden isteyerek yönelmek, boyun eğmek, kulluk etmek anlamına gelen bir ibadettir. Namazın sadece Allah rızası için kılınması gerekli görülmüş, İslamda kelime-i şهادetten sonra en önemli rükun olarak kabul edilmiştir (İlmihal, 2010:217-220). Cuma namazı ise haftalık toplu olarak yapılan bir ibadettir. Özünde Allah’a teslimiyet olan namaz ibadetinin “*barış namazı*” olarak adlandırılmasındaki amaç ne olabilir? Bir protesto şekli olarak Sümerparkta kılınan bu “*Sivil Cuma*” namazı halkı ayrılığa teşvik etmesi bakımından bir ibadet değil terör örgütüne verilen bir destek eylemidir. Aynı konu 2011 yılında yapılan bir eylem üzerinden Beren tarafından da aynı doğrultuda ele alınmıştır (Beren, 2013:119).

Gaziantep ilinde 1 Mayıs 2016 Pazar Günü İl Emniyet Müdürlüğü’ne yönelik bombalı araçla yapılan terörist saldırı sonucu ilk gün 2 Polis memuru şehit olmuş, onlarca polis yaralanmış, Patlamanın meydana geldiği noktaya yakın işyerlerinde büyük maddi hasar meydana gelmiştir. Meydana gelen bu terör olayı sonrasında Gaziantep ilinde günlük yayınlanan 10 gazetenin teröre karşı ortak bir tavır aldığı ve ilk sayfalarını tamamen bu olaya ayırdıkları görülmüştür. Örneğin Gaziantep’te günlük yayınlanan Referans gazetesi ilk sayfada “*Gazi Şehir Teröre Teslim Olmaz*” başlığı ile yayınlanırken, manşetin altında da birlik ve kararlılık mesajı verilmiştir (Referans, 02.05.2016). Telgraf Gazetesi ise “*Gazi Olur, Şehit Olur Asla Teslim Olmayız*” Manşetiyle yayınlanmıştır (Telgraf, 02.05.2016).

Gaziantep yerel medyasının Teröre karşı ortak tepkisi ulusal medyada da yer bulmuştur. Milliyet Gazetesi internet sayfasında şu ifadelerle yer verilmiştir. “*Kentteki gazeteler, terör saldırısına tepki göstermek amacıyla ilk sayfalarında siyah*

zemin üzerinde Türk bayrağı, kurdele ve Türkiye haritasına yer verdi. Gazetelerde, "Gaziantep teröre asla teslim olmaz, gazi olur, şehit olur asla teslim olmaz, Terörü lanetliyoruz. Başımız sağolsun. Kahpe saldırı Gaziantep'i de vurdu. Kim yaparsa yapsın, kime karşı yapılırsa yapılsın, terörü yaptırana, terörden siyasi rant umanlara lanet olsun. Dur dünya. Burası Antep. İstiklali için ayağa kalkan madalya, mükafat istemeyen, mezarsız ölülerin şehri... Antep düşerse dara, o şehitlerin torunları, vatani için, bayrak için dimdik ayakta. Gaziantep Kurtuluş Savaşı'nın meşalesini yakan ve yüzyıllardır farklı medeniyetten insanların huzur içinde yaşadığı bir şehirdir. Ne teröre ne de terörü besleyenlere asla boyun eğmez. Gaziantep ensardır, ensar kalacak" gibi ifadeler yer aldı." (www.milliyet.com.tr, 06.05.2016).

Terör eylemlerinin medyada yanlış sunumu ya da başka bir deyişle kullanılan üslubu örgütler açısından bazı kazanımlara yol açmaktadır. Bunlar, Örgütün tanınması, popüleritesinin artması, eylemcinin kahraman olarak algılanması, yeni eylemlere kapı aralaması, Örgüte ülke gündemini belirleme imkânı sunması, Örgütler arası misilleme ve rekabete neden olma, Örgüt ideolojisinin yayılması, Örgüt propagandası, eleman temini şeklinde sıralanabilir. Teröre karşı kalıcı çözümler üretmek için medyanın bir otokontrol sistemi geliştirmesi gerekmektedir. Terör haberlerinin toplumbilimcilerin süzgecinden geçtikten sonra sunulması gerekmektedir (Bayraktutan, 2011:151-153).

Teröristin de insan olduğu teması ile yapılan yayınlar kanlı eylemler yapan terör örgütüne ve teröristlerin yoğun şiddet eylemlerine rağmen bir haklılık, örgüte ve militanlarına karşı da bir masumiyet algısı oluşturmaktadır.

3.7.5 Teknolojik Gelişmelerin Algı Yönetimine Etkileri

Günümüzde dergi, gazete, kitap gibi basılı yayınların yanında televizyon, radyo, internet gibi araçların gelişmesi gençleri ve çocukları daha fazla dış dünyaya açık hale getirmektedir. Bu sebeple çocukların ve gençlerin tutumlarında aile ve yakın çevre etkisi azalmaktadır. (Alkan, 2013:170) Gençler daha fazla bilgiye daha hızlı ulaşabilmekte ancak sanal dünyada bilgi akışındaki hız ve kirlilik tutumların yanlış yönde oluşmasına neden olabilmektedir.

Medya dünyadaki teknolojik imkânların bileşkesi niteliğindedir. Medya bir nevi insanların tüm dünyayı algılamasını, haberdar olmasını sağlamıştır. Medyanın

bu işlev ve imkânları teröristler ve terör yandaşları tarafından kullanılmaktadır. Bu açıdan medya etkili bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Türkay, 2010:5).

Kişilerde değişime ve yeni düşüncelere, davranışlara neden olan süreç daha çok karşılıklı iletişim ile oluşmaktadır. Günümüzde internetin sağladığı karşılıklı birebir iletişim kişilerin değişiminde önemli paya sahiptir (Başbuğ, 2014:120).

İnternet ve sosyal medya aracılığıyla haber kaynaklarının çoğalması, bilgilerin hızlı iletimi mesajların aynı zamanda güvenilirlik ve geçerliliğinin de önemli bir sorun olarak ortaya koymuştur. İletinin ne olduğundan çok nasıl algılandığı hususu önemlidir. Bu aşamada ise algı yönetme faaliyetleri içerisinde bulunan kişi ya da kurumlar stratejilerini internet ve sosyal medya araçları üzerinden belirlemektedir (Aslan,2015).

Toplumun teröre bakış açısı da şartlara göre değişebilmektedir. İletişimin küreselleşmesi, terör eylemlerinin hızlı ve kontrolsüz bir şekilde yayılmasına sebep olduğundan halkın güven duygusuna zarar vermektedir. Bu durum terör örgütlerinin silahlı eylemlerinden daha fazla politik sonuç elde etmeleri ile sonuçlanabilmektedir. Terör örgütleri ile onları destekleyen devletler arasındaki yakın ilişkinin ortaya çıkması da terör örgütlerine karşı bakış açısını değiştiren bir diğer etmendir. Terör örgütlerinin eylemleri sonucunda elde ettiği kazanımlar ve teknolojiyi azami ölçüde kullanmaları da terör örgütlerinin algılanmasında önemli paya sahiptir (Başbuğ, 2014:130-131).

Avrupa Konseyi "*Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi*"nin 5. maddesinde bir terör suçunun işlenmesine aleni teşvik etmeyi; "*terör suçunun işlenmesini teşvik niyetiyle, böyle bir eylemin dolaylı olsun veya olmasın terör suçlarını savunarak, bir veya birden fazla bu tür bir suçun işlenmesi tehlikesine yol açacak bir mesajın kamuoyuna yayılması veya başka bir şekilde sunulması*" şeklinde tanımlanmıştır (KDGM: 2013:15).

Bu madde ile terör eylemleri ve suçlarını savunan mesajların değişik yollarla yayılması, bu mesajların kamuya iletilmesi suç olarak kabul edilmektedir. Dolaylı olarak terörizmin desteklenmesi, terör suçunu meşru gösterilmesi de bu madde kapsamında değerlendirilmektedir. Terör suçunun işlenmesi, teşvik edilmesi, meşru gösterilmesi, Terör örgütleri lehine algılar oluşturulması teknolojik iletişimin

gelişmesi ile ileri boyutlara ulaşmıştır. Sözleşmedeki bu maddenin teknolojik gelişmelerin dikkate alınarak hazırlandığı değerlendirilmelidir.

3.8 PKK Terör Örgütünün Algı Yönetiminde Hedef Kitlesi

Propaganda ve algı yönetimi faaliyetlerinin amaçsız rastgele yapılan bir faaliyet olmadığı açıktır. PKK Terör örgütü de propaganda faaliyetlerini her alanda geliştirirken bunu göz ardı etmemektedir. PKK'nın algıları etkileme faaliyetlerinde hedefini; kendi militanları ve sempatizan kadroları, Devlet kadroları, Uluslar arası siyasi ve sosyal alan, Halk kitleleri olarak sınıflandırmak mümkündür.

3.8.1 Kendi Militanları ve Sempatizan Kitlesi

PKK Terör örgütü basın yayın araçlarını birden fazla hedefi gerçekleştirmek için kullanmaktadırlar. Bu kapsamda algı ve tutum değişikliği oluşturmak örgütün önemli hedeflerinden biridir. Üyelerinin militan kimliğe ulaşabilmesi için seçilmiş örgütsel dokümanlar, kitap, dergi gazete gibi basılı yayınlar ile televizyon, radyo, sinema, internet gibi dijital yayınlar militanlarına verilerek bir örgütsel tutum oluşturulma çalışması yapmaktadırlar. Örgüt üyelerine verilen bu kaynaklar tek taraflı ve tamamen örgütün ideolojisine uygun yayınlardır. Örgüt, üyelerinin başka kaynaklardan bilgi almasının önüne geçerek bir ve tek olan doğrunun kendi ideolojileri olduğu mesajını vermektedir (Alkan, 2013:170-171).

Terör örgütleri ağına düşürdüğü bir elemanın o güne kadar oluşturduğu kimlik ve kişiliği silerek yerine örgüt ideolojisi doğrultusunda planlı bir şekilde yeni bir kimlik, yeni bir düşünce sistemi oluşturmaktadırlar. *Militan kimliği ve kişiliği* kazandırılan örgüt mensubu örgütün isteklerine hazır hale gelmektedir. Böylece terörist eylemlerine, cinayetlerine kendilerince bir meşruiyet kılıfı da bulunmuş olmaktadır (Alkan, 2013:179-182). Militan kimliği kazanan kişi, format sonrası yeni programlar yüklenmeye hazır bilgisayar gibi kullanıma hazır hale gelmektedir.

1984 yılında yapılan Eruh saldırısının “*Kahrolsun faşist Türk sömürgeciliği! Yaşasın PKK! Yaşasın HRK! Halk düşmanı canilerden hesap sorulacaktır ve devrim şehitlerimiz ölümsüzdür*” şeklinde bombalı pankart asılarak sonlandırılması, Aynı tarihte Şemdinli saldırısı esnasında kahvehanelere gidilerek “*Biz geldik, artık Kürdistan'ı kurduk, gelin bizimle yaşayın, Yaşasın PKK,*

Kürdistan” şeklinde propaganda yapılması örgütün kendi militanlarına ve halka yönelik yaptığı şiddetten beslenen bir algı yönetimi faaliyetidir (Temizöz, 2012).

İletişim araçlarının hızla geliştiği çağımızda insanların tutumlarında değişiklik oluşturmak, yönlendirmek amacıyla propagandanın kullanılması en önemli araçlardandır ancak bir militanı ikna etmede yalnızca propaganda yeterli değildir. Propaganda ile zorlamanın aynı anda uygulanması halinde daha kalıcı ve etkili sonuçlar alındığı bir gerçektir. Terör örgütleri ağına düşürmeye çalıştıkları kişileri illegal alana çekene kadar ikna yöntemlerini kullanmakta, bu aşamadan sonra ise zorlama, tehdit ve şiddet unsurlarını kullanmaktadırlar. Bir örgütün içerisine giren birey istediği zaman örgütten ayrılamamaktadır (Alkan, 2013:201-202).

Terör örgütleri için eylem, yalnızca düşman gördüğü hedefe yönelik bir saldırı olarak algılansa da aslında terör örgütleri kendi militan ve sempatizanları için de eyleme ihtiyaç duymaktadırlar. Eylem sayesinde örgüt sempatizan kitlesini arttırır, yeni elemanlar kazanır, örgütsel bağlar güçlenir. Sempatizan ve mevcut elemanlarını da meşgul ederek onlara bir umut ve gelecek vaat eder. Eylem yapan kitleler, içinde bulunduğu grupla birlikte güçlülük, cesaret, heyecan ve başarıma duygularını yaşarlar. Eylemi yapan kişilere verilen görev ve sorumluluklar da aslında örgütün kendi mensuplarına bir değerlilik, önemsenme hissi yaşatarak bireyin kendi kişiliğinden sıyrılıp yalnızca örgüt uğruna yaşayan bir robot haline getirilmesi amaçlanmaktadır (Alkan, 2013:202-203). Aksine Terör örgütünü sorgulayan ya da eleştiren örgüt militanları, örgüt yapısındaki konumlarına bakılmazsızın infaz edilmektedir (Başbuğ, 2014:81). PKK Terör örgütünün bilinen bir çok tasfiye ve infazı vardır (Temizöz, 2012).

Terör örgütünün moral gücünü yüksek tutmak, örgüte katılımları çoğaltmak, örgüte sağlanan her türlü desteği arttırmak için kendi militanları ve sempatizan kitlesine yönelik propaganda faaliyetleri yaptığı görülmektedir (Başbuğ, 2014:122).

25 Kasım 2016 da teslim olan PKK’lı militan E.D’nin beyanları algı yönetimi açısından dikkat çekicidir.

“Kimliğimizi, telefonlarımızı aldılar. Oradan Diyarbakır’a gittik. Akşamında katırlarla bizi Metina’ya gönderdiler. Kahraman olduğumu sanıyordum. Silah elime geçince devlete kafa tutacağımı sanıyordum ama hepsi tozpembeymiş. ‘2015 yılında devrim olacak’ dediler. Ben de gidip katıldım ama öyle olmadı. Meğer

40 yıldır olmuyormuş. Onların çalışmaları seni inandırabiliyor ama gerçek öyle değilmiş."

"Teslim olursan infaz ederler dediler" Daha önce teslim olmayı düşündüğünü de aktaran örgüt üyesi, "Ben teslim olduğumda işkenceye, infaza veya kötü bir şeye maruz kalmadım. 'Teslim olduğunda seni öldürecekler' dediler. O yüzden hiç teslim olmayı düşünmedim. Ama o gün şansımı denedim ve teslim oldum, hiçbir şey de yapmadılar. 'İnfaz ederler' dediler. Yaşamak varken kimsenin ölmesine gerek yok. Ben yaşamayı tercih ettim, kimsede beni öldürmedi. Ben pişman oldum. Onun için her şeye kanmayın. Bunları yaşamamanız için hiç katılmayın" (www.iha.com.tr). Örgütün yeni bir kimlik inşası sağlamaya çalıştığı ve militan kimliği kazanan kişinin o kimlikten kurtulmasının önüne geçmek için kendi militanlarına yönelik bir algı çalışması içinde olduğu görülmektedir.

3.8.2 Devlet Kurumları

PKK Terör örgütünün Devlet ve kurumlarına yönelik propaganda yapmasının farklı amaçları vardır. Bunlar; Güvenlik güçlerini manevi yönden yıpratmak, Güvenlik güçlerini yanıltmak, Güvensizlik, inançsızlık ve yılgınlık oluşturmak, Güvenlik güçlerinin kendi içinde bağlarını zayıflatmak, Örgütün güçlü olduğu algısını oluşturmak şeklinde örneklendirilebilir (Özdağ, 2015:83-84).

PKK terör Örgütü çeşitli alt oluşumları ile kırsaldaki terör eylemlerini şehir merkezlerine de taşımıştır. Gelişen siyasi duruma göre eylem miktarında dalgalanmalar olmakla birlikte bu eylemler ile yapılmak istenen, PKK Terör örgütünün Türkiye'den taviz koparma, müzakerelerde kazanım sağlamaktır (Mete, 2016).

PKK Terör örgütünün silahlı eylemlerini, bu eylemlere hazırlık süreçlerini ve örgüte ilişkin çok sayıdaki video fotoğraflar ile örgüt militanları ile yapılan röportajların internet aracılığı ile yayınlanması da örgütün devlet kurumlarına ve özellikle de güvenlik güçlerine yönelik mesajları olarak değerlendirilebilir.

3.8.3 Uluslar arası siyasi ve Sosyal Alan

Terör örgütü, hedeflerine ulaşmak üzere uluslar arası desteğe ihtiyaç duymaktadır. Bu sebeple medya aracılığıyla ulaşmak istediği kitleler arasında uluslar arası kamuoyu önemli bir yer tutmaktadır (Başbuğ, 2014:123).

Halk hareketi olduğu imajını oluşturabildiği ölçüde uluslar arası siyasi ve sosyal alanda başarı sağlayacağını farkında olan örgüt bu hususta propagandasını her alanda yapmaktadır. Halk hareketi olduğu iddiasıyla yaptığı propaganda neticesinde zaman zaman etkili destek bulduğu örnek durumlar da mevcuttur.

3.8.4 Halk Kitleleri

Halka yönelik yapılan propagandada amaç, halkta güvende olmadığı algısını oluşturmaktır. Terör örgütünün eylem gücünü göstermek, güvenlik kuvvetlerinin ve dolayısıyla devletin yetersiz olduğu hissini oluşturmaktır (Başbuğ, 2014:123). İlk olarak halkın korku, panik ve kargaşa içinde tedirgin olması amaçlanır. İlerleyen aşamalarda ise örgütün yanında olan halk kesiminin güvende olduğu, diğerlerinin güvende olmadığı algısı oluşturulur. PKK Terör eylemlerinin ilk yıllarda köy baskınları gibi kitlesel katliamlar yapması halkın güvende olmadığı mesajı içerirken sonraki yıllarda önceden hedef gösterilen kişilere yönelik suikastları ise kendilerinden olanların güvende olduğu, kendilerinden olmayanların ise güvende olmadığı mesajını içermektedir. Bu eylemlerle halk bazı alanlarda örgüte mecbur kalmıştır yahut başka bir ifadeyle devletin yanında olamamıştır. Terör örgütünün faaliyetlerinin yoğun olduğu bölgelerde halk terörün acımasız yüzünü defalarca görmüştür.

Devletin, terörle mücadeleyi her şartta kanunlara uygun olarak yürütme zorunluluğu varken terör örgütlerinin ise böyle bir yasal, insani, ahlaki ölçüsünün bulunmayışı PKK Terör örgütü tarafından da sonuna kadar kullanılmıştır.

PKK/KCK Terör örgütü şiddet eylemleri ile güç gösterisine girişmiş, güvenlik güçlerini kışkırtarak hata yapmaya zorlamıştır. PKK/KCK Terör örgütünün terörist eylemlerinden en büyük zararı haklarını savunduğunu iddia ettiği bölge halkı yaşamıştır (Temizöz, 2012).

3.9 PKK Terör Örgütünün Algı Yönetimi Faaliyetlerinde Amacı Nedir?

Terör örgütleri geniş bir halk desteğinin kendilerini daha etkili bir siyasi güce ulaştıracağı düşüncesindedirler. Bu amaçla özellikle basını kullanarak güçlü ve giderek artan bir halk desteği sağlamayı amaçlamaktadırlar (Wilkinson, 2002:163-175, Ed. Cemal GÜZEL). Bu güç terör örgütüne çok ihtiyaç duydukları meşruiyet zemini sağlayacaktır.

Örgüt yayınlarında hedef kitleye empoze edilen romantik yaklaşım örgüt gerçeğine uymamaktadır. Unutulmamalıdır ki terör örgütü herhangi bir sivil toplum kuruluşu ya da siyasi parti değildir. Terör örgütüne üye olmak ya da örgütten ayrılmak çoğu kez kişilerin elinde olan bir karar değildir.

3.10 PKK Terör Örgütünün Algı Yönetimine Karşı Devletin Faaliyetleri

Terör örgütlerinin aldığı desteğin nedenlerinin araştırılarak bu problemlere karşı insana değer vererek demokratik yollardan çözüm arayan demokratik mücadele yöntemlerinin geliştirilmesi terörün beslendiği kaynakların kesilmesi anlamına geleceğinden çalışmaların bu yönde ağırlık kazanması gerekmektedir (Bal ve Özeren, 2012:343).

Devletin kendi yayın organı olan TRT'nin yerel dillerde yayın yapmaya başlaması, Etnik milliyetçiliği kullanarak bölücülük yapan örgütün tek yanlı propagandasına karşı etkili bir araç haline gelmiştir. Örgütün kendi yayın kuruluşlarının gücünü kırması açısından önemli bir adımdır. Medyanın devlet kanalıyla kullanılmasıdır. Bu durum terörle mücadelede medyanın rolünün önemli bir örneğidir (Türkay, 2010:36).

Aslında Devlet tarafından Kürtçe yayın yapan kanalın açılması geç kalınmış bir hamle olarak değerlendirilebilir. Terörün kendi yayın organları ile halka ulaşmasının önüne daha erken tarihlerde geçilebilirdi.

Askeri-Konvansiyonel tedbirler kamuoyunda kısa vadede başarı sağlamış hissi uyandırır da halk merkezli mücadele uzun soluklu ancak sağlam çözümler elde edilebilecek bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımda düşmanın fiziki varlığının sonlandırılması, alan hâkimiyetinin sağlanmasından ziyade halkın kazanılması önemlidir. Halkın mücadeleye ortak edilmesi, düşmandan korunması, düşmanın halktan ayrılarak tecrit edilmesi esastır (Gurcan, 2012:104). Terör örgütünün

devletin yatırımlarına, eğitim kurumlarına yönelik saldırıları, öğretmenlere, imamlara ve silahsız insanlara yönelik eylemleri, köy baskınları, yol kesme eylemleri gibi birçok eylem, halkın mücadeleden şiddet yolu ile koparılmasını, terör örgütünün yanında yer almasını sağlamaya dönük terör eylemleridir.

Türkiye'nin terörle mücadelede kendi terminolojisini oluşturması, tüm dünyada kabul gören temel kavramları örgütün propaganda malzemesi olarak kullanmasının önüne geçmesi açısından önemli bir husustur. Beren'in ifadesiyle Terörle mücadelenin "*Terörün diline hapsolmaması*" gerekmektedir.

PKK Terörünün her türlü eylemle yatırımlar ve kalkınma hamlelerine karşı olmasına rağmen kişi başı devlet yatırımlarının etnik terörün yoğun olduğu bölgelerde daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Buna rağmen Güneydoğu Anadolu Bölgesinde sanayileşmenin en yüksek olduğu Gaziantep ilinde yapılan çalışmada ise yatırımcıların %79,90'ı terörü yatırımların önünde engel ya da kısmen engel olarak gördükleri tespit edilmiştir. Bölgede terör tehdidi olmaması halinde yatırımcıların %80,43'ü yapacakları yatırımların olumlu yönde etkileneceği sonucuna ulaşılmıştır. Devlet teşviklerinin diğer bölgelere nazaran daha fazla olmasına rağmen güvenlik endişesi ve güvenlik algısı nedeniyle yatırımcıların bölgeye çekimser baktıkları tespit edilmiştir. Firmaların risk ve güvenlik algılarının yatırımlarını önemli ölçüde etkilediği dikkatle incelenmelidir (Mete, 2016). Bölgede terörün ortadan kaldırılması ekonomik gelişmeye önemli ölçüde bağlı iken, yatırımların artması ve ekonomik gelişmenin sağlanması için de terör sorununun ortadan kaldırılması gerekmektedir. Mevcut ekonomik girişimlerin daha ileri bir düzeye taşınarak bölge halkının yaşayabileceği Siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel problemlerin çözümüne yönelik projeler geliştirilmelidir.

Terörle Mücadelede uygulamaya konulan mücadele stratejileri kamuoyu ile etkili iletişim halinde paylaşılmalıdır. Yeterince anlaşılamayan politikalar halk desteğinden yoksun kalacağından istenen etkiyi yapamayacağı gibi terör örgütünün kullanabileceği yeni propaganda araçlarına da dönüşebilir (Bal ve Özeren, 2012:342).

Bilgilendirme ve Önleme faaliyetleri kapsamında kamuoyu ile kurulan iletişimde dil çok önemli bir faktördür. Kullanılan dilin yanlış anlaşılmayacak şekilde

hassasiyetle kullanılması, mesajın hedefine doğru ve etkili ulaşmasına katkı sağlayacaktır. Aksi halde istenmeyen sonuçlar ortaya çıkabilmektedir.

11 Eylül saldırısı sonrasında ABD Başkanı George W. Bush'un "*Haçlı Seferi*" tabirini kullanmasının El Kaide Terör örgütüne yeni elemanlar kazandırdığı, ekonomik destek sağladığı veya en azından sempatizan kitlesinde bir artışa yol açtığı iddia edilmektedir (Bal ve Özeren, 2012:363). 11 Eylül sonrası ABD'nin yanlış tanımlamalarla "*Teröre karşı savaş, hayat tarzımızı savunma*" gibi kavramlar üzerinden geliştirdiği siyaset dil olarak hatalıdır. Kendi halkında panik, korku, kaygı oluşturarak yürütülen politika aslında birçok terör tanımında bulunan ana unsurlar olup, terörün kendisinin oluşturmaya çalıştığı durumdur. Zira teröristler öldürdükleri insan sayısından ziyade bunların halkta bıraktığı izlerin büyüklüğüyle hedeflerine ilerlemektedirler (Hobsbawn, 2008:163).

Toplumun terörle mücadele konusunda doğru bilgilendirilmesi mücadelenin en önemli ayaklarından biridir. Terör riskleri, terörizme karşı devletin neler yaptığı, devletin vatandaştan beklentileri konularında İngiltere ve Fransa örneklerinde olduğu gibi yeterince bilgilendirilmesi gerekmektedir (Bal ve Özeren, 2012:458).

Terör örgütlerinin yaptığı propaganda faaliyetlerine karşı propaganda içeriğinin çürütülebilmesi için yeterli bilgiye sahip olmak, inandırıcı olmak gerekmektedir. Düşman propagandasının hedefe ulaşmadan etkisiz hale getirilebilmesi için bilgilendirmenin çabuk olması gerekmektedir. Ayrıca maruz kalınabilecek propaganda faaliyetlerine karşı önceden gerekli bilgilendirme yapılarak toplumda bir bağışıklık oluşturulmalıdır (Özdağ, 2015:57-58).

Terörle Mücadelede 'Terörün kökünü kazıyacağız, Terör son bulacak' gibi kesin ifadelerin kullanılması sakıncalıdır. Asıl yapılması gereken terörizmin gündemi belirlemesini önlemek ve terör örgütlerinin terörist eylemlerle hedeflerine ulaşma ümitlerinin yok edilmesidir. Bunun sağlanması için toplumun moral ve ümidinin yüksek tutulması, karamsarlığa itilmemesi gerekmektedir. Topluma karşı açık ve gerçekçi olunması, psikolojik olarak toplumun mücadeleye ortak edilmesi gerekmektedir (Başbuğ, 2014:72-73).

Siber Uzay kavramının önemi gün geçtikçe artmaktadır. Siber güvenlik ve siber Terör saldırılarına karşı devletlerin hukuki ve teknik altyapıyı oluşturması gerekmektedir. Ulusal Bilgi Güvenliği önümüzdeki yıllarda çok daha önemli bir

kavram haline gelecektir. Türkiye’de bu alanda yeterli bir çalışma olmadığı, yapılan çalışmaların da koordinasyon sorunları ile karşılaştığı görülmektedir (Özalp ve Asker).

Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan ve Türkiye’nin de taraf olduğu *"Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesi"*nde *"Kamu bilinci"* olarak ele alınan kamunun terörle mücadele konusunda bilgilendirilmesi ve mücadeleye ortak edilmesi, terörün önlenmesi ve terör suçu sonrası travmaların azaltılması için önem arz etmektedir.

Devlet tarafından, çeşitli zamanlarda kamuoyunda *"pişmanlık yasası"* olarak bilinen bir takım yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu yasal düzenlemeler PKK Terör örgütünü sona erdirmekten ziyade örgüt militanlarının kazanılmasına, yanlıştan dönmelerine, kandırılmışlıklarının gösterilmesine yönelik olmuştur. Bu yasalar kapsamında teslim olan örgüt militanları olmasına rağmen örgüte katılımlar engellenemediği için istenen etkiyi gösterememiştir (Temizöz, 2012:184,185).

Devlet, Terörizmin önlenmesine ve bitirilmesine yönelik birçok adım atmıştır. Kanunlarda bir takım değişiklikler yapılarak daha demokratik ve özgürlükçü bir anlayışı benimsemiş, Yeni kanunlar çıkartarak ve yeni kurumlar oluşturarak daha şeffaf bir yönetime özen göstermiştir. Köye Dönüş Projeleri gibi kapsamlı projeler, Yerel yönetimlerin desteklenmesi, sivil toplum örgütlerine ve halka yönelik hizmetler, Sosyal Destek Programları (SODES), Ekonomik teşvikler gibi projelerle bölge halkına her alanda destek olunmaya çalışılmıştır. Devlet, TRT’nin yerel dillerde yayın yapması, Üniversitelerde Kürtçe Bölümler, Kürtçe’nin seçmeli ders olarak okullarda okutulabilmesi gibi geniş bir yelpazede çalışmalarını sürdürmektedir (Sandıklı ve Kaya, 2012:415).

Terörün tüm dünyada kabul görmüş ortak bir tanımı olmadığı gibi mücadele yöntemlerinin de ülkelere göre değişiklik gösterdiği bilinmektedir. Terör kavramının genel anlamının yanında her ülke muhatab olduğu terör türü ve örgütüne yönelik mücadele çabası içerisindedir. Türkiye’nin de uzun yıllardır terörün bitirilmesi için çeşitli yol ve yöntemler denediği görülmektedir. Türkiye’nin terörle mücadelesindeki değişim ve dönüşümler siyasi, coğrafi, kültürel faktörlerin yanında uluslar arası alandaki siyasi ve stratejik kararlardan da çok çabuk etkilenebilme özelliğine sahiptir. Ülkenin bulunduğu konum itibarıyla ortadoğu ile içiçe olması, Ortadoğu ülkeleri ile Avrupa ülkeleri arasında tampon konumda bulunması, göç yollarının

üzerinde bulunması, uzun yıllardır istikrarsız kalan coğrafyaların komşusu durumunda olması Türkiye'nin terörle mücadelesini derinden etkilemektedir.

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Terörizm günümüz dünyasının önemli bir sorunu haline gelmiştir. Terör artık yalnızca ortaya çıktığı ülkenin bir sorunu olmaktan çıkıp uluslar arası bir sorun olarak değerlendirilmek zorundadır. Terör konusu ulusal ya da bölgesel bir sorun değildir. Terörün geldiği nokta, bu değerlendirmeden uzak yaklaşımların geçerliliğini yitirdiğini göstermektedir. Bu nedenle -henüz gerçek manada kabul görmese de- dünyanın neresinde olursa olsun ve kimden gelirse gelsin terörün kabul görmemesi gerekmektedir.

Terörizmin nedeni ne olursa olsun eylemleri insanlık dışı bir suçtur. Ancak hiçbir terör örgütünün kendisini “terörist” olarak kabul etmediği görülmektedir. Buna karşın terörün üzerinde uzlaşma sağlanmış tek bir tanımının olmaması da terörün ülkeler ve bölgeler bazında farklı değerlendirilmesine yol açmaktadır. Bu farklı değerlendirmeler terörle mücadeleyi de derinden etkilemektedir. Bazı ülkelerin terörist olarak değerlendirdiğini başka ülkeler gerilla ya da özgürlük savaşçısı olarak kabul etmektedir. PKK/KCK terör örgütünün kendisini gerilla ve özgürlük savaşçısı olarak tanımlamasının ardında bu gerçek vardır.

Terör örgütleri kanlı eylemlerinin yanında propaganda ve algı yönetimi faaliyetleri ile kendilerine bir meşruiyet ve kamuoyu desteği sağlama peşindedir. Terör örgütlerinin başarısı yalnızca terörist eylemlerle değerlendirilemez. Örgütlerin propaganda faaliyetlerindeki etkinlikleri hedefine ulaşmak adına önemli bir yere sahiptir. Terör örgütleri hedeflerine ulaşmak adına her durumdan nemalanma gayreti içindedirler. PKK/KCK terör örgütünün propaganda ve algı yönetimi faaliyetlerini sürekli, planlı, programlı ve etkili bir şekilde yaptığı tespit edilmiştir.

Türkiye, etnik/bölücü PKK Terör örgütü ile uzun süredir mücadele

etmektedir. Türkiye'nin terörle mücadelesinde zamana ve siyasi duruma göre farklı yol ve yöntemler izlediği görülmektedir. Yaptığı kanlı eylemler, sivil katliamlar ve yoğun şiddet eylemleri ile dünyada sayılı terör örgütlerinden biri olan PKK/KCK'ya karşı Türkiye'nin verdiği mücadele takdir edilecek seviyededir. Zira PKK/KCK Terör örgütü, yurt içi ve yurtdışından aldığı desteklerle ve gayri meşru iktisadi yapısıyla siyasi ve ekonomik yönden elde ettiği güçle yapısını güçlendirmiştir.

Ülkelerin terörle mücadelesi ve muhatap olunan terör örgütleri genel anlamda tüm dünyada ortak/benzer özellikler taşıyabilmektedir. Bunun yanında her ülke siyasi, ekonomik, tarihi, coğrafi, sosyo-kültürel özellikleri ile muhatap olduğu terör örgütünün yapısı gibi faktörlerden dolayı kendine has özelliklere de sahiptir. Türkiye ise dünya genelinden farklı olarak çok özel ulusal ve uluslar arası şartlara sahip bir ülkedir. Türkiye'nin mücadelesinde başarılı olabilmesi için PKK Terör örgütünü her yönüyle iyi tanınması ve analiz etmesi gerekmektedir. PKK/KCK Terör örgütünün değişen şartlara çok hızlı ayak uydurması nedeniyle örgüt hakkında bilgilerin güncel olması iyi bir istihbarata ve akademik araştırmalara duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. PKK/KCK Terör örgütü hakkında yapılan akademik çalışmaların ise yoğun olarak güvenlik güçleri ile irtibatlı eğitim kurumları ya da güvenlik güçleri personeli tarafından yapıldığı, bu konuda sivil alanda akademik çalışmaların ise oransal olarak daha az olduğu görülmektedir. Terörün çözümü için teröre dair her alanda akademik çalışmaların teşvik edilmesi gerekmektedir.

PKK Terör örgütünün silahlı kanadıyla mücadelede Türkiye'nin bariz üstünlüğü mevcuttur. Teröristin imhası hususunda güvenlik kuvvetlerinin strateji, yöntem, araç gereç ve teçizat bakımından üstün kabiliyetlere sahip olduğu açıktır. Askeri açıdan ezici bir üstünlüğü olmasına rağmen PKK Terör örgütünün uzun süredir ülke gündemini meşgul etmesi, varlığının hala devam etmesi sorunun askeri alanlar dışında aranmasını zorunlu kılmaktadır. Bu durumun farkına varılmış olsa dahi çözümün çoğu zaman terör örgütünün istediği doğrultuda arandığı da bir gerçektir ki zaman zaman *“Silahlar sussun, barış gelsin.”* *“30 yıldır silahla çözülmüyor”* *“Terörle müzakere şart”* gibi söylemlerin ön plana çıktığı görülmektedir. Oysa terörle mücadele, egemen bir devletin aralıksız devam etmesi gereken bir olgudur. Güvenlik kuvvetlerinin yeri ise mücadelenin sadece bir boyutunu ifade etmektedir.

Terörle mücadele çok boyutlu yaklaşımların birlikte, koordineli ve kesintisiz bir şekilde uygulanması ile başarıya ulaşabilir. Terörle mücadele eden ülkelerin her alanda sorumluluk bilincine sahip kurumlar ve bireylere sahip olması elzemdir. Türkiye özelinde bu durumun sağlanabilmesi adına EGM (Emniyet Genel Müdürlüğü) ve TSK (Türk Silahlı Kuvvetleri) bünyesindeki eğitim kurumları haricinde üniversitelerde bölümler ve araştırma birimleri kurulmalı, var olanların ise imkânlarının arttırılması gerekmektedir.

Terörle mücadelede bir eylemin etkisinin örgütün istediği yönde gelişmemesi için toplumun zamanında, doğru ve hızlı bir şekilde spekülasyonlara yer vermeksizin bilgilendirilmesi gerekmektedir. Zamansız ve yetkisiz kaynaklardan yapılan açıklamalar veya açıklamanın yapılmaması ise gerçeğin ötesine geçen dedikodulara dönüşerek eylemden daha güçlü bir etki oluşturabilmektedir. Hassas bir konu olan terör ile ilgili açıklamaların ise stratejik iletişim süzgecinden geçirilerek yetkili merkezden profesyonelce yapılması, ilgisiz kurum ve kişilerin rastgele açıklamalardan kaçınması gerekmektedir.

Gelişen iletişim imkânları terör örgütleri tarafından da yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Teknoloji ve iletişim hızla ilerlemektedir. Bu ilerlemenin hangi aşamalara ulaşacağı ise kestirilememektedir. Bu alanda devam eden gelişim savaşların şeklini ve savunma yöntemlerini de etkilemektedir. Robot askerler, lazer silahlar gibi teknolojilerin dillendirildiği dünyada klasik savaşlarda görülen coğrafi/fiziki alanın değişeceğini göstermektedir. Bununla birlikte savaşların yalnızca devletlerarasında olmadığı dördüncü nesil savaşlarda devlet dışı aktörlerin de önemli yere sahip olacağı değerlendirilmektedir. Savaş stratejilerinin değişimi terörle mücadele açısından değerlendirildiğinde iletişim ve teknolojik gücü elinde bulunduran tarafın mücadelede başarılı olacağı gerçeği ile karşılaşmaktayız. Bu durum mücadelede sivil alanın güçlenmesine sebep olmaktadır. Hayatında hiç silaha dokunmamış bir bilgisayar mühendisi bir yazılım ile konvansiyonel silahların yapamayacağı tahribatı sağlayabilecektir.

İletişim teknolojileri mücadelenin sivil boyutunu daha önemli bir hale getirmektedir. Son teknolojiye sahip iletişim araçlarının yanlış yönetilmesi mücadelede büyük zaafılara yol açabilecektir. Güvenlik alanında kazanılan bir mücadelenin sivil alanda kaybedilmesi olasıdır. Bu sebeple terörle mücadelede

stratejik iletişim birimleri önümüzdeki yıllarda daha önemli bir yere sahip olacaktır. Türkiye'nin terörle mücadele ve iletişim alanında sürekli kendini yenilemesi ve gelişmeleri yakından takip etmesi, ayrıca kendi teknolojisini de üretmesi gerekmektedir.

İletişim alanındaki gelişmeler geleneksel iletişim biçimlerine ek olarak yeni iletişim biçimlerinin de doğmasına yol açmıştır. Günümüzde insanla makinalar/robotlar arasında sağlanan iletişim türleri savaş ve savunma alanında kendine önemli bir yer bulmaktadır. Yapay zekâ çalışmaları her alanda olduğu gibi güvenlik alanında da hızlı bir gelişme kaydetmektedir. Buna ek olarak insanlar arasındaki iletişim biçimleri, iletişim imkân ve yöntemlerine bağlı yeni toplumsal birliktelikleri de kaçınılmaz hale getirmektedir. İnsanların sanal ağlar üzerinden kurdukları ilişkiler toplumsal alanda yeni oluşumlara neden olmaktadır. Öyle ki birbirini hiç görmeyen, aynı fiziki/coğrafi alanda hiç bulunmamış insanlar sanal ağlarda kurulan platformlar üzerinden ortak paydalarda buluşabilmekte, bu ağlar sayesinde fikir birliğine vararak ortak hareketlerde bulunabilmektedirler. Hızla gelişen bu durum güvenlik alanında da kendisini hissettirmektedir. Dijital izlerin geleneksel suç önleme/aydınlatma yöntemi olan parmak izleri kadar önemli hale geldiği söylenebilir. Dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen bir olay dakikalar içinde tüm dünyada infiale sebep olabilmektedir. Bu nedenle terör ve terörizm artık ulusların ya da kısıtlı coğrafyaların meselesi olmaktan çıkıp tüm dünyanın ortak sorunu haline gelmiştir. Mevcut durum, çözümün de uluslararası tedbirlerle aranması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Terör sorununun çözümünde askeri tedbirler şart olmakla birlikte tek başına yetersizdir. Terör; terörizmin etkilediği her alanda yerinde, zamanında ve etkili müdahale ile önlenebilecek bir olgudur. Terör örgütlerine karşı alınacak tedbirlerin gecikmesi teröre yeni istismar alanları sunacaktır. Devletlerin teröre karşı mücadelesi eşzamanlı ya da tepkisel olmaktan çok önleyici olmalıdır. Bu da devletin teröre karşı alacağı tedbirlerde zaman, mekân, teknoloji ve propaganda olarak her zaman terör örgütlerinden ilerde olmasını zorunlu hale getirmektedir.

Türkiye'de PKK/KCK Terör örgütüne karşı verilen mücadelede ülkenin kısa vadeli çekişmelerden uzak, siyaset üstü, kararlı bir politikasının olması gerekmektedir. Siyasetin, çoğu zaman üzerine düşen bu sorumluluğu yerine

getirmediği söylenebilir. Terör; siyasetin meselesidir ancak siyasetin malzemesi olmamalıdır.

PKK/KCK Terör örgütünün komşu ülkelerdeki lojistik alanlarının yok edilmesine yönelik sınırötesi operasyonlar yapması en doğal hakkıdır ancak; Bu operasyonlara ek olarak iyi korunan sınırlara da sahip olması gerekmektedir. Halen güvenlik güçlerinin ilgili birimlerince sağlanan sınır güvenliği için ayrı bir birim oluşturulup teknolojik imkânlarla desteklenmelidir.

Terörün yoğun olarak yaşandığı illerde kurumsal hafızanın yerleşmesi açısından güvenlik personelinin sık görev değişikliği yaşamaması gerekmektedir. Zorunlu görev süresi kısa olan bölgeler için ikinci, üçüncü zorunlu bölge görevi koşulu yerine tek seferde daha uzun süre zorunlu görev yapma şartı getirilmelidir. Ağır çalışma koşullarında terörle mücadele eden güvenlik personelinin çalışma şartları, görev yaptığı bölgelerde sosyal ve ekonomik imkânlarının iyileştirilmesi, kaygılarının giderilmesi gerekmektedir. Terörün yoğun olarak yaşandığı bölgelerin 'sürgün yeri' olarak algılanmasının önüne geçilmeli, Güvenlik güçleri haricinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarda görevli personelin de alanında tecrübeli ve yeterli donanıma sahip kişilerden seçilmesi gerekmektedir.

Terör yalnızca devletin ya da güvenlik güçlerinin sorunu değildir. Toplumun tüm kesimlerine her alanda zarar veren bir olgudur. Bu nedenle toplumun da terör ve terörizm konusunda bilinçlendirilmesi zorunludur. Terör konusunda bilinç sahibi bir toplum terörle mücadelede devletin elini güçlendirecektir. Toplumun bilinçlenmesi açısından terör ve güvenlik konusu eğitim müfredatına alınmalıdır. Terör örgütleri için eğitimsiz topluluklar iyi bir beslenme alanıdır. Toplumun eğitim seviyesinin yükseltilmesi terör örgütlerinin elinden 'cehalet silahı'nın alınmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- 1-1982 Anayasası
- 2-AİHS(Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi)
- 3-Terörle Mücadele Kanunu, (1991), Md.1.
- 4-Türk Ceza Kanunu (26.9.2004) Md.25.
- 5-“Harp esirlerine uygulanacak muamele ile ilgili cenevre sözleşmesi (Cenevre, 12.08.1949, Onaylanma: 21 Ocak 1953, 6020 Sayılı Kanun)
- 6-
- 7-Emniyet Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2014-2018)
- 8-Emniyet Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2009-2013)
- 9- Bilgi Teknoloji ve İletişim Kurumu Stratejik Planı (2016-2018)
- 10- TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu, Terör ve Şiddet Olayları Kapsamında Yaşam Hakkı İhlallerini İnceleme Raporu, Ankara, 2013 ss.326
- 11- TBMM, Toplumsal Barış Yollarının Araştırılması ve Çözüm Sürecinin Değerlendirilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, Ankara, 2013
- 12- TBMM, 03.02.2012 tarih ve 234 sayılı Resmi Yazı / Yazılı Soru Önergesi Cevabı
- 13- “*Bütün Boyutları ile Terörizmin Önlenmesi Avrupa Sözleşmesi.*” Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı Yayınları, Ankara, ss.117 (2013)
- 14- Arslan, F. (2000). Devletimizin Terörizm ve Terör örgütü PKK ile Mücadelede Çıkardığı Mücadele Yasaları ve Gelişmeleri: Fırat Üniversitesi’nin 25. Kuruluş Yıldönümünde 1. Milletlerarası Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu (Terör, Etkileri ve Çözüm Önerileri), *Bildiriler 27-28-29 Mart 2000*, Elazığ, ss.97.

15- Alkan, N. (2013). *Gençlik ve Radikalizm*. Karakutu Yayınları, İstanbul, ss.19.

16- İhsan BAL ve Süleyman ÖZEREN. (2012). Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele. *Terörle Mücadelede Farklı Bir Yaklaşım: Japonya Örneği*, Sözer, M. ve Elmas, M.S. USAK Yayınları, Ankara, ss.136, 146.

17- İhsan BAL ve Süleyman ÖZEREN. (2012). Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele. *Aslan'ın Kaplanla Mücadelesi:Sri Lanka ve Tamil Anayurdu Özgürlük Kaplanları (LTTE) Terör Örgütü*, Yılmaz,Ö. USAK Yayınları, Ankara, ss.182.

18- İhsan BAL ve Süleyman ÖZEREN. (2012). Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele. *Terörle Mücadele Politikalarında Yeni Stratejiler: Fransa Örneği*, Yamaç, F. USAK Yayınları, Ankara, ss.226.

19- İhsan BAL ve Süleyman ÖZEREN. (2012). Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele. *İngiltere'nin Ayrılıkçı İRA ve Dine Karşı Terörle Mücadele Politikası*, ÖZEREN, S. Ve DEMİRCİ, S. USAK Yayınları, Ankara, ss.244-246.

20- İhsan BAL ve Süleyman ÖZEREN. (2012). Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele. *İspanya'nın Terörle Mücadelesinde ETA Örneği*, Şimşek, Y. USAK Yayınları, Ankara, ss.342.

21- İhsan BAL ve Süleyman ÖZEREN. (2012). Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele. *ABD'nin Yeni Terörle Mücadele Konsepti: Savaş Yerine Uyumlu İşbirliği mi?*, CİNOĞLU, H. ve ÖZEREN, S. USAK Yayınları, Ankara, ss.347-368.

22- İhsan BAL ve Süleyman ÖZEREN. (2012). Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele. *Uyuşturucu, Terör ve FARC:Kolombiya'nın (Narko) Terörle Mücadelesi*, KÖSELİ, M. ve YAŞAR, M. USAK Yayınları, Ankara, ss.377-407.

23- İhsan BAL ve Süleyman ÖZEREN. (2012). Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele. USAK Yayınları, Ankara, ss.458.

24- Özcan, Mehmet. *Terörün Matruşkası KCK*. Hayat Yayınları, Ankara. ss.319.

- 25- İçli, Tülin GÜNŞEN. (2007). *Kriminoloji*. Seçkin Yayıncılık, Ankara, ss.23-26.
- 26- Karataş, Halil. (2008). *Devlet Güvenliği ve İstihbarat*. Kutup Yıldızı Yayınları, İstanbul, ss. 69-72.
- 27- Beren, Fatih. (2013). *Demokratikleşen Güvenlik Terörle Mücadelede Değerlerin Korunması*. Karınca Yayınları, Ankara, ss. 17-29.
- 28- Hobsbawm, Eric J. (2008). *Küreselleşme, Demokrasi ve Terörizm*. Agora Kitaplığı, İstanbul, ss. 140-141(ÇEVİRİ)
- 29- Karpat, Kemal H. (2013). *Türk Siyasi Tarihi*. Timaş Yayınları, İstanbul, ss. 74 (ÇEVİRİ)
- 30- İlmihal 1. İman ve İbadetler (2010). *Namaz*. Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, ss.217-220.
- 31- Meriç, Cemil. (2004). *Bu Ülke*. İletişim Yayınları, İstanbul, ss.339.
- 32- Süleyman ÖZEREN ve Murat SEVER. (2013). *Terörizm Paradoksu ve Türkiye. Türkiye’de Paradigma Değişimi ve Terörle Mücadele*, Özeren, S. Karınca Yayınları, Ankara, ss.358.
- 33- Yılmaz, Emel. (2009). *İletişim Yöntem ve Becerileri*. Ulus Basım Yayın, İstanbul, ss.171.
- 34- Bayraktutan, Serdar. (2011). *Anne Ben Geldim*. Karakutu Yayınları, İstanbul, ss.245.
- 35- Özdağ, Ümit. (2015). *Algı Yönetimi*. Kripto Yayınları, Ankara, ss.222.
- 36- Özdağ, Ümit. (2009). *Pusu ve Katliamların Kronolojisi, PKK’nın gerçekleştirdiği Toplu Katliamlar*. Kripto Yayınları, Ankara, ss.284.
- 37- Başbuğ, İlker. (2014). *Terör Örgütlerinin Sonu*. Remzi Kitabevi, İstanbul, 5. Basım, ss. 232.
- 38- Bal, İhsan. (2006). *Alacakaranlıkta Terörle Mücadele ve Komplo Teorileri*. USAK yayınları, Ankara, ss. 290.
- 39- Urhal, Ömer. (2009). *Küreselleşen Dünyada Güvenlik*. Adalet Yayınevi, Ankara, ss. 744.

- 40- Cüceloğlu, Doğan. (1993). *Yeniden İnsan İnsana*. Remzi Kitapevi, İstanbul, 1993
- 41- Mumcu, Uğur. (2003). *Kürt Dosyası*. Umag Vakfı Yayınları, Ankara, ss. 107.
- 42- Bila, Fikret. (2004). *Satranç Tahtasındaki Yeni Hamleler, Hangi PKK*. Ümit Yayıncılık, Ankara, ss. 284.
- 43- Temizöz, Cemal. (2012). *Kuruluşu, İnfazları, Katliamlarıyla Siyasallaşan PKK Terör Örgütü*. Togan Yayıncılık, İstanbul, ss.690
- 44- Cemal GÜZEL (2002). Korkunun Korkusu: Terörizm. *Silinen Yüzler Karşısında Terör*, Güzel C. (Ed.). Ayraç Yayınevi, Ankara, ss.7-19.
- 45- Laqueur, Walter (1987). Bomba Felsefesi. *Silinen Yüzler Karşısında Terör*, Güzel C. (Ed.). Ayraç Yayınevi, Ankara, ss.21-94.
- 46- Laqueur, Walter (1987). Terörizmin Yorumlanması. *Silinen Yüzler Karşısında Terör*, Güzel C. (Ed.). Ayraç Yayınevi, Ankara, ss.95-141.
- 47- HİTLER, Adolf, (2005). Kavgam. Reyhani Y. (Çev.). Akvaryum Yayıncılık, İstanbul, ss.611.
- 48- Cemal GÜZEL. (2002). *Silinen Yüzler Karşısında Terör*. Güzel, C. (Ed.). Ayraç Yayınevi, Ankara, ss.7-19.
- 49- Ayhan, Ahmet. (2007). *Propaganda Nedir?* Literatürk Yayınları, İstanbul, ss. 303.
- 50- McLeod, S. (2007). Maslow's hierarchy of needs. *Simply Psychology*, 1.
- 51- Demir, Cenker Korhan, “Öğrenen Örgütler ve Terör Örgütleri Bağlamında PKK”, *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 5, Sayı 19 (Güz 2008), s. 57-88.
- 52- Bal, İ. (2006). *Terörizm: terör, terörizm ve küresel terörle mücadelede ulusal ve bölgesel deneyimler* (Vol. 12). USAK Books.
- 53- Bal, İ. (2012). *Dünya Ticaret ve Finans Merkezine Doğru* İstanbul Kent Güvenliği Uluslar arası Stratejik Araştırma Kurumu, Ankara-2012.
- 54- ÖZALP, A. N., & Asker, A. *Devletin Güvenlik Politikalarında Siber İstihbaratın Rolü ve Önemi*.

- 55- SANDIKLI, Atilla (2012). Teoriler Işığında Güvenlik, Savaş, Barış ve Çatışma Çözümleri: Sandıklı A. Emeklier B. (Ed.) Bilgesam Yayınları, İstanbul, ss.544
- 56- Gürcan, M. (2012). Savaşın Evrimi ve Teorik Yaklaşımlar. Sandıklı A. (Ed.) Bilgesam Yayınları, İstanbul, ss.544
- 57- Sandıklı, A. Ve Kaya, E (2012). Çatışma Çözümü ve Türkiye’de Kürt Meselesi. Sandıklı A. (Ed.) Bilgesam Yayınları, İstanbul, ss.544
- 58- Sökmen, A.İ. (2012)İdeolojik Boyutu ile PKK Terör Örgütü, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü Güvenlik Bilimleri A.B.D, Doktora Tezi, Ankara, ss.432
- 59- OKTAY, M. (1990). Kitle İletişim Araçlarının Uluslar arası Sorumluluğu ve İletişim Ahlak Kuralları. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İstanbul, ss:460
- 60- Çetin, N. (2014). Gazete Haberlerinde Kimlik İnşası: Terör Haberlerinin Sunumu. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, ss.143
- 61- Yurttutan, H.İ. (2007). Terör Örgütlerinin Basın Yoluyla Sürdürdükleri Propaganda Faaliyetlerine Bir Örnek “Sabancı Center Suikasti ve Fehriye Erdal”. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, ss.166
- 62- Aktaş, F. (2006). Türkiye’nin Terörle Mücadele Konsepti Bağlamında PKK Terörünün İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, ss.166
- 63- Urlu, M. (2008). 21. Yüzyılda PKK Terör örgütünün Türkiye’de Kullandığı Propaganda Strateji ve Teknikleri. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, ss.161
- 64- Taşkın, S. (2011). Abdullah ÖCALAN’ın Yakalanması Sonrası Dönemde ÖCALAN’ın PKK Terör Örgütü İçin Önemi. Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ankara, ss.117
- 65- UĞURLU, Ö. (2004). Algı Yönetimi olarak Halkla İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ankara, ss:131

- 66- BALCI, S. (1998). İletişim Bilimleri Açısından Kitle İletişim Araçları ve Şiddet. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İstanbul, ss:143
- 67- BAYDİLİ, İ. (2011). Terör Konulu Sinema Filmlerinin Genç Nüfus Üzerindeki Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elazığ, ss:129
- 68- ÖRDEK, H. (2014). PKK Terör Örgütünün Çocukları Kullanma Yöntemlerinin Usul ve Analizi. Yüksek Lisans Tezi, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü Ankara, 2014 ss:148
- 69- TÜRKAY, N. (2010). Devlet Güvenliğini Tehdit Eden Terör Olaylarının Televizyon Haberlerindeki Sunumu. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elazığ, 2010 ss:90
- 70- METE, M. (2016). International Journal of Economics and Finance. *The Effects Of Terrorist Activities On Regional Development: Southeastern Region Of Turkey Case- Theoretical And Emperical Application*, (S.229-245)
- 71- Çetin, H. C., & Duru, H. (2015). Bitmeyen savaş: Diyarbakır’da terör-uyuşturucu ilişkisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2).
- 72- Özerkmen, N. (2017). Terör, Terörizm ve Radikal İslamcı Terör. *DTCF Dergisi*, 44(2).
- 73- ŞİMŞEK, M. (2016). Terörizm: Kavramsal Bir Çalışma. *Akademik Bakış Dergisi*, 54, 319-335.
- 74- YILMAZ, S. Bölücü Terör İle Mücadelede Geline Aşama. *Beykent Üniversitesi, Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 55-80.
- 75- Karaçor, S. (2009). Yeni iletişim teknolojileri, siyasal katılım, demokrasi. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(2), 121-131.
- 76- Akutay, S. S., & Davut, A. T. E. Ş. Türkiye’nin sınır ötesi operasyonlarının hukuki çerçevesi. / *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVII, Y. 2013*.
- 77- Yücel, M. T. (2009). Suç korkusu ve etkisinin nötrleştirilmesi. *TBB Dergisi*, Sayı 83, (278-301)

- 78- Aydıner, Gökhan. (2004). *Dünyada ve Türkiyede Terör*. Polis Dergisi, EGM Yayınları, Ankara. Sayı:40.
- 79-
- 80- Köse, T. (2017). Çözüm Sürecinin Yükseliş ve Düşüşü. *Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi*, 13.
- 81- Bolat, N., & Taşkiran Öncel, N. (2013). Reklam ve algı ilişkisi: Reklam metinlerin alımlanmasında duyu organlarının işlevleri hakkında bir inceleme.
- 82- Hoşgör, K. (2016). Algı Problemi Üzerine. *Kilikya Felsefe Dergisi/Cilicia Journal of Philosophy*, 3(1), 11-29.
- 83- Aslan, M. N. (2015). Sosyal Medyada Algı Yönetimi. *International Multilingual Academic Journal*, 2(1).
- 84- Eker, S. Terör örgütlerinde Dil kullanımı ve Terörist Söylemlerin Dil Bilimsel Yöntemlerle Meşrulaştırılması, Başkent Üniversitesi, Ankara, ss.18
- 85- KOLUKIRIK, S. (2009). Mülteci Ve Sığınmacı Olgusunun Medyadaki Görünümü: Medya Polisiği Üzerine Bir Değerlendirme. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (<http://sbe.gantep.edu.tr>) 8(1):1 -20
- 86- Korkmaz, A. Siyasal İletişim Bağlamında Çözüm Süreci Haberlerinin Analizi. (iletisimvediplomasi.com)
- 87- (Bilsin, Vakkas.)BİLGESAM Analiz/Terör-1163 (2014). *PKK/KCK'nın Bağımsızlık hedefi, Çözüm Süreci ve Kendi Kaderini Tayin Hakkı*,
- 88- Yaza dek iç savaş çıkabilir. *Cumhuriyet*. (5 Mart, 2016).
- 89- Fox Tv, Ana Haber Bülteni. (30.03.2016).
- 90- Gazi Şehir Teröre Teslim Omaz. *Referans*. (2 Mayıs, 2016).
- 91- Gazi Olur Şehit Olur Asla Teslim Olmayız. *Telgraf*. (2 Mayıs, 2016).
- 92- <http://www.milliyet.com.tr/gaziantep-te-yerel-gazetelerden-terore-gaziantep-yerelhaber-1348230/> (06.05.2016).
- 93- <http://www.milliyet.com.tr/imami-pkk-oldurmus-gundem/gundemdetay/20.09.2011/1440903/default.htm> (21.05.2016)

- 94- <http://www.iha.com.tr/haber-licede-guvenlik-guclerine-teslim-olan-terorist-itirafci-oldu-605271/> (Erişim: 29.11.2016)
- 95- <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/07/20140716-1.htm> (Erişim:03.12.2016)
- 96- [https://tr.wikipedia.org/wiki/TAK_\(%C3%B6rg%C3%BCt\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/TAK_(%C3%B6rg%C3%BCt)) (Erişim:12.03.2017)
- 97- <http://www.haber7.com/guncel/haber/2208505-teror-orgutu-pkknin-kolu-takin-kanli-eylemleri> (Erişim:12.03.2017)
- 98- <http://aa.com.tr/tr/turkiye/pkknin-sozde-ateskes-aldatmacasi/437506> (Erişim: 12.03.2017)
- 99- <http://www.hurriyet.com.tr/kck-nedir-19043893> (Erişim:12.03.2017)
- 100- <http://umed.com.tr/2017/03/11/medya-ve-teror-sempozyumu-sonuc-bildirgesi-aciklandi/>(Erişim:13.03.2017)
- 101- <http://aa.com.tr/tr/turkiye/ankarada-teror-saldirisi/522879> (Erişim:13.03.2017)
- 102- <http://aa.com.tr/tr/turkiye/ankarada-teror-saldirisi/536521> (Erişim:13.03.2017)
- 103- <http://aa.com.tr/tr/gunun-basliklari/istanbul-veznecilerde-teror-saldirisi/585403> (Erişim:13.03.2017)
- 104- <http://aa.com.tr/tr/gunun-basliklari/adanada-teror-saldirisi/691957> (Erişim:13.03.2017)
- 105- <http://aa.com.tr/tr/gunun-basliklari/istanbulda-teror-saldirisi/703506> (Erişim:13.03.2017)
- 106- <http://aa.com.tr/tr/gunun-basliklari/kayseride-erciyes-universitesi-yakininda-teror-saldirisi/708138> (Erişim:13.03.2017)
- 107-
- 108- http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/598584/AKP_li_Mehdi_Eker_in_aile_mezarliginda_640_kilo_patlayici_bulundu.html (Erişim:13.03.2017)
- 109- <http://www.trthaber.com/haber/dunya/avrupadan-pkky-30-milyon-avro-284632.html> (Erişim:14.03.2017)

- 110- <http://www.hurriyet.com.tr/pkknin-yurtdisindaki-kuruluslari-8622072> (Erişim:16.03.2017)
- 111- http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/01/160129_napoli_ab_dullah_ocalan (Erişim:16.03.2017)
- 112- <http://www.mynet.com/haber/guncel/dogdugu-evin-bahcesinden-toprak-tasidilar-687314-1> (Erişim:26.03.2017)
- 113- <http://www.yeniakit.com.tr/haber/pkk-cami-yakti-111920.html> (Erişim:26.03.2017)
- 114- <http://www.yeniakit.com.tr/haber/pkk-cami-yakti-111920.html> (Erişim:26.03.2017)
- 115- http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/462120/1100_un_u_zerinde_akademisyenden_baris_cagrisi_Bu_suca_ortak_olmayacagiz.html (Erişim:01.04.2017)
- 116- <http://www.firatnews.com/kurdistan/gerillalar-4-nisan-kurtlerin-dogusunu-temsil-ediyor> (Erişim:02.04.2017)
- 117- <http://www.firatnews.com/kurdistan/kck-4-nisan-amara-basta-olmak-uzere-her-yerde-kutlanmeli> (Erişim:02.04.2017)
- 118- <http://www.hpg-sehit.com/> (Erişim:02.04.2017)
- 119- <http://www.sabah.com.tr/galeri/turkiye/hdpli-vekiller-yine-terorist-cenazesinde> (Erişim:22.04.2017)
- 120- <http://www.aljazeera.com.tr/haber/erdogandan-aydin-ihaneti-tepkisi> (Erişim:25.04.2017)
- 121- <http://www.haberler.com/gida-tarim-ve-hayvancilik-bakani-celik-aciklamasi-9475703-haberi/> (Erişim:25.04.2017)
- 122- <http://www.enerji.gov.tr/tr-TR/Bakanlik-Haberleri/Bakan-Albayrak-Terore-Karsi-Dik-Durus-Onemli> (Erişim:25.04.2017)
- 123- <http://t24.com.tr/haber/savas-kolay-baris-zordur-lutfen-silahlari-gomun,223888> (Erişim:06.05.2017)
- 124- <http://www.hdp.org.tr/> (Erişim:10.09.2017)
- 125- <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-38280208>
- ERİşİM: 06.09.2017

- 126- <http://www.hurriyet.com.tr/pkk-diyarbakir-saldirisini-ustlendi-40199716> ERIŞİM: 06.09.2017
- 127- <http://www.milliyet.com.tr/van-da-polis-noktasinin-bulundugu-gundem-2296825/> ERIŞİM: 06.09.2017
- 128- <http://www.milliyet.com.tr/elazig-daki-soke-eden-patlama--gundem-2296943/> ERIŞİM: 06.09.2017
- 129- <http://t24.com.tr/haber/pkk-akp-dicle-ilce-baskanina-duzenlenen-saldiri-ustlendi,364401> ERIŞİM: 06.09.2017
- 130- <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1280083-pkkdan-mardin-ve-diyarbakirda-alcak-saldiri> ERIŞİM: 13.09.2017
- 131- <http://www.karar.com/guncel-haberler/izmirdeki-teror-saldirisini-kim-yapti-hangi-orgut-ustlendi-izmir-adliyesi-bombali-saldiri-362111#> ERIŞİM: 13.09.2017
- 132- <http://www.hurriyet.com.tr/kizilayda-bombali-saldiri-37-olu-125-yarali-40068104> ERIŞİM: 13.09.2017
- 133- https://twitter.com/polizei_ffm (Erişim:14.11.2017)
- 134- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a148c228dcfd6.62806227 (Erişim:21.11.2017)
- 135- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a1499fc5ac988.99967416 (Erişim:21.11.2017)
- 136- https://www.btk.gov.tr/File/?path=ROOT%2f1%2fDocuments%2fSayfalar%2fPazar_Verileri%2f2017-Q3.pdf Erişim:31.12.2017
- 137- <http://aa.com.tr/tr/dunya/irandaki-protestolarda-23-kisi-hayatini-kaybetti/1020633> Erişim:02.01.2018
- 138- <http://www.hurriyet.com.tr/abd-baskanina-tahrandan-cevap-geldi-trump-ve-iran-arasinda-twitter-savasi-40697631> Erişim:02.01.2018
- 139- <https://www.cnnturk.com/haber/turkiye/mahsum-korkmaz-heykeline-mudahale-basladi> (Erişim: 12.02.2018)
- 140- <http://www.21yyte.org/arastirma/terorizm-ve-terorizmle-mucadele/2013/05/07/6986/pkk-ile-muzakere-mutareke-ve-kirli-baris-surecinin-analizi> (Erişim: 13.02.2018)

141- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a83771225d4e6.83941833 (Erişim: 13.02.2018)

142- <http://davuterkav.av.tr/oz-savunma-ya-da-mesru-mudafaa/> (Erişim: 14.02.2018)

143- <http://www.yuksekovahaber.com.tr/haber/15-pkkli-tutsak-suresiz-donusumsuz-aclik-grevinde-117800.htm> (Erişim: 14.02.2018)

EKLER:**EK-1: KCK SÖZLEŞMESİ****KOMA CİVAKÊN KURDİSTAN SÖZLEŞMESİ**

Önsöz

Başlangıç

Birinci Bölüm: GENEL ESASLAR

İkinci Bölüm: TEMEL HAKLAR, ÖZGÜRLÜKLER VE
GÖREVLER

Üçüncü Bölüm: GENEL ORGANLAR

Dördüncü Bölüm: PARÇA ÖRGÜTLENMESİ

Beşinci Bölüm: EYALET-BÖLGE ÖRGÜTLENMESİ

Altıncı Bölüm: ŞEHİR, KASABA VE MAHALLE
ÖRGÜTLENMESİ

Yedinci Bölüm: KÖY VE SOKAK ÖRGÜTLENMESİ

Sekizinci Bölüm: YARGI

Dokuzuncu Bölüm: MEŞRU SAVUNMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Onuncu Bölüm: DEMOKRATİK EYLEM

On Birinci Bölüm: EKONOMİK VE MALİ SİSTEM

On İkinci Bölüm: DEMOKRATİK ÖRGÜTLENME SİSTEMİ

On Üçüncü Bölüm: ORTAK HÜKÜMLER

On Dördüncü Bölüm: EK MADDELER

Önsöz

Tarihin insanlık için büyük gelişme imkanları ile ciddi tehlikeleri iç içe barındırdığı, Ortadoğu da Üçüncü Dünya Savaşı olarak adlandırılan ciddi bir kaos ve çatışma durumunun yaşandığı, Kürdistan'ın ise bu çelişki ve

çatışmanın merkezinde yer aldığı kritik bir sürecinden geçiyoruz. Eski siyasal statükonun kısmi direncine rağmen, küresel sermaye güçleri bu kaostan kendi çıkarları doğrultusunda bir çıkış arayışını sürdürürken, halklar da özgürlüklere dayalı kendi demokratik sistemlerini geliştirerek kaos durumunu aşmaya çalışıyorlar. Bu durumun kısa tespitini genel hatlarıyla şöyle yapmak mümkündür: 1. İnsanlık Zagros ekosisteminde gerçekleşen tarım devrimi temelinde 19. yüzyıl başlarına kadar gelmiştir. 19. yüzyıl başlarında ikinci büyük devrim olan sanayi devrimi gerçekleşmiştir. Bu ikinci devrim ulus-devletin oluşmasında önemli rol oynamıştır. Ulus-devlet sistemi ise yirminci yüzyılın sonlarına doğru toplumsal gelişmenin, demokrasi ve özgürlüklerin önünde en ciddi engel durumuna gelmiştir. 2. Yirminci yüz yılın başında geliştirilen ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi, devlet kurma hakkı olarak anlaşılmıştır. Bu temelde oluşan ulus-devletler günümüzde gelişme önünde ciddi engel durumundadırlar. Ulus-devlete dayalı Birleşmiş Milletler modeli yürümektedir. Körfez savaşı ve Irak'taki durum bunun kanıtı olmaktadır. 3. Bundan çıkışın temel yolu, ulus-devlete göre gelişen küresellik değil, tamamen halka dayanan ve gücünü tabandan alan Demokratik Konfederatif sistemdir. İnsanlık tarihinde devlet olgusu ezeli olmadığı gibi, ulus-devlet de ebedi değildir. Günümüzde küreselleşme ile ulus-devlet aşılmaktadır. Ancak bu süreçte emperyalizm ciddi bir yeni sistem modeli geliştiremediği için, mevcut sistemin krizi derinleşmiş ve kaosa dönüşmüştür. 4. Bu durumda tek alternatif demokratik konfederalizmdir. Bu, piramit tarzı bir örgütlenme modelidir. Burada söz, tartışma ve karar topluluklarıdır. Tabandan en üstte kadar delegeler seçimle gelir ve tepe de bir koordinasyonu oluşturur. Delegeler halkın bir yıllık memurları gibi çalışır. 5. Ortadoğu'nun ağırlaşan tarihsel ve toplumsal sorunlarının çözümü içinde demokratik konfederalizm sistemi geçerlidir. Kapitalist sistem ve emperyal güçlerin dayatmaları demokrasiyi geliştiremez, ancak demokrasiyi istismar edebilir. Demokratik konfederal sistemde tabandan gelişen demokratik seçeneği egemen kılmak esastır. Bu sistem toplumsal temelde etnik, dini ve sınıfsal farklılıkları gözetken bir sistemdir. 6. Kürdistan içinse kendi kaderini tayin etme hakkı, milliyetçi temelde devlet kurmak değil, siyasi sınırları sorun yapmadan ve sınırları esas almadan kendi demokrasisini kurma hareketidir. İran'da, Türkiye'de, Suriye'de ve hatta Irak'ta oluşacak bir Kürt yapılanmasında tüm Kürtler bir araya gelerek kendi federasyonlarını, birleşerek de üst konfederalizmi oluştururlar. 7. Kürdistan Demokratik Konfederalizminde asıl karar yetkisi köy, mahalle ve şehir meclis ve delegelerindir. Dolayısıyla halkın ve tabanın kararı geçerlidir. Günümüz dünya, Ortadoğu ve Kürdistan koşullarına ilişkin yaptığımız bu temel tespitler gösteriyor ki, Kürdistan'da Demokratik Konfederalizmi örgütlemek acil, vazgeçilmez ve ertelenemez bir tarihsel görevdir. Bu temelde yeni bir Newroz gününde Demokratik

Konfederalizmin inşâ sürecini başlatmak, tarihsel bakımdan oldukça ileri, özgürleştirici ve heyecan verici yeni bir adım olmaktadır. Kürdistan Demokratik Konfederalizmi bir devlet sistemi değil, halkın devlet olmayan de-mokratik sistemidir. Başta kadınlar ve gençler olmak üzere halkın tüm kesimlerinin kendi demokratik örgütlenmesini yarattığı politikayı doğrudan ve özgür-eşit konfederasyon yurttaşlığı temelinde, yerelde kendi özgür yurttaşlık meclislerinde yaptığı bir sistemdir. Dolayısıyla öz güç ve öz yeterlilik ilkesine dayanır. Gücünü halktan alır ve ekonomi de dahil her alanda öz yeterliliğe ulaşmayı benimser. Kürdistan Demokratik Konfederalizmi gücünü toplumsal tarihin derinliklerinden ve Mezopotamya'nın tarihten gelen zengin kültürel birikiminden alır. Klan sisteminden ve aşiret konfederasyonlarından günümüze kadar uygarlık tarihi boyunca devletçi toplum merkezileşmesine girmek istemeyen doğal toplumun demokratik komünal yapısına dayanır. Yakın tarih açısından, PKK'nin başta zindanlar ve dağlar olmak üzere bütün alanlarda otuz yılı aşkın süre binlerce şehit vererek yürüttüğü mücadele içinde yarattığı yurtsever halk gerçeğine, özgür yaşama ve demokratik örgüt birikim ve tecrübesine dayanır. Demokratik Konfederalizm, devletlerin köklü bir reformla demokrasiye duyarlı hale getirilmelerini, demokratikleşme önünde engel olunmamasını ve tüm engellerin kaldırılmasını ister ve bu amaç doğrultusunda mücadele eder. Bundan sonra Kürdistan da üç hukuk geçerli olacaktır: AB hukuku, üniter devlet hukuku, demokratik konfederal hukuk. Üniter devletler olan İran, Irak, Türkiye ve Suriye Kürt halkının konfederal hukukunu tanıdıkça Kürt halkı da onlarınkini tanıyacak ve bu temelde uzlaşıya gidebilecektir. Demokratik Konfederalizm tüm kültürel varlıkların tanınması, korunması ve kendini ifade özgürlüğünü esas alır. Bu temelde Kürt sorununun demokratik çözümünü, Kürt Kimliğinin her düzeyde kabulünü, Kürt dilinin ve kültürünün geliştirilmesini sağlamayı temel görev bilir. Demokratik Konfederalizm ekolojik toplum modelini benimser. Toplumsal cinsiyet baskılarına çok yönlü karşı durulmasını ve bunun kadın özgürlük mücadelesi ile aşılmasını esas alır. Ekolojiye ve cinsiyet özgürlüğüne dayalı bir demokrasinin Kürt toplumunun olduğu her alanda örgütlenmesini ve her tür gerilik ve gericiliğe karşı bu temelde mücadele edilmesini ön görür. Bireysel hak ve özgürlükleri toplumsal demokrasinin gelişimiyle birleştirir. Demokratik Konfederalizm, toplumsal sorunların zora ve şiddete başvurulmadan çözülmesini esas alır, yani barış politikasına dayanır. Ülkeye, halka ve özgürlüklere yönelen saldırılara ve hukukun çiğnenmesine karşı meşru savunma durumunda olur. Demokratik Konfederalizm, Kürt halkının kendi demokrasisini kurma ve kendi toplumsal sistemini organize etme hareketidir. İçte demokratik ulusu, dışta ise ulus üstü yapılanmayı ifade eder. Toplumun siyasal, sosyal, ekonomik, kültürel, inanç ve mezhepsel, etnik, cinsiyet özgürlüğüne dayalı, ekolojik,

komünal alandaki örgütlenmelerinin birliği ve örgütlenmiş toplumun kendi kendini yönetme organizasyonudur. Bu temelde başta kadınlar ve gençler olmak üzere toplumun tüm kesimlerini, kendi demokratik örgütlenmelerini yaratmaya, demokratik eylemlerini yükseltmeye ve kendi kendilerini yönetmeye çağırıyorum. Demokratik Konfederalizm, dört parçaya bölünmüş ve dünyanın her tarafına yayılmış olan Kürt halkının demokratik birliğinin ifadesidir. Kürt ulusunun kendi içindeki sorunların çözümünde demokratik birlik ilkesini esas alır. Milliyetçilik temelindeki devletleşme eğilimlerini çağını doldurmuş ulus-devlet anlayışının bir devamı olarak görür. Bu tür eğilimler Kürt sorununu çözmede ve Kürt toplumunu ilerletmede yeterli olamayacağı için, böylesi güçleri demokratikleşmeye açık olmaya ve demokratik ulus birliği temelinde konfederasyona katılmaya davet ediyorum. Demokratik Konfederalizm, derin demokratik zihniyete ve özgürlük bilincine dayandığı için, halklar arasında hiçbir ayrım yapmadan tüm halkların eşit-özgür birliğini esas alır. Katı sınırlara dayalı milliyetçi-devletçi ulus yerine demokratik ulusu geliştirir. Bu temelde tüm Ortadoğu halklarının ve demokrasi güçlerinin birliğinden yanadır. Komşu devletler ile ilişkileri, eşit ve özgür birlik ilkesine dayalı olarak siyasal, sosyal ve kültürel hakların yaşamsallaşması temelinde düzenlemeyi ön görür. Bu temelde bir kez daha bölge halklarını demokratik konfederal birliğe, komşu devletleri ise demokratik tutuma davet ediyorum. Demokratik Konfederalizm, küresel emperyalizme karşı halkların küresel demokrasisinden yanadır. 21. yüz yılda tüm halkların ve insanlığın yaşamak durumunda olduğu bir sistemdir. Bu da küresel çapta demokratik konfederasyona doğru gidiş ve yeni bir çağa yürüyüş demektir. Bu temelde tüm demokratik insanlığı Küresel Demokrasi Kongresi altında yeni bir dünya yaratmaya çağırıyorum. Bu ilkeler temelinde ve 2005 yılı Newrozun da Kürt halkının Demokratik Konfederal örgütlüğünün ve birliğinin ifadesi olan **KOMA KOMALÊN KURDÎSTAN**'ın kuruluşunu ilan ederek, halkımıza yeni bir yaşam felsefesi ve sistemi daha kazandırdığımıza inanıyorum. Bunun kurucusu olmakla şeref duyuyorum. Tüm halkımızı yeşil zemin üzerindeki sarı güneş içinde kırmızı yıldızlı bayrak altında kendi demokrasisini örgütlemeye, birleşmeye ve kendi kendini yönetmeye çağırırken, bu bayrağı şerefle taşıyacağımı ve Önderlik görevlerimi şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonrada başarı ile yapmaya devam edeceğimi ifade ediyor, her bahardan özgürlüğe daha yakın olan bu baharda tüm halkımızın, bölge halklarının ve dostlarımızın Newrozunu kutluyor, selam ve saygılarımı sunuyorum. **20 Mart 2005/ABDULLAH ÖCALAN/RÊBERÊ KOMA KOMALÊN KURDÎSTAN**

Başlangıç

Toplumlar tarihindeki yazılı sözleşmelerin çoğunluğu bireylerin ve toplumun devlete karşı görev ve sorumluluklarını ortaya koymuştur. Hiyerarşik ve devletçi iktidarların meşruiyet kaynakları bu sözleşmelerin içeriğini belirlemiştir. Tanrı adına yetki kullananların düzenini koruma bu yasaların ve sözleşmelerin amacıdır. Yönetim anlayışı ve felsefesi giderek devletin kutsallaşması biçiminde ifadeye kavuşmuştur. Niteliği ne olursa olsun devleti koruma temelinde birey ve toplum ilişkilerinin düzenlendiği eksen, devlet olmaya devam etmiştir. Koma Civakên Kurdistan Sözleşmesi'nin dayandığı felsefe ve anlayış bütün bunlardan farklıdır. KCK Sözleşmesi, devletçi zihniyeti aşan toplumsal ilişkiler düzeneği yaratarak, halkın demokratik örgütlenme ve karar gücüne dayanan derinleşmiş radikal demokrasiyi Kürdistan'dan başlayarak, Ortadoğu'ya ve tüm dünyaya yayma hamlesinin başlangıç aşaması durumundadır. Canlı bir diyalektik anlayışa dayanan bu Sözleşme, iktidarcı-devletçi toplum sistemlerini korumak için konan kural ve kanunların değiştirilemez olduğu anlayışını değiştirecek ve aşırarak bir dinamizme de sahiptir. Yaşamın kendisi olan tabandaki halk gerçekliğine dayanmasının gereği olarak bu değişim felsefesini toplumla sözleşmesinin değişmez kanunu yapmıştır. 2005 yılının Newroz'unda Kürt halkının demokratik ve komünal yaşamının tarihsel geleneğine sahip çıkarak, toplulukların devlet dışı demokratik konfederasyonu olarak inşasına başladığımız KKK sistemi, demokraside ve toplumculuk anlayışında derinleşerek gelişirken, toplumculuğu daha güçlü vurgulamak ve devletçi konfederasyonlardan farkını belirginleştirmek amacıyla ismini Koma Civakên Kurdistan (Kürdistan Demokratik Toplum Konfederalizmi) olarak değiştirmiştir. KCK Önderliği bu konudaki görüşlerini ve bu değişimin esaslarını şu şekilde ifade etmektedir. “Aslında ben misyonumuzu ezilen halklar adına evrensel bir çıkış olarak görüyorum. Ortadoğu'ya gelince ben Kürtler için KCK sistemini öneriyorum. Komala Civaken Kurdistan adıyla bir örgütlenmeye gidilebilir. Ortadoğu'daki tüm bu sorunların çözümü olarak “Civaka Demokratik” formülünü belirtiyorum. Bu çözüm yönteminde mevcut sınırlara dokunulmadan, ama bütün kültürel kimliklerin de kendini özgürce ifade ettiği bir sistemi kastediyorum. KCK bir devlet yapılanması değildir. Herkesin, her toplumsal grubun içinde yer alabileceği demokratik bir örgütlenmedir. Demokratik otorite ve demokratik yönetim anlamına gelir. Aynı zamanda Kürdistan demokratik yönetimini ifade eder Biliyorsunuz Kom kelimesi Aryen kökenli bir kelimedir. Komünizm, komün kelimeleri de muhtemelen aynı kökene dayanır. Kürtçe'deki Kom kelimesi bir çeşit komün anlamındadır. Toplum çeşitli komünlerden oluşur. Herkes kendisini bir komünde ifade edebilmeli, herkesin bir komünü olmalıdır. Bütün toplumsal sorunlarla ilgili örgütlenmeler geliştirilmelidir. Kadın sorunu ile ilgili, çevre sorunları ile ilgili, azınlıklarla ilgili vb. akla gelebilecek her toplumsal olay ve olgu ile ilgili komün şeklinde

örgütlenmeler olmalı. Tarımsal komünler, köy komünleri, mahalle komünleri vb. çoğaltılabilir. Benim “kom” ya da “komün” dediğim örgütlenmeler bunu ifade ediyor. Bu projemize göre ulus-devlet demokratikleştirilecektir. Devlete rağmen toplumu demokratikleştirmek gerekiyor. Koma Civaken sistemi bütün toplulukların örgütlenip kendilerini ifade edebildikleri bir örgütlenmedir. Bütün çevreci örgütler, feminist örgütler, kurumlar, dergi çevreleri, ekonomik örgütlenmeler, sendikalar, siyasi partiler, kadın, gençlik hareketleri demokrasi ilkeleri çerçevesinde bir araya gelmelidir. Tabii ki bu sivil dernek ve kurumlar ihtiyaç duyulan her alanda kurulur. Toplum bütün bunların bir arada bulunmasından ve ilişkilerinden oluşur. Benim demokrasi anlayışım, birey demokrasisi değil, topluluk demokrasisidir. Ben toplulukların eşit ve özgür olarak bir arada yaşaması gerektiği düşüncesindeyim. Tüm bu örgütlenmeler Demokratik Toplum Konfederalizmi çatısı altında birleştiğinde muazzam bir demokrasi gücü açığa çıkar. Ben toplumun farklı topluluklardan, gruplardan oluştuğuna ve bu grupların eşitliğine inanıyorum. Sadece bireysel hakların değil grup, kolektif hakların var olması gerektiğine inanıyorum. Bireysel hakların kolektif haklarla birlikte kullanıldığında bir anlamı vardır. Burada şunu özellikle vurgulamak istiyorum. “Çok kültürlü, Demokratik Hukuka dayalı bir Ulus”u öneriyorum. Bugüne kadar iktidarı hedeflemeden toplumsallaşmak, demokratikleşmek olgusu pek düşünülemedi. İktidarı hedeflemeden tüm toplumu demokratikleştirmeye yönelik açılımlar, oluşumlar gerçekleştirildiğinde asıl hedefe ulaşılır. Daha önce şu tespiti yapmıştım; “İktidarın olduğu her yerde direniş vardır ve iktidarın olduğu her yerde başkaldırı olur”. Dünyanın her yerinde direniş var fakat bunlar birbirinden bağımsız ve kendi başlarına. Bu konuya ilişkin görüşüm, bütün bunları bir araya getirmek, birlikte hareket etmeye yöneliktir. Dolayısıyla benim aslında tasarladığım şey bütün dünyaya ilişkindir. Bu nedenle iktidarı hedeflemeden gerçekleştirilecek olan oluşumları demokratik toplum konfederalizmi kavramıyla ifade ediyorum. Mevcut siyasi iktidarı veya iktidarlara bir çembere benzetiyorum. Çemberin içinde noktalar var. Daha önce de ifade etmiştim bu bir çeşit firavun sosyalizmidir demiştim. Bu çember firavun çemberidir. Çemberi de noktaları da yok etmek gerekir. Benim bahsettiğim, çemberin içindeki noktaların dahil olduğu gruplar, iç içe geçmiş halkalar şeklindedir. Yani kesişen halkalar. Bir örnekle belirtelim. Bireyin çeşitli organları mesela göz, ayak, kol gibi, bunların birbirleriyle direkt, organik bağlantıları var. Siz her şeyi göze yükleyemezsiniz veya bir başka organa yükleyemezsiniz. Siz bütün vücudu tek bir hücre yapabilir misiniz, bu mümkün değil. Her birinin ayrı işlevi var. Fakat hepsi birbirleriyle bağlantılı ve uyumludurlar. Benim toplum anlayışım bunun gibi organik ve işlevseldir.” Bu belirtilenler ekseninde sözleşmemiz de diyalektik anlayışa ve değişimin ruhuna uygun olarak düzenlenmiş, toplum

lehine toplumsal kuruluşun ilkelerini ve özünü geliştirmek kararlılığıyla yenilenmiştir. Bu sözleşme, Koma Civakên Kurdistan Önderliğinin 1973 yılından bu güne kadar öncülük yaparak gerçekleştirdiği Demokratik Devrimin ortaya çıkardığı birikimlerle, insanlığın binlerce yıldır verdiği özgürlük ve demokrasi mücadelesinin yarattığı birikimin bulunduğu mekan ve zamanın ürünüdür. Halkların zamanının demokratik devrimle Kürdistan'da zirveleşmesinin sistemleştirilmesi bu Sözleşme ile pratikleşecektir. Tarih boyunca halkların özgürlük ve demokrasi mücadeleleri, kendilerine ait ve kendilerini güç yapacak bir sistemle taçlandırılmadığı için, egemen sistem çemberini kıramamış ve onun mezhebi konumuna düşmüşlerdir. Reel sosyalizm örneğinde görüldüğü gibi, egemen güçlere ait olan iktidarcı ve devletçi bir yapılanmayı aşamamışlardır. Koma Civakên Kurdistan sistemi, karar gücünün komün ve yerel halk meclislerine dayandığı bir temel üzerinden geliştiğinden, bu çemberi kırarak halkların kendi demokratik sistemlerini kurmalarına yol açacaktır. Koma Civakên Kurdistan, halkların komünal demokratik duruşunun çağdaş değerlerle bezenerek güncelleşmesidir. Bu niteliği ile batı da gelişen ve ağırlıklı olarak bireyi temel alan demokrasi anlayışından farklıdır. Demokrasinin kaynağını insanlığın başlangıcındaki komünal demokratik değerlere ve tarih boyunca devlet erkini ve temsilcilerinin yetkilerini sınırlayan mücadelelere ve tutumlara dayandırmaktadır. Birey iradesinin ve özgürlüğünün komünal demokratik yaşam içinde optimal dengeye kavuştuğu ve anlam kazandığı bir demokratikleşme çizgisidir. Halkı güç ve irade yapan, demokrasiyi üst toplumun etkinliğinin bulunduğu Atina Demokrasisi ya da Magna Carta belgesi ile başlatan anlayışın aşılmasını sağlayan ve halkların kendi sistemlerini kurmasına imkan yaratan bir çizgidir. KCK Sözleşmesi ile toplumların var olma biçimi olan komünal demokratik değerleri ve insanlığın dinlerde, tarikatlarda, mezheplerde ve manastırlarda ifadesini bulan tüm özgürlük ve demokrasi ırmaklarını kendine tarihsel temel yapan bir demokrasi anlayışının bu topraklarda yerleştirilmesi hedeflenmektedir. Liberal demokrasiye karşı halkın tabandan örgütlenmesine dayanan ve halkı güç yapan radikal demokrasi Koma Komalên Kurdistan sisteminin hem temeli hem de sonucudur. Radikal demokrasi tabandan örgütlenen, bireyin güç ve irade kazanmasıyla sürekli derinleşecek bir karaktere sahiptir. Kadın özgürlük hareketiyle her gün devrim içinde devrim yaşayan Koma Civaken Kurdistan, derinleşen demokrasi özelliği ile Ortadoğu ve insanlığın tüm sorunlarına da çözüm olan bir sistemdir. Kürt sorununu milliyetçi-devletçi temelde değil de, demokratik ulus yaratarak çözmek bu sistemin başaracağı önemli görevlerden biridir. Cinsiyet özgürlükçü, demokratik ve ekolojik bir toplumsal yaşamı hedefleyen Koma Civaken Kurdistan sistemi, özü itibarıyla demokratik sosyalist düşüncenin pratikleşmesidir. Bu temelde

sosyalizmin radikal ve derinleştirilmiş bir demokrasiyle yeniden yükselişe geçişi sağlanmaktadır. İnsanlık her zaman sosyalist idealler taşımış, ancak demokrasiye dayandırılmadığı için egemen sistemlere ve sömürücü sınıflara daha fazla itaat sağlatan bir konuma düşmekten kurtulamamıştır. İnsanlık tarihinin kendisi, komünal yaşamın ancak demokratik duruşla gerçekleşeceğinin kanıtıdır. Komünal demokratik duruşun çağdaş değerlerle yeniden yaratılması sosyalizmin yeniden yükselen değer haline getirilmesidir. Böylece demokrasiyle birlikte var olabilen sosyalizm, bilimsel-demokratik sosyalizm olarak Koma Civaken Kurdistan sisteminin ruhu olacaktır. Toplamların özgürlük düzeyi kadının özgürlük düzeyiyle bağlantılıdır. Demokratikleşmenin kalıcılığını sağlayan ve garantisi konumunda olan kadın özgürlüğüdür. Mevcut sistemlerin en zayıf noktalarının başında kadını metalaştıran ve toplumsal cinsiyetçi zihniyeti kurumlaştıran erkek ideolojisi gelmektedir. Egemen erkek ideolojilerine, ahlakına ve kültürüne karşı savaşıml verilmeden gerçek bir demokratikleşmeden, sosyalist ve özgür yaşamın yaratılmasından bahsedilemez. Bu nedenle toplumsal dönüşümün temeline cinsiyet özgürlüğüne dayalı devrimsel yaklaşımı yerleştirmek esastır. Tanrıça kültürünün ve doğal komünal yaşamın boy verdiği Mezopotamya toprakları kadın Rönesansının gerçekleştirilmesinde de öncülük yapacak potansiyele sahiptir. Ekolojik bilinci esas almayan ve insanın doğa üzerindeki tahakkümünü ortadan kaldırmayı hedeflemeyen bir demokrasinin niteliği zayıf kalacak ve toplumun gerçek seçeneği olmayacaktır. Sınıflı uygarlıkla birlikte insanlığın yaşadığı gerilemenin kökenlerinde doğayı tahakküm altına alan, kendini doğanın bir parçası ve eşit özgür bir bileşeni olarak görmekten uzaklaşan hiyerarşik ve insan merkezli bakış gelmektedir. Bunu aşmak için canlı ve kutsal doğa anlayışına yeniden dönmeyi, insanın insan üzerinde başlayarak doğayı da egemenlik altına almasıyla sonuçlanan hiyerarşik zihniyetini dönüştürmeyi hedefleyen ekolojik bir devrim gerekmektedir. Diğer sistemlerden farklı olarak Koma Civakên Kurdistan sistemi ekoloji ve cinsiyet devrimine dayalı dönüşümle radikal ve derin demokrasiyi kuracaktır. Bir sistemin alternatif olabilmesi, o sistemin başka düşünce ve sistemlerden daha fazla demokratik olmasıyla mümkündür. KCK sisteminin alternatif ve çözümleyici olması başka sistemler karşısındaki demokrasi üstünlüğüyle sağlanacaktır. Koma Civakên Kurdistan Sözleşmesi bu felsefe ve bilinçle hazırlanmıştır. Demokratik komünal-konfederal felsefe ve yaşam biçimi, çıkarlarla zedelenmemiş ve sınırlanmamış bir demokrasi zihniyetidir. Bunun en somut ifadesi kadının ve kültürlerin tam özgürlüğü ve doğa üzerindeki egemenlik zihniyetinin ortadan kaldırılması olmaktadır. Temsili demokrasi devletin yetkilerini sınırlasa da, üst toplum yönetimi olarak halkların gerçek özgürlük ve demokrasi ihtiyacına cevap olamamıştır. Aksine üst toplumun örgütlenme

biçimi olan devlete yumuşak örtü vazifesi görmüştür. Devlet dışı toplum örgütlenmesini değil de devleti eksen alan anlayışla üst topluma dayanan bir demokrasi ile sınırlı kalmıştır. Temsili demokrasi ikinci dünya savaşını önleyemediği için, siyasete günlük baskı yapan sivil toplum örgütlerine dayanan katılımcı demokrasi gelişmiştir. Aynı dönemlerde halk adına hareket ettiğini söyleyen ve hiyerarşik- devletçi toplumun mezhebi haline gelen reel sosyalizm de iflas etmiştir. Koma Civakên Kurdistan sistemi ise doğrudan demokrasiyi kurmanın adıdır. Toplumun kendisinin demokrasi yaratacağını ve bunun için etnisite, mezhep, kültürel gruplar, emekçiler, kadın, gençlik gibi toplumun bütün kesimlerini içine alan ve bunların örgütlenmelerini kapsayan bir komünler toplamını, topluluk demokrasisini oluşturur ve bu toplulukların bir arada eşit ve özgür yaşamasını sağlar. Burjuva sistemlerdeki devletçi, sınıfsal sınırları aşmayan sivil toplumculuk yerine, toplum odaklı ve devleti aşmayı hedefleyen sivil toplum örgütleriyle de beslenerek, alternatif ve tam demokrasi modeli olarak halkların zamanında halkların siyasal alternatifi haline gelecektir. Demokratik Toplum Konfederalizmi söz ve karar gücünü tabana dayandırarak yerel demokratik yaşamları komünal-konfederal ilişki ile birleştirip güçlerini arttırma ve daha kapsamlı sorunlara çözüm bulmanın örgütlü ifadesidir. Böylece merkezileşmeye dayanan siyaset tarzını aşarak halkın güçlendiği bir siyaset tarzının gelişmesini yaratan, yerel dar görüşlülüğün ve farklı bir iktidarcı zihniyetin hortlamaması açısından da yerelleri ortaklaşma ve dayanışmaya çeken birlikçi bir sistemin adıdır. Bu sistemle bireyin siyasete ve çevresine yabancılaşması sona erdirilerek, özgüven ve iradeye dayanan canlı bir siyasal yaşamın ve özgür yurttaşlığa dayanan kardeşliğin gelişmesi sağlanacaktır. Demokrasiyi sadece devletin yetkilerini ve gücünü sınırlama olarak ele almayan, bu rolünü oynamakla birlikte devlet + demokrasi anlayışıyla toplumun demokratik örgütlenmesini ve yaşamını kurarak, tam ve doğrudan demokrasiyi devletin yanı başında yaşatmayı başarmak bu Sözleşmenin siyaset felsefesidir. Örgütlenme çokluğunu ve zenginliğini demokrasinin derinleşmesi, bireyin güç ve toplumun irade kazanması olarak ele alması bu sistemin temel karakteridir. Bu Sözleşme ile birlikte Kürdistan halkının özgürlüğü de klasik ulusal kurtuluşçuluk ve isyancılıkta aranmamaktadır. Kürt halkını özgürleştirme stratejisi, esas olarak Kürt halkının demokratik toplum örgütlenmesi ve bunu komşu halklarla demokratik birlik ilişkisi içinde yürütmesi olarak ele alınmıştır. Kürt halkının özgürlüğünün güvencesi ne devlet nede devletçiklerdir. Kürt halkının özgürlüğü ve Kürt sorununun demokratik çözümü Kürdistan ve Ortadoğu'yu demokratikleştirmektir. Koma Civakên Kurdistan projesi bu yönüyle Kürt halkını özgürleştirme stratejisidir. Bu sistemle Kürt halkı tüm potansiyellerini açığa çıkarıp gücünü zirveleştirerek çözümü herkese dayatacak ve kaçınılmaz hale getirecektir. Meşru savunma ise, bu temel

stratejinin saldırılar karşısındaki koruyucu gücüdür. Koma Civakên Kürdistan Önderi, “Ben ulusların kendi kaderini tayin hakkını şöyle anlıyorum: Bu hak, kendi demokrasisini ve devlet olmayan kendi yönetimini kurma hakkıdır. Devlet olmayan toplulukların köylerde, mahallelerde ve şehirlerde kendi sorunlarını kendileri tartışarak kararlaştıracakları ve çözecekleri bir model kurma hakkıdır. Demokratik ulus devletin yarattığı bireye dayanmaz. Ulus-devletin yarattığı birey köledir. Devletin birey yaratması, vatandaş yaratması bütün kilitlenmelerin sebebidir. Demokratik ulus, topluluk ve bireylerin kendi yerel gerçeklikleri doğrultusunda sorunlarını tartıştığı ve çözüm ürettiği modeldir. Bizim hedefimiz devlet değil, demokrasiyi kurmaktır. Ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı milliyetçi temelde devlet kurmak değil, siyasi sınırları sorun yapmadan ve sınırları esas almadan kendi demokrasilerini kurma hakkıdır. Kürdistan için üç hukuk geçerli olur: AB hukuku, üniter devlet hukuku, demokratik konfederal hukuk. Üniter devletlerin bizim demokratik hukukumuzu tanımaları halinde bizde onların hukukunu tanırız” diye ifade ediyor. Koma Civakên Kürdistan Sözleşmesi pratikleştikçe, Kürt sorununun demokratik çözümü ve komşu halklarla birlik hukuku da belirginleşecektir. Farklı kültür ve inançların olduğu coğrafya olan Ortadoğu ve Kürdistan’da demokratik toplum konfederalizminin tarihsel ve güncel kaynakları fazlasıyla vardır. Tarihte bu coğrafyada yaşayanlar doğal federasyon ve konfederasyon ilişkisi içindeydiler. Bu nedenle de toplumsal sorunlar 20.yy’daki kadar ağır yaşanmamıştır. Ulus-devlet, merkezi yönetim anlayışı ve milliyetçiliğin hâkim olduğu zaman sorunlar ağırlaşmıştır. Halklar da bu tarz yö-netim ve siyaset anlayışının acısını fazlasıyla çekmiştir. Dolayısıyla demokratik konfederalizm Ortadoğu ve Kürdistan sorununun en etkili çözüm yolu olacaktır. Demokratik toplum konfederalizmi, Ortadoğu’da tıkanıklığın esas nedenlerine yönelik bir müdahaledir. Katı milliyetçi, despotik yönetimler ve bunun zihniyeti bölgedeki gelişmelerin önündeki önemli bir engeldir. Dışarıdan gelen milliyetçilik fitnesi 200 yıldır halklara acı çektirmektedir. Kadın üzerindeki baskılar, sistemin gericiliğinin beslendiği en temel konudur. Toplumsal yaşam gericiliğin hizmetinde olduğundan, birey bu yaşamın içinde boğulmaktadır. Bu coğrafyanın en büyük zenginliği olan kültürler baskı altında tutularak soluklaştırılmıştır. Sonradan görme türedi burjuva sosyal kesimler doğaya da acı çektirmektedirler. Koma Civakên Kurdistan, etkili bir müdahaleyle bu tıkanıklığı aşacak, Kürdistan’dan başlayarak özgürlük ve demokrasinin, halkların kardeşliğinin önünü açacaktır. Koma Civakên Kurdistan Sözleşmesi temelinde gelişecek demokratik sistem özgürlüklerin geliştiği çok verimli bir vaha haline gelecektir. Bu yapılanma komünal demokrasiye göre örgütlenmiş, sivil-yatay toplulukların, toplumsallaşmanın oluşumu, eşit özgür bir arada yaşaması, kendisini devlete ihtiyaç duymadan iş ve rol

koordinasyonları ile demokratik koordine yönetimlerine ulaştırmalarını sağladığı gibi dayanışmacı komünalist bir toplumsal yaşamı da örme kararlılığı anlamına gelecektir. Demokrasinin derinleşmesi özgürlüklerin de gelişmesini getirecektir. Böylelikle Ortadoğu'nun ve Kürdistan'ın tarihinde var olan tüm güzel değerler yeniden yeşerecek ve dünyada yeni ahlakın geliştiği yeni bir çağ başlayacaktır. Ortadoğu'daki sorunların çözümü için demokratik toplum konfederalizmi esastır. Emperyal güçlerin dayatmaları demokrasiyi geliştirmez, ancak demokrasiyi istismar edebilir. Tabandan gelişen demokratik seçeneği Ortadoğu genelinde egemen kılmak gerekir. Bu model toplumsal temelde etnik, dini ve sınıfsal farklılıkları gözetken bir sistemdir. Koma Civakên Kurdistan sistemi Kürt sorununun çözümsüzlüğünü bölgeye verilmiş bir ceza olmaktan çıkaracak, KCK'nin gerçekleştireceği demokratik çözümle Ortadoğu'nun her bakımdan en temel güç kaynağı Kürdistan olacaktır.

Birinci Bölüm GENEL ESASLAR

Madde 1

Sistemin Adı Koma Civakên Kurdistan'dır. Kısaltılmış adı KCK'dir.

Madde 2

Niteliği Koma Civakên Kurdistan demokratik, toplumcu-konfederal bir sistemdir. Demokrasi, cinsiyet özgürlüğü ve ekolojik yaşamı esas alır. Devlet olmayan, yatay ve piramit tarzı örgütlenmiş, demokratik, siyasal ve toplumsal bir organizasyondur. Halk toplulukları iradesini komün, ocak, meclis ve kongreler ile ortaya koyar. Aynı zamanda seçilmiş ve denetlenebilir demokratik yönetimler yolu ile kendini yönetirler. Tabandan gelişen demokratik seçeneği gerçekleştirmek esastır. Topluluk demokrasisi, toplulukların eşit ve özgür bir arada yaşaması benimsenir. Her düzeyde katılımcılığı öngörür. Burada söz, tartışma ve karar topluluklarındır. İçte demokratik ulusu, dışta ise ulus üstülüğü esas alır.

Madde 3

Sembolleri Amblemi, yirmi bir ışıktan oluşan sarı güneş içinde kırmızı yıldızdır. Bayrağı, yeşil zemin üzerinde, içinde kırmızı yıldızın yer aldığı yirmi bir ışınlı sarı güneşten oluşur. Ebadi ayrı bir yönetmelik ile belirlenir.

İlkeleri

a- Güney Kürdistan'daki bazı gelişmeler olsa da, Kürdistan toplumuna dayatılan siyasi anlamda sömürgecilik, ekonomik anlamda açlık, işsizlik, yoksulluk ve talan, kültürel olarak asimilasyon ve soykırım, askeri olarak da işgal konumuna karşı, Kürdistan toplumunun cinsiyet özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı demokratik örgütlülüğünü, demokratik toplumcu konfederalizm esaslarına göre ve radikal demokrasi çizgisinde yaratmak. Kürdistan demokrasisini komşu halklarla birlikte geliştirmek. Kürdistan toplumu içindeki her türlü gericiliğe karşı mücadele ederek, birey ve

toplumun ruhsal, düşünsel ve maddi gelişimini demokratik hak ve özgürlükler çerçevesinde gerçekleştirip ilerletmek. Toplum içinde yaş, cins, sınıf, ulus, etnisite, inanç farklılıklarına özgürlük alanı oluşturmak ve bu farklılıklardan kaynaklanan eşitsizlikleri ortadan kaldırmak.

b- Koma Civakên Kurdistan bir devlet sistemi olmayıp, halkın devlet olmayan ve sınırları esas almayan demokratik sistemi olduğundan, başta kadınlar, gençler ve emekçiler olmak üzere halkın tüm kesimlerinin, halk ve toplulukların kendi demokratik örgütlenmesini yaratmasını, politikayı doğrudan ve özgür, eşit KCK yurttaşlığı temelinde yerelde kendi özgür yurttaşlık meclislerinde, öz güç ve öz yeterlilik ilkesine göre yapmasını sağlamak. Kürt sorununun, başka toplum ve halklarla demokratik, eşit, özgür, bir arada yaşama çözümünü stratejik olarak ele almakla birlikte, bu doğrultudaki bütün çözüm yolları tıkatıldığında demokratik ekolojik cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması benimsenerek özgür Kürdistan seçeneği temelinde bağımsız geleceğini belirleme hakkını da kullanmak.

c- Her düzeyde erkek egemenliğine ve yarattığı toplumsal cinsiyetçi sisteme karşı kadın özgürlüğünü ve eşitliğini esas almak ve yaşamın her alanında cinsiyet özgürlüğünü sağlamak için mücadele etmek.

d- Erkek egemen sistemin ve iktidarcı yapıların gençlik üzerindeki yozlaştırıcı, kişisizleştirici ve baskıcı etkilerine karşı her düzeyde mücadele ederek, topluma özgür, eşit, iradeli katılan, dinamik ve donanımlı bir gençlik yaratmak.

e- Toplum içi baskı ve sömürüden kaynaklanan doğa üzerindeki egemenlik ve sömürüyü ortadan kaldırarak birey ve toplumun doğayla oluşan dengesizliğini gidermek için çalışmak. Ekolojik bilinç, örgütlenme ve mücadeleyi geliştirmek.

f- Siyasetin demokratikleştirilmesi temelinde Kürdistan üzerinde egemen olan devletleri köklü bir reforma yönelterek, küçülmelerini ve demokrasiye duyarlı hale gelmelerini sağlamak.

g- Devletçi, iktidarcı, geleneksel yönetim anlayışlarına karşı mücadele ederek, toplumcu, iş ve rol koordineleri işlevi gören demokratik yönetim anlayışını geliştirmek.

h- Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirerek, Kürt kimliğinin her düzeyde kabulünü ve Kürt dilinin, edebiyatının, sanatının ve kültürünün gelişimini sağlamak. Anadili öğrenme, konuşma ve anadilde eğitim yapma özgürlüğünü esas almak, tüm kültürlerin, dillerin eşitliğini ve geliştirilmesini benimsemek.

ı- Metalaşma ve kara dayalı ekonomiden, kullanım değerine ve paylaşım dayalı komünal ekonomiye geçişi sağlamak.

j- Birey ve toplumsal hakları evrensel üç kuşak haklar temelinde sağlamak.

k- Demokratik Konfederalizm Önderliğine, ülkeye, halka ve özgürlüklere yönelen saldırılara karşı meşru savunma duruşu temelinde mücadele etmek.

I- Kürt halkının demokratik konfederasyon ilkeleri temelinde birliğini esas almak, bölge halklarıyla eşitlik ve kardeşlik temelinde Ortadoğu Demokratik Toplum Konfederasyonunu geliştirmek, küresel emperyalizme karşı halkların Küresel Demokrasi Kongresinin yaratılması temelinde mücadele ederek sömürsüz, baskısız, adil bir küresel sistem yaratmak.

Madde 5

Sistemin yurttaşlığı: Özgür Yurttaşlık Kürdistan'da doğup yaşayan veya KCK sistemine bağlı olan herkes yurttaşdır. KCK yurttaşı sisteme siyasal ve toplumsal bağla bağlı olan ve kültürel kimliği ile katılan, özgür iradeli, yurtsever, demokrat, katılımcı bireydir. Bu Sözleşmede belirlenen hak ve özgürlüklere sahiptir ve bu Sözleşmenin belirlediği yükümlülükleri yerine getirir.

Madde 6

Yurttaş Olma ve Yurttaşlıktan Çıkarılma

a-KCK yurttaşları başka yurttaşlıklar da edinebilirler.

b-Diğer uyruklardan olup da KCK yurttaşı olmak isteyen kişi, bulunduğu alanın en üst yürütme organına kendini tanıtan belgelerle başvurur. Söz konusu organın kararı ve alan meclisinin onayı ile yurttaşlık gerçekleşir.

c-KCK ilke ve amaçlarına karşı ihanet suçu işleyen kişi, Yüksek Adalet Divanının kararı ve Kongra Gel'in onayı ile yurttaşlıktan çıkarılır.

d- KCK yurttaşlığından çıkma talebi ise alan meclisi tarafından karara bağlanıp Kongra Gel'in onayı ile gerçekleşir. **e-**Yurttaşlıktan çıkma ve çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu sonuna kadar açık tutulur.

İkinci Bölüm

TEMEL HAKLAR, ÖZGÜRLÜKLER VE GÖREVLER

Madde 7

Bireysel, Siyasal Hak ve Özgürlükler a- Yaşam hakkı, en temel insan hakkıdır, bu hak ortadan kaldırılamaz, idam cezası uygulanamaz. Herkesin yaşama ve kişiliğini koruma özgürlüğü vardır.

b- Bütün insanlar yasa önünde eşittir. Tüm KCK yurttaşları, KCK sözleşmesinin tanıdığı haklardan ayrımsız yararlanır.

c- Herkes din, vicdan ve inanç özgürlüğüne sahiptir.

d- Herkesin düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğü vardır.

e- Herkes seçme, seçilme, seçtiklerini geri çekme ve geçerli gerekçe göstererek seçildiği görevden çekilme hakkına sahiptir.

f- Herkesin bilim-sanat faaliyetlerinde bulunma, kendini geliştirme ve bilgi edinme özgürlüğü vardır.

g- Basın özgürlüğü temel bir ilkedir, sansür uygulanamaz.

h- Herkesin doğuştan veya sonradan edinilen ve gönüllüce benimsenen kimliğiyle (etnik, cinsiyet, mezhep, din, kültür, dil) yaşama özgürlüğü vardır. Hiç kimse kimliğinden ve farklılığından dolayı aşağılanamaz ve ayrımcılığa tabi tutulamaz.

ı- Herkesin kendi onur ve haysiyetini koruma hakkı vardır. İnsan onuru ve haysiyeti dokunulmazdır. İşkence bir insanlık suçudur. Hiç kimse, işkence ve kötü muameleye tabi tutulamaz.

j- Herkesin uğradığı baskılara, haksızlıklara ve kötü muameleye karşı hukuki çerçevede kendini savunma hakkı vardır. Savunma hakkı sınırlandırılmaz.

k- Yurttaşların, toplu gösteri, yürüyüş, miting gibi demokratik yöntemlerle kendini ifade etme özgürlüğü vardır.

l- Hiç kimse kişilik haklarını zedeleyecek şekilde ve emeğinin karşılığı verilmeden çalıştırılmaz.

m- Herkesin haksız yollardan olmamak, sömürüye, statü eşitsizliğine ve dengesizliğe yol açmamak kaydıyla, ekonomik yaşamını örgütleme ve mülkiyet edinme hakkı vardır.

Madde 8

Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Hak ve Özgürlükler

a- Herkes anadiliyle her düzeyde eğitim görme hakkına sahiptir.

b- Herkesin doğayla uyum içinde ve sağlığa elverişli koşullarda yaşama, sağlık imkânlarından eşit yararlanma hakkı vardır.

c- Herkes siyasal faaliyetlerde bulunma, parti, dernek, sendika, vakıf, kooperatif kurma ve bunlara üye olma hakkına sahiptir.

d- KCK yurttaşlarının aile kurumunu sorgulamadan geçirerek, demokratik, cins eşitliğini hedefleyen, öz iradeye dayalı ortak yaşam geliştirme özgürlüğü vardır.

e- Herkes yaşamın her alanında cinsiyetinden kaynaklanan ayrıma tabi tutulmadan yaşama, çalışma ve imkânlardan eşit yararlanma hakkına sahiptir.

f- Herkesin yetenek ve yetkinleşme düzeyine göre toplumsal üretime katılma ve toplumsal yaşamda kendini ifade etme hakkı vardır. Kar ve metalaşmaya dayalı olmayan, kullanım değeri ve demokratik paylaşımaya dayalı üretim ve mülkiyet hakkına sahiptir.

g- Emekçilerin, kamu ve özel sektör ayrımı yapılmadan sendika kurma, grev ve toplu sözleşme hakkı vardır.

h- Zihinsel ve fiziksel engellilerin, özgünlüklerine göre oluşturulmuş koşullarda yaşama ve çalışma hakkı vardır.

i- Çocukların zihinsel ve fiziksel eğitimini gözeten, gelişmelerine hizmet edecek koşullarda yetiştirilme, yaşama ve eğitilme, erken yaşta çalıştırılmama hakkı vardır.

- j- Yaşlıların bilgi ve tecrübelerini topluma demokratik bir şekilde dahil etme ve bu şekilde toplumla demokratik, eşitlikçi ve belli bir saygı-sevgi temelinde ve sosyal güvence altında yaşamlarını sürdürme hakkı vardır.
- k- Herkesin serbestçe bilgi edinme ve özgür iletişim hakkı vardır.
- l- Herkesin seyahat ve serbest dolaşım hakkı vardır.
- m- Her yaştaki KCK yurttaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek sportif aktivitelerde bulunma hakkı vardır.

Madde 9 Topluluk ve Dayanışma Hak ve Özgürlükleri

a- Halkların Kendi Kaderini Tayin Hakkı esas alınır. Her toplum ve halkın başka toplum ve halklarla demokratik, eşit, özgür, bir arada yaşamak kadar demokratik, bağımsız geleceğini belirleme hakkı o topluluk veya halk tarafından belirlenir. Baskı, asimilasyon, imha ve sömürgeciliğe karşı topluluk ve halkların direnme hakkı meşru bir hak olarak kabul edilir.

b- KCK sisteminde yaşayan kadınların, eşit özgür yurttaşlar olarak siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik yaşama eşit şekilde katılma hakları vardır. Erkek egemenliğinin her türlü baskı, şiddet ve tahakküm altına almaya dönük anlayış, yaklaşım ve uygulamalarına karşı direnme ve mücadele etmeleri meşru bir haktır. Tüm kadınlar bu sözleşmede belirtilen hak ve özgürlüklerden faydalanma hakkına sahiptir. Ayrıca her kadının pozitif ayrımcılıktan yararlanma hakkı vardır.

c- KCK sisteminde yaşayan kadınların toplumsal cinsiyetçiliğe ve yapılarına karşı kadın kurtuluş bilinci temelinde mücadele etmek ve bunun için örgütlenmelere gitme hakkı vardır.

d- Yaşamının her evresinde bedensel, ruhsal, düşünsel, duygusal yapılanması ve yaşamını yönlendirme konusunda öncelikli söz ve karar hakkı kadına aittir.

e- Herkesin bir eko topluluk içinde ve ekolojik dengeye uygun yaşama özgürlüğü vardır.

f- Herkesin kültürel gelişme ve ulusal kimlik özgürlüğü vardır.

g- Çocukların düşüncesini özgürce açıklama hakkı vardır, onur ve itibarlarına saldırılarda bulunulamaz, erken yaşta evlendirilemez ve çalıştırılmaz, çocuklara karşı yapılacak olan her türlü şiddet ve cinsel istismar suç kapsamındadır.

h- Bütün insanlar barış içinde, eşit ve özgür, bir arada yaşama hakkına sahiptirler.

ı- Herkesin doğal zenginlik ve kaynakları ekolojik ilke temelinde kullanma hakkı vardır.

i- Hiçbir kişi, grup veya topluluk kendi inançlarını başkasına zorla dayatamaz.

Madde 10

Temel Görevler

- a- Tüm KCK yurttaşları halkın, temel hak ve özgürlüklerin savunulması göreviyle yükümlüdürler. Ayrıca temel özgürlüklerin her alanda geçerli olması ve geliştirilmesi için çalışırlar.
- b- Baskı ve sömürüye karşı direnmekle yükümlüdür.
- c- Meşru savunma savaşı hali durumunda yurtseverliğin bir gereği olarak yurdun, temel hak ve özgürlüklerin savunulmasına aktif katılma yükümlülüğü vardır.
- d- Her KCK yurttaşı cinsiyet özgürlüğüne dayalı eşit yaşamı geliştirmek, toplumsal cinsiyetçi, hiyerarşik, sınıfsal ve geri geleneksel anlayış ve yapılarla mücadele etmekle sorumludur.
- e- Başta kadın olmak üzere, ezilen kimliklere pozitif ayrımcılık uygulanması ilkesiyle yaklaşım gösterir, aile içinde ve dışında kadın üzerindeki baskı, şiddet, sömürü ve aşağılamaya, kadın katliamına karşı mücadele içerisinde olur.
- f- Her yurttaş çevresini, genel doğa ve evreni, her canlı türünü kültürel ve tarihi zenginlikleri, koruma geliştirme, sorumluluğu ile yükümlüdür.
- g- Bölgesel ve uluslar arası alanda yaşanan her türlü haksızlık, sömürü, ayrımcılık ve doğa katliamına karşı duyarlı davranır, tutum alıp mücadele eder ve dayanışma içerisinde olur.
- h- Başta seçme olmak üzere, demokratik katılımın gereklerini yerine getirmekle yükümlüdür.
- i- Özgür ve demokratik toplum ahlakına uyma görevi vardır.
- j- i-Her KCK yurttaşı mükellefiyeti gereği vergilerini ödemekle yükümlüdür.
- k- Yurtdışında yaşayan ve çalışan KCK yurttaşlarının ülkeye dönme, ülkedeki temel özgürlük hak ve görevlere katılma sorumluluğu vardır. k- Her KCK yurttaşı toplumsal yaşama örgütlü katılır.

Üçüncü Bölüm

GENEL ORGANLAR

Madde 11

Reberiya Koma Civakên Kurdistan

Koma Civakên Kurdistan (Kürdistan Demokratik Toplum Konfederalizmi) kurucusu ve Önderi, Abdullah Öcalan'dır. Ekolojiye ve cinsiyet özgürlüğüne dayalı demokrasinin felsefik, teorik ve stratejik kuramcısıdır. Her alanda bütün halkı temsil eden önderlik kurumudur. Kürdistan halkının özgür ve demokratik yaşamına ilişkin temel politikaları gözetir ve temel konulardaki en son karar merciidir. Kongra Gel Genel Kurul kararlarının demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü devrim çizgisine uygunluğunu gözetir. Yürütme Konseyi Başkanını görevlendirir. Temel konulara ilişkin Yürütme Konseyi kararlarını onaylar.

Madde 12

Kongra Gelê Kurdistan (Kürdistan Halk Meclisi)- Kongra Gel Kürdistan Halk Meclisi, Koma Civakên Kurdistan'ın en yüksek karar (yasama) organıdır. Buradaki hükümlere uygun olarak düzenlenen bir iç tüzüğe göre çalışır.

a- Kongra Gel, Kürdistan parçaları ve yurtdışındaki KCK yurttaşlarının nüfus oranına ve komünal örgütlülük durumuna göre, hazırlanan seçim yasasına uygun olarak, iki yılda bir halk tarafından seçilen 300 üyeden oluşur. %40 cins kotası uygulanır. Seçme ve seçilme yaşı 18'dir. Seçimler, somut koşullara göre ayrı bir yönetmelikle düzenlenir.

b- Kongra Gel seçilmiş üyelerinin salt çoğunluğunun katılımıyla her yıl Nisan ayında olağan toplantısını yapar. Önderlik veya Kongre Başkanlık Divanı veya Yürütme Konseyinin talebi veya üye tam sayısının dörtte birinin istemi üzerine olağanüstü de toplanabilir. Gerekli hallerde Yürütme Konseyi ve Kongra Gel Başkanlık divanının ortak kararı ile en fazla altı ay ertelenebilir. Kongra Gel üyeleri toplantıya Başkanlık Divanınca çağrılır.

c- Kongra Gel, Başkanlık Divanı tarafından idare edilir. Başkanlık Divanı bir başkan ve dört yardımcından oluşur. Başkan Genel Kurul üyeleri içinden salt çoğunluk ile seçilir. Başkan yardımcıları ise Genel Kurul üyeleri içinden genel oyla seçilir. Genel Kurulun her yenilenmesinde Başkanlık Divanı yeniden seçilir. Bir kişi Kongra Gel Başkanlığına üst üste en fazla iki dönem seçilebilir.

d- Başkanlık Divanı, Kongra Gel çalışmalarını düzenleyip yürütmekten sorumludur. Kongre hazırlıklarını organize eder ve Kongre çalışmalarını yönetir. Genel Kurulun toplantı halinde bulunmadığı zamanlarda Kongra Gel'i temsil eder, Başkanlık divanı ara dönem kurul toplantılarını düzenler ve komisyonları koordine eder. Siyasal ve diplomatik çalışmalarda aktif rol oynar. Yüksek Adalet Divanı ve Yüksek Seçim Kurulu üyelerini belirleyerek Genel Kurul onayına sunar. İdari-Adalet Mahkemesi ve Yüksek Halk Mahkemesi hâkimlerini görevlendirir. Kongra Gel Başkanlık Divanı, Halk Meclisleri ile düzenli ilişkilendirir, onlardan gelen itirazları karara bağlar. Halk meclisleri ile düzenli ilişkilendirir ve oluşumunu takip eder.

e- Kongra Gel komisyon esasına göre çalışır. Genel Kurulun toplu olmadığı dönemlerde Kongra Gel görevlerini yerine getirmek üzere Sosyal, Siyasal, İdeolojik, Maliye, Kadın, Halk savunma ve Halkla ilişkiler-Örgütlenme alanlarına göre yedi daimi komisyon örgütlenir. Komisyonlar Kongra Gel üyelerinden seçilir beş-onüç üyeden oluşur. Komisyonlar, Yürütme Konseyinden ve ilgili kurumlardan gelen proje ve karar tasarılarını değerlendirerek Genel Kurula sunulmak üzere son şeklini verir. Çeşitli konulara ilişkin araştırma- inceleme yaparak, projeler de hazırlayabilir. Komisyonlar çalışmalarında komisyon dışı uzman kişi ya da kuruluşlardan yardım alabilir.

f- Genel Kurul'un toplantı halinde olmadığı dönemlerde, iki Genel Kurul arası, yasa ve tüzükler, Başkanlık Divanı, Daimi Komisyonlar ve Yürütme Konseyi temsilcilerinden oluşan Civata Dema Navber ya Kongra-Gel Kongra-Gel Ara Dönem Kurulu toplantısında görüşülür ve karara bağlanır.

g- Kongra Gel; Başkanlık Divanı, Yürütme Konseyi ve Başkanlığını seçer. Yüksek Adalet Divanını ve Yüksek Seçim Kurulunu onaydan geçirir. Kongra Gel; Başkanlık Divanının, Yürütme Konseyinin çalışmalarını demokratik komünal-konfederal ilkeler temelinde denetler, sunduğu belgeleri inceleyerek karara bağlar. Bu denetlemeyi sözleşme ve Kongre Gel iç tüzüğündeki mekanizmalar yolu ile yerine getirir. Kürdistan halkının özgür ve demokratik ilerleyişine ve mücadelesine dair gerekli bütün kararları alır. Plan ve projeleri çıkarır. Koma Civakên Kurdistan Önderliğinin itirazı olmayan karar ve projeler kesinleşir. İtiraz konuları olursa bunlar Kongra Gel'de yeniden görüşülür.

h- Kongra Gel, KCK adına devletler ve milletler arası kuruluşlar ve farklı toplumlarla yapılan antlaşmaların onaylanmasını görüşüp karara bağlar.

Madde 13

Yürütme Konseyi

a- Yürütme Konseyi, Kongra Gel tarafından iki yılda bir KCK yurttaşları arasından seçilen bir başkan ve otuz üyeden oluşur. Yürütme Konseyi Başkanı Kongra Gel bileşiminin salt çoğunluğuyla seçilirken, Konsey Üyeleri ise mevcut toplantı bileşiminin salt çoğunluğu esasıyla seçilirler. Yürütme Konseyi Başkanı ve üyeleri en fazla iki dönem üst üste seçilebilir. Yürütme Konseyi Başkanı, Önderlik tarafından görevlendirilir ve Kongra Gel Genel Kurulu tarafından onaylanır. Genel Kurul tarafından onaylanmadığı takdirde Önderlik tarafından yeni görevlendirme yapılarak Genel Kurula sunulur. Yürütme Konseyi üyeleri, Yürütme Konseyi Başkanı tarafından belirlenir ve Genel Kurul tarafından onaylanır. Genel Kurulun onaylamadığı üyelerin yerine Yürütme Konseyi Başkanı tarafından yeni üyeler belirlenip Genel Kurula sunulur. Seçilen Yürütme Konseyi, Önderlik onayından geçer. Yürütme Konseyi Başkanı, Genel Kurula sunacağı Yürütme konseyi üye listesini hazırlarken Kürdistan Demokratik Toplum Konfederalizmi bileşenlerinin görüş ve önerilerini alır.

b- Yürütme Konseyi, Koma Civakên Kurdistan'ın en üst icra organıdır. KCK içindeki tüm kurum, örgüt, alan merkezlerini ve komiteleri koordine eder. Önderliğin ve Kongra Gel'in kararlarını uygulamakla yükümlüdür. Yargı kararlarını uygular ve kararların uygulanmasını sağlar. Faaliyetleri hakkında Önderliğe düzenli rapor sunar. Kongra Gel'in yıllık ve ara dönem kurul toplantılarına karşı sorumludur ve faaliyetleri hakkında rapor verir. Kongra Gel Divanının resmi talebi üzerine bilgilendirme yapar. Yine alt komite, kurum ve örgütlerden düzenli rapor alır ve gerekli gördüğü hallerde

genelgeler yayınlar. Yürütme Konseyi, İdari Adalet Mahkemesi savcılarını görevlendirir.

c- Yürütme Konseyi Başkanı, sözleşmenin uygulanmasını sağlamak, Yürütme Konseyinin tüm çalışmalarını organize ve koordine etmek ve Yürütme Konseyinin Önderlik ve Kongra Gel ile ilişkilerini düzenlemekten sorumludur. KCK sistemi içerisindeki tüm örgütlerin birbiri ile uyumlu çalışmasını ve birbirini tamamlamasını gözetir. Ülkeye ilişkin temel siyasi ve diplomasi faaliyetlerin yürütülmesini gözetir, görev kapsamında olanları yerine getirir. Kongra Gel'in yıllık ve ara dönem kurul kararları esas alınarak tüm dönemsel yürütme planlamaları ve kararları, yine yürütülecek siyaset Yürütme Konseyi ile birlikte alınır. Gerekli gördüğü hallerde Halk Savunma Güçleri'nin Komuta Konseyi'ni toplantıya çağırır ve toplantıya başkanlık eder. Önderlik Komitesi çalışmalarının yürütülmesini gözetir. İhtiyaca göre Yürütme Konseyi içinden başkan yardımcıları da görevlendirilebilir.

d- Yürütme Konseyi dört ayda bir salt çoğunlukla toplanır. Yürütme Konseyi Başkanı konsey toplantısına başkanlık eder. Başkanın veya üyelerden üçte birinin istemi üzerine Konsey daha erken de toplanabilir veya toplantısını erteleyebilir.

e- Yürütme Konseyi alan merkezleri ve koordinasyon esasına göre kendini örgütler ve çalışmalarını yürütür. Bunlar İdeolojik Alan, Siyasal Alan, Sosyal Alan, Ekonomik Alan, Halk Savunma Alan Merkezleri, Kürdistan'ın dört parçası ve yurtdışı sahalarına göre kurulmuş koordinasyonlar ile kadın ve gençlik koordinasyonlarıdır. Alan Merkezleri ve koordinasyonlar arası ilişki ve çalışmaları Yürütme Konseyi Başkanlığı koordine eder.

f- Yürütme Konseyinin çeşitli nedenlerle dörtte bir oranında azalması durumunda Yürütme Konseyi Başkanının önerdiği isimler üzerinden Kongra Gel olağan yıllık genel kurulu veya Başkanlık Divanı ve Daimi komisyonların ara dönem toplantısında yeni üyelerin seçimi yapılır.

g- Yürütme Konseyi ve komiteleri ile koordinasyonlar ihtiyaç duyduğu temel politikalar ve yeni kuruluşlar için gerekli kararları Kongra Gel organlarına tasarılar sunarak gerçekleştirirler.

h- Yürütme Konseyinin çalışma ve işleyiş esasları bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde 14

Alan Merkezleri Yürütme Konseyi değişik faaliyet alanlarına göre beş alan merkezi biçiminde örgütlenerek, çalışmalarını yürütür. Alan Merkezleri 7–13 üyeden oluşur. Her alan merkezi üç kişilik koordinasyon tarafından yönetilir. Alan Merkezleri ayda bir faaliyetleri, plan ve projeleri hakkında Yürütme Konseyi Başkanlığına rapor sunarlar. Kongra Gel kararlarını ve Yürütme Konseyi genelgelerini uygularlar. Kendi çalışmalarını

hazırladıkları program ve yönetmeliklerine göre yürütürler. Bunların Yürütme Konseyi Başkanlığınca onaylanması gerekir. Alan Merkezleri faaliyetlerinin özgünlüğüne göre ihtiyaç duyduğu kadar alt komite örgütler. Ayrıca alan merkezleri, komiteler ve koordinasyonlar kendi alanlarında çalışmalarını etkin ve çok yönlü geliştirebilmek için ihtiyaca göre gerekli alt ve yan örgütler oluşturur, ya da bu tür örgütlerle ilişkilendirir. 1- İdeolojik Alan Merkezi Önderlik çizgisi temelinde gereken teorik çalışma ve ideolojik mücadelenin yürütülmesinden, kadro ve halk eğitiminin sürdürülmesinden, kültür, sanat-edebiyat çalışmalarının geliştirilmesinden, propaganda-ajitasyon çalışmalarının yürütülmesinden ve süreklileştirilmesinden sorumludur. KCK sisteminin tüm ideolojik çalışmalarının örgütlendirip yürütmesinden sorumlu kurumdur. Görevlerini daha etkin ve başarılı yürütmek için kendini aşağıdaki komiteler biçiminde örgütler.

a- Bilim-Aydınlanma Komitesi: Önderlik tarafından belirlenen felsefî-ideolojik hattın uygulanması ve geliştirilmesinden sorumludur. Tarihin ve toplum yaşamının her alanına ilişkin olarak farklı zeminlerde akademik örgütlülük temelinde yaygın ve derinlikli teorik-entelektüel çalışmalar yürütür. Temel ideolojik mücadele kurumudur. Bilimsel çalışmalar temelinde Kürdistan ve Ortadoğu aydınlanma hareketini geliştirir. KCK kadro ve çalışanlarının eğitimini yürütür ve halkın demokratik eğitimini teşvik eder.

b- Kültür Komitesi: Edebiyat ve sanat çalışmalarını yürütmekle sorumludur. Kürt kültürünün ve azınlık kültürlerin geliştirilmesi ve toplumun kültürel eğitiminin ilerletilmesi faaliyetlerini yürütür. Kültür-sanat örgütlenmelerini geliştirir ve destekler.

c- Basın Komitesi: Önderlik çizgisine göre basın- yayın politikalarını oluşturur, basın örgütlenmesinin sağlanmasını ve geliştirilmesini destekler. İdeolojik ve ulusal birliğin pekiştirilmesine yönelik çalışmalar yürütür. Demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması ekseninde toplumsal aydınlanmayı gerçekleştirmek için çalışmayı temel görev sayar. Demokrasinin oturtulması için kamusal alanda eleştiri, gözlem gücü ve temel bir denetleme mekanizması olarak işlev yürütür. Bilgi tekeline dayalı iktidarlaşmayı aşmak ve demokrasinin halka dayalı oluşumunu gerçekleştirmek amacıyla her türlü bilimsel bilginin genelleşmesini hedefler.

2- Siyasi Alan Merkezi Kürdistan üzerindeki inkar ve imha siyasetine karşı ulusal demokratik siyasetin belirlenip uygulanmasından, Kürdistan parçalarındaki ve yurtdışındaki siyasi çalışmaların örgütlenmesinden, halkımızın bölge halkları ve demokratik kamuoyuyla ilişki ve ittifakının geliştirilmesinden, demokratik ekolojik toplumu kurma çalışmaları için örgütlenme ve eylem bilincinin oluşturulmasından, demokratik örgütlenme

ve hukuk sisteminin yaratılmasından sorumludur. Bu görevleri aşağıdaki komiteler biçiminde örgütlenerek yürütür.

a- Siyasi Komite: Kürdistan parçalarındaki ve komşu ülkelerdeki siyasi örgütlenmeleri ve faaliyetleri yürütmek ve denetlemekten sorumludur. KCK çizgisinde siyasi örgütlerin gelişmesi için çalıştığı gibi, yakın siyasi hareketlerle de dostluk ilişkisi ve ittifakının geliştirilmesinden yana olur.

b- Ekoloji ve Yerel Yönetimler Komitesi: Yerel yönetimlerin özgürlükçü, demokratik ve katılımcı hale getirilmesi için çalışır. Bu amaçla köy ve kentlerde komunal örgütlenmeyi geliştirir. Ekolojik bilinç, örgütlülük ve yaşamın geliştirilmesi için gerekli çalışmaları yapar. Bu amaçla Kürdistan ve uluslar arası alanda ekoloji, çevre ve yerel yönetim alanlarındaki örgüt ve kurumlarla dayanışma içinde olur. Yenilerinin gelişmesi için destek sunar.

c- Hukuk Komitesi: KCK'nin demokratik ve adil hukuk sistemini geliştirmeye, yargı düzenini ve kurumlarını oluşturmaya çalışır. Demokratik ve komunal hukuk normları temelinde demokratik hukuk bilincini geliştirir. Hukuk ve insan hakları ihlallerini ve savaş suçlarını araştırır. Buna karşı mücadele eder. Kürt sorununun demokratik hukuk ölçüleri çerçevesinde çözümü için mücadele yürütür. Var olan insan hakları ve hukuk kuruluşlarıyla ilişki ve dayanışma içerisinde olur.

d-Dış İlişkiler Komitesi: KCK'nin dış politika çizgisini hayata geçirir. Kürdistan halkının özgürlük mücadelesini uluslar arası alanda tanıtmak için çalışır. Diplomasi çalışmalarını geliştirir. Stratejik ve taktik ittifaklar oluşturmaya çalışır.

d- Azınlıklar ve İnanç Grupları Komitesi: Azınlıkların ve inanç gruplarının özgür örgütlenmesi ve toplumsal yaşama eşit katılımı için çalışır. Farklılıkları tanımayan anti-demokratik ve gerici zihniyete karşı mücadele eder.

3- Sosyal Alan Merkezi Cinsiyetçi, sınıflı toplum sisteminin alternatifi olan demokratik-ekolojik toplum sisteminin yaratılması için kadınlar, gençler, emekçiler başta olmak üzere tüm toplumsal kesimlerin bilinçlendirilip örgütlenmesinden, halk sağlığının korunması ve eğitiminin geliştirilmesi için gerekli politika ve kurumlarının oluşturulmasından sorumludur. Anadil eğitimini geliştirmek için gereken çalışmaları yürütür. Aşağıdaki komiteler ve koordinasyonlar biçiminde örgütlenerek bu görevleri yerine getirir.

a- Sosyal Komite: Demokratik toplum ve özgür birey yaratma hedefiyle yaşamın değişik alanlarında plan ve projeler geliştirir, uygular ve bunun için kurumlaşmalara gider. Örgütlü bir sivil toplum gücünü açığa çıkarmak için çalışır. İnsan hakları, spor, barış, göç, doğa ve çevre sorunları gibi toplumsal sorunları çözmek, üretim, toplumsal dayanışma vb alanlarda örgütlenmek için projeler oluşturur ve uygular. Bu alanlarda faaliyet gösteren örgüt ve kurumları destekler. Şehit aileleri ile dayanışma kurumlaşması yolu ile

şehitlerin araştırılması, şehitliklerin yapılması, bakımı ve şehit ailelerinin örgütlenmesi için çalışır. Gaziler kurumlaşması ile de gazilerin örgütlenmesi, eğitimi, yaşama ve mücadeleye etkin katılımları için gereken çalışmaları yürütür.

b- Halk Sağlığı Komitesi: Halkın sağlık problemlerinin çözümü amacıyla gerekli projelerin oluşturulması ve uygulanması için çalışmalar yürütür. Bu amaçla kurumların oluşturulmasına öncülük eder, var olanları destekler ve bu kurumlar arasında eşgüdüm sağlar.

c- Dil ve Eğitim Komitesi: Kürtçe'nin geliştirilmesi, okuma ve yazma dili olarak halk tarafından öğrenilmesi ve kullanılması faaliyetini yürütür. Çocukların, gençlerin ve halkın eğitimi için projeler geliştirir, kurumlaşmalar yaratır ve bunları hayata geçirir.

d- Emekçiler Komitesi: İşçi, köylü, memur, esnaf gibi emekçi kesimlerin örgütlenmesi ve toplumsal yaşama aktif katılımının sağlanması için çalışır. Bu kesimlerin sosyal ve kültürel gelişimleri için projeler oluşturur ve hayata geçirir. Emek konfederasyonunun yaratılması ve geliştirilmesi için çalışma yürütür.

e- Komalan Ciwan Koordinasyonu: Tüm Kürdistan gençliğine öncülük etmek ve gençliğin demokratik toplum konfederalizmi içindeki öncülük konumunu yerine getirmek amacıyla yurtiçi ve yurtdışındaki gençlik örgütlenmelerinin organize ve koordinasyonunu sağlar. Özgür iradeli ve dinamik bir gençlik yaratmak için sosyal, siyasal, kültürel, eylemsel ve eğitsel projeler geliştirir ve uygular. Gençliği yozlaştıran ve kişiliksizleştiren sınıflı-cinsiyetçi toplum etkilerine ve geleneksel zihniyete karşı mücadele eder.

f- YJA: Kadın özgürlük çizgisi temelinde kadınların ve toplumun özgürleştirilmesi mücadelesini yürütür ve bunun için gerekli eylemsellik ve örgütselliği geliştirir. Komün, kadın meclisleri, dernekler, insiyatif ve hareketler, kadın kültür evleri ve parkları, barış hareketi biçimlerinde örgütlenerek kadının sosyal alandaki yaşamanı özgürlük ilkeleri temelinde örgütlerken, siyasal alanda da gerekli çalışmalarda ve örgütlülüklerde bulunur. Kürdistan parçaları ve yurtdışı alanlarındaki kadın çalışmalarını yürütür ve koordine eder. Kadının özgürlüğünü ve yaşamın her alanına eşit katılımını amaçlayan tüm kadın hareketleriyle ilişkilendirir.

g- Özgür Yurttaşlık Koordinasyonu: Demokratik-ekolojik toplumun inşası sürecine bütün toplumsal kesimlerin ve tüm toplulukların katılmasını sağlamaya dönük çalışma yürütür. Toplumun eşit ve özgür yurttaşlık temelinde örgütlenmesi amacıyla komün, meclis, hareket oluşumuna gider. Özgür yurttaşlık bilincinin kazandırılması ve toplumun her alanında kendi karar mekanizmalarının oluşturulması hedefiyle eğitim, örgütlenme ve eylemsellik faaliyetlerini geliştirir ve yönlendirir.

4-Halk Savunma Alan Merkezi Kürdistan halkının temel hak ve özgürlüklerinin korunması, KCK Önderliğinin yaşamının ve özgürlüğünün güvence altına alınması, genel demokratik kazanımların korunması, meşru savunma çizgisi doğrultusunda halkın savunma bilincinin ve örgütlülüğünün geliştirilmesi, halk savunma kuvvetlerinin örgütlenilip yeterli kılınmasından sorumludur. Savunma politikalarının oluşturulmasına öncülük eder. KCK sistemi içinde özerk konumda olan Halk Savunma Kuvvetleriyle KCK sistemi içindeki diğer örgüt ve organlarla arasındaki ilişkileri düzenler.

5- Ekonomik Alan Merkezi Demokratik Toplum Konfederalizmin maliye ve ekonomi politikasını geliştirir ve uygular. Toplumun ihtiyaç duyduğu ekonomik ve mali örgütlenmelere gider. Kaynak, yatırım ve istihdam amaçlı projeler geliştirir. Halkın öz gücünü harekete geçirerek, ekonomik sorunlara çözümler üretir.

6- Önderlik Komitesi: Önderliğin sağlığı, güvenliği, özgürlüğü ve hukuki sorunları başta olmak üzere Önderliğin uluslar arası alanda tanıtılması için diplomatik faaliyet geliştirir. Bunun için alanlarda Önderliği Sahiplenme Komite ve Komisyonları örgütlemeye çalışır. Uluslararası düzeyde tanıtımın gelişmesi için bütün bu çalışmaları geliştirirken gerekli olan kitapların tercümesi, çeşitli düzeylerde dayanışma örgütlemeleri, konferans gibi çalışmaları yürütmekle sorumlu olup, bu çalışmaları KCK Yürütme Konseyi Başkanlığına bağlı olarak, ilgili tüm komite, koordinasyon ve komisyonlarla da ilişki içinde yürütür.

Madde 15

Yüksek Seçim Kurulu Yüksek Seçim Kurulu üyeleri Kongra Gel Başkanlık Divanı tarafından belirlenip Genel Kurulun onayından geçirilir. Görev ehliyeti olan dokuz üyeden oluşur. YSK, yasayla düzenlenmiş halk referandumları ve seçimlerini, Kongra Gel Genel Kurul bileşiminin seçimini, seçim yönetmeliğine uygun olarak planlamak, örgütlemek ve yürütmekten sorumlu en üst organdır. Alt seçim kurullarının hatalarına dair itirazlar burada karara bağlanır. Yüksek Seçim Kurulunun kararı kesindir

Dördüncü Bölüm PARÇA ÖRGÜTLENMESİ

Madde 16

Halk Meclisi Söz konusu Kürdistan parçasındaki halkın karar organıdır. Parçanın büyüklüğüne, nüfus yoğunluğuna ve komunal örgütlülük durumuna göre yasayla düzenlenmiş seçimle belirlenen 100–250 arası üyeden oluşur. İç örgütlenmesinde ve çalışma düzeninde Kongra Gel sistemini esas alır. Halk meclisi söz konusu parçadaki halkın demokratik yaşamının ve mücadelesinin gerektirdiği kararları oluşturmakla görevlidir. Kararları Kongra Gel kararları ile çelişemez, bir parçanın halk meclisi

kararlarını alırken diğer parçaların çıkarlarını da gözetir. Oluşturduğu proje, tasarı ve yasaları Kongra Gel'e göndererek ulusal meclisin kararlaşmalarına katılma sorumluluğuyla çalışır. Yıllık ve ara dönem toplantılarını yapar ve gündemini tamamlayana kadar çalışır. Halk meclisi, halk meclisi divanını, demokratik ekolojik toplum yürütmesini seçer ve bu kurulların yıllık faaliyetlerini denetler. İdari-Adalet Kurulları hakimler heyetini onaydan geçirir. Halk meclisi Divanı, bir başkan ve iki yardımcısından oluşur. Halk Meclisi genel oturumunda genel oy sistemi ile seçilirler. Halk meclisinin yenilenmesiyle Divan yeniden seçilir. Bir kişi Halk Meclisi Divanı'na üst üste en fazla iki defa seçilir. Halk Meclisi Divanı, Meclis çalışmalarını yürütür, Meclis toplantı hazırlıklarını organize eder ve yönetir. Meclisin toplantı halinde bulunmadığı zamanlarda Meclis divanı ve komisyonlar, Halk Meclisini temsil eder, siyasal ve diplomatik çalışmalarda aktif rol oynar. Meclisin toplantı halinde olmadığı dönemlerde, iki toplantı arası, yasa ve tüzükler, Ara Dönem toplantısında görüşülür ve karara bağlanır. Halk meclisi, eyalet-bölge meclisleri ile düzenli ilişkilendir, alt meclislerden gelen karar tasarıları ve projeleri alır ve karara bağlar

Madde 17

Demokratik Ekolojik Toplum Yürütmesi Söz konusu Kürdistan parçasındaki temel icra organıdır. Halk Meclisi tarafından seçilir. Kongra Gel ve Halk Meclisi kararları ile Yürütme Konseyi genelgelerini hayata geçirir. Faaliyetleri hakkında KCK Yürütme Konseyi Başkanlığı'na, Halk Meclisinin yıllık ve ara dönem toplantılarına düzenli rapor verir. Çalışmalarını yürütürken Yürütme Konseyi ile düzenli görüş alışverişi içinde olur. Demokratik Ekolojik Toplum Yürütmeleri, Kürdistan parçasının büyüklüğüne göre yeterli sayıda üyeden oluşur. Kendi içinden seçilen veya Yürütme Konseyi içinden görevlendirilen üç-beş kişi tarafından koordine edilir. Parça koordinasyonları Yürütme Konseyi Başkanlığınca onaylanır. Alanın ihtiyacı oranında komite ve çalışma örgütü oluşturarak çalışmalarını yürütür.

Madde 18

Yurtdışı Alanları Avrupa ve BDT alanları birer parça gibi ele alınarak, bu alanlarda yaşayan Kürt toplumu, alanın somut koşulları da gözetilerek bir parçanın örgütlenme esaslarına benzer bir biçimde demokratik örgütlülüğe kavuşturulur. Halkın demokratik iradesini ortaya çıkartan karar organları, bu karar organları tarafından seçilip denetlenen icra kurulları, kendi hukuk sistemleri ve ihtiyaca uygun olarak kurulmuş demokratik komünal örgütlenme sistemine göre çalışır.

Madde 19

Azınlık ve Kültürel Konfederasyonlar

Ülkenin herhangi bir parçasında bulunan bir azınlık veya etnik-kültürel-inanç kesimi kendi özgünlüğü içerisinde demokratik özgür örgütlülüğünü

geliştirerek kendi kendini yönetirken, aynı zamanda demokratik toplum konfederalizmi içerisinde temsilini bulur.

Beşinci Bölüm **EYALET-BÖLGE ÖRGÜTLENMESİ**

Madde 20

Eyalet-Bölge Meclisleri Ülkenin coğrafi ve etnik-kültürel özelliklerine göre ayrıştırılması ile eyalet-bölgeler oluşur ve bu temelde örgütlenerek demokratik toplum konfederalizmi sistemi içinde yer alır. Eyalet-bölgelerin karar organı eyalet-bölge meclisleridir. Meclislerin sayı ve bileşimleri nüfus yoğunluğu ve örgütlülük durumuna göre belirlenir. Eyalet-Bölge Meclislerinin üye sayılarının yarısı doğrudan o eyalette yaşayan halk tarafından serbest seçimle, diğer yarısı ise söz konusu eyalet-bölgedeki özgür toplum meclisleri ve Konfederalizmin bileşen örgütlerinin durumlarına göre uygun düzenlenmiş kota sistemi ile belirlenir. Çalışma düzeninde Kongra Gel ve Halk Meclisi sistemlerini esas alır. Eyalet-Bölge Meclisi söz konusu eyaletteki halkın yaşamının ve mücadelesinin gerektirdiği kararları oluşturmakla görevlidir. Yılda iki kez toplanır ve gündemini tamamlayana kadar çalışır. Eyalet-Bölge Meclisi eyalet-bölge yürütmesini seçer ve faaliyetlerini denetler.

Madde 21

Eyalet-Bölge Yürütmesi Söz konusu eyalet-bölgedeki temel icra organıdır. Eyalet-bölge meclisi tarafından seçilir. Yeterli sayıda üyeden oluşur. Konfederalizmin üst kurullarının kararları ile Eyalet-bölge meclisinin kararlarını hayata geçirir. Faaliyetleri hakkında Demokratik Ekolojik Toplum Yürütmesi ile ilişki içinde olur. Üç kişi tarafından koordine edilir. Yürütme Konseyi sistemine ve alanın özelliklerine göre kendi içinde bürolar sistemini geliştirir.

Altıncı Bölüm **ŞEHİR, KASABA VE MAHALLE ÖRGÜTLENMESİ**

Madde 22

Özgür Toplum Meclisleri Söz konusu şehir, kasaba ya da mahallede seçimle belirlenen delegelerden, o alanda bulunan komünlerin ve sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinden ve belediye meclisinin demokrat üyelerinden oluşur. Kendi yerleşim alanlarına ilişkin etkin politikaları üretme ve tüm sorunların tartışılıp çözüme götürülme yerleridir. Yerleşim yerlerinin ortak karar organıdır. Üç ayda bir toplanır. Kendi içinden seçtiği başkanlık divanı tarafından yönetilir. Kararları Kongra Gel ve halk meclisleri kararlarıyla uyumlu olmak zorundadır. Özgür Toplum Meclisleri, kararlarını hayata geçirecek şehir, kasaba veya mahalle yürütmelerini seçer ve çalışmalarını denetlerler. **Madde 23 Şehir, Kasaba ve Mahalle**

Yürütmeleri Yerleşim yerinin büyüklüğüne göre özgür toplum meclisi tarafından seçilen yeterli sayıda üyeden oluşur. Söz konusu yerleşim yerindeki yerel yönetici demokratik bir kişilik ise bu yürütmeye yer alır. Söz konusu şehir, kasaba veya mahallede halkın demokratik işlerini yürüten organdır. Kongra Gel, Halk Meclisi ve Özgür Toplum Meclisinin kararlarıyla, Yürütme Konseyi ve Eyalet-Bölge Yürütmesinin genelgelerini hayata geçirir. Çalışmaları hakkında Eyalet-Bölge Yürütmesine düzenli rapor sunar. Yine Özgür Toplum Meclisi toplantısına faaliyetleri hakkında rapor verir.

Yedinci Bölüm

KÖY VE SOKAK ÖRGÜTLENMESİ Madde 24

Komün Söz konusu köy ya da sokaktaki halkın örgütlü duruşudur. Çeşitli çalışma ve iş sahalarında iş ve rol komünleri de örgütlendirilir. Doğrudan demokrasinin uygulanma biçimidir. Halk yaşamının ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, sağlık, eğitsel, öz savunma alanlarına ilişkin temel kararların tüm halkın doğrudan katılımı ile alınmasını ifade eder. Köy veya sokak komünleri, halk yaşamının ihtiyaç duyduğu her an toplanarak gerekli kararları alır. Komün toplantılarını, seçilmiş başkan ve yardımcılardan oluşan başkanlık divanı düzenler. Komün işleyişi demokratik esaslar temelinde ve doğrudan demokrasi yöntemiyle gerçekleşir. Kararlarını, aleni ve komünün kurulduğu yerleşimdeki on altı yaşından büyük herkesin katılımı ile alır. Komün pratik görevlerinin yürütülmesini koordine edecek bir yönetim seçer ve faaliyetlerini denetler. Yerel yöneticiler bu yürütme kurulunda yer alırlar.

Madde 25

Komün Yönetimi Komün tarafından seçilen yeterli sayıda üyeden oluşur. Tüm KCK kararları ile söz konusu komünün aldığı kararları pratiğe uygulamayı koordine eder. Çalışmaları hakkında kasaba yürütmesine rapor sunar ve söz konusu komüne ise tüm faaliyetleri hakkında rapor verir. Komün yaşamının örgütlü ve etkin kılınabilmesi amacıyla, komün yönetimine bağlı olarak tarım, ticaret, hayvancılık, sağlık, eğitim, spor, sanat, kadın, gençlik, öz savunma, çevre vb. komisyonlar örgütlendirilir.

Madde 26 Ocak Demokratik toplumsal kültürün, manevi değerlerinin demokrasi ve özgürlük ilkeleri temelinde üretildiği, topluma ve özgür bireylerine de aktarıldığı örgütlenme alanlarıdır. Demokrasi okulları niteliğini taşır. Komünal toplumsallaşmanın merkezleridir.

Sekizinci Bölüm

YARGI

Madde 27

Yargı Sistemi Yargı bağımsızlığı, demokratik halk adaletinin esasıdır. Halkın ahlakını ve vicdanını temsil eder. Mevcut koşullarda halkın onurunu ve özgürlüğünü savunmaktan sorumlu Yüksek Adalet Divanı, disiplin ve görev düzenini korumaktan görevli İdari Mahkemeler ve halk içindeki sorunları çözmekle görevli Halk Mahkemeleri olmak üzere üç tür yargı sistemi oluşur. Askeri alandaki suçlara Yüksek Askeri Mahkeme bakar. KJB sözleşmesine giren özgün konularda yargılamayı KJB yargı organları yapar. Her KCK yurttaşının kendine yöneltilen suçlamalar karşısında kendini savunma veya kendini savunmak üzere vekil görevlendirme hakkı vardır.

Madde 28

Yüksek Adalet Divanı

a- Halkın onurunu ve özgürlüğünü korumak, KCK Sözleşmesi ile belirlenen demokratik halk sistemini savunmak, sözleşmeye aykırılık durumlarını gidermek ve uyuşmazlıkları çözümlmek, teslimiyet ve ihaneti yargılamak ve KCK Sözleşmesinin yargı alanında uygulanmasını sağlamak ile görevlidir.

b- Yüksek Adalet Divanı demokratik halk yargısının en üst kurumudur. Diğer yargı organlarının kararları açısından temyiz merciidir. Yüksek Adalet Divanının kararları kesindir. **c-** Kongra Gel Başkanlık Divanı, Yürütme Konseyi ve KCK sistemi içinde yer alan kurum ve örgütlerden gelen dosyalara ve itirazlara bakar. Ayrıca İdari-Adalet Mahkemesi ve Yüksek Halk Mahkemesinin kararlarına ilişkin bireylerden gelen itirazlara bakıp karara bağlar

d- KCK yurttaşları içinden seçilen ve mesleki ehliyete sahip yedi üyeden oluşur ve üyeler Kongra Gel Başkanlık Divanı tarafından belirlenip Genel Kurul veya ara dönem kurulu tarafından onaylanır.

e- Yüksek Adalet Divanının çalışma esasları kendi yönetmenliğince belirlenir.

Madde 29

İdari Mahkemeler

a- İdari-Adalet Mahkemesi: KCK sisteminin genel organlarında işlenen idari suçlara bakar. Ayrıca idari-adalet kurullarından gelen davaların temyiz merciidir. Disiplin ihlalleri, görevde suistimal ve yapmama ve görev ile ilgili davalara bakar. Bu temelde Başkanlık Divanı, Yürütme Konseyi ve bireylerden gelen şikayetleri inceleyerek sonuca bağlar. Kararları tüm organlar ve bireyler açısından bağlayıcıdır. Çalışma esasları ayrıca kendi yönetmeliği ile belirlenir. Kararlarının temyiz mercii Yüksek Adalet Divanıdır. İdari-Adalet Mahkemesi; KCK yurttaşları arasından görevlendirilen üç kişilik iddia makamı ve beş kişilik hakimler kurulundan

oluşur. İddia makamı Yürütme Konseyi, hakimler kurulu ise Başkanlık Divanı tarafından görevlendirilir.

b- İdari-Adalet Kurulları: Kendi alanındaki idari, disiplin ihlali, görev suiistimali gibi olaylara bakmak ve karara bağlamakla görevlidir. Kararlarının temyiz mercii İdari-Adalet Mahkemesidir. İdari-Adalet Kurulları, KCK yurttaşları içinden görevlendirilen üç kişilik iddia makamı ve beş kişilik hakimler kurulundan oluşur. İddia makamını alan yürütmesi, hakimler kurulunu ise alan meclis divanı görevlendirir.

Madde 30

Halk Mahkemeleri Halk içinde ortaya çıkan olay ve sorunlara, halk içinde can ve mal güvenliğine yapılan saldırılara, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel vb. alanda çıkan ciddi ihtilaflara bakmak ve karara bağlamakla yükümlüdür.

a- Yüksek Halk Mahkemesi: Halk Mahkemelerin temyiz merciidir. Yüksek Halk Mahkemesi, KCK yurttaşları içinden Kongra Gel Başkanlık Divanı tarafından görevlendirilen beş üyeden oluşur. Kararlarının temyiz mercii Yüksek Adalet Divanıdır. İşleyiş esasları kendi yönetmeliği ile belirlenir.

b- Halk Mahkemesi: Bir savcı ve üç hakimden oluşur. Şehir veya kasaba düzeyinde örgütlenir ve çalışır. Savcılık makamı şehir veya kasaba yürütmesi tarafından görevlendirilir. Hakimler ise Özgür Toplum Meclisi Başkanlık Divanı tarafından belirlenir ve aynı meclisin onayından geçerek görevlendirilir. **c- Halk Mahkemelerinin yargılama usulleri, suçlar ve cezalar daha geniş ve ayrıntılı olarak yönetmeliklerle belirlenir.**

Dokuzuncu Bölüm

MEŞRU SAVUNMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Madde 31

Meşru Savunma Yükümlülüğü

- a-** Herkes çerçevesi evrensel hukuk ile belirlenmiş meşru savunma bilincini edinmekle yükümlüdür.
- b-** Herkes meşru savunma için hazırlıklı olmakla ve meşru savunma çalışmalarını desteklemekle yükümlüdür. **c-** Herkes meşru savunmayı gerektirecek değişik haller oluştuğunda koşulların gerektirdiği direniş mücadelesine girmekle yükümlüdür.

Madde 32

Meşru Savunma Savaşı Hali Devlet demokratik çözüme anlamlı, duyarlı biçimde ilgi ve şans tanımaz, halkın da elinde başka zorlama etkeni kalmazsa, yasalar eşit uygulanmazsa, demokrasinin çözüm rolüne ilgi gösterilmezse, tüm barışçıl eylemler boşa çıkarılırsa, ayaklanma ve öz

savunmaya dayalı gerilla savaşları gündeme gelir. Koma Civaên Kurdistan sistemine ve Önderliğine karşıtlık fiili bir saldırıya dönüştüğünde, Kürdistan toplumuna dayatılan siyasi anlamda sömürgecilik, ekonomik anlamda açlık, işsizlik, yoksulluk ve talan, kültürel olarak asimilasyon ve soykırım, askeri olarak da işgal konumuna karşı meşru savunma savaşı gerekli hale gelir.

Madde 33

Savaş ve Barış Kararı

Madde 33'deki hallerin oluşması durumunda Kongra Gel Genel Kurulu tarafından salt çoğunlukla direniş ya da meşru savunma savaşı kararı verilir. Bir savaş durumunda savaşın sona erdirilip barışın sağlanmasında da aynı prosedür uygulanır. Kongrenin toplanamadığı olağanüstü durumlarda ülkeyi, halkı ve tüm konfederasyonu ilgilendiren ve hayatiyet arz eden yasa çıkarma, savaş ve barış, başka güçlerle ikili anlaşma gibi konularda Başkanlık Divanı, Ara Dönem Kurulu, Yürütme Konseyi ve ilgili kurumlar ortak bileşimi Genel Kurul adına karar alabilir.

Onuncu Bölüm DEMOKRATİK EYLEM

Madde 34

Demokratik Eyleme İlişkin Halkın her hareketliliği ve örgütlerin her faaliyeti bir eylemdir. Demokratik eylem, demokrasinin dilidir. Halkın temel talepleri göz ardı edildiğinde, demokrasinin birçok kurum, kural ve amacı tahrip edildiğinde demokratik eylem zorunlu çözüm aracı olur. Bu koşullarda eyleme geçmeyi başaramayan bir halk veya örgüt demokratikleşemez. Eylemler, basitten karmaşığa doğru, gösteri, toplantı, yürüyüş, seçim, miting, protesto, grev, şartları doğduğunda yasal direnme ve ayaklanmalara kadar gider. Eylemliliği besleyen halkların örgütlü gücüdür. Sivil toplum eylemleri temelde yapıcıdır ve demokrasilerde pozitif eylem anlayışı esastır.

On Birinci Bölüm EKONOMİK VE MALİ SİSTEM

Madde 35

Ekonomi ve Mali Sistemde Planlama ve Rejim

a- Ekonomi ve mali sistem, ekonomi ve maliye komitesinin koordinesinde ve bütçe sistemi içinde yıllık bir planlamayla yürütülür.

b- Ekonomi sistemi, kar ve metalaşmaya dayalı olmayan, kullanım değeri ve demokratik paylaşıma dayalı sistemi temsil eder. Özgür Toplum Meclislerine dayalı alanlarda üretimin ve mülkiyetin meclis yerleşim yerlerine bağlı olmasını benimser. Köy, kasaba ve şehirlerde kamu yararına olan, ihtiyaçların üretimini artıran bir verimlilikle yaratan sanayi ve ticaret rejimi ile tarım ve hayvancılık sistemini uygular. Ayrıca Kürdistan

şartlarında orta ölçekli işletmeciliğe önem verdiği kadar, yerelde de yaygın kooperatifleşme, atölyeleşme, döner sermaye işletmeciliğini de geliştirmeye çalışır. Her yerleşim yerinin kendi örgütlülüğüyle temel gereksinimlerini karşılaması hedeflenir.

c- Kürdistan ekonomisinin büyütülmesi ve refah düzeyinin artırılması için gerekli çalışmalar yürütülür. İşsizlik ve yoksulluğun giderilmesi ve savaş mağduriyetinin ortadan kaldırılması için gerekli sosyal ve ekonomik projeler uygulanır.

d- Kürdistan’da ekonomik kaynakların, yer altı ve yerüstü zenginliklerin korunması ve toplum yararına aktif bir şekilde işletilmesi sağlanır.

e- Ekonomik üretimi geliştiren ve daha verimlileşmesini sağlayan meslek gruplarının örgütlendirilmesi ve dayanışma içinde çalışmaları öngörülür.

f- Bu ekonomik ve mali rejim ekolojiye uygunluk çerçevesinde yürütülür.

On İkinci Bölüm

DEMOKRATİK ÖRGÜTLENME SİSTEMİ

Madde 36

PKK PKK, klasik parti olmayan, iktidarı hedeflemeyen, ideolojik, ahlaki ve örgütsel bir oluşumdur. Felsefe, bilim ve sanat alanında ideolojik ve özgür ahlaki bir örgütlenmedir. KCK sisteminin ideolojik gücüdür. Önderlik felsefe ve ideolojisinin hayata geçirilmesinden sorumludur. Bu çerçevede demokratik konfederalizm organlarının demokratik kurumlaşmasında yer alırlar. KCK sistemi içerisindeki her PKK kadrosu ideolojik, ahlaki, felsefik, örgütsel ve yaşamsal ölçüler açısından PKK yapılanmasına bağlıdır. Aynı zamanda her kadro yer aldığı çalışmanın çalışma ilkeleriyle de faaliyet yürütür. Ayrıca KCK sistemi içerisinde her çalışan PKK’nin ideolojik ve ahlaki ölçülerini esas alır.

Madde 37

Koma Jînên Bilind (KJB) Kadının komünal-konfederal topluluk sistemidir. KCK’nin temel organları, komiteleri, alan merkezleri içinde özgün, özerk yer alır ve örgütlenir. KJB üyeleri hem kendi organlarına karşı sorumludurlar hem de içinde bulundukları KCK organlarına karşı sorumluluk taşırlar. KJB, KCK sisteminin konfederal bir bileşeni olarak KCK sistemine karşı sorumludur. KJB dört temel bileşenden oluşur. İdeolojik alan; kadının ideolojik öncü gücü olarak PAJK’ tır. PAJK ayrı bir parti olarak örgütlenir. YAJK aynı çizgide özgün örgütlenir ve çalışmalarını PAJK ile ortaklaştırır. KJB’nin meşru savunma gücü YJA-Star, toplumsal alan örgütlenmesi kadının ayrı kitle örgütlülüğü olarak YJA’ dır. Komalan Civan içerisinde örgütlenen genç kadın KJBnin gençlik bileşenidir. KJB’nin karar organı Kurultay ve uygulama gücü KJB Yürütme Konseyi’dir. Demokratik Kürdistan toplumsallaşması içerisinde yaşamı, yer alışı,

katılımı, topluluk hakları, sorumlulukları, görev ve örgütlenme sistemi ayrıca kendi sözleşmesinde tanımlanır.

Madde 38

Komalên Ciwanên Demokratik a Kurdistan (Demokratik Gençlik Konfederalizmi) Bütün gençleri çatısı altında toparlayan, değişik gençlik gruplarının içinde yer aldığı kültürel, siyasal, sosyal bir örgütlenme olarak KCK içinde öncü bir misyonla yer alır. KCK'nin tüm organları, alan merkezlerinde özgün ve özerk örgütlenir, yer alır ve komitelerde temsilini bulur. Ayrıca tüm çalışma sahalarına yönelik kendi örgütlenmelerini geliştirir. En üst karar organı iki yılda bir gerçekleştirilen kongre ve icra organı da bu kongrede seçilen Komalên Ciwan Koordinasyonudur. Demokratik Gençlik Konfederalizmi görevlileri hem kendi organlarına karşı hem de içinde bulundukları KCK organlarına karşı sorumluluk taşırlar.

Madde 39

Partiler

- a- Partiler, demokratik siyasetin temel geliştirici güçleri ve demokrasilerin vazgeçilmez öğeleridirler. Temel siyasal örgütler olarak; devlet odaklı olmayan, toplumsal talepleri esas alan, toplumu bilinçlendirme ve örgütlemeye görevli olup, toplumu devlet karşısında sürekli güçlendiren ve toplum taleplerini devletle dengeleyen kurumlardır.
- b- Demokratik siyaset odaklı siyasal partiler, geniş demokratik toplum örgütlenmesinin ideolojik, teorik ve yönetsel esas gücüdürler.
- c- Partilerin demokratik oluşumu, örgüt içi demokratik işleyişi ve demokratik yönetimleri esastır. Tüm işleyişleri halka açıktır.
- d- Demokratik siyasal yaşamda partiler, demokratik ittifaklar geliştirebilirler.
- e- Irkçı ve despotik olmayan ve sistem içinde şiddeti öngörmeyen partiler meşru kabul edilir.
- f- Siyasal partiler serbest kurulurlar. KCK sisteminden çıkarılmaları ise, Halk Özgürlük Mahkemeleri kararı ile gerçekleşir.
- f- Partilerin kuruluş ve çalışma esasları siyasi partiler yasası ile ayrıca düzenlenir.

Madde 40

Dernekler Demokrasinin, halk tabanına köklü yayılması, birey ve toplum yaşamını demokratik tarzda geliştirme, doğal çevreyi koruma, geliştirme, yoksulluğu aşma ve toplumda çıkabilecek başka her hangi bir sorunu çözme amaçlı kurulan fonksiyonel kurumlaşmalardır. İhtiyaçlara göre her alanda kurulabilir. Demokratik işleyişin yerinde ve yetkince kullanılmasını esas alırlar. Kurulacak derneklerin demokratik toplum konfederalizmine karşı yıkıcı olmaması aranır.

Madde 41

Birlikler Üretim ve tüketim birlikleri, çevreyi koruma ve geliştirme birlikleri, köylüler birliği, kadın ve gençlik birlikleri, belediyeler arası birlikler ve toplumsal yaşamın her alanında birlikler kurulabilir. Birlikler kurulduğu alanlardaki işlerin dayanışma içinde ve koordineli yapılmasını sağlarlar, toplum içinde yaşanan olağanüstü koşullarda dayanışma ve yardımlaşma güçleri olarak rol oynarlar.

Madde 42

Sendikalar Devletçi ve iktidarcı yaklaşımdan uzak, demokratik toplumcu özgür sendikacılık anlayışıyla hareket eden, iş ve emek yaşamını düzenleyen, üretim ve çalışma düzenini sağlayan demokratik kurumlaşmalardır. Ekonomi ve emek alanının demokratik örgütlenişini sağlayarak demokrasinin toplumsal-ekonomik zemininin oluşmasına katkı sunarlar. Demokratik Emek Konfederasyonunu kurup bünyesinde çalışma yürütürler. Uluslar arası emek güçleriyle dayanışarak, bölgesel ve uluslar arası çalışmalar yaparlar ve ortak örgütlülüklere giderler.

Madde 43

Halk Savunma Güçleri KCK sisteminin geliştirilip korunmasında halkın temel savunma ve barış gücüdür. Yeterli sayıda örgütlendirilmesi ve donatılması esas alınır. Demokratik Toplum Konfederalizmi Önderliği ve Kongra Gel'in siyasal iradesi doğrultusunda hareket eder. Komünal demokratik örgütlülük temelinde halkın öz savunmasını geliştirir. Halk Savunma Güçleri kararlarını gerçekleştirdiği konferanslarla alır. Halk Savunma Güçleri; KCK sistemi içinde özerk bir örgütlenmedir, sistemin diğer organları ile ilişkileri Halk Savunma Alan Merkezi üzerinden gerçekleşir. Kendi iç düzenlemesini yönetmenliğine göre yapar ve komuta konsey üyelerini, Yürütme Konseyi Başkanlığının onayına sunar

On Üçüncü Bölüm **ORTAK HÜKÜMLER**

Madde 44**Demokratik İşleyiş Esasları**

- a-**Bütün yönetim organları seçimle belirlenir ve değişir.
- b-**Bütün organlar birbirlerine rapor ve genelge sistemiyle bağlıdırlar.
- c-**Demokratik katılımcılık, inisiyatif ve kolektivizm esastır.
- d-**Seçimle göreve gelen tüm yönetimler seçen organlar tarafından yıllık denetime tabi tutulurlar. Seçen organlar gerektiğinde ve koşulların uygunluğuna göre görevlileri geri çekme hakkına sahiptir.
- e-**Her çalışma alanında % 40 cins kotası gözetilir.

f-Çalışmalar yürütülürken, başta kadın ve gençlik olmak üzere değişik kesimlerin kendi iç örgütlülükleri gözetilir.

g-Bütün organlar halkın eleştiri ve önerilerine açıktır ve halka bilgilendirme yapar.

h-Demokratik Konfederalizmde, kararları meclisler alır. Yürütme kurulları bu kararları uygulamakla görevlidir. Ayrıca karar alma ve yürütme organlarının dışında yargı ve denetleme organları da vardır.

ı-Görevi ihmal ve ağır suiistimal durumunda Yürütme Konseyi görevi durdurur ve Yüksek Adalet Divanına baş vurur.

i- Demokratik işleyiş ilkelerine ters düşecek şekilde organlar ve bireyler birbirinin kurumsal varlığını hedefleyen teşhir edici tartışmalar geliştiremez, çalışmalarını sınırlayamaz, müdahale edemez, görev alanı dışında genelge yayınlamaz.

j- Bu Sözleşme ile çelişen yasa ve yönetmelikler geçersizdir.

Madde 45

Kürdistan Demokratik Konfederal Birliğine İlişkin

KCK her Kürdistan parçasında halkın öz iradesini esas alır. Bu iradeyi demokratik konfederalizm esaslarına göre ortaya çıkartır. Demokratik ulus birliğini hedefler. Parçalar arası ilişkide konfederal dayanışma ve birlik esastır. Bu dayanışma ve birlik, tüm parçalardaki ve yurtdışındaki halkın ortak karar, yürütme ve denetleme organları ile sağlanır. Ortak ekonomi ve eğitim politikaları, sosyal ve kültürel etkinliklerle ve ortak meşru savunma ile geliştirilir.

Madde: 46

Sözleşmenin Değiştirilmesi

KCK Sözleşmesi Önderlik, Başkanlık Divanı, Yürütme Konseyi veya en az 50 Genel Kurul üyesinin yazılı talebi üzerine, Genel Kurul tarafından değiştirilebilir. Değişiklik önergesi genel esaslar çerçevesinde görüşülür ve oya sunulur. Değişikliğin kabulü için Genel Kurul üye tamsayısının salt çoğunluğu gereklidir.

On Dördüncü Bölüm

EK MADDELER

Ek Madde 1 Kurucu Meclis Kongra Gel II. Dönem Genel Kurulu aynı zamanda kurucu meclis işlevini de görür.

Ek Madde 2 Kabul Ediliş Tarihi Bu sözleşme Kongra Gel, Genel Kurulunun 17 Mayıs 2005 tarihli oturumunda kabul edilmiştir. **Ek Madde 3**

Yürürlük Bu sözleşme yayınlandığı tarihten itibaren geçerlidir. **Ek**

Madde 4 Değiştirilme Tarihi Bu sözleşme Kongra Gel Genel Kurulunun 25-Mayıs-2007 tarihli oturumunda değiştirilerek kabul edilmiştir.

ÖZGEÇMİŞ

Hilmi Telci 1985 yılında Kahramanmaraş'ta doğdu. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Amasya Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü'nden 2005 yılında mezun oldu. 2007 yılından itibaren Gaziantep ve Şırnak illerinde Emniyet Müdürlüğü bünyesinde çeşitli birimlerde görev yapmıştır. Halen Gaziantep Emniyet Müdürlüğü'nde polis memuru olarak görev yapmaktadır.

VITAE

Hilmi Telci was born in Kahramanmaraş in 1985. He graduated from Social Sciences Education Department of Amasya Education Faculty at Ondokuz Mayıs University in 2005. Since 2007, he worked in various units within the police department in Gaziantep and Şırnak provinces. He is currently working as a police officer in Gaziantep.